

RHYBUDD O GYFARFOD

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Emyr Williams

Prif Weithredwr

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Penrhyndeudraeth

Gwynedd LL48 6LF

Ffôn: (01766) 770274

E.bost: parc@eryri.llyw.cymru

Cyfarfod: Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol
Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Dyddiad: Dydd Mercher 14 Mehefin 2023

Amser: 10.00 y.b.

Man Cyfarfod: Ystafell yr Oakeley, Plas Tan y
Bwlch, Maentwrog a thrwy Zoom

***Gofynnir i'r Aelodau ymuno â'r cyfarfod 15 munud cyn yr amser
cychwyn dynodedig***

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Gwynedd

*Y Cyngorydd: Elwyn Edwards, Annwen Hughes, Louise Hughes, June Jones,
Kim Jones, Edgar Wyn Owen, Elfed Powell Roberts, John Pughe Roberts,
Meryl Roberts;*

Aelodau wedi'u penodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Y Cyngorydd: Ifor Glyn Lloyd, Jo Nuttall, Dilwyn Owain Roberts;

Aelodau wedi'u penodi gan Llywodraeth Cymru

*Mr. Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Mrs. Sarah Hattle, Mr. Tim Jones,
Ms. Naomi Luhde – Thompson, Ms. Delyth Lloyd.*

R H A G L E N

Rhifau Tudalen

1. **Cadeirydd**
Ethol Cadeirydd yr Awdurdod tan y cyfarfod blynyddol nesaf.
2. **Is-Gadeirydd**
Ethol Is-Gadeirydd yr Awdurdod tan y cyfarfod blynyddol nesaf.
3. **Ymddiheuriadau am absenoldeb a Datganiadau'r Cadeirydd**
4. **Diweddariad Corfforaethol**
Derbyn diweddariad llafar gan y Prif Weithredwr.
5. **Hawl i'r Cyhoedd Holi**
Mae'r Awdurdod wedi clustnodi hyd at 20 munud ar ddechrau ei gyfarfod i roi cyfle i aelodau o'r cyhoedd ofyn cwestiynau penodol sy'n ymwneud â gwaith yr Awdurdod (ac eithrio ceisiadau cynllunio) sy'n berthnasol i ddyletswyddau a phwrpasau'r Parc.

Rhaid cyflwyno'r cwestiynau'n ysgrifenedig (trwy'r post neu e-bost) i'r Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Chorfforaethol o leiaf 7 niwrnod cyn y cyfarfod.
6. **Datgan Diddordeb**
Cael unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb gan aelodau neu swyddogion mewn perthynas ag unrhyw eitem fusnes.
7. **Aelodaeth yr Awdurdod** 4 - 5
Cofnodi aelodaeth yr Awdurdod yn ffurfiol. (Copi yma)
8. **Cofnodion yr Awdurdod** 6 - 10
Bydd y Cadeirydd yn cynnig bod cofnodion y cyfarfodydd o'r Awdurdod hwn a gynhaliwyd ar yr 26ain Ebrill 2023, yn cael eu harwyddo fel rhai cywir (copi yma) a derbyn y materion sy'n codi, er gwybodaeth
9. **Taflen Gweithredu** 11
Cyflwyno'r Daflen Weithredu er gwybodaeth a phenderfyniad. (Copi yma)
10. **Penodi Aelodau i wasanaethu ar Bwyllgorau, Paneli, Gweithgorau a Chynrychiolaeth Allanol** 12 - 15
Cyflwyno adroddiad gan y Prif Weithredwr. (Copi yma)
11. **Adroddiad Blynyddol i'r Awdurdod** 16 - 18
Derbyn adroddiad gan Cadeirydd y Pwyllgor Safonau. (Copi yma)
12. **Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2022/23** 19 - 50
Cyflwyno adroddiad gan y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer. (Copi yma)
13. **Rhaglen Waith Corfforaethol 2022/23** 51 - 75
Cyflwyno adroddiad gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol. (Copi yma)

14.	Presenoldeb Aelodau Cyflwyno adroddiad gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol. (Copi yma)	76 - 80
15.	Safonau'r Iaith Gymraeg Cyflwyno adroddiad gan y Pennaeth Gweinyddiaeth a Gofal Cwsmer. (Copi yma)	81 - 95
16.	Adroddiad Monitro Blynyddol Cynllun Eryri 2022. Cyflwno adroddiad gan y Rheolwr Partneriaethau. (Copi yma)	96 - 167
17.	Adroddiad Blynyddol Yr Ysgwrn 2022-23 Cyflwyno adroddiad gan y Pennaeth Treftadaeth Ddiwylliannol. (Copi yma)	168 - 170
18.	Adroddiad Gweithgor Aelodau Cyflwyno adroddiad y Gweithgor Aelodau a gynhaliwyd ar 19 Ebrill 2023. (Copi yma)	171 - 173
19.	Cyfarfodydd Sefydliadau Eraill Cael adroddiadau llafar gan Aelodau am unrhyw gyfarfodydd sefydliadau eraill y buont ynnddynt yn ddiweddar fel cynrychiolwyr yr Awdurdod.	174 - 179
20.	Cyflwyno'r cofnodion a ganlyn er gwybodaeth:-	
	(1) Cofnodion Cofnodion Cyfarfod Gweithredol Parciau Cenedlaethol Cymru a Gynhaliwyd ar 4ydd Hydref 2022. (Copi yma)	180 -183
	(2) Cofnodion Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau a gynhaliwyd ar 22ain Mawrth, 2023. (Copi yma)	
	(3) Cofnodion Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar 28ain Ebrill 2023. (Copi yma)	184 - 188
21.	Swyddog Adran 151 Atodlen 12A o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972: Eithrio rhag datgelu dogfennau Ystyried mabwysiadu'r penderfyniad a ganlyn:- "O dan Adran 100 (A) (4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, y dylid cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer yr eitem canlynol ar y sail ei fod yn ymwneud â datgelu gwybodaeth wedi ei heithrio fel y'i diffinnir ym Mharagraff 1, Rhan 1 o Atodlen 12A o'r Ddeddf honno, sef gwybodaeth yn ymwneud ag ymgeiswyr i fod yn weithwyr yr Awdurdod".	189
RHAN II		190 - 194
22.	Swyddog Adran 151 Cyflwyno adroddiad gan y Prif Weithredwr. (Copi yma)	

EITEM RHIF 7

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	14 Mehefin 2023
TEITL	AELODAETH O'R AWDURDOD
ADRODDIAD GAN	Prif Weithredwr
PWRPAS	Er gwybodaeth

Mae'r Awdurdod yn cynnwys 18 o Aelodau, ac mae 9 o'r rhai hyn yn cael eu penodi gan Gyngor Gwynedd, 3 gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy a 6 gan Lywodraeth Cymru.

Mae'r Aelodaeth fel a ganlyn:-

9 Aelod a benodwyd gan Gyngor Gwynedd

1. Cyngorydd Elwyn Edwards Cyngorydd.ElwynEdwards@eryri.llyw.cymru
2. Cyngorydd Annwen Hughes Cyngorydd.AnnwenHughes@eryri.llyw.cymru
3. Cyngorydd Louise Hughes Cyngorydd.LouiseHughes@eryri.llyw.cymru
4. Cyngorydd June Jones Cyngorydd.JuneJones@eryri.llyw.cymru
5. Cyngorydd Kim Jones Cyngorydd.KimJones@eryri.llyw.cymru
6. Cyngorydd Edgar Wyn Owen Cyngorydd.EdgarOwen@eryri.llyw.cymru
7. Cyngorydd Elfed Powell Roberts Cyngorydd.ElfedRoberts@eryri.llyw.cymru
8. Cyngorydd John Pughe Roberts Cyngorydd.JohnPugheRoberts@eryri.llyw.cymru
9. Cyngorydd Meryl Roberts Cyngorydd.MerylRoberts@eryri.llyw.cymru

3 Aelod a benodwyd gan Gyngor Bwrdeistref Conwy

10. Cyngorydd Ifor Glyn Lloyd Cyngorydd.IforGlynLloyd@eryri.llyw.cymru
11. Cyngorydd Jo Nuttall Cyngorydd.JoNuttall@eryri.llyw.cymru
12. Cyngorydd Dilwyn Owain Roberts Cyngorydd.DilwynOwainRoberts@eryri.llyw.cymru

6 Aelod a benodwyd gan Lywodraeth Cymru

13. Mr. Brian Angell Brian.Angell@eryri.llyw.cymru
14. Ms. Tracey Evans Tracey.Evans@eryri.llyw.cymru
15. Mrs. Sarah Hattle Sarah.Hattle@eryri.llyw.cymru
16. Mr. Tim Jones Tim.Jones@eryri.llyw.cymru
17. Ms. Naomi Luhde-Thompson Naomi.Luhde-Thompson@eryri.llyw.cymru
18. Ms. Delyth Lloyd Delyth.Lloyd@eryri.llyw.cymru

Manylion Cyswllt y Wefan

Byddai swyddogion yn ddiolchgar pe gallech roi caniatâd i'ch enw, cyfeiriad, rhif ffôn cyswllt dewisol, a chyfeiriad e-bost gael eu gyhoeddi ar wefan yr Awdurdod.

**AWDURDOD PARC CENEDLAETHOL ERYRI
DYDD MERCHER 26 EBRILL 2023**

Cynghorydd Annwen Hughes (Gwynedd) (Cadeirydd)

YN BRESENNOL:

Aelodau wedi eu penodi gan Gyngor Gwynedd

Cynghorwyr Elwyn Edwards, June Jones, Louise Hughes, Edgar Wyn Owen, Elfed Powell Roberts, John Pughe Roberts, Meryl Roberts;

Aelodau wedi eu penodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cynghorwyr Ifor Glyn Lloyd, Jo Nuttall, Dilwyn Owain Roberts;

Aelodau a benodwyd gan Lywodraeth Cymru

Mr. Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Ms. Sarah Hattle, Mr. Tim Jones, Ms. Delyth Lloyd;

Swyddogion

Mr. E. Williams, Mr. G.I. Jones, Mr. J. Cawley, Mr D. Edwards,
Mrs. A. Gaffey.

Ymddiheuriadau

Cynghorydd Kim Jones; Ms. Naomi Luhde-Thompson.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol, gan fod rhan o'r cyfarfod yn cael ei gynnal o bell, ei fod yn cael ei recordio i gynorthwyo i wirio'r cofnodion ac y byddai ar gael ar-lein yn ddiweddarach.

1. Cyhoeddiadau'r Cadeirydd

- (1) croesawodd y Cadeirydd Mr. Brian Angell i'r cyfarfod yn dilyn ei waeledd diweddar.
- (2) adroddodd y Cadeirydd ar gyfarfodydd a fynychwyd ers i'r Awdurdod gwrdd yn flaenorol:-
 - roedd Cadeiryddion ac Is-Gadeirydd yr Awdurdod wedi cymryd rhan yn ddiweddar mewn cyfweiliadau Archwilio Llywodraethu gydag Archwilio Cymru.
 - roedd y Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd, fel Aelodau'r panel cyfweld, wedi argymhell penodi Aelod Annibynnol newydd i swydd wag y Pwyllgor Safonau a hefyd, yn ddiweddar, wedi cymryd rhan mewn cyfweiliadau ar gyfer y Pennaeth Polisi Cynllunio.
 - roedd Cadeiryddion a Phrif Weithredwyr Awdurdodau Parciau Cenedlaethol Cymru wedi mynychu'r cyfarfod chwe mis gyda'r Gweinidog yn ddiweddar.
 - diolchodd y Cadeirydd i'r Aelodau a oedd wedi ymweld â safle Magnox yn ystod y Diwrnod Datblygu Aelodau diweddar, ac
 - atgoffa'r Aelodau i gofrestru ar gyfer Seminar Aelodau Cymru sydd ar ddod sy'n cael ei gynnal gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog.

2. Diweddariad Corfforaethol

Derbyniwyd – Rhoddodd y Prif Weithredwr ddiweddariad llafar ar y canlynol:-

- cyhoeddodd y Prif Weithredwr lansiad prosiect 'Yr Wyddfa Ddi-blastig', menter a lansiwyd gan yr Awdurdod mewn ymateb i'r pryder cynyddol ynghylch gwastraff plastig a'i effaith ar yr amgylchedd.
- byddai'r Prif Weithredwr, Aelodau Hŷn, y Cynghorydd Dilwyn Roberts a Mr. Tim Jones yn cyfarfod ar y cynnydd yng nghyfarfod yr Awdurdod i drafod y sefyllfa ariannol barhaus.

- dywedodd y Prif Weithredwr fod y Gweinidog yn gwbl ymwybodol o'r heriau ariannol y mae'r Parciau Cenedlaethol yn eu hwynebu a'i fod wedi ymrwmo i ddarparu cyllid ychwanegol, megis y grant o £230k a ddyfarnwyd ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2022/2023.
- cyfeiriodd y Prif Weithredwr at benderfyniad diweddar Bannau Parc Cenedlaethol Brycheiniog i ddefnyddio ei enw Cymraeg yn unig yn y dyfodol. Croesawodd yr aelodau'r penderfyniad a'u bod wedi dilyn yr arweiniad a gymerwyd gan Eryri.

3. **Hawl i'r Cyhoedd Holi**

Hysbyswyd yr aelodau na dderbyniwyd unrhyw gwestiynau gan y cyhoedd.

4. **Datgan Budd**

Datganodd Mr. Dafydd Edwards fudd yn Eitem 9 ar y Rhaglen.

5. **Cofnodion**

Derbyniwyd cofnodion cyfarfod yr Awdurdod a gynhaliwyd ar 8 Chwefror 2023 llofnododd y Cadeirydd hwy fel cofnod cywir.

6. **Materion er gwybodaeth yn codi o'r cofnodion**

Eitem 2 – Diweddariad Corfforaethol

- mewn ymateb i gwestiwn, dywedodd y Prif Weithredwr fod y cyfarfodydd gyda Janet Finch-Saunders AS a Mabon ap Gwynfor AS wedi bod yn fuddiol ac wedi arwain at gwestiynau o lawr y Senedd.
- hysbysodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol yr Aelodau fod yr ymweliad safle gyda Chwmni'r Rheilffordd wedi'i ohirio, ond ei fod yn obeithiol y byddai'n digwydd yn y dyfodol agos.

7. **Log Gweithredu**

Cyflwynwyd – Log o gamau gweithredu strategol yn deillio o benderfyniadau a wnaed yn ystod cyfarfodydd yr Awdurdod, er gwybodaeth ac i'w gweithredu.

Cyfarfod Awdurdod 25.09.19

Eitem Gweithredu 8 – Diweddariad ar y Gyllideb

Cynigiodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol fod y camau gweithredu bellach wedi'u cwblhau ac y dylid eu dileu o'r Log Gweithredu. Dywedodd fod swydd newydd y Swyddog Eiddo wedi'i llenwi, roedd yr Is-grŵp Asedau bellach wedi cyfarfod, a bod y gwaith yn parhau.

Cyfarfod Awdurdod 08.02.23

Eitem Gweithredu 16 – Telerau ac Amodau Gwasanaeth – Uwch Dîm Rheoli APCE:

Cyfarwyddwyr

Nododd yr Aelodau y byddai'r Cadeirydd yn cael ei gynnwys yn y golofn Swyddog Cyfrifol.

PENDERFYNWYD nodi'r Log Gweithredu a dileu'r cam gweithredu fel yr amlinellwyd.

8. **Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) 2023/24 – 2026/27**

Cyflwynwyd – Adroddiad ar y cyd gan y Prif Weithredwr a'r Prif Swyddog Cyllid i drafod a mabwysiadu'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Prif Weithredwr yr adroddiad, a baratowyd fel dogfen waith hawdd ei deall i roi trosolwg o sefyllfa ariannol yr Awdurdod a nodi'r heriau sydd i ddod. Amlinellodd y Prif Weithredwr y prif bwyntiau i'r Aelodau.

- Trafododd yr aelodau a'r swyddogion yr adroddiad a gwneud y sylwadau a ganlyn:-
- cydnabu'r Prif Swyddog Cyllid yr anawsterau a wynebai'r Prif Weithredwr a'r Swyddog Cyllid wrth baratoi'r CATC yn wyneb yr ansicrwydd presennol a nododd fod arian unwaith ac am byth o'r cronfeydd wrth gefn ar gael i ganiatáu amser i'r Awdurdod gynllunio ar gyfer y dyfodol.
 - mewn ymateb i gwestiwn, dywedodd y Prif Weithredwr fod cyllid ar gyfer y tri Awdurdod Parc Cenedlaethol Cymreig yn seiliedig ar fformiwla y cytunwyd arni a sefydlwyd beth amser yn ôl, er nad oedd unrhyw grantiau newydd yn seiliedig ar y fformiwla hon a'u bod wedi'u strwythuro ar sail gystadleuol.
 - cadarnhaodd y Prif Weithredwr y gall yr Awdurdod adennill hyd at 25% o'i gostau gweinyddol ar gyfer prosiectau sy'n derbyn cymorth grant gan Lywodraeth Cymru. Nododd hefyd fod yr Aelodau'n cael diweddariadau bob 6 mis ar gyllid grant allanol, a bod yr adroddiad yn cael ei ddiwygio ar hyn o bryd i ddarparu cynllun mwy strategol.
 - cytunodd y Prif Weithredwr fod gosod trothwy is yr un mor bwysig â gosod terfyn uchaf ac fel Aelodau o Bartneriaeth y Parc Cenedlaethol, roedd prosiect bach diweddar gyda BMW sy'n darparu cefnogaeth i fioamrywiaeth yn ardal Llyn Tegid, wedi galluogi'r Awdurdod i feithrin perthnasoedd. gydag eraill yn y sector preifat. Yn codi wedi hynny, cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod y Tîm Rheoli yn y gorffennol wedi gwrthod prosiectau nad ydynt wedi bodloni gofynion y broses asesu.
 - teimlai Aelod, o dan bara. 5.4 - Camau Perthnasol i'r Dyfodol, dylai'r Awdurdod edrych yn fanwl ar nawdd a chydweithio gyda'r sector preifat. Nododd y Prif Weithredwr fod Archwilio Cymru ar fin cynnal archwiliad incwm o'r tri Awdurdod Parc Cenedlaethol Cymreig i edrych ar ffynonellau incwm cyfredol ac asesu manteision ehangu hyn.
 - dywedodd y Prif Weithredwr, mewn ymateb i awgrym i herio Llywodraeth Cymru ar y setliad, sy'n cynrychioli gostyngiad o 30% yn y cyllid, fod Awdurdodau'r Parciau Cenedlaethol yn cynrychioli canran fach iawn o'u cyllideb gyffredinol ac nad oeddent yn flaenoriaeth i Lywodraeth Cymru ar hyn o bryd wrth gystadlu yn erbyn y Sectorau Iechyd ac Addysg.
 - dywedodd y Prif Weithredwr fod yr Awdurdod wedi sefydlu ymddiriedolaeth ar un adeg, a oedd wedi methu ac y bu'n rhaid ei therfynu. Dywedodd y Prif Weithredwr y byddai'n well ganddo barhau i weithio fel aelod o Sefydliad y Parciau Cenedlaethol, sef partneriaeth o wyth Awdurdod Parc Cenedlaethol a oedd bellach yn dechrau dangos manteision ariannol.
 - mewn ymateb i gwestiwn, cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod cydweithio gyda Llywodraeth Cymru a bod y Gweinidog yn ymweld ag Eryri yn yr haf i weld dau neu dri o brosiectau. Dywedodd hefyd fod 'Tirweddau Cymru', y partneriaethau o dirweddau dynodedig, sy'n cynnwys y tri Pharc Cenedlaethol a'r pum AHNE, yn cydweithio i wneud gwahaniaeth ac yn cyflwyno un llais strategol.
 - Bu'r aelodau'n trafod ymhellach y risgiau cysylltiadau cyhoeddus posibl o weithio gyda'r sector breifat a dywedodd y Prif Weithredwr fod gan Bartneriaeth y Parciau Cenedlaethol bolisi moesegol ar waith i ddiogelu'r Parciau Cenedlaethol rhag cael eu golchi'n wyrdd, sef tacteg a ddefnyddir i wneud i gwmnïau/cynnyrch ymddangos yn ecogyfeillgar heb leihau eu defnydd. effaith amgylcheddol.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad a'r materion a amlinellwyd yn y CATC a mabwysiadu'r Cynllun Ariannol Canol Tymor fel dogfen waith.

9. **Swyddog Adran 151**

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Prif Weithredwr i ystyried opsiynau ar gyfer penodi Swyddog Adran 151 i weithredu ar ran Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Prif Weithredwr yr adroddiad a'r cefndir a chynghori ei fod yn ffafrio parhau â'r trefniant gyda Chyngor Gwynedd.

Manteisiodd y Prif Swyddog Cyllid ar y cyfle i atgyfnerthu pa mor dda y mae'r trefniadau presennol wedi gweithio yn y gorffennol ac argymhellodd y dylai hyn barhau er budd yr Awdurdod.

PENDERFYNWYD

1. y dylai Swyddogion gynnal trafodaethau pellach gyda Chyngor Gwynedd ynglŷn â darparu Swyddog Adran 151 i wasanaethu'r Awdurdod.
2. os cadarnheir y trefniant, gwahodd y Swyddog perthnasol i gyfarfod nesaf yr Awdurdod er mwyn ystyried penodiad ffurfiol.

10. **Adroddiad y Panel Cyfweld ar gyfer Aelod Annibynnol i'r Pwyllgor Safonau**

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol i'r Awdurdod gadarnhau penodiad Aelod Annibynnol i'r Pwyllgor Safonau.

PENDERFYNWYD bod yr Awdurdod yn penodi Mr. Mark Jones i fod yn Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Safonau am gyfnod o bum mlynedd.

11. **Adroddiad Blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol**

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol i drafod Adroddiad Blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol yr adroddiad a'r cefndir.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys yr adroddiad.

12. **Seminar Aelodau Parciau Cenedlaethol Cymru 2023**

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Prif Weithredwr i roi gwybod am y Seminar Aelodau Cymreig sydd ar y gweill ym Mharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Prif Weithredwr yr adroddiad, y rhaglen ddrafft ar gyfer 2023 a'r opsiynau gweithgareddau.

PENDERFYNWYD

1. nodi'r adroddiad ac opsiynau rhaglen a gweithgareddau drafft ar gyfer 2023
Seminar Aelodau Parciau Cenedlaethol Cymru.
2. y dylai Aelodau hysbysu'r Swyddog Gwasanaethau Aelodau a ydynt yn mynychu'r Seminar ai peidio.

13. **Aelodau Adroddiad Gweithgor**

Cyflwynwyd – Adroddiad cyfarfod y Gweithgor Aelodau a gynhaliwyd ar 25 Ionawr 2023.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiadau.

14. **Cynhadledd Europarc 20 23**

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Prif Weithredwr i hysbysu'r Aelodau am Gynhadledd EUROPARC 20 23 a thrafod cynrychiolaeth o Eryri yn y digwyddiad.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Prif Weithredwr yr adroddiad a dywedodd y byddai Cynhadledd Europarc nesaf yn cael ei chynnal yn Leeuwarden, Gogledd yr Iseldiroedd rhwng 3 a 6 Hydref 2023. Thema'r Gynhadledd oedd "Teyrnged i'n tirwedd, lle mae natur a phobl yn cwrdd ewn harmoni – dysgwch o'r gorffennol i baratoi ar gyfer ein dyfodol".

PENDERFYNWYD

1. **nodi'r adroddiad ac awdurdodi cynrychiolaeth o Eryri yng Nghynhadledd Europarc 2023.**
2. **i anfon dau gynrychiolydd (1 aelod ac 1 swyddog) i Gynhadledd Europarc ac i'r Cadeirydd a'r Prif Weithredwr gymeradwyo'r ddirprwyaeth.**
3. **y dylai'r Cynghorydd Ifor Glyn Lloyd gynrychioli'r Awdurdod yng Nghynhadledd Europarc 2023 yn Leeuwarden, Gogledd yr Iseldiroedd gyda'r Cynghorydd Elfed Roberts wrth gefn.**

15. **Calendr Cyfarfodydd**

Cyflwynwyd – Amserlen o gyfarfodydd ar gyfer y cyfnod 2023/2024.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol y Calendr Cyfarfodydd

PENDERFYNWYD cymeradwyo'r amserlen ar gyfer 2023/24 fel y'i cyflwynwyd.

16. **Cyfarfodydd Cyrff eraill**

Nid oedd yr aelodau wedi mynychu cyfarfodydd allanol fel cynrychiolwyr yr Awdurdod.

17. **Cofnodion**

Cyflwynwyd - Cofnodion y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau a gynhaliwyd ar 30^{ain} Tachwedd 2022, er gwybodaeth.

PENDERFYNWYD nodi'r cofnodion.

Daeth y cyfarfod i ben am 11.05

TAFLEN WEITHREDU – ACTION SHEET

CYFARFOD YR AWDURDOD – 08.02.2023

RHIF EITEM A THEITL	PENDERFYNIADAU / ARSYLWADAU	GWEITHREDIADAU	SWYDDOG CYFRIFOL	DIWEDDARIAD neu DYDDIAD CWBLHAU	DILEU O'R DAFLEN WEITHREDU
16. Telerau ac Amodau Gwasanaeth Uwch Dîm Rheoli APCE: Cyfarwyddwyr	<p>- y dylai'r Panel, ynghyd â'r Swyddog Monitro a'r Pennaeth Adnoddau Dynol, ystyried telerau ac amodau'r Prif Weithredwr ymhellach, a chyflwyno adroddiad i gyfarfod nesaf yr Awdurdod os oes angen.</p> <p>- bod gan y Panel, ynghyd â'r Pennaeth Adnoddau Dynol a'r Swyddog Adran 151 newydd, y dasg a'r awdurdod i fynd i'r afael â materion posibl yn deillio o drosiant personél yn yr Uwch Dîm Rheoli.</p>	<p>Angen cynnal cyfarfod i roi ystyriaeth i'r materion, dyddiad eto i'w gytuno.</p> <p>Angen cynnal cyfarfod i roi ystyriaeth i'r materion, dyddiad eto i'w gytuno.</p>	<p>Cadeirydd / NM/GIJ</p> <p>NM</p>	<p>Wrthi'n casglu'r wybodaeth ofynnol ar hyn o bryd er mwyn galluogi trafodaeth lawn mewn cyfarfod yn y dyfodol. Dyddiad y cyfarfod angen ei gadarnhau.</p> <p>Dyddiad angen ei gadarnhau.</p>	<p>NA</p> <p>NA</p>

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	14 Mehefin 2023
TEITL	PENODI AELODAU I WASANAETHU AR BWYLLGORAU, PANELI, GWEITHGORAU, AC I GYNRYCHIOLI'R AWDURDOD YN ALLANOL
ADRODDIAD GAN	Prif Weithredwr
PWRPAS	Penodi Aelodau ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod

1. CRYNODEB

- 1.1 Gwahoddir yr Awdurdod i enwebu Aelodau i wasanaethu ar ei Bwyllgorau, ei Baneli, ei Weithgorau, ac i gynrychioli'r Awdurdod yng nghyfarfodydd sefydliadau eraill am y flwyddyn sydd i ddod.
- 1.2 Mae pob Pwyllgor, Panel a Gweithgor yn gwbl wag ac eithrio'r Pwyllgor Safonau, oherwydd penodwyd Aelodau'r Pwyllgor hwnnw am gyfnod o 4 blynedd. Cynhwysir enwau'r aelodau blaenorol, er gwybodaeth yn unig, i gynorthwyo'r aelodau.
- 1.3 Atgoffir yr Aelodau bod cyfansoddiad y Pwyllgorau a'r Is-bwyllgorau wedi'i drefnu fel bod y gyfran o Aelodau Awdurdod Lleol ac Aelodau wedi eu penodi gan Lywodraeth Cymru ar yr un raddfa ag ar yr Awdurdod ei hun (2:1), cyn belled ag y bo hyn yn ymarferol wrth weithio gyda rhifau cyfan.

2. ARGYMHELLIAD

Penodi Aelodau i wasanaethu ar y Pwyllgorau, y Paneli, y Gweithgorau a'r sefydliadau allanol sy'n dilyn.

3. PWYLLGORAU

- i) **Pwyllgor Cynllunio a Mynediad** - Holl Aelodau'r Awdurdod (8 cyfarfod y flwyddyn)
- ii) **Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau** – Holl Aelodau'r Awdurdod (3 cyfarfod y flwyddyn)

iii) **Pwyllgor Safonau** (3 Aelod o'r Awdurdod - cyfnod o 4 blynedd mewn swydd)
(1 cyfarfod y flwyddyn)

Penodir gan yr Awdurdod Lleol (2) 1) Cyng. Elfed Powell Roberts
2) Cyng. Dilwyn Owain Roberts

Penodir gan Lywodraeth Cymru (1) 1) Mrs. Sarah Hattle

Aelodau Annibynnol (3) 1) Mrs. Sharon Warnes
2) Mr. Martin James Hughes
3) Mr. Mark Jones

4. **PANEL**

i) **Panel Apeliadau Graddfa Statws Sengl** (3 Aelod + 2 Aelod Wrth Gefn)
(dim cyfarfodydd wedi'u trefnu – cwrdd fel bo angen)

* (Dylid dethol yr holl aelodau o'r Pwyllgor Safonau gan y Pwyllgor Safonau)

5. **GWEITHGORAU**

i) **Gweithgor Aelodau** - Holl Aelodau'r Awdurdod
(8 cyfarfod y flwyddyn)

ii) **Cyd Weithgor Lleol** (4 Aelod)
(2 gyfarfod y flwyddyn)

Penodir gan yr Awdurdod Lleol (3) 1) Cyng. Ifor Glyn Lloyd
2) Cyng. Elwyn Edwards
3) Cyng. Kim Jones

Penodir gan Lywodraeth Cymru (1) 1) Mrs. Sarah Hattle

Cynrychiolwyr o'r Undebau Llafur (4) Wedi'u dyrannu yn unol â
Chyfansoddiad y Gweithgor

iii) **Bwrdd Rheoli Yr Ysgwrn** (3 Aelod o'r Awdurdod)
(i gwrdd fel bo angen)

Penodir gan yr Awdurdod Lleol (2) 1) Cyng. Elfed Powell Roberts
2) Cyng. Elwyn Edwards

Penodir gan Lywodraeth Cymru (1) 1) Ms. Naomi Luhde-Thompson.

iv) **Bwrdd Rheoli Plas Tan y Bwlch** (3 Aelod)
(i gwrdd fel bo angen)

Cynghorydd Meryl Roberts; Ms. Tracey Evans, Mr. Tim Jones.

6. PWYLLGORAU YMGYNGHOROL YR AWDURDOD

i) **Cynhadledd Ymgynghorol Celyn, Tegid a Thryweryn** (4 Aelod) (i gwrdd fel bo angen)

Penodir gan yr Awdurdod Lleol (3) 1) Cyng. Elwyn Edwards
2) Cyng. Ifor Glyn Lloyd
3) Cyng. June Jones

Penodir gan Lywodraeth Cymru (1) 1) Mr. Brian Angell

ii) **Fforwm Eryri** (5 Aelod) (4 cyfarfod y flwyddyn – bob chwarter)

Cadeirydd

Is-Gadeirydd

Penodir gan yr Awdurdod Lleol (2) 1) Cyng. Kim Jones
2) Cyng. Jo Nuttall

Penodir gan Lywodraeth Cymru (1) 1) Mr. Brian Angell

iii) **Fforymau Mynediad Lleol** (2 Aelod) (4 cyfarfod y flwyddyn – bob chwarter)

Fforwm Mynediad y De (1) 1) Cyng. John Pughe Roberts

Fforwm Mynediad y Gogledd (1) 1) Mr. Tim Jones

iv) **Fforwm Cydraddoldeb Eryri** (1 Aelod) Cyng. Ifor Glyn Lloyd

7. GRWPIAU TASG A GORFFEN A GRWPIAU LLYWIO

(i) **Is-grŵp Asedau** (6 Aelod) Cynghorwyr June Jones, Ifor Glyn Lloyd, Meryl Roberts; Mr. Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Mr. Tim Jones.

(ii) **Grŵp Maniffesto Ieuenctid Europarc** (3 Aelod) Cynghorwyr Kim Jones, John Pughe Roberts; Ms. Tracey Evans.

(iii) **Grŵp Llywio Cyfrif Carbon** (3 Aelod) Y Cynghorydd John Pughe Roberts; Mr. Brian Angell, Mr. Tim Jones.

(iv) **Grŵp Llywio Enwau Lleoedd** (3 Aelod) Cynghorwyr Elwyn Edwards, June Jones, Dilwyn Roberts.

8. CYRFF ERAILL

- i) **Grŵp Budd-ddeiliad Safle Trawsfynydd (1 Aelod)**
 - 1) Cyng. Elfed Powell Roberts
- ii) **Cyd Gyngor Cymru (1 Aelod)**
 - 1) Cyng. Louise Hughes
- iii) **Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol, Pwyllgor Cyswilt Lleol Beddgelert (1 Aelod)**
 - 1) Cyng. June Jones
- iv) **Ymgyrch y Parciau Cenedlaethol**
(Cytunwyd fod 3 Awdurdod Parc Cenedlaethol Cymru yn cael eu cynrychioli gan Aelod o'r Awdurdod sy'n dal Ysgrifenyddiaeth Parciau Cenedlaethol Cymru)
- v) **Y Gynghair dros Dirweddau Dynodedig Cymru (1 Aelod)**
 - 1) Mr. Tim Jones
- vi) **Cyngor Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (1 Aelod)**
 - 1) Cyng. Dilwyn Roberts
- vii) **AGA Pen Llŷn a'r Sarnau (1 Aelod)**
 - 1) Cyng. Louise Hughes
- viii) **Grŵp Gwaith Goriad Gwyrdd Eryri (1 Aelod)**
 - 1) Cyng. June Jones
- ix) **Fforwm Strategol y Rhaglen Ynys Ynni (1 Aelod)**
 - 1) Cyng. Elfed Powell Roberts
- x) **Partneriaeth Biosffer Dyfi (1 Aelod)**
 - 1) Cyng. Louise Hughes
- xi) **Cynhadledd Gyswilt Rheilffordd Arfordir y Cambrian (1 Aelod)**
 - 1) Cyng. Meryl Roberts
 - 2) Aelod wrth Gefn: Ms. Delyth Lloyd

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	14 Mehefin 2023
TEITL	ADRODDIAD BLYNYDDOL I'R AWDURDOD
ADRODDIAD GAN	Cadeirydd y Pwyllgor Safonau
PWRPAS	Cytuno a nodi cynnwys yr Adroddiad Blynyddol

CEFNDIR

1. Mae cylch gorchwyl y Pwyllgor Safonau yn cynnwys dwy swyddogaeth gyffredinol, sef:
 - 1.1. Hyrwyddo a chynnal safonau uchel o ymddygiad gan aelodau ac aelodau cyfetholedig yr Awdurdod
 - 1.2. Cynorthwyo aelodau ac aelodau cyfetholedig yr Awdurdod i gadw at god ymddygiad yr Awdurdod.
2. Mae gan y Pwyllgor Safonau hefyd y swyddogaethau penodol a ganlyn:
 - 2.1. Cynghori'r Awdurdod ar fabwysiadu, neu adolygu, codau ymddygiad yr Awdurdod
 - 2.2. Monitro gweithrediad codau ymddygiad yr Awdurdod
 - 2.3. Cynghori ar hyfforddi aelodau ac aelodau cyfetholedig yr Awdurdod ar faterion yn ymwneud â chodau ymddygiad yr Awdurdod
 - 2.4. Ystyried a lle bo'n briodol penderfynu ar faterion a gyfeiriwyd ato gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.
 - 2.5. Ystyried Cwynion yn erbyn Aelodau ac Aelodau cyfetholedig
 - 2.6. Rhoi goddefbau i aelodau neu aelodau cyfetholedig sydd â buddiant personol yn unrhyw fusnes yr Awdurdod
 - 2.7. Awdurdodi taliadau gan y Swyddog Monitro o lwfansau a threuliau i bersonau sydd wedi cynorthwyo mewn ymchwiliad gan y Swyddog Monitro
 - 2.8. Sefydlu'r drefn ar gyfer penderfynu ar gwynion a gyfeirir ato i'w hystyried.
3. Yn olaf, mae gan y Pwyllgor Safonau hefyd rai swyddogaethau staff megis apêl fewnol derfynol ar faterion disgyblu ac fel apêl derfynol ar gwynion neu ar amodau gwasanaeth.
4. Mae aelodaeth bresennol y Pwyllgor Safonau yn cynnwys dau Aelod Awdurdod Lleol, un Aelod a benodwyd gan Lywodraeth Cymru a thri Aelod Annibynnol sef Mrs Sharon Warnes (Cadeirydd), Mr Martin James Hughes (Is-Gadeirydd) a Mr Mark Jones. Yn unol â'r rheoliadau sy'n llywodraethu Pwyllgorau Safonau mae'r Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd wedi'u penodi o blith yr Aelodau Annibynnol.

DYLETSWYDD STATUDOL YCHWANEGOL

5. O fis Mai 2022 mae cylch gwaith y Pwyllgor Safonau yn cynnwys dyletswydd statudol ychwanegol i baratoi adroddiad blynyddol i'r Awdurdod ar sut mae swyddogaethau'r pwyllgor wedi'u cyflawni a darparu trosolwg o faterion ymddygiad yn gyffredinol o fewn yr Awdurdod.
6. Mae Cadeirydd y Pwyllgor Safonau a'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol wedi paratoi'r adroddiad hwn, ac mae drafft wedi'i ddsbarthu i holl aelodau'r Pwyllgor Safonau cyn cyflwyno'r adroddiad terfynol i'r Awdurdod.
7. Bydd Cadeirydd y Pwyllgor Safonau yn cyflwyno'r adroddiad i'r Awdurdod neu yn ei habsenoldeb bydd yr adroddiad yn cael ei gyflwyno gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol.
8. Mae canllawiau wedi'u cyhoeddi mewn perthynas â pharatoi'r Adroddiad Blynyddol sy'n nodi bod yn rhaid i'r adroddiad:
 - 8.1. ddisgrifio sut mae'r pwyllgor wedi cyflawni ei swyddogaethau yn ystod y flwyddyn ariannol flaenorol.
 - 8.2. gynnwys crynodeb o adroddiadau ac argymhellion a wnaed neu a gyfeiriwyd at y pwyllgor gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn ymwneud ag ymchwilio i achosion honedig o dorri'r cod ymddygiad aelodau , ac unrhyw gamau dilynol a gymerwyd gan y pwyllgor.
 - 8.3. gynnwys crynodeb o hysbysiadau a roddwyd i'r pwyllgor gan Banel Dyfarnu Cymru, yn ymwneud â phenderfyniadau'r Panel ar achosion posibl o dorri'r cod ymddygiad i aelodau.
 - 8.4. ddisgrifio'r cyngor y mae wedi'i roi ar hyfforddiant i'r holl aelodau a sut mae hwnnw wedi'i roi ar waith.

ADRODDIAD BLYNYDDOL

9. Mae'r Pwyllgor Safonau wedi cyfarfod ddwywaith yn ystod y flwyddyn, wedi ystyried hyfforddi aelodau ar y ddau achlysur ac wedi penodi Sarah Hattle i arwain ar fentora.
10. Bu'n rhaid i Gadeirydd y Pwyllgor Safonau, Mrs Rachael Leah Jane Davies ymddiswyddo fel Cadeirydd ac fel Aelod Annibynnol gan ei bod wedi cymryd rôl a olygai na allai barhau yn y rôl mwyach. Yn ei gyfarfod ar 28 Ebrill 2023 penododd y Pwyllgor Safonau Mrs Sharon Warnes yn Gadeirydd am weddill ei chyfnod yn Aelod Annibynnol.
11. Yn dilyn penodiad Mrs Sharon Warnes i'r Gadair penodwyd Mr Martin James Hughes yn Is-Gadeirydd y Pwyllgor Safonau am weddill ei chyfnod fel Aelod Annibynnol.
12. Yn dilyn ymddiswyddiad Mrs Rachael Leah Jane Davies mae'r Awdurdod wedi penodi Mr Mark Jones yn Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Safonau am dymor o 5 mlynedd.
13. Mae Cadeirydd y Pwyllgor Safonau, Mrs Sharon Warnes wedi arsylwi cyfarfod o'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau a'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad fel sylwedydd a bydd adroddiad ffurfiol o'i chanfyddiadau'n cael ei gyflwyno i gyfarfod nesaf y Pwyllgor Safonau ym mis Medi.

14. Mae Cadeirydd y Pwyllgor Safonau, Mrs Sharon Warnes hefyd wedi cymryd rhan mewn cyfweiliad ag Archwilio Cymru fel rhan o'u gwaith ar Lywodraethu ar Awdurdodau Parciau Cenedlaethol Cymru. Bydd yr adroddiad hwn yn adroddiad cenedlaethol sy'n ystyried arfer gorau a bydd yn cymharu gwaith yr Awdurdod ag Awdurdodau Parciau Cenedlaethol eraill yng Nghymru.
15. Rhoddodd oddefeb cyffredinol i aelodau Cyngor Gwynedd a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy i alluogi'r aelodau hynny i gymryd rhan lawn wrth benderfynu ar faterion yn ymwneud â Chyngor Gwynedd neu Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy am gyfnod hyd at 31 Rhagfyr 2023 oni bai y caiff ei ymestyn ymhellach gan penderfyniad y Pwyllgor cyn 31 Rhagfyr 2023.
16. Ni chyfeiriwyd unrhyw faterion at yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus nac at Banel Dyfarnu Cymru yn ymwneud ag ymchwilio i achosion honedig o dorri cod ymddygiad aelodau fel aelodau o'r Awdurdod hwn.
17. Ni fu unrhyw achosion yn ystod y flwyddyn lle mae gweithdrefn Datrysiaid Lleol yr Awdurdod wedi'i rhoi ar waith.
18. Bu'r Pwyllgor Safonau hefyd yn ystyried Adroddiad Monitro Cwynion a oedd yn rhoi cipolwg ar natur y cwynion a dderbyniwyd ac a oedd unrhyw batrymau sefydledig yn dod i'r amlwg.
19. Bu'r Pwyllgor Safonau yn ystyried Ymgynghoriad ar argymhellion yr Adolygiad Annibynnol o'r Fframwaith Safonau Moesegol (adroddiad Richard Penn) a sut i ymateb iddynt.
20. Bydd y Pwyllgor Safonau yn parhau i fonitro cynnydd ar hyfforddiant yn ystod y flwyddyn. Yn y cyd-destun hwn mae holiadur wedi'i anfon at holl aelodau'r Awdurdod yn gofyn iddynt fanylu ar eu cryfderau yn ogystal ag amlygu anghenion hyfforddi ac a oes angen mentora arnynt neu a allent gynnig mentora eraill.

GOBLYGIADAU ADNODDAU

Dim

ARGYMHELLIAD

1. Trafod a chytuno ar gynnwys yr adroddiad.

EITEM RHIF 12

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	14 Mehefin 2023
TEITL	DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL 2022/23
ADRODDIAD GAN	Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer
PWRPAS	I gymeradwyo'r Datganiad a chaniatáu iddo gael ei lofnodi gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr.

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Ymhlith y gofynion a osodir ar awdurdodau lleol yng Nghymru gan y Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 (fel y'u diwygiwyd yn 2010) yw'r angen i gynhyrchu Datganiad ar Reolaeth Fewnol (SIC) blynyddol.
- 1.2 Wrth baratoi'r datganiad, rhaid i'r Awdurdod sicrhau ei fod yn ymgorffori'r gofynion statudol fel yr amlinellir yn y Rheoliadau. Er mwyn sicrhau fod hyn yn digwydd, dilynwyd y canllawiau a gyhoeddwyd gan gyrrff proffesiynol megis CIPFA a SOLACE.
- 1.1 Wrth ddarparu Datganiad Llywodraethu Blynyddol, mae'n hanfodol fod tystiolaeth yn ei le er mwyn cefnogi'r cynnwys cyn fod y ddogfen yn cael ei gyhoeddi. Wrth ddarparu'r datganiad yma, adolygwyd prif Strategaethau, Chynlluniau, Polisiâu, Gweithdrefnau, Codau Ymarfer a Chanllawiau, fel manylir yn y Datganiad.

2. ARGYMHELLIAD

- 2.1 Gofynnir i'r Awdurdod gymeradwyo'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol 2022/23.

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2022-23

Mae'r datganiad hwn yn diwallu'r angen i gynhyrchu Datganiad Rheolaeth Fewnol
yn unol â Rheoliad 4 o
Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 (fel y'i diwygiwyd yn 2010)

1. Cyflwyniad

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn gyfrifol am sicrhau bod ei weithgareddau'n cael eu cynnal yn unol â'r gyfraith a safonau priodol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a'i gyfrifo amdano yn briodol, ac yn cael ei ddefnyddio mewn ffordd economaidd, effeithlon ac effeithiol.

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn ddarostyngedig i Ddeddf Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar yr Awdurdod i bennu Amcanion Lles sy'n cyfrannu'n uniongyrchol at gyflawni'r 7 Nodau Lles fel y nodir yn y Ddeddf, sef:

- Cymru lewyrchus
- Cymru gydnerth
- Cymru iachach
- Cymru sy'n fwy cyfartal
- Cymru o gymunedau cydlynus
- Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu
- Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang

Ar ben hynny, mae'n rhaid i Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri gyflawni ei ddyletswyddau yn unol ag 'egwyddor cynaliadwyedd statudol', sy'n golygu bod yn rhaid i'r Awdurdod weithredu mewn modd sy'n ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb amharu ar allu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain.

Wrth gyflawni'r cyfrifoldebau eang hyn, mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri hefyd yn gyfrifol am roi trefniadau priodol yn eu lle ar gyfer llywodraethu ei swyddogaethau, hwyluso gweithrediad effeithiol ei weithgareddau, sy'n cynnwys trefniadau ar gyfer rheoli risg a rheolaeth ariannol ddigonol ac effeithiol.

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri wedi cymeradwyo a mabwysiadu cod llywodraethu corfforaethol, sy'n gyson ag egwyddorion Fframwaith CIPFA / Solace "Delivering Good Governance in Local Government". Mae'r datganiad hwn yn esbonio sut mae'r Awdurdod yn cydymffurfio â'r cod a hefyd yn cwrdd â gofynion rheoliad 5(2) o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 mewn perthynas â chyhoeddi datganiad rheolaeth fewnol.

Mae'r Cod Llywodraethu Corfforaethol wedi'i adolygu a'i ddiweddarau, fel rhan o adolygiad mwy ar drefniadau llywodraethu'r Awdurdod yn 2021/22. Mabwysiadwyd y Cod Llywodraethu Corfforaethol newydd yn ffurfiol gan yr Awdurdod ym mis Ebrill 2022.

2. Pwrpas y Fframwaith Llywodraethu

Mae'r fframwaith llywodraethu yn cynnwys y systemau a'r prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd hynny sy'n cyfeirio ac yn rheoli'r awdurdod, a'r gweithgareddau ble mae'n adrodd i, cysylltu ag, ac yn arwain y gymuned. Mae'n galluogi'r awdurdod i fonitro llwyddiant ei amcanion strategol, ac ystyried a yw'r amcanion hynny wedi arwain at ddarparu gwasanaethau addas a chost effeithiol.

Mae'r system rheolaeth fewnol yn rhan allweddol o'r fframwaith hwnnw ac mae wedi'i ddylunio i reoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu'n gyfan gwbl y risg o fethiant i gyflawni polisiau, nodau ac amcanion; gall felly ond darparu sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd yn hytrach na sicrwydd diamod. Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sy'n adnabod ac yn blaenoriaethu risgiau sy'n berthnasol i gyflawni polisiau, nodau ac amcanion Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, i werthuso'r tebygolrwydd i'r risgiau hynny gael eu gwireddu a'r effaith petai hynny'n digwydd, ac i reoli'r risgiau mewn ffordd effeithlon, effeithiol ac economaidd.

3. Y Fframwaith Llywodraethu

Mae'r Fframwaith Llywodraethu yn cynnwys saith egwyddor i lywodraethu'n dda:

- **Egwyddor 1:** Ymddwyn gydag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cryf tuag at werthoedd moesegol, a pharchu rheolaeth y gyfraith
- **Egwyddor 2:** Sicrhau ein bod yn agored ac yn ymgysylltu â rhanddeiliaid trwy gyfrwng dull cynhwysfawr
- **Egwyddor 3:** Diffinio canlyniadau yn nhermau'r manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy
- **Egwyddor 4:** Penderfynu ar ymyriadau angenrheidiol i wneud y gorau o gyflawni'r canlyniadau a fwriedir
- **Egwyddor 5:** Datblygu gallu'r endid, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion ynddo
- **Egwyddor 6:** Rheoli risgiau a pherfformiad trwy gyfrwng rheolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref
- **Egwyddor 7:** Gweithredu arferion da o ran tryloywder, adrodd, ac archwilio i sicrhau atebolrwydd effeithiol

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn datblygu ac yn gweithredu ei gynllunio corfforaethol strategol trwy fabwysiadu:

- Cynllun Eryri (Cynllun Rheolaeth y Parc Cenedlaethol);
- Cynllun Datblygu Lleol Eryri;
- Datganiad Llesiant ac Amcanion Llesiant; a
- Rhaglen Waith Corfforaethol.

Mae'r 4 dogfen yma yn cynrychioli conglfaen gwaith yr Awdurdod wrth gyflawni ei brif bwrpasau, fel y diffinnir yn Ddeddf yr Amgylchedd 1995 ac wrth weithredu ei weledigaeth.

Strwythur Llywodraethu

Mae strwythur llywodraethu'r Awdurdod yn cynnwys 4 prif bwyllgor:

- Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri gyda 18 o Aelodau a benodwyd, ac yn ystod 2022/23 cynhaliwyd 5 cyfarfod.
- Cynhaliwyd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau 3 gwaith yn ystod 2022/23. Fel rhan o'i gylch gwaith mae'n ymgymryd â swyddogaethau pwyllgor archwilio yn unol â gofynion CIPFA.
- Cynhaliwyd y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad 7 gwaith yn ystod 2022/23. Mae'r pwyllgor yn gyfrifol am gyflawni swyddogaethau cynllunio statudol yr Awdurdod.
- Cynhaliwyd y Pwyllgor Safonau'r Awdurdod dwywaith yn ystod 2022/23. Mae aelodaeth y pwyllgor, sydd gyda gylch gwaith i hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel gan Aelodau, yn cynnwys 3 Aelod o'r Awdurdod a 3 aelod annibynnol.

Mae'r Rheolau Sefydlog yr Awdurdod (a gyhoeddwyd ar y wefan) yn rhoi disgrifiad manwl o'r trefniadau ar gyfer pob pwyllgor. Ar gyfer pob pwyllgor, mae'r rhaglen, cofnodion ac adroddiadau cysylltiedig â phapurau cefndir i gyd yn cael eu cyhoeddi ar wefan yr Awdurdod.

Tîm Rheoli

Mae strwythur rheoli'r Awdurdod yn cynnwys y Prif Weithredwr (sydd hefyd yn 'Swyddog y Parc Cenedlaethol' ac yn Bennaeth y Gwasanaeth Taledig) a dau Gyfarwyddwr. Mae Tîm Rheoli'r Awdurdod yn cyfarfod bob pythefnos, gyda'r Pennaeth Cyllid a Phennaeth Adnoddau Dynol yn mynychu.

Safonau

Mae'r Awdurdod wedi sefydlu Cod Ymddygiad i Aelodau, sy'n cynnwys adran sy'n cyfeirio'n benodol at fuddiannau a Chofrestr Buddiannau Aelodau. Y Cod Ymddygiad i staff yw'r cod ymddygiad safonol cenedlaethol ar gyfer cyflogeion awdurdodau cyhoeddus.

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu'r polisiau a gweithdrefnau canlynol ar gyfer cynnal safonau uchel o ymddygiad ar gyfer staff ac Aelodau, ac i sicrhau atebolrwydd tuag at y cyhoedd:

- Y Drefn Gwyno – wedi'i sefydlu ar fodel drefn cwynion ymarfer da gan yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus yng Nghymru;

- Polisi Seinio Rhybudd - i alluogi staff i leisio pryderon difrifol yn hyderus gyda'r sicrwydd o wybod y ceir eu hymchwilio yn drwyadl ac mewn ffordd deg, heb ofni dial;
- Strategaeth Gwrth-dwyll a Llygredigaeth - yn cynnwys mesurau sydd wedi'u cynllunio i rwystro unrhyw weithred o dwyll neu lygredigaeth, a pha gamau y dylid eu cymryd petai rywbeth o'r fath yn digwydd; ac y
- Cynllun Dirprwyo - yn amlinellu sut mae swyddogaethau'r Awdurdod llawn yn cael eu cyflawni trwy ddirprwyo i'w bwyllgorau a'i is-bwyllgorau

Rheoli Risg

Mae Polisi a Strategaeth Rheoli Risg wedi'i sefydlu. Caiff y broses o adnabod risgiau ei chydlynu gan y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer, gyda mewnbwn gan y Tîm Rheoli a'r Penaethiaid Gwasanaeth. Mae'r Gofrestr Risg a'r mesurau lliniaru yn cael eu hadolygu a'i ddiweddarau'n chwarterol.

Archwiliad Mewnol

Mae'r adolygiad o effeithiolrwydd y system o drefniadau rheolaeth a llywodraethu mewnol yn cael ei lywio gan waith yr Archwilwyr Mewnol, a gynhaliwyd gan Gyngor Gwynedd. Darperir y gwasanaeth Archwilio Mewnol yn unol â Chod Ymarfer CIPFA ar gyfer Archwilio Mewnol mewn Llywodraeth Leol yn y DU. Mae'r Rheolwr Archwilio Mewnol yn paratoi adroddiad blynyddol sy'n crynhoi canlyniadau gwaith archwilio mewnol yn ystod y flwyddyn.

Archwiliad Allanol

Archwilio Cymru sy'n gweithredu fel archwilydd allanol i'r Awdurdod, ac felly sy'n adrodd ar reolaeth ariannol a pherfformiad yr Awdurdod. Yn ogystal, mae Archwilio Cymru yn rhoi barn ar ddigonolrwydd y gwaith archwilio mewnol.

Swyddog Monitro

Mae'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol wedi'i enwebu fel Swyddog Monitro. Mae gan y Swyddog Monitro'r ddyletswydd benodol i sicrhau bod Aelodau a benodwyd a Swyddogion yr Awdurdod yn cynnal y safon uchaf o ymddygiad ym mhopeth a wnânt. Mae'r Swyddog Monitro yn cynghori ar drefn gyfansoddiadol a chyfreithlondeb gweithredoedd yr Awdurdod.

Rheolaeth Ariannol

Mae trefniadau rheolaeth ariannol yr Awdurdod yn cydymffurfio â gofynion llywodraethu Datganiad CIPFA ar Rôl y Prif Swyddog Cyllid mewn Llywodraeth Leol (2016). Y Prif Swyddog Cyllid (sydd yn Brif Swyddog Cyllid Cyngor Gwynedd) yw'r swyddog sydd â chyfrifoldebau o dan Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

4. Materion Llywodraethu Arwyddocaol a Chamau a Gymerwyd yn ystod y Flwyddyn

Mae'r Ddeddf Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn gosod dyletswydd craidd ar yr Awdurdod i osod amcanion lleisiant sy'n maxsimeiddio ein cyfraniad at gyflawni'r 7 nodau lleisiant a osodwyd yn y Ddeddf. Dylai amcanion lleisiant yr Awdurdod fod yn amcanion ar gyfer newid yn y tymor hir.

Mae Datganiad Llesiant yr Awdurdod ar gyfer 2021-26 yn gosod allan Amcanion Llesiant sy'n disgrifio sut y byddant yn helpu'r Awdurdod i gyflawni'r saith nod lleisiant ar gyfer Cymru.

Mae'r Amcanion Llesiant yn canolbwyntio ar dri maes gwaith allweddol - Amgylcheddau Cydnerth, Cymunedau Cydnerth a Ffyrdd Cydnerth o Weithio - ac maent wedi'u halinio â phump is-thema i roi ffocws, fel yr amlinellir islaw.

Amgylcheddau Cydnerth

1. Gwella rheolaeth hamdden ag unrhyw effeithiau negyddol hamdden.
2. Ymateb i heriau newid yn yr hinsawdd.
3. Gwella rheolaeth a'r ddealltwriaeth o'n treftadaeth ddiwylliannol.
4. Mynd i'r afael â heriau a chyfleoedd senarios rheoli tir ar ôl Brexit.
5. Mynd i'r afael â'r dirywiad mewn natur.

Cymunedau Cydnerth

1. Cynnal a chynyddu ansawdd bywyd preswylwyr.
2. Cefnogi pobl ifanc.
3. Hyrwyddo twristiaeth gynaliadwy i ychwanegu gwerth i gymunedau lleol.
4. Hyrwyddo a chefnogi'r Gymraeg yn weithredol.
5. Datblygu economi leol sy'n cefnogi dynodiad a rheolaeth Eryri fel Parc Cenedlaethol.

Ffyrdd Cydnerth o Weithio

1. Datblygu gweithlu medrus.
2. Datblygu a hyrwyddo arfer gorau.
3. Gweithio'n effeithiol mewn partneriaeth.
4. Moderneiddio trefniadau llywodraethu.
5. Cynnal a gwella dealltwriaeth a chefnogaeth cymunedau lleol tuag at waith y Parc Cenedlaethol.

Bydd angen gweithredu i gwrdd â'n nodau lleisiant mewn modd cynaliadwy. Mae datblygu cynaliadwy yn golygu pum gofyniad allweddol, sef:

1. Tymor Hir - pwysigrwydd cydbwyso anghenion tymor byr gyda'r angen i ddiogelu'r gallu i gwrdd ag anghenion tymor hir, yn enwedig lle mae'r pethau a wneir i gwrdd ag anghenion tymor byr yn gallu cael effeithiau tymor hir niweidiol.
2. Integreiddio - sut y gall ein nodau lleisiant effeithio ar bob un o'r nodau lleisiant, sut y gall y nodau lleisiant effeithio ar ei gilydd neu ar nodau lleisiant

cyrff cyhoeddus eraill, yn enwedig lle y gallai camau a gymerwyd gennym i gyfrannu at gwrdd ag un amcan fod yn niweidiol o ran cwrdd ag un arall.

3. Cynnwys - pwysigrwydd cynnwys pobl eraill sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau llesiant, ac i sicrhau bod yr unigolion hynny yn adlewyrchu amrywiaeth poblogaeth Cymru neu ardal ddaearyddol yr Awdurdod.
4. Cydweithio - Gallai gweithredu ar y cyd ag unrhyw unigolyn (neu'r modd y mae gwahanol rannau o'r Awdurdod yn gweithredu gyda'i gilydd) gynorthwyo'r Awdurdod i gyflawni ei nodau llesiant, neu gynorthwyo corff arall i gyflawni ei amcanion.
5. Atal - i ystyried sut y gall defnyddio adnoddau i atal problemau rhag digwydd, neu waethygu, gyfrannu at gwrdd â nodau llesiant yr Awdurdod, neu amcanion corff arall.

Cyflwynwyd y Rhaglen Waith Gorfforaethol ar gyfer 2022/23 i'w chymeradwyo fel dogfen waith gan yr Aelodau yng nghyfarfod yr Awdurdod ar y 15fed o Fehefin 2022. Mae'r Rhaglen yn gosod y prosiectau, cynlluniau a chamau gweithredu penodol yr ymgymeir â hwy er mwyn cyflawni Amcanion Llesiant a Blaenoriaethau Gwasanaeth yr Awdurdod.

Adroddwyd ar gynnydd y Rhaglen adrodd i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 30ain o Dachwedd. Disgwylir i'r adroddiad blynyddol llawn ar y Rhaglen Waith Corfforaethol gael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ym mis Gorffennaf 2023.

5. Effeithiolrwydd y Fframwaith Llywodraethu

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn gyfrifol am gynnal, o leiaf unwaith y flwyddyn, adolygiad o effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu gan gynnwys y system rheolaeth fewnol. Mae'r adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol yn cael ei lywio gan waith yr archwilwyr mewnol a'r rheolwr uwch o fewn yr Awdurdod, sydd â chyfrifoldeb am ddatblygu a chynnal yr amgylchedd llywodraethu, a hefyd gan sylwadau a wnaed gan yr archwilwyr allanol ac asiantaethau adolygu ac arolygiaethau eraill. Mae'r adolygiad hwn yn seiliedig ar y saith egwyddor o'r Cod Llywodraethu Corfforaethol.

Egwyddor 1: Ymddwyn gydag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cryf tuag at werthoedd moesegol, a pharchu rheolaeth y gyfraith

<p>Cod Llywodraethu Corfforaethol</p>	<p>Cafodd llywodraethu ei graffu'n fanwl yn ystod 2021/22 gan Grŵp Tasg a Gorffen o Swyddogion ac Aelodau a sefydlwyd yn arbennig i'r diben hwn.</p> <p>Adolygwyd y Cod Llywodraethu Corfforaethol yn fanwl a'i ailddrafftio gan y Grŵp, i sicrhau ei fod yn parhau i fod yn gonglfaen ar gyfer llywodraethu effeithiol yn y dyfodol.</p> <p>Mabwysiadwyd y Cod Llywodraethu diwygiedig yn ffurfiol gan yr Awdurdod yn ei gyfarfod ar y 27ain o Ebrill 2023.</p>
<p>Pwyllgor Safonau</p>	<p>Cyfarfu'r Pwyllgor Safonau ddwywaith yn ystod y flwyddyn.</p> <p>O fis Mai 2022 roedd cylch gwaith y Pwyllgor Safonau yn cynnwys dyletswydd statudol ychwanegol i baratoi adroddiad blynyddol i'r Awdurdod ar sut mae swyddogaethau'r pwyllgor wedi'u cyflawni a darparu trosolwg o faterion ymddygiad yn gyffredinol o fewn yr Awdurdod.</p> <p>Roedd y cyfarfod cyntaf a gynhaliwyd ar y 1af o Ebrill 2022 wedi'i neilltuo'n bennaf i gytuno ar yr Adroddiad Blynyddol, a gyflwynwyd yn ddiweddarach i'r Awdurdod yn ei Gyfarfod Cyffredinol Blynyddol a gynhaliwyd ar y 15fed o Fehefin 2022.</p> <p>Yn ail gyfarfod y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar yr 2il o Fedi 2022, ystyriwyd busnes arferol y Pwyllgor, a oedd yn cynnwys enwebu Aelodau ar gyfer y Panel Apeliadau Graddfa Statws Sengl, Caniatáu Goddefebau ac ystyried Adroddiad Monitro Cwynion Blynyddol yr Awdurdod yn ogystal ag Adroddiad Blynyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.</p>
<p>Polisi Seinio Rhybudd</p>	<p>Yn ystod 2022/23, ni dderbyniwyd unrhyw adroddiadau ac ni chodwyd unrhyw bryderon mewn perthynas ag unrhyw Aelod neu Swyddog o'r Awdurdod o dan y Polisi Seinio Rhybudd.</p>
<p>Strategaeth Gwrth-dwyll a Llygredigaeth</p>	<p>Yn ystod 2022/23 ni dderbyniwyd unrhyw gwynion honedig o dwyll neu lygredigaeth mewn perthynas â unrhyw Aelod neu Swyddog o'r Awdurdod, ac ni adnabuwyd unrhyw feysydd sy'n peri pryder gan yr Archwilwyr Mewnol yn ystod eu gwaith archwilio.</p>

Model Cod Ymddygiad	Yn ystod 2022/23, ni fu unrhyw newidiadau neu ddiwygiadau i'r Cod Ymddygiad Enghreifftiol.
Cwynion – Swyddogion	Yn ystod 2022/23, derbyniodd yr Awdurdod gyfanswm o 7 cwyn ffurfiol. Cyfeiriwyd dwy o'r cwynion hyn yn ddiweddarach at Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, a wrthododd ymchwilio ymhellach. Ni fu'r Awdurdod felly yn destun ymchwiliad ffurfiol gan yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus yn ystod 2022/23.
Cwynion – Aelodau	Yn ystod 2022/23, ni dderbyniodd Swyddog Monitro'r Awdurdod unrhyw gwynion ffurfiol yn ymwneud â'r Aelodau, a ni chyflwynwyd unrhyw gwynion yn uniongyrchol i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.
Rheolau Sefydlog	Adolygwyd Rheolau Sefydlog yr Awdurdod fel rhan o gylch gorchwyl y Grŵp Tasg a Gorffen Adolygu Llywodraethu yn ystod 2021/22. Daeth yr adolygiad i'r casgliad bod yr Awdurdod yn parhau â'i strwythur pwyllgorau presennol ond y dylai'r Awdurdod yn y dyfodol ystyried newid sy'n rhoi'r hawl i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau wneud penderfyniadau terfynol ar adroddiadau ariannol ac adroddiadau eraill (oni bai bod angen cymeradwyaeth benodol gan yr Awdurdod).
Rheolau Sefydlog parthed Cytundebau	Cyflwynwyd fersiwn ddiwygiedig newydd o'r Rheolau Sefydlog yn ymwneud â Chontractau i'r Awdurdod i'w mabwysiadu yn ei gyfarfod ar yr 16eg o Dachwedd 2022. Mae'r adolygiad yn ymgorffori'r argymhellion a roddwyd gan Lywodraeth Cymru ac a dderbyniwyd yn flaenorol, ac yn sicrhau cydymffurfiaeth â'r holl reoliadau newydd sy'n ymwneud ag ymadael â'r Undeb Ewropeaidd. Mae hefyd yn darparu sylfaen i'r Awdurdod ymgorffori ystyriaethau amgylcheddol yn ei bolisi caffael gwyrdd.

<p>Cynllun Dirprwyo</p>	<p>Adolygwyd y Cynllun Dirprwyo fel rhan o gylch gorchwyl y Grŵp Tasg a Gorffen Adolygu Llywodraethu yn ystod 2021/22.</p> <p>Daeth y Grŵp i'r casgliad bod y Cynllun Dirprwyo Swyddogion presennol yn parhau i fod yn addas i'r diben, ac felly ni wnaethpwyd unrhyw argymhelliad ar gyfer newidiadau.</p>
<p>Cofrestr Buddiant / Diddordebau Aelodau</p>	<p>Mae'r Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 yn rhoi gofyniad ar yr Awdurdod i gyhoeddi'r Gofrestr gyfredol o Ddiddordebau / Fuddiant Aelodau ar wefan yr Awdurdod.</p> <p>Mae'n gyfrifoldeb ar bob Aelod o'r Awdurdod i ddiweddarau eu cofnod buddion/diddordebau ac i adrodd ar unrhyw newidiadau mewn modd amserol. Serch hynny, mae'r Swyddog Gwasanaethau Aelodau yn anfon copi o'u cofnod cyfredol i bob Aelod ar ôl bob Cyfarfod Blynyddol o'r Awdurdod, ac yn gofyn iddynt eu hadolygu a'i diweddarau os yn berthnasol.</p>

Egwyddor 2: Sicrhau ein bod yn agored ac yn ymgysylltu â rhanddeiliaid trwy gyfrwng dull cynhwysfawr

<p>Cynllun Cydraddoldeb Strategol</p>	<p>Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol ar y Cynllun Cydraddoldeb Strategol i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 30ain o Dachwedd 2021.</p> <p>Adroddwyd ar gynnydd yr Awdurdod gyda'i gynllun gweithredu o ran cyrraedd ei Amcanion Cydraddoldeb, ynghyd â'r Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb yr ymgwymerwyd â hwy yn ystod y flwyddyn, data monitro cyflog cyfartal a data cydraddoldeb staff.</p>
<p>Ymgynghori Uniongyrchol</p>	<p>Yn ystod 2022/23 parhaodd yr Awdurdod i ymgysylltu â chymunedau a rhanddeiliaid lleol trwy amrywiaeth o ddulliau, o ymgynghoriadau ysgrifenedig traddodiadol a holiaduron ar-lein i weminarau, cyfarfodydd ar-lein yn ogystal â chyfarfodydd wyneb yn wyneb, gweithdai a chymorthfeydd ymgynghori.</p> <p>Gan fod yr holl gyfyngiadau Covid-19 sy'n weddill wedi'u dileu yn ystod y flwyddyn, mae mwy o hyblygrwydd yn y nifer a'r mathau o ddulliau ymgynghori ac ymgysylltu bellach ar gael i'r Awdurdod. Mae hyn yn ein galluogi i gyrraedd mwy o bobl drwy ddarparu ffyrdd mwy hygyrch o ymgysylltu.</p>

	<p>Mae cyfarfodydd hybrid a digwyddiadau ymgynghori yn arbennig o boblogaidd, gan eu bod yn caniatáu mynediad i bobl y mae'n well ganddynt ymgysylltu wyneb yn wyneb yn ogystal â phobl y mae'n well ganddynt ymgysylltu ar-lein neu sy'n ei chael hi'n fwy ymarferol i fynychu trwy'r cyfrwng hwn.</p> <p>Mae'r dechnoleg sy'n galluogi hyn yn dal yn newydd iawn i'r Awdurdod ac i rai aelodau o'r cyhoedd. Fodd bynnag, gydag ymarfer a mwy o ddefnydd, bydd profiadau'n gwella dros amser.</p>
<p>Strategaeth Cyfathrebu a Ymgysylltu</p>	<p>Mae cyfathrebu ac ymgysylltu yn elfen hanfodol ym mhopeth y mae'r Awdurdod yn ei wneud. Mae hefyd yn faes lle mae yna wastad lle i wella, ac mae strategaeth yr Awdurdod yn adlewyrchu hyn.</p> <p>Mae datblygiadau technolegol cyflym a'r twf parhaus mewn llwyfannau cyfryngau cymdeithasol a lefelau cyfranogi yn golygu bod angen i'r Awdurdod ganolbwyntio'n llawn ar gyfathrebu'n effeithiol trwy'r sianeli cywir ar yr adeg iawn gydag ystod eang o gynulleidfaoedd.</p> <p>Cyflwynwyd yr ail adroddiad blynyddol ar y strategaeth i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 22ain o Fawrth 2023. Roedd yr adroddiad yn cynnwys data ar gyfer y dangosyddion perfformiad a nodir yn y strategaeth.</p> <p>Wrth ystyried yr adroddiad blynyddol cafwyd trafodaethau ynghylch dyfodol cyfryngau cymdeithasol a sut y bu i'r Awdurdod elwa yn ystod y cyfyngiadau symud yn arbennig, trwy gyfathrebu effeithlon. Cadarnhawyd bod sianeli cyfryngau cymdeithasol yn parhau i fod â rôl bwysig o ran ymgysylltu a chyfathrebu ar fesurau trafniadaeth gynaliadwy sydd ar waith o amgylch Yr Wyddfa ac ati. Fodd bynnag, cadarnhawyd bod staff yn symud i ffwrdd o blatfform TikTok, ar ôl i bryderon diogelwch gael eu hamlygu yn ddiweddar gan Lywodraeth y DU.</p>
<p>Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol</p>	<p>Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu Cynllun Cyhoeddi Enghreifftiol y Comisiynydd Gwybodaeth ac wedi cyhoeddi canllaw ar wybodaeth, ac mae'r ddau ohonynt ar gael ar y wefan.</p> <p>Yn ystod 2022, derbyniwyd 30 o geisiadau, ac o'r rhain fe dderbyniodd 21 yr holl wybodaeth y gofynnwyd amdani (70%). O'r 9 cais arall, cafodd 3 eu gwrthod neu eu gwrthod yn rhannol oherwydd nad oedd y wybodaeth y gofynnwyd amdani yn bodoli neu nid oedd yr awdurdod yn cadw'r</p>

	<p>wybodaeth, gwrthodwyd 2 gais yn rhannol gan fod y wybodaeth y gofynnwyd amdani yn datgelu pwy yw aelodau o'r cyhoedd sy'n adrodd am achosion posibl o dor-rheolaeth cynllunio, gwrthodwyd 1 cais yn rhannol gan ei fod yn cynnwys data personol trydydd parti, gwrthodwyd 1 cais yn rhannol gan ei fod yn cynnwys gwybodaeth a ddosbarthwyd yn fasnachol sensitif, a gwrthodwyd 1 cais yn rhannol gan ei fod ar gyfer ymateb yr Awdurdod i gais am gyngor cyn-cyflwyno cais cynllunio, nad oedd wedi arwain at gais cynllunio. Mae'n bolisi gan yr Awdurdod i gadw'r rhain yn gyfrinachol hyd nes y cyflwynir cais cynllunio, ac yn unol â hynny mae'n cael ei ddosbarthu fel eithriedig o dan Reoliad 12(5)(f) o Reoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004.</p> <p>Cafodd yr Awdurdod ei herio ar hyn yn flaenorol yn 2020, a chadarnhaodd y Comisiynydd Gwybodaeth benderfyniad yr Awdurdod.</p> <p>Ni chyflwynwyd unrhyw gwynion yn ystod y flwyddyn i'r Comisiynydd Gwybodaeth ynghylch unrhyw gais am wybodaeth.</p>
<p>Rhaglenni Pwyllgorau ac Adroddiadau Cysylltiedig</p>	<p>Mae rhaglenni ac adroddiadau cysylltiedig Pwyllgorau'r Awdurdod yn cael eu cyhoeddi ar y wefan o leiaf 3 diwrnod gwaith clir cyn bob cyfarfod.</p> <p>Mae archif o raglenni a dogfennau cysylltiedig o bwyllgorau'r gorffennol hefyd ar gael ar y wefan.</p>

Egwyddor 3: Diffinio canlyniadau yn nhermau'r manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy

<p>Cynllun Partneriaeth Yr Wyddfa</p>	<p>Er na chyflwynwyd adroddiad diweddarau ffurfiol ar Gynllun Yr Wyddfa i'r Aelodau yn ystod 2022, cyhoeddwyd tri chylchlythyr yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am waith y Bartneriaeth a chafwyd trafodaeth ar yr elfen parcio a thrafnidiaeth yng Ngweithgor Aelodau Hydref 2022.</p> <p>Ers lansio'r Cynllun yn 2018 mae llawer o'r prosiectau cychwynnol wedi'u cwblhau ac mae'r Bartneriaeth yn bwriadu adolygu'r Cynllun yn ystod 2024 gyda lansiad fersiwn diwygiedig – pum mlynedd ers creu'r Cynllun gwreiddiol. Mae enghreifftiau o'r prosiectau sydd wedi'u cwblhau yn cynnwys: Ap Teithiau Cerdded Llwybrau'r Wyddfa; Rhaglen Llysgenhadon Ar-lein; safle bws a bwrdd gwybodaeth Nant Peris; Creu a gweithredu Cynllun Cyfathrebu; Gwell dehongliad o ranbarth Yr Wyddfa; a Phrosiect sbwriel.</p> <p>Un o flaenoriaethau'r Cynllun yw gweithredu Strategaeth Parcio a Thrafnidiaeth Yr Wyddfa ac Ogwen. Mae llawer o'r elfennau cychwynnol wedi'u rhoi ar waith gyda chymorth Trafnidiaeth Cymru, ac mae'r gwaith ar yr elfen hollbwysig hon yn mynd rhagddo'n gyflym.</p> <p>Ym mis Hydref 2022, penododd yr Awdurdod Swyddog Yr Wyddfa Ddi-blastig am 2 flynedd. Mae'r prosiect uchelgeisiol hwn yn cychwyn ar 'Llwybr Di-blastig' ynghyd ag ymwelwyr, busnesau ac ysgolion, a dysgu oddi wrth ein gilydd i warchod y mynydd. Y nod yw lleihau faint o blastig untro sy'n cael eu gwerthu, eu defnyddio a'u taflu ar fynydd prysuraf Cymru ac o'i amgylch. Y gobaith yw dileu pob plastig diangen o'r llif gwastraff yn y dyfodol. Bydd yr hyn a ddysgir o'r peilot hwn yn cael ei ddefnyddio i roi prosiectau tebyg ar waith ar draws ardal y Parc Cenedlaethol.</p>
<p>Cynllun Eryri (Cynllun Partneriaeth Parc Cenedlaethol Eryri)</p>	<p>Mabwysiadwyd Cynllun Eryri gan Awdurdod y Parc Cenedlaethol fel ei Gynllun Rheoli (Partneriaeth) statudol ym mis Hydref 2020 ac fe'i lansiwyd yn swyddogol ym mis Tachwedd 2020. Mae'r ail adroddiad cynnydd blynyddol sy'n casglu mewnbwn gan yr holl Bartneriaid o fis Tachwedd 2021 hyd at ddiwedd 2022 ar ffurf drafft ar hyn o bryd.</p> <p>Parhaodd 2021-22 i fod yn heriol i bob Partner. Amlygodd cyfnodau clo pandemig Covid-19 faterion newydd, yn ogystal â chyflymu ffyrdd arloesol o weithio. Serch hynny,</p>

	<p>trwy gasglu gwybodaeth ar gyfer yr adroddiad blynyddol, mae'n amlwg bod enghreifftiau rhagorol o waith sy'n cael ei ddatblygu tuag at nodau Cynllun Eryri yn bodoli ar draws y rhanbarth.</p> <p>Yn ei ail flwyddyn weithredol, mae cynnydd sylweddol wedi ei wneud ar Gynllun Gweithredu Cynllun Eryri. Ar hyn o bryd nid oes unrhyw Ganlyniadau sydd wedi'u hasesu fel rhai Heb eu symud ymlaen a/neu mewn perygl. Mae'n deg casglu felly bod cynnydd wedi'i gyflawni ym mhob maes o Gynllun Gweithredu Cynllun Eryri yn y flwyddyn o 2021-22.</p> <p>Bydd yr Adroddiad Blynyddol drafft ar gyfer 2022 yn cael ei drafod yng nghyfarfod Fforwm Eryri ar 16eg Mai 2023 a'r gobaith yw y caiff ei gyflwyno i aelodau'r Awdurdod yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol ar 14eg Mehefin 2023 i'w fabwysiadu.</p>
<p>Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031</p>	<p>Mabwysiadwyd Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031 (CDLI) diwygiedig ar y 6ed o Chwefror 2019.</p> <p>Cyflwynwyd yr ail Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB) i'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad ar yr 19eg o Hydref 2022, ac roedd yn cwmpasu'r cyfnod Ebrill 2021 hyd at ddiwedd mis Mawrth 2022. Cyflwynir yr AMB i Lywodraeth Cymru erbyn 31ain o Hydref bob blwyddyn.</p> <p>Yn ogystal â chymeradwyo Adroddiad Monitro Blynyddol 2021-22, cymeradwyodd y Pwyllgor yr angen i gynnal adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031 mabwysiedig o ganlyniad i dystiolaeth yr Adroddiad Monitro Blynyddol, newidiadau cyd-destunol cenedlaethol a lleol sylweddol, a chyhoeddiad Cymru'r Dyfodol: Cynllun Cenedlaethol 2040 (y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol) ynghyd â newidiadau eraill mewn polisi cenedlaethol.</p> <p>Cadarnhawyd y camau nesaf ar gyfer cynnal adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031 mabwysiedig hefyd, trwy baratoi Adroddiad Adolygu ac adrodd ar y canfyddiadau i Lywodraeth Cymru.</p>

<p>Cynllun Strategol ar gyfer Economi Ymwelwyr Cynaliadwy</p>	<p>Yn ei gyfarfod ar yr 8fed o Chwefror 2023, mabwysiadodd yr Awdurdod y Cynllun Strategol ar gyfer Economi Ymwelwyr Cynaliadwy yng Ngwynedd ac Eryri (2035) yn ffurfiol.</p> <p>Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri a Chyngor Gwynedd yw'r unig ddau awdurdod cyhoeddus yn y DU sydd â strategaeth o'r fath.</p> <p>Mae'r egwyddorion yn y Strategaeth wedi'u datblygu a'u derbyn trwy ymgynghori helaeth, a oedd yn cynnwys Aelodau'r Awdurdod.</p> <p>Ni all y Cynllun gael ei weithredu gan y ddau bartner yn unig, mae'n dibynnu ar Bartneriaeth eang a newydd er mwyn gwireddu'r weledigaeth. Un o'r camau cyntaf fydd sefydlu Partneriaeth Economi Ymwelwyr Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri, a fydd yn dod â phartneriaid ynghyd am y tro cyntaf i drafod y dyfodol ar gyfer yr ardal yn ffurfiol.</p>
<p>Cynllun Corfforaethol 2021-22</p>	<p>Gan fod yr Awdurdod bellach wedi mabwysiadu Datganiad Llesiant sy'n cynnwys ei Amcanion Llesiant am gyfnod o bum mlynedd o 2021-26; ni fydd angen adolygiad blynyddol.</p> <p>Bydd y camau y cytunwyd arnynt yn y Rhaglen Waith Gorfforaethol yn awr yn ddigon i alluogi'r Awdurdod i asesu ei gynnydd o ran cyflawni'r Amcanion Llesiant ac felly ni fydd angen adroddiad Dangosyddion Perfformiad ar wahân. Mabwysiadwyd y Rhaglen Waith Gorfforaethol 2022/23 gan yr Awdurdod ar yr 15fed o Fehefin 2022.</p> <p>Rhodddwyd diweddariadau i'r aelodau ar y cynnydd a wnaed o ran cyflawni'r Amcanion Llesiant, a amlinellwyd yn Rhaglen Waith Gorfforaethol 2022/23.</p> <p>Adroddwyd ar gynnydd dau chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 30ain o Dachwedd 2022. Bydd adroddiad cynnydd y trydydd a'r pedwerydd chwarter yn cael ei gyflwyno i'w ystyried ym mis Gorffennaf 2023.</p>

Egwyddor 4: Penderfynu ar ymyriadau angenrheidiol i wneud y gorau o gyflawni'r canlyniadau a fwriedir

<p>Strategaeth y Gyllideb 2022/23</p>	<p>Cadarnhawyd cyllideb refeniw'r Awdurdod ar gyfer 2022/23 gan y Prif Swyddog Cyllid yn ei adroddiad i'r Awdurdod ar y 9fed o Chwefror 2022. Mae'r adroddiad hwn hefyd yn cadarnhau'r lefi ar awdurdodau cyfansoddol.</p> <p>Cyflwynwyd diweddariad i'r Gyllideb i'r Awdurdod ar y 16eg o Dachwedd 2022 ac i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 22ain o Fawrth 2023.</p> <p>Roedd yr adroddiad yn amlinellu'r sefyllfa refeniw rhagamcanol diwedd blwyddyn o falans gwariant net o £19,345 yn is na lefel y gyllideb. Er gwaethaf y gorwariant sylweddol mewn rhai meysydd gwasanaeth, mae tanwariant cyffredinol oherwydd swyddi heb eu llenwi yn ystod y flwyddyn wedi cyfrannu i leihau y gorwariant mewn meysydd gwasanaeth eraill.</p> <p>Yn ogystal, roedd y ddarpariaeth wreiddiol o 4% ar gyfer codiadau cyflog yn annigonol gan olygu bod angen £84k ychwanegol. Yn ystod 2021/22, dyfarnwyd dau hicyn o gynydd ar gyfer bob swydd o fewn yr Awdurdod ar wahân i'r Cyfarwyddwyr a'r Prif Weithredwr. Ers hynny mae'r Awdurdod wedi penderfynu dyfarnu cynnydd cyfatebol i swyddi'r Cyfarwyddwyr a fydd yn cael ei ddyddio o fis Ebrill 2022. Nid oes penderfyniad wedi'i wneud eto a ddylid dyfarnu cynnydd tebyg i swydd y Prif Weithredwr.</p>
<p>Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2023/24 – 2026/27</p>	<p>Yn ei gyfarfod ar yr 26ain o Ebrill 2023, cyflwynodd y Prif Weithredwr y Cynllun Ariannol Tymor Canolig diwygiedig ar gyfer 2023/24 – 2026/27 i'r Awdurdod, sy'n amlinellu ystod o sefyllfaoedd ariannol a all wynebu'r Awdurdod dros y pedair blynedd nesaf. Mae'r Cynllun yn amlinellu model o'r adnoddau ariannol sydd eu hangen ar yr Awdurdod ar gyfer y lefelau gwasanaeth y mae'n gobeithio eu darparu yn y tymor canolig.</p> <p>Cadarnhaodd y Cynllun fod y targedau incwm ar gyfer 2023/24 wedi eu cynnal ar yr un lefel â 2021/22 ac eithrio Plas Tan y Bwlch. Dywedwyd hefyd y bydd setliad craidd Grant y Parc Cenedlaethol yn aros ar yr un lefel dros y 3 blynedd nesaf, heb unrhyw ddarpariaeth ar gyfer chwyddiant.</p>

	<p>Mae'r Cynllun hefyd yn nodi bod y ffigur chwyddiant cyffredinol wedi cynyddu o'i swm hanesyddol o £10,000 i £15,000 erbyn 2022/23, gyda chynnydd pellach i £30,000 yn y gyllideb wreiddiol ar gyfer 2023/24. Mae datblygiadau diweddar yn awgrymu y gallai effaith chwyddiant fod tua 10% ar gyfer 2023/24 cyn gostwng yn y blynyddoedd dilynol.</p> <p>Mae unrhyw arian ychwanegol a dderbynnir drwy grantiau penodol (heblaw grantiau craidd) yn dod â gwaith gweinyddol ychwanegol sy'n ymestyn adnoddau staff presennol. Felly, mae angen ystyried goblygiadau'r pwysau gwaith ychwanegol hwn ar rai o wasanaethau'r Awdurdod drwy werthuso gwerth y grantiau yn erbyn y gofynion staff ychwanegol.</p>
<p>Rheoli Perfformiad</p>	<p>Cafodd y mecanwaith ar gyfer adolygu perfformiad mewn perthynas â Datganiad Llesiant yr Awdurdod a'r Rhaglen Waith Gorfforaethol eu nodi'n ffurfiol yn 2021/22.</p> <p>Mae'n cadarnhau y bydd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau yn craffu perfformiad ar y camau gweithredu a gynhwysir yn y Rhaglen Waith Gorfforaethol sy'n rhoi cipolwg ar gynnydd bob chwarter.</p> <p>Roedd yr Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2021/22 a gymeradwywyd i'w fabwysiadu a'i gyhoeddi gan yr Awdurdod yn ei gyfarfod ar yr 12fed o Hydref 2022, yn adrodd ar gynnydd Blwyddyn 1 o ran cyflawni Amcanion Llesiant yr Awdurdod.</p>

Egwyddor 5: Datblygu gallu'r endid, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion ynddo

<p>Rol Disgrifiadau Aelodau</p>	<p>Mabwysiadwyd y disgrifiadau rôl ddiwygiedig ar gyfer Aelodau a'r Cadeirydd a'r Is-Gadeirydd gan yr Awdurdod ar yr 27ain o Ebrill 2022.</p> <p>Gwnaethpwyd newidiadau i gryfhau pwyslais rôl aelodau wrth osod cyfeiriad strategol ac uchelgais ar gyfer yr Awdurdod, gan ddarparu cyflwyniad trosfwaol gan gynnwys pwrpas Parciau Cenedlaethol a rôl yr Awdurdod wrth gyflawni'r dibenion hyn, a chryfhau'r adran ar ddatblygiad personol a rôl.</p>
<p>Presenoldeb Aelodau</p>	<p>Mae plattform ar-lein Zoom ar gyfer cynnal pwyllgorau a chyfarfodydd eraill bellach wedi'i sefydlu'n dda ar draws yr Awdurdod ac mae'n gweithio'n dda.</p> <p>Yn ystod y flwyddyn, buddsoddodd yr Awdurdod mewn offer ar gyfer galluogi cyfarfodydd hybrid, a fydd bellach yn dod yn gyffredin ar draws awdurdodau cyhoeddus.</p> <p>Ar ôl ychydig o sesiynau hyfforddi gyda staff ac Aelodau, y pwyllgor hybrid swyddogol cyntaf a gynhaliwyd oedd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 30ain o Dachwedd 2022.</p> <p>Gall aelodau'r cyhoedd arsylwi'r pwyllgorau yn bersonol ym Mhlas Tan y Bwlch neu gallant gofrestru ymlaen llaw i gael mynediad trwy Zoom.</p> <p>Roedd presenoldeb aelodau mewn cyfarfodydd yn ystod 2022/23 yn 82%, o gymharu â 82% yn 2021/22 ac 88% yn 2020/21.</p>
<p>Hyfforddiant Aelodau</p>	<p>Yn 2022/23, roedd presenoldeb aelodau mewn digwyddiadau hyfforddi yn 70% (75% yn 2021/22).</p> <p>Yn ystod y flwyddyn, cynhaliwyd un Diwrnod Datblygu Aelodau ar y 14eg o Hydref 2022. Roedd y diwrnod yn cynnwys taith o amgylch Yr Ysgwrn a thrafodaeth am ddatblygiadau'r dyfodol, taith dywys o amgylch Coetir Ganllwyd ar ôl cyflwyniad i Brosiect Coed Glaw Celtaidd LIFE, a thaith dywys yn Nyffryn Ardudwy gyda Wardeniaid i drafod datblygiadau llwybrau yn yr ardal.</p>

<p>Gwerthusiadau Perfformiad a Hyfforddiant Staff</p>	<p>Nodir anghenion dysgu a datblygu mewn adolygiadau gwerthuso perfformiad blynyddol, sy'n amlinellu blaenoriaethau hyfforddi ar gyfer y flwyddyn i ddod.</p> <p>Mynegwyd pryder dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau bod canran y staff a arfarnwyd yn parhau i fod yn isel, ac yn 2020/21 roedd wedi gostwng i 32%. Mae data o 2022/23 yn dangos bod 37% o staff wedi'u gwerthuso er y gallai'r ffigwr gwirioneddol fod yn uwch. Mae system fonitro newydd bellach wedi'i rhoi ar waith i gasglu data dibynadwy ar hyn ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24.</p>
<p>Strategaeth Adnoddau Dynol</p>	<p>Roedd absenoldebau salwch staff yn 11.5 diwrnod yn 2019/20, ond roedd hyn wedi gostwng yn sylweddol i 3 diwrnod yn 2020/21. Credir bod cyfuniad o'r rhan fwyaf o staff sy'n gweithio gartref a chysylltiadau cymdeithasol cyfyngedig oherwydd y cyfnod clo wedi lleihau salwch heintus yn sylweddol, sydd wedi arwain at lai o absenoldeb oherwydd salwch ymhlith staff o ganlyniad.</p> <p>Yn 2022/23 roedd absenoldebau salwch staff yn 6.95 diwrnod ar gyfartaledd.</p> <p>Fodd bynnag, nid oes data personél pellach ar gael ar hyn o bryd, gan nad yw'r Adroddiad Diweddarau Blynyddol ar weithredu Strategaeth Adnoddau Dynol yr Awdurdod wedi'i gyflwyno i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau yn ystod 2021/22 na 2022/23. Mae hyn oherwydd bod y Pennaeth Personél wedi ymddeol ar y 30ain o Fehefin 2021, a'r methiant dilynol i benodi i'r swydd.</p> <p>Penodwyd Pennaeth Adnoddau Dynol newydd a dechreuodd yn ei swydd ar y 13eg o Fehefin 2022. Ers hynny, mae canran sylweddol o amser y Pennaeth wedi ei dreulio ar reoli staff ac adnoddau ym Mhlas Tan y Bwlch oherwydd bod staff allweddol ar absenoldeb salwch.</p> <p>Ar ddiwedd mis Mawrth 2023, mae cyfwerth â 4 diwrnod ychwanegol o adnoddau staffio wedi'u rhoi i'r gwasanaeth yn barhaol, er mwyn cynyddu gwydnwch hirdymor ac i allu cael adnoddau digonol i gyflawni pob agwedd o gyfrifoldebau'r gwasanaeth sydd wedi cael eu hesgeuluso dros y blynyddoedd diwethaf. Bydd hyn yn cynnwys gwaith ar adolygu a diweddarau'r Strategaeth Adnoddau Dynol.</p> <p>Er nad yw'r Strategaeth ei hun wedi'i diweddarau, mae gwaith eisoes wedi'i wneud ar ailwampio a gwella meysydd blaenoriaeth allweddol o fewn y Strategaeth i fynd i'r afael â</p>

	materion recriwtio a chadw staff. Er enghraifft, mae hyfforddiant Ymsefydlu'r Awdurdod ar gyfer staff newydd wedi'i ddiweddarau a'i wella, ac mae gwaith wedi dechrau ar drefniadau gweithio hyblyg a hybrid parhaol ar gyfer staff.
--	--

Egwyddor 6: Rheoli risgiau a pherfformiad trwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref

Datganiadau Ariannol	<p>Ni chwblhawyd y Datganiad Cyfrifon drafft o fewn yr amserlen estynedig sef y 31ain o Awst 2022. Cawsant eu cyflwyno i'r Awdurdod ar yr 12fed o Hydref 2022.</p> <p>Cyn hyn, roedd yr Aelodau wedi cymeradwyo'r Adroddiad Alldro ar gyfer 2021/22 ym Mhwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 13eg o Orffennaf 2022.</p> <p>Dechreuodd Archwilio Cymru ar archwiliad o'r Datganiad Cyfrifon ar yr 19eg o Fedi 2022. Mae'r amserlen fwriedig fel y'i gosodwyd yn unol â'r rheoliadau, sef y byddai'r Archwilydd Penodedig yn cwblhau'r archwiliad ac yn cyflwyno'r Llythyr Cynrychiolaeth Terfynol i'r Aelodau mewn cyfarfod o'r Awdurdod cyn 30ain o Dachwedd 2022, i'w gymeradwyo yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) (Diwygio) 2018.</p> <p>Fodd bynnag, roedd anawsterau wedi codi oherwydd yr angen i ail-werthuso asedau'r Awdurdod bob 5 mlynedd. Mae'r gwaith wedi'i wneud gan briswyr allanol ac rydym yn dal i aros am fanylion pellach. Mynychodd cynrychiolydd Archwilio Cymru gyfarfod yr Awdurdod ar yr 8fed o Chwefror 2023 a rhoddwyd ddiweddiad i'r perwyl hwn.</p> <p>Ar adeg yr adroddiad, roedd y broses hon yn dal i fynd rhagddi, sy'n golygu nad yw'r Datganiad Cyfrifon ar gyfer 2021/22 wedi'i ardystio a'i gymeradwyo'n ffurfiol eto.</p>

<p>Rheoli Risg</p>	<p>Mae'r Gofrestr Risg yn cael ei hadolygu a'i diweddarau'n chwarterol gan Benaethiaid Gwasanaeth a'r Tîm Rheoli.</p> <p>Fel y nodir yn y Gofrestr Risg, mae'r cyfrifoldeb dros y risgiau a adnabuwyd yn cael eu dyrannu i swyddogion a enwir ac mae dyddiad targed yn cael ei osod ar gyfer mesurau lliniaru. Mae'r Gofrestr Risg yn cael ei hadolygu gan Aelodau ym mhob Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ac mae unrhyw risgiau sy'n cael eu tynnu i ffwrdd o'r Gofrestr yn cael ei gadarnhau yn flynyddol mewn cyfarfod yr Awdurdod.</p>
<p>Archwilio Allanol</p>	<p>Yng nghyfarfod yr Awdurdod ar yr 27ain o Ebrill 2022, cyflwynodd Archwilio Cymru ei Gynllun Archwilio ar gyfer 2022. Mae'r adroddiad yn nodi'r risgiau archwilio a'r ymateb archwilio arfaethedig i'w cynnal yn ystod y flwyddyn. Mae'r adroddiad hefyd yn nodi bod yr archwiliad perfformiad eto i'w gadarnhau bryd hynny. Cadarnhawyd y ffioedd archwilio hefyd.</p> <p>Yng nghyfarfod yr Awdurdod ar y 15fed o Fehefin 2022, cyflwynodd Archwilio Cymru ei adroddiad yn nodi ei ganfyddiadau yn dilyn ei Adolygiad o Dwristiaeth Gynaliadwy ym Mharc Cenedlaethol Eryri. Mae manylion llawn y canfyddiadau a'r argymhellion wedi'u nodi o dan Adran 6 (Materion Llywodraethu Arwyddocaol) yn y Datganiad hwn.</p> <p>Ar ddechrau 2023, cychwynnodd Archwilio Cymru adolygiad ar lywodraethu o fewn Awdurdodau Parciau Cenedlaethol Cymru, a fydd yn cynnwys craffu effeithiol, partneriaethau, cefnogi adferiad a chadernid, penodi aelodau a gwneud y mwyaf o'u cyfraniad drwy gydbwysu materion cenedlaethol a lleol. Mae'r adolygiad hwn yn mynd rhagddo.</p> <p>Ar adeg yr adroddiad, nid oedd Archwilio Cymru wedi rhoi'r Crynodeb Archwilio Blynyddol eto. Mae hyn oherwydd nad yw'r Datganiad Cyfrifon wedi'i ardystio a'i gymeradwyo'n ffurfiol.</p>
<p>Archwiliad Mewnol</p>	<p>Bydd y Rheolwr Archwilio Mewnol yn adrodd ar waith y flwyddyn ariannol ddiwethaf yng nghyfarfod y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ym mis Gorffennaf.</p> <p>Roedd tri archwiliad mewnol i'w cynnal yn ystod 2022/23, sef Hyfforddiant Mandadol, Hawliadau Costau Teithio a Chysoniadau Bancio. Oherwydd gwrthdaro buddiannau yn ymwneud â newidiadau staff yn y Gwasanaeth Cyllid,</p>

	<p>gohiriwyd yr archwiliad Cysoniad Bancio a gwnaed archwiliad o Gronfa Gymunedol y Carneddau yn ei le.</p> <p>Roedd archwiliadau Hawliadau Costau Teithio a Chronfa Gymunedol y Carneddau wedi cael eu graddio yn “Uchel” - gellir datgan sicrwydd o briodoldeb oherwydd gellir dibynnu bod y rheolaethau mewnol yn eu priod le i gyflawni'r amcanion.</p> <p>Cafodd yr archwiliad ar Hyfforddiant Mandadol ei raddio fel “Digonol” - mae yna reolyddion yn eu lle i gyflawni'r amcanion ond mae rhai agweddau lle gellir tynhau'r trefniadau er mwyn lliniaru risgiau ymhellach.</p> <p>O ganlyniad i yn, rhoddwyd un argymhelliad ar gyfer tynhau trefniadau hyfforddiant mandadol.</p>
<p>Iechyd a Diogelwch</p>	<p>Mae'r Grŵp Iechyd a Diogelwch yn cyfarfod bob chwarter i fonitro materion iechyd a diogelwch o fewn yr Awdurdod.</p> <p>Mae'r Adroddiad Iechyd a Diogelwch Blynyddol a gyflwynwyd gerbron y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau yn cynnwys manylion y cyrsiau hyfforddiant a wnaed yn ystod y flwyddyn a'r digwyddiadau / damweiniau a gofnodwyd.</p> <p>Adroddwyd ei bod yn arferol cymharu data o flwyddyn i flwyddyn ar ddigwyddiadau a gofnodwyd, sydd hefyd yn cynnwys digwyddiadau y mae'n rhaid adrodd yn eu cylch i'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch o dan y 'Rheoliadau Adrodd ar Anafiadau, Clefydau a Digwyddiadau Peryglus (RIDDOR)'. Fodd bynnag, nid yw data o 2020/21 yn gynrychioliadol oherwydd nifer o ffactorau gan gynnwys gweithio gartref ac am fod swydd y Pennaeth Adnoddau Dynol wedi bod yn wag ers blwyddyn. Roedd hyn wedi arwain at sicrwydd annigonol bod y data a gasglwyd yn ystod 2021/22 yn gyflawn, ac felly nid oedd wedi'i gynnwys yn yr adroddiad.</p> <p>Mynegwyd pryder ynghylch y diffyg data cymaradwy am yr ail flwyddyn yn olynol.</p>
<p>Canolfannau Gwybodaeth</p>	<p>Mae gan yr Awdurdod 3 Ganolfan Gwybodaeth ym Metws y Coed, Beddgelert ac Aberdyfi, sydd yn cael eu rheoli gan Reolwr Twristiaeth Gynaliadwy, gyda'r prif nod i sicrhau bod y canolfannau yn hyfyw fasnachol / hunangynhaliol.</p> <p>Cyflwynwyd Adroddiad Blynyddol y Canolfannau Croeso i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 30ain o Dachwedd</p>

	<p>2022. Roedd yr adroddiad yn rhoi trosolwg o'r flwyddyn 2022/23 hyd yma, a'r camau i'w cymryd yn 2023/24.</p> <p>Roedd yr adroddiad yn amlinellu niferoedd ymwelwyr manwl a data gwariant y pen ym mhob un o'r Canolfannau. Mae'r adroddiad hefyd yn amlygu nifer o heriau a brofwyd yn ystod y tymor gyda lefelau staffio oherwydd anawsterau recriwtio.</p>
<p>Strategaethau Benthycu a Buddsoddi / Rheoli'r Trysorlys</p>	<p>Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol sy'n darparu'r gweithgaredd Rheoli Trysorlys gwirioneddol (benthycu a buddsoddi) yr Awdurdod yn ystod 2021/22, i gyfarfod yr Awdurdod ar y 15fed o Fehefin 2022.</p> <p>Yn ystod 2021/22 arhosodd gweithgarwch yr Awdurdod o fewn y cyfyngiadau a osodwyd yn wreiddiol. Ni fu unrhyw fenthycu.</p> <p>Yn 2021/22, cyfanswm y llog a dderbyniwyd o fuddsoddiadau oedd £10,846. Mae llog a dderbyniwyd o fenthyciadau ceir o £710 yn cynyddu'r cyfanswm i £11,556 yn erbyn cyllideb o £8,000.</p> <p>Mae swm llog banc a chymdeithas adeiladu o £10,846 ar gyfer 2021/22 yn gymaradwy gyda'r swm cyfatebol o £11,113 yn 2020/21. Er gwaethaf chwyddiant cynyddol, mae cyfraddau llog wedi aros yn isel yn ystod y flwyddyn.</p> <p>Rhodddwyd adroddiad ar lafar Intermin ar Reoli'r Trysorlys yn yr Awdurdod ar y 16eg o Dachwedd 2022. Dywedodd y Prif Swyddog Cyllid fod cronfeydd a buddsoddiadau'r Awdurdod yn parhau i fod yn ddiogel a disgwylir incwm llog i fod yn £12K mwy na'r rhagamcan yng nghyllideb 2022/23.</p> <p>Cyflwynodd yr Uwch Swyddog Cyllid y Strategaeth Cyfalaf ar gyfer 2023/24 yng nghyfarfod yr Awdurdod ar y 8fed o Chwefror 2023.</p> <p>Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg lefel uchel o sut mae gwariant cyfalaf, ariannu cyfalaf a gweithgarwch rheoli'r trysorlys yn cyfrannu at gyflawni gwasanaethau'r Parc Cenedlaethol ynghyd â throsolwg o sut y caiff y risg cysylltiedig ei reoli a'r goblygiadau ar gyfer cynaliadwyedd ariannol yn y dyfodol.</p> <p>Mae'r adroddiad yn cadarnhau bod yr Awdurdod yn cychwyn 2023/24 yn ddi-ddyled. Cymeradwyodd yr Aelodau 'dim newid' i'r cyfyngiad benthycu awdurdodedig a'r ffin weithredol, a chymeradwywyd y Strategaeth</p>

	Benthycia Cyfalaf a'r Strategaeth Buddsoddi ar gyfer 2023/24, a nodi'r cynnwys sy'n ymwneud a'r Cod Darbodus.
Canolfan Astudio Plas Tan y Bwlch	<p>Mae Plas Tan y Bwlch yn parhau i ddatblygu ei fodel busnes ac mae wedi croesawu llawer o gyrsiau a chyfranogwyr yn ôl, tra'n parhau i fanteisio ar y farchnad Gwely a Brechwast a digwyddiadau. Mae Bwrdd Plas Tan y Bwlch yn cyfarfod yn chwarterol a rhoddir cofnodion ar raglen y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau.</p> <p>Cynyddwyd y risg o fethu â chyrraedd y targed cynhyrchu incwm ar gyfer Plas Tan y Bwlch i Uchel ar Gofrestr Risg yr Awdurdod ym mis Mawrth 2022. Cynhyddwyd y risg ymhellach unwaith eto ym mis Mawrth 2023 gyda sgôr uwch. Amlinellir y manylion o dan adran 6 y datganiad hwn.</p> <p>Mae sicrhau dyfodol hirdymor Plas Tan y Bwlch ar hyn o bryd yn cael ei ddisbarthu fel risg ganolig ar Gofrestr Risg yr Awdurdod. Ystyriwyd adroddiad gan yr Aelodau yn eu Gweithgor ar yr 19eg o Ebrill 2023, a oedd yn rhoi diweddariad ar y sefyllfa ariannol bresennol ac yn amlinellu materion i'w hystyried o ran dyfodol y busnes.</p> <p>Penderfynwyd yn y cyfarfod hwn i aros am adroddiad yn y dyfodol yn manylu ar yr opsiynau gan Fwrdd Plas Tan y Bwlch yn nhymor yr Hydref 2023.</p>
Yr Ysgwrn	<p>Cyflwynwyd Adroddiad Blynyddol Yr Ysgwrn i'r Awdurdod ar yr 28ain o Ebrill 2022.</p> <p>Mae'r adroddiad yn cadarnhau bod gan Yr Ysgwrn orwariant o £7,000 ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2021/22 oherwydd gostyngiad mewn incwm, cost comisiynu Cwricwlwm Yr Ysgwrn a chostau rheoli eiddo oherwydd amrywiol broblemau technegol gyda'r larwm a'r boeler biomas.</p> <p>Mae'r adroddiad hefyd yn nodi'r cynlluniau safle arfaethedig ar gyfer y flwyddyn i ddod ac yn cydnabod bod targedau'r gyllideb yn heriol. Nid yw niferoedd ymwelwyr a thueddiadau incwm cyfatebol yn glir oherwydd yr aflonyddwch a achosir gan bandemig Covid-19.</p> <p>Ym mis Mawrth 2023, mae'r Gofrestr Risg yn parhau i raddio'r risg y bydd Yr Ysgwrn yn methu â chyrraedd ei tharged cynhyrchu incwm yn Uchel.</p>

Egwyddor 7: Rhoi arferion da ar waith o ran tryloywder, adrodd, ac archwilio i sicrhau atebolrwydd effeithiol

<p>Datganiad Polisi Tâl</p>	<p>Mae gofyniad ar Awdurdodau Lleol i baratoi datganiadau polisi tâl o dan Adran 38(1) o Ddeddf Lleoliaeth 2011. Er bod Awdurdodau'r Parciau Cenedlaethol wedi'u heithrio o'r gofyniad hwn ystyriwyd ei fod yn arfer da mabwysiadu datganiad o'r fath, ac yn unol â hynny gwneir hyn yn flynyddol gan y Pennaeth Adnoddau Dynol.</p> <p>Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol Polisi Tâl ar gyfer 2021/22 a Datganiad Polisi Tâl yr Awdurdod ar gyfer 2022/23 gerbron y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 23ain o Fawrth 2022 gan sicrhau tryloywder o ran y taliadau cydnabyddiaeth ariannol i staff yn yr Awdurdod.</p> <p>Ni chyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol Polisi Tâl ar gyfer 2022/23 a Datganiad Polisi Tâl yr Awdurdod ar gyfer 2023/24 gerbron y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ym mis Mawrth 2023 fel sy'n arferol, a disgwylir iddo nawr gael ei gyflwyno yn y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau nesaf ym mis Gorffennaf 2023.</p>
<p>Adroddiad Blynyddol a Chynllun Gwella 2021/22</p>	<p>Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol a'r Cynllun Gwella ar gyfer 2021/22 yng nghyfarfod yr Awdurdod ar y 12fed o Hydref 2022, cyn iddo gael ei gyhoeddi ar y wefan a'i ddosbarthu i brif ganolfannau'r Awdurdod, llyfrgelloedd cyhoeddus ac ati, o fewn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Mae'n cynnwys Adroddiad Blynyddol y Cadeirydd ar gyfer y flwyddyn, sy'n nodi'r hyn a gyflawnwyd, beth na chafodd ei gyflawni ac unrhyw broblemau a wynebwyd.</p> <p>Mae hefyd yn cynnwys manylion am Flaenoriaethau Gwasanaeth yr Awdurdod ac Amcanion yr Awdurdod a osodir yn flynyddol sy'n bwydo i mewn ac yn dangos sut y bwriedir mynd â'r Parc Cenedlaethol yn ei flaen er mwyn gwireddu gweledigaeth yr Awdurdod; gwerthusiad cryno o'r cynnydd a wnaed o ran cwrdd ag Amcanion yr Awdurdod, y gweithgareddau gwaith allweddol ar gyfer 2021/22, a rheoli perfformiad (gan gynnwys canlyniadau dangosyddion perfformiad ar gyfer y flwyddyn).</p>

<p>Pwyllgorau Hybrid a Darlledu</p>	<p>Tua diwedd 2022, cychwynnodd yr Awdurdod gyfarfodydd Pwyllgor hybrid. Mae gan Aelodau a Swyddogion y dewis i fynychu'n bersonol ym Mhlas Tan y Bwlch neu ymuno ar-lein trwy Zoom.</p> <p>Mae cyfarfodydd yr Awdurdod a'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad hefyd yn cael eu gweddarlledu'n fyw ar sianel YouTube yr Awdurdod, yn ogystal â hynny mae recordiad o'r cyfarfod i'w weld ar unrhyw adeg. Felly gall aelodau'r cyhoedd naill ai fynychu cyfarfodydd y Pwyllgor yn bersonol neu gallant gael mynediad o bell.</p> <p>Mae hyn nid yn unig yn gwella mynediad i Aelodau a Swyddogion ond hefyd yn gwella mynediad, tryloywder ac adrodd ar fusnes yr Awdurdod i aelodau'r cyhoedd.</p>
<p>Craffu Aelodau</p>	<p>Yn y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 20fed o Dachwedd 2022, cyflwynwyd adroddiad i'r Aelodau i ystyried meysydd craffu pellach ar gyfer 2023-24.</p> <p>Dywedodd y Prif Weithredwr fod y Tîm Rheoli, ar ôl ystyried y pwysau presennol ar staff, wedi argymhell na ddylai'r Awdurdod ymrwymo i raglen bellach o graffu strategol ar hyn o bryd.</p> <p>Cadarnhawyd y byddai gwaith Craffu sydd eisoes ar y gweill ar Garbon ac Enwau Lleoedd yn parhau.</p>
<p>Cyllido Grant</p>	<p>Ariennir y rhan fwyaf o waith prosiect yn yr Awdurdod trwy gyllid grant allanol.</p> <p>Yn dilyn gohebiaeth â Swyddfa'r Gweinidog ar gymhlethdodau darparu grantiau tymor byr a'r angen i sicrhau bod aelodau'n cymryd rhan yn y broses o gymeradwyo prosiectau/rhaglenni, trafodwyd a mabwysiadodd yr Aelodau broses ar gyfer datblygu a chymeradwyo prosiectau yn y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 23ain o Fawrth 2022.</p> <p>Mae Archwilio Cymru wedi amlygu yn flaenorol y pwysau y mae cefnogi darpariaeth trwy ffynonellau grant yn ei roi ar sefydliad. Mae mesurau wedi eu rhoi ar waith i fynd i'r afael â rhai o'r materion a nodwyd. Mae Pecyn Cymorth Prosiect wedi cael ei fabwysiadu (cymeradwywyd gan y Gweithgor Aelodau 22.05.19 ac ers hynny wedi'i ddiwygio yn 28.01.22. i gynnwys y Polisi Iaith Gymraeg ar Ddyfarnu Grantiau), ac yn cael ei defnyddio gan</p>

	<p>swyddogion i asesu effaith unrhyw brosiect ar yr Awdurdod.</p> <p>Rhoddir diweddariadau Cyllid Grant i Aelodau drwy'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau bob chwe mis.</p>
<p>Grŵp Tasg a Gorffen Enwau Lleoedd</p>	<p>Ym mis Tachwedd 2020, sefydlwyd Grŵp Tasg a Gorffen Enwau Lleoedd gan Bwyllgor Perfformiad ac Adnoddau'r Awdurdod gyda'r cylch gorchwyl canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Datblygu fframwaith polisi i alluogi APCE i amddiffyn a safoni'r defnydd o enwau lleoedd ym Mharc Cenedlaethol Eryri gan yr Awdurdod, ei bartneriaid a'i randdeiliaid. ➤ Codi ymwybyddiaeth ymhlith gwahanol gynulleidfaoedd o bwysigrwydd enwau lleoedd yn Eryri; ac fel ffynhonnell sy'n cryfhau cysylltiadau gydag amgylchedd, hanes a threftadaeth yr ardal. ➤ Diffinio llwyddiant, rhaglen waith a gyda pha bartneriaid y gellid cydweithio. <p>Mewn adroddiad i'r Awdurdod ar 16 Tachwedd 2022, dywedwyd wrth yr Aelodau bod rôl y Grŵp Tasg a Gorffen bellach wedi datblygu'n elfennau mwy hirdymor o waith fel Panel Craffu Enwau Lleoedd.</p> <p>Yn y cyfarfod hwnnw, penderfynodd yr Aelodau:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fabwysiadu'r Egwyddorion Enwau Lleoedd fel canllaw ar y defnydd o enwau lleoedd gan yr Awdurdod. 2. Gymeradwyo defnyddio'r enwau <i>Yr Wyddfa</i> ac <i>Eryri</i> yn y Gymraeg a'r Saesneg, gan roi disgrisiwn i swyddogion i ddefnyddio'r enwau <i>Yr Wyddfa (Snowdon)</i> ac <i>Eryri (Snowdonia)</i> yn y Saesneg, os bydd y cyd-destun yn galw am hynny at bwrpas addysgu ac ymgysylltu.

6. Materion Llywodraethu Arwyddocaol a Chamau a Bwriedir eu Cymryd ar gyfer 2022/23

Archwilio Cymru: Twristiaeth Gynaliadwy

Yn ystod 2021/22 cynhaliwyd adolygiad gan Archwilio Cymru mewn ymgais i ateb y cwestiwn a yw'r Awdurdod yn gwneud popeth o fewn ei allu i reoli twristiaeth gynaliadwy yn effeithiol yn y Parc Cenedlaethol.

Cynhaliwyd yr adolygiad yn ystod y cyfnod Hydref 2021 a Chwefror 2022. Wrth adrodd ar y canlyniad ym mis Mehefin 2022, daeth Archwilio Cymru i'r casgliad bod "gan yr Awdurdod bartneriaethau sefydledig i fynd i'r afael â thwristiaeth gynaliadwy, ond nid yw ei weledigaeth wedi'i diffinio'n glir eto, sy'n golygu ei bod yn anodd dangos effaith".

Cynigion ar gyfer Gwella

Mae'r tabl islaw yn gosod allan y cynigion ar gyfer gwella a adnabuwyd gan Archwilio Cymru wrth ymgymryd â'r adolygiad. Yn ystod 2022/23, bu'r Awdurdod yn gweithio i roi'r cynigion hyn ar waith, ac mae'r canlyniadau wedi'u hadrodd o dan y penawdau penodol yn y Datganiad hwn ac maen nhw wedi cael eu hymgorffori i'r Rhaglen Waith Corfforaethol am y flwyddyn. Mae rhywfaint o'r gwaith yn parhau i fynd rhagddo a bydd yn cael ei ddatblygu ymhellach yn 2023/24.

R1	O ystyried eglurder cyfyngedig y canlyniadau allweddol a ddiffinnir o amgylch twristiaeth gynaliadwy, a'r gwendidau dilynol yn ei allu i ddangos effaith, rydym yn argymhell bod yr Awdurdod yn: Adeiladu ar y cydweithio cadarnhaol gyda Chyngor Gwynedd i sefydlu canlyniadau clir ac amcanion penodol, mesuradwy, cyraeddadwy, perthnasol ac wedi'u cyfyngu gan amser (SMART) i lunio ei waith ar dwristiaeth gynaliadwy.
R2	O ystyried eglurder cyfyngedig y canlyniadau allweddol a ddiffinnir o amgylch twristiaeth gynaliadwy, a'r gwendidau dilynol yn ei allu i ddangos effaith, rydym yn argymhell bod yr Awdurdod yn: Adolygu ei gyfres bresennol o ddangosyddion perfformiad ar draws gweithgarwch partneriaeth allweddol sy'n ymwneud â thwristiaeth gynaliadwy a sefydlu mesurau ystyrion sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau er mwyn dangos effaith yn well.
R3	O ystyried rôl bwysig yr Awdurdod wrth fynd i'r afael ag effaith twristiaeth ar yr amgylchedd naturiol a'r angen i ddylanwadu ar ymddygiad, rydym yn argymhell bod yr Awdurdod yn: Gweithio gyda busnesau twristiaeth i hyrwyddo'r cysyniad o dwristiaeth gynaliadwy a nodi beth a sut y gallant gyfrannu at helpu i gyflawni uchelgeisiau'r Awdurdod.

Proffil Risg yr Awdurdod

Mae'r tri risg uchaf i'r Awdurdod fel y'u diweddarwyd ym mis Mawrth 2023, fel a ganlyn:

Risg	Canlyniad	Gweithred a Nodwyd / Cynnydd hyd yma
Diffyg arian cyllido craidd digonol.	Torri Gwasanaethau.	<p>Ni fu unrhyw gynnydd yn lefel cyllid Llywodraeth Cymru ar gyfer Grant y Parc Cenedlaethol ar gyfer 2023/24, er gwaethaf codiadau chwyddiant o tua 10%, lefel na welwyd ers yr 1980au.</p> <p>Mae rhagamcanion Llywodraeth Cymru yn awgrymu dim newid i'r Grant erbyn 2024/25, er gallai hynny newid yn sgil pwysau gwleidyddol. Bydd swyddogion ac Aelodau'r Awdurdod yn ceisio dylanwadu ar y Llywodraeth i ariannu ein costau chwyddiant anorfod, drwy gyfraniad o rai grantiau penodol, os nad yn y grant craidd.</p> <p>Hefyd, mae APCE wedi cadw hyblygrwydd wrth gefn a lefel ddarbodus o gronfeydd i fedru meintioli cyllideb 2023/24 heb weithredu toriadau brys. Felly, er bod yr her ariannol a rhagwelwyd yn amlwg erbyn hyn, rydym yn gallu cyfyngu'r effaith ar wasanaethau'r Awdurdod eleni, ond mi fydd angen arbedion sylweddol erbyn 2024/25, gydag effaith niweidiol, onibai fod y Llywodraeth yn cynyddu'r grant.</p>
Targed Cynhyrchu Incwm (Plas Tan y Bwlch).	Methu â chadw o fewn cyllideb yr Awdurdod.	<p>Yn dilyn y pandemig a'r cyfnodau clo niferus, mae Plas Tan y Bwlch wedi bod yn gweithredu model busnes hybrid sy'n cynnwys ceisio gwneud y gorau o'r farchnad dwristiaid trwy gynnig pecyn Gwely a Brecwast i ymwelwyr, cynnal digwyddiadau arbennig fel cynadleddau a phriodasau, a chroesawu rhywfaint yn ôl o'r hyn y gellid ei ddisgrifio fel defnyddwyr craidd blaenorol Plas Tan y Bwlch.</p> <p>At ei gilydd, mae hyn wedi esgor ar ganlyniadau cymysg. Er bod incwm wedi cynyddu o flwyddyn i flwyddyn, yn</p>

		<p>anffodus mae'r costau cyffredinol wedi cynyddu hefyd, yn enwedig pan fydd rhywun yn ystyried y pwysau chwyddiant sy'n wynebu Plas Tan y Bwlch. Gyda'r pwysau ariannol yn wynebu'r Awdurdod yn gyffredinol mae angen cynyddol i fynd i'r afael â'r diffyg. Mae Bwrdd Plas Tan y Bwlch yn cynnal cyfarfodydd rheolaidd i drafod y diffyg ac ystyried opsiynau tuag at y dyfodol.</p>
<p>Yr Ysgwrn yn methu cynhyrchu incwm digonol i gyflawni'r gyllideb.</p>	<p>Mae'r Ysgwrn yn dibynnu ar fudd-dal uwch gan yr Awdurdod a/neu yn defnyddio arian wrth gefn sydd wedi'i gynilo yn dilyn blynyddoedd blaenorol llewyrchus. Yn y pendraw, bydd hyn yn golygu nad ydi'r Ysgwrn yn gynaliadwy.</p>	<p>Gorffennodd Yr Ysgwrn y flwyddyn ariannol olaf gyda gorwariant ar y gyllideb. Roedd y gorwariant o ganlyniad i gyfuniad o lai o incwm oherwydd bod llai o grwpiau yn ymweld o ganlyniad i effaith barhaus Covid-19 a chynnydd sylweddol yn y rhan fwyaf o gostau rhedeg. Mae cynnal Yr Ysgwrn o fewn y gyllideb yn her barhaus yng ngoleuni'r argyfwng costau byw sy'n amharu ar wariant ymwelwyr a chostau rhedeg cynyddol.</p> <p>Mae costau'n cael eu hadolygu'n rheolaidd ond mae'r hinsawdd bresennol o gostau cynyddol yn ddigynsail i'r Ysgwrn, gydag ychydig iawn o le i symud o fewn y gyllideb. Mae'r rhan fwyaf o gostau, megis gwres, ffôn a thrydan yn sefydlog ac yn angenrheidiol ar gyfer safonau achredu.</p> <p>Derbyniwyd cefnogaeth grant sylweddol yn 2022/23 er mwyn cefnogi gweithgaredd a gwaith addysg a bu hynny'n gymorth i gynnal rhaglen safonol ac apelgar i deuluoedd ac ysgolion. Bydd gwaddol y buddsoddiad hwn yn cael effaith gadarnhaol ar raglenni 2023/24 a bydd swyddogion yn parhau i fynd ati'n rhagweithiol i geisio a gwneud cais am gyllid i gefnogi pob elfen o weithgarwch er mwyn cynnal a datblygu cynulleidfaoedd ac incwm.</p>

7. Barn

Rydym yn bwriadu cymryd camau i ymdrin â'r materion y cyfeiriwyd atynt yn rhan 6 yn ystod y flwyddyn nesaf er mwyn gwella ein trefniadau llywodraethu ymhellach. Rydym yn fodlon y bydd y camau hyn yn mynd i'r afael â'r angen i wella a bennwyd yn yr adolygiad effeithiolrwydd a byddwn yn monitro eu gweithrediad fel rhan o'n hadolygiad blynyddol nesaf.

EMYR WILLIAMS

**PRIF WEITHREDWR
AWDURDOD PARC
CENEDLAETHOL ERYRI**

DYDDIAD:

ANNWEN HUGHES

**CADEIRYDD
AWDURDOD PARC
CENEDLAETHOL ERYRI**

DYDDIAD:

CYFARFOD:	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD:	14 Mehefin, 2023
TEITL:	RHAGLEN WAITH CORFFORAETHOL 2023-24 (DRAFFT)
AWDUR:	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol
PWRPAS:	Derbyn, trafod a mabwysiadu'r Rhaglen Waith Corfforaethol (Drafft) fel dogfen weithredol ar gyfer 2023-24

1. CEFNDIR:

- 1.1. O dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, mae'n ofynnol i gyrrff cyhoeddus gyhoeddi Datganiad Llesiant wrth osod eu hamcanion Llesiant yn egluro pam eu bod yn teimlo y bydd yr amcan yn eu helpu i gyflawni'r nodau a sut mae wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy. Rhaid iddynt hefyd sicrhau eu bod yn cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau a bod y bobl hynny yn adlewyrchu amrywiaeth eu hardal.
- 1.2 Mae'r Datganiad Llesiant a'r Amcanion Llesiant wedi cael eu mabwysiadu fel dogfennau strategol gan yr Awdurdod yn ystod Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar 23 Mawrth, 2021. (Fel dogfennau strategol mae Aseiad Effaith Cydraddoldeb o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010, sydd bellach hefyd yn cynnwys sylw dyledus i'r Ddyletswydd Gymdeithasol-economaidd, wedi'i baratoi. (Dogfennau ar gael ar gais).
- 1.3 Mae Datganiad Llesiant ar gyfer yr Awdurdod yn gosod allan amcanion Llesiant sy'n disgrifio sut y byddant yn ein helpu i gyflawni'r saith nod Llesiant i Gymru ac yn sefydlu'r rhesymeg a'r camau y byddwn yn eu cymryd i'w cyflawni.
- 1.4 Mae anghymsywiad (gyda chafeatau) Mesur Llywodraeth Leol 2009 yn caniatáu i'r Awdurdod fabwysiadu amcanion tymor hwy a fydd yn hwyluso gwell aliniad rhwng gwaith yr Awdurdod â Chynllun Rheoli'r Parc, y Cynllun Datblygu Lleol, mecanweithiau adrodd a sefydlu amcanion realistig a CHAMPUS ar gyfer rhaglenni gwaith blynyddol.
- 1.5 Mae'r Amcanion Llesiant sydd wedi eu mabwysiadu yn canolbwyntio ar dri maes gwaith allweddol - Amgylcheddau Cydnerth, Cymunedau Cydnerth a Ffyrdd Cydnerth o Weithio - ynghyd â phum is-thema i ddarparu ffocws.
- 1.6 Mae'r tri maes gwaith allweddol wedi ei datblygu i Raglen Waith Corfforaethol blynyddol ac wedi ei diweddarau ar gyfer 2023-24 sy'n amlinellu prosiectau, mentrau a chamau gweithredol penodol a fydd yn cael eu cynnal i gyflawni'r Amcanion Gwelliant a Blaenoriaethau Gwasanaeth.

1.7 Unwaith y cwblheir y prosiectau a'r mentrau, bydd yr Awdurdod yn gallu mesur os yw'r gwelliannu wedi cael eu cyflawni ymhob un o'r tri maes allweddol ar ddiwedd y flwyddyn ariannol 2023-24.

1.8 Mae'r Awdurdod wedi derbyn Llythyr Cylch Gwaith Llywodraeth Cymru sy'n gosod allan yr Amcanion Blaenoriaeth a Gweithredoedd mae'r Llywodraeth yn disgwyl i'r Awdurdod weithredu yn ystod tymor y Senedd.

Mae'r blaenoriaethau wedi eu grwpio i bedair thema weithredu:

- Yr Amgylchedd
- Pobl a Lleoedd
- Rhagoriaeth mewn Llywodraeth a Chynllunio
- Cydweithio

sy'n unioni'n dda gyda'r amcanion llesiant sydd wedi'u mabwysiadu gan yr Awdurdod.

1.9 Mae Rhaglen Waith Corfforaethol yr Awdurdod wedi ei chroesgyfeirio gydag amcanion Llythyr Cylch Gwaith Llywodraeth Cymru a phrosiectau wedi eu nodi bydd, unwaith wedi'u gweithredu/cwblhau, yn cyfrannu tuag at gyflawni amcanion blaenoriaethau LIC.

2. GOBLYGIADAU ADNODDAU:

2.1 Bydd y Rhaglen Waith Corfforaethol yn cael effaith ar adnoddau staff a goblygiadau ariannol ill dau ond fe ystyriwyd y ffactorau hyn wrth baratoi'r Rhaglen Waith.

3. ARGYMHELLIAD:

3.1 Bod yr Aelodau yn mabwysiadu'r Rhaglen Waith Corfforaethol (Drafft) fel dogfen weithredol ar gyfer 2023-24.

4. PAPURAU CEFNDIROL:

4.1 Rhaglen Waith Corfforaethol 2023-24 (Drafft).

DOGFEN WEITHREDOL

AMCANION LLESIANT 2021-26 (Cyfeiriwch hefyd at Ddatganiad Llesiant APCE 2021-26)

RHAGLEN WAITH CORFFORAETHOL 2023-24 (Drafft)

Yr Amcanion Llesiant, Prosiectau a Mentrau Cyfatebol a Chanlyniadau Ilwyddiant
(Wedi eu croesgyfeirio at Lythyr Cylch Gwaith Tymor y Llywodraeth, Llywodraeth Cymru ar gyfer APCE)

1. AMGYLCHEDDAU CYDNERTH

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	AC 1	GWELLA RHEOLAETH HAMDDEN AC UNRHYW EFFEITHIAU NEGYDDOL HAMDDEN	
Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 1.)		Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
AC 1.1 Monitro nifer yr ymwelwyr trwy gyfrifwyr pobl i sefydlu effaith defnyddwyr ar draws y Parc Cenedlaethol. Cynhyrchu adroddiad yn seiliedig ar ddata 2022.			Parhaus. Adroddiad nesaf erbyn Mehefin/ Gorff. 2023
AC 1.2 Ymgyrch Negeseuon Tymor 2023 i godi ymwybyddiaeth o Rinweddau Arbennig, dylanwadu ar ymddygiad cadarnhaol a mynd i'r afael â gwrsylla anghyfreithlon - ei weithredu ac adrodd ar y canlyniadau/ cyrhaeddiad. ➤ Mae APCE wedi cynnal ymgyrch ymwelwyr ar-lein i fynd i'r afael â heriau rheoli ymwelwyr ac wedi annog pobl i ymweld yn gynaliadwy. ➤ Gweithredu Ymgyrch Eryri Ni 23 – Bydd Llysgenhadon Aur yn gymwys ar gyfer graffeg cyfryngau cymdeithasol mewn partneriaeth ag Awdurdod y Parc Cenedlaethol. Bydd Llysgenhadon Aur yn gallu cofrestru yn erbyn dyddiad y cytunwyd arno a byddant yn derbyn cyfres o deils wedi'u teilwra yn cynnwys logo eu cwmni i hyrwyddo negeseuon allweddol y strategaeth. Byddant hefyd yn derbyn pecyn hyrwyddo ar gyfer eu busnes. ➤ Datblygu atebion i faterion cartrefi modur gan gynnwys mesurau ymgysylltu a chyfathrebu ➤ Mae o leiaf dwy deithlen wedi'u datblygu ar ein gwefan sy'n canolbwyntio ar Rinweddau Arbennig gan gynnwys diwylliant Cymru a thwristiaeth gynaliadwy	Rhagfyr 2023	* Pen. Ymgysylltu	

Troed nodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith
 2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain
- * Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 1.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
<p>AC 1.3 Gwell darpariaeth ar gyfer ymgysylltu â'r cyhoedd yng Nghanolfan Gwybodaeth Betws y Coed, Ogwen ac Hafod Eryri trwy uwchraddio'r cyfleusterau a dehongli i ymwelwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Canolfan Wybodaeth Betws y Coed: y blwch tywod a'r arddangosfa rhithwirionedd wedi agor i'r cyhoedd ➤ Gwelliannau i arwyddion Canolfan Groeso Betws y Coed i'w cwblhau ➤ Gweithio gyda CNC a'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol i roi cam 2 o welliannau dehongli Ogwen ar waith 	<p>Disgwylir gorffen erbyn:</p> <p>Ebrill 2023 Hydref 2023 Mawrth 2024</p>	<p>*Pennaeth Ymg.</p> <p>Swyddog Cyfathrebu Technegydd Cyfathrebu</p>
<p>AC 1.4 Nodi a meintioli gwaith mynediad i liniaru effeithiau pwysau pobl ac adolygu'n flynyddol</p>	<p>Parhaus</p>	<p>Pen. Gwas. Wardeinio</p>
<p>AC 1.5 Cynhyrchu Strategaeth Ymgysyllu ar gyfer gwaith llwybrau yn Eryri</p>	<p>Chwef. 2024</p>	<p>Pen. Gwas. Wardeinio</p>
<p>AC 1.6 Cynhyrchu canllawiau ar gyfer cyflawni gwaith mynediad yn Eryri</p>	<p>Chwef. 2024</p>	<p>Pen. Gwas. WARdeinio</p>
<p>AC 1.7 Sicrhau fod llwybrau a hyrwyddir yn cael eu harolygu, eu cynnal a'u gwella'n rheolaidd pan fo angen a darparu adroddiad blynyddol i'r Tim Rheoli</p>	<p>Parhaus</p>	<p>Pen. Gwas. Wardeinio</p>
<p>AC 1.8 Wardeiniaid Ardal i weithio gyda'r Cymunedau a phartneriaid i nodi a manteisio ar gyfleoedd i ddarparu ystod o lwybrau a hyrwyddir ar gyfer galluoedd amrywiol</p>	<p>Parhaus</p>	<p>Pen. Gwas. Wardeinio</p>
<p>AC 1.9 Gweithio ar draws yr Awdurdod i integreiddio rhaglenni gwaith a datblygu Cynlluniau Ardal Wardeiniad</p>	<p>Parhaus</p>	<p>Pen. Gwas. Wardeinio</p>

Troed nodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith
 2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain
- * Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	AC 2	YMATEB I HERIAU NEWID YN YR HINSAWDD
--	------	--------------------------------------

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 1.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
<p>AC 2.1 Sicrhau gweithrediad y polisiau CDLI cyfredol sy'n cyfrannu at liniaru newid yn yr hinsawdd.</p>	Adroddiad blynyddol	Pennaeth Rheolaeth Datblygu a Chydymffurfiaeth (Pen. RhDaC) Pennaeth Polisi Cynllunio (Pen. PC)
<p>AC 2.2 Effeithlonrwydd ynni a lleihau ôl-troed carbon adeiladau APCE i fod yn rhan annatod o'r Cynllun Rheoli Asedau newydd (i'w fabwysiadu o Ebrill 2024) ymrochol gyda Ffyniant i Bawb – Targedau Carbon Isel yr Ystâd Gyhoeddus</p>	Mabwysiadu Cynllun Rheoli Asedau o Ebrill 2024 + ymlaen	Pen. Eiddo
<p>AC 2.3 Datblygu Cynllun Gweithredu yn seiledig ar argymhellion yr astudiaeth carbon i APCE fod yn niwtral o ran carbon erbyn 2030</p>	Mabwysiadu erbyn 2024	Prif Weithredwr Pen. Eiddo
<p>AC 2.4 Datblygu cynllun gweithredu yn dangos sut y gall ardal Eryri symud tuag at fod yn garbon niwtral</p>	Rhag. 2023	Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir (CaRhT)
<p>AC 2.5 Cefnogi partneriaeth strategol gyda Llywodraeth Cymru, Awdurdodau Parciau Cenedlaethol Bannau Brycheiniog ac Arfordir Penfro ar Adfer Natur ac Atafaeliad Carbon yn Nhirweddau Dynodedig Cymru a cynnal swydd arweinydd strategol</p>	Parhaus	Prif Weithredwr Arweinydd Strategol

Troed nodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith
 2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain
- * Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	AC 3	GWELLA RHEOLAETH A DEALLTWRIAETH O'N TREFTADAETH DDIWYLLIANNOL
--	-------------	---

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 1.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
AC 3.1 Datblygu a mabwysiadu Strategaeth Treftadaeth Ddiwylliannol APCE	Gwanwyn 2024	Pen. Treftadaeth Ddiwylliannol
AC 3.2 Sicrhau fod Rhaglen Waith Cynllun Partneriaeth Tirwedd y Carneddau ar gyfer 2021/22 wedi'i chwblhau mewn pryd i sicrhau bod y Prosiect yn parhau i fod ar y trywydd iawn i'w gwblhau erbyn 2025. Paratoi adroddiad yn diweddarau i aelodau	Parhaus - 2025 Gwanwyn 2024	Rheolwr Prosiect y Carneddau
AC 3.3 Cyflwyno adroddiad terfynol ar Gynllun Treftadaeth Treflun Dolgellau	2023	Rheolwr Prosiect TT Dolgellau
AC 3.4 Datblygu prosiect Treftadaeth Ddiwylliannol Harlech ac Ardudwy a fydd yn galluogi'r Awdurdod i wneud cais am arian allanol maes o law a cyflwyno DoDd i'r Gronfa Loteri	Rhag. 2023	Swyddog Prosiect Treftadaeth Ddiwylliannol
AC 3.5 Cyfrannu'n weithredol at raglen waith Cynllun Gweithredu Safle Treftadaeth y Byd Tirweddau Llechi Gogledd Orllewin Cymru	Parhaus	Pen. Treftadaeth Ddiwylliannol
AC 3.6 Wardeiniaid i arwain teithiau cerdded misol gydag arbenigwr gwadd i hyrwyddo natur, diwylliant a threftadaeth	Parhaus 2023/24	Pen. Gwas. Wardeinio
AC 3.7 Cyfrannu'n weithredol at raglen waith barhaus y Grŵp Amgylchedd Hanesyddol (HEG) dan arweiniad Cadw a'i weithgorau cysylltiedig, gan gynnwys Llesiant, Lliniaru Newid Hinsawdd, mawndiroedd a Threftadaeth Leol	Parhaus	Pen. Treftadaeth Ddiwylliannol
AC 3.8 Cynnal a datblygu Yr Ysgwrn fel amgueddfa a chanolfan ddiwylliannol o fri cenedlaethol a cyflwyno adroddiad blynyddol i'r Aelodau	Rhag. 2023	Pen. Treftadaeth Ddiwylliannol

Troed nodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith
 2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain
- * Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 1.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
<p>AC 3.9 Datblygu Cynllun Gwerthuso Ardaloedd Cadwraeth a Chynllun Rheoli/Cynllun Cyflenwi fel llinell sylfaen o wybodaeth ar gyfer datblygu prosiectau cyfalaf posibl yn y blynyddoedd dilynol</p>	Mawrth 2024	Pen. RhDaCh

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	AC 4	MYND I'R AFAEL Â HERIAU A CHYFLEOEDD SENARIOS RHEOLI TIR AR ÔL BREXIT
--	-------------	--

<p>AC 4.1 Cynorthwyo i ddatblygu a dylunio cynigion rheoli tir yn y dyfodol gyda Llywodraeth Cymru a Chyfoeth Naturiol Cymru, i sicrhau bod Eryri yn elwa o gynigion yn y dyfodol a bod nodau strategol Cynllun Eryri yn cael eu hadlewyrchu yng nghynigion y dyfodol.</p>	Parhaus	Pen. Cadwraeth, Coed ac Amaeth (CAA), PW Cyf. CaRhT
<p>AC 4.2 Cynnal perthynas waith agos gyda'r sector tir i sicrhau bod gan yr Awdurdod ddealltwriaeth o oblygiadau parhaus Brexit ar reoli tir</p>	Mawrth 2023 + Parhaus	Pen. CCA

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	AC 5	MYND I'R AFAEL Â'R DIRYWIAD MEWN NATUR
--	-------------	---

<p>AC 5.1 Datblygu cynllun gweithredu yn seiliedig ar ddealltwriaeth a chynnwys e.e. SoNaRR (adroddiad Cyflwr Adnoddau Naturiol), Adroddiad Cyflwr y Parc Cenedlaethol ayb. i hysbysu'r blaenoriaethau ar gyfer adfer natur yn Eryri</p>	Mawrth 2024	Pen. CCA
---	-------------	----------

Troed nodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith
 2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain
- * Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

<p>AC 5.2 Parhau i ddarparu gwelliant bioamrywiaeth trwy'r broses rheoli datblygu yn dilyn cyhoeddi unrhyw ganllawiau gan Lywodraeth Cymru</p>	<p>Adroddiad blynyddol</p>	<p>Pen. RhDaCh</p>
<p>Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 1.)</p>	<p>Amserlen i gwblhau</p>	<p>Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol</p>
<p>AC 5.3 Unwaith bydd canllawiau wedi'u cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru, sicrhau bod CCA ar fioamrywiaeth yn cael ei gynhyrchu erbyn 2023 i gefnogi'r broses Rheoli Datblygu</p>	<p>Mawrth 2024</p>	<p>Pen. PC</p>
<p>AC 5.4 Parhau i ddarparu prosiectau cymeradwy sy'n mynd i'r afael â nodau Safle Eryri (e.e. HLF Carneddau, LIFE (Coedwig Law Geltaidd, Cyforgorsydd, Corsydd Crynedig, prosiect y Gylfinir) SMS Dinas Mawddwy, Rhaglen Genedlaethol Mawn, ENRAW, prosiectau Awyr Dywyll) a datblygu rhaglenni pellach</p>	<p>Adroddiad diweddarau dwywaith y flwyddyn</p>	<p>Pen. CCA Rheolwyr Prosiectau</p>
<p>AC 5.5 Symud ymlaen ag arolwg ledled y Parc Cenedlaethol o safleoedd Coed a Choetiroedd Hynafol (PAWS) a pharatoi Strategaeth Coed a Choetir ar gyfer Eryri.</p>	<p>Mawrth 2025</p>	<p>Pen. CCA</p>

Troed nodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith
 2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain
- * Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

AMGYLCHEDDAU CYDNERTH: Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan llesiant pan:

AC1: Fyddwn wedi datblygu a gweithredu egwyddorion a throthwyon arweiniol mewn perthynas ag effeithiau ymwelwyr ar yr amgylchedd a'r dirwedd (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.1*)

AC1: Rydym wedi sicrhau bod llwybrau'r ucheldir yn cael eu cynnal a'u cadw'n dda i reoli effeithiau erydiad a blaenoriaethu gwaith yn seiliedig ar nifer y defnyddwyr llwybrau troed (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.2*)

AC1, 2: Rydym wedi lleihau effeithiau parcio a thrafnidiaeth ar yr amgylchedd a'r dirwedd (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.4*)

AC1: Rydym wedi lleihau unrhyw effeithiau negyddol gweithgareddau hamdden (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A1.5*)

AC1: Gan ddefnyddio'r strategaeth marchnata brand fel sylfaen, byddwn wedi datblygu cynllun a rennir gyda phartneriaid ar y wybodaeth a ddarparwn i ymwelwyr, gyda phwyslais ar y Rhinweddau Arbennig a newid ymddygiad (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.3*)

AC2, 4: Mae allyriadau carbon Parc Cenedlaethol Eryri yn cael eu lleihau (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A3.1*)

AC2, 4: Rydym wedi diogelu a chynyddu faint o garbon sy'n cael ei storio yn Eryri (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A3.2*)

AC3, 4, 5: Rydym wedi cydlynu a gweithredu cynllun nwyddau cyhoeddus uchelgeisiol sy'n canolbwyntio ar gynnal, adfer ac ehangu cynefinoedd, rhywogaethau, nodweddion amgylcheddol hanesyddol a nwyddau cyhoeddus ehangach (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.1*)

AC5: Mae dirywiad bioamrywiaeth yn cael sylw trwy weithgareddau cynnal a chadw, adfer, ehangu a chysylltedd (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A2.2*)

AC2, 4, 5: Rydym wedi parhau i ehangu gweithredoedd cyfredol y Bartneriaeth i reoli a lleihau maint y rhywogaethau goresgynnol (*yn unol â Chynllun Eryri A4.2*)

AC3: Rydym wedi cefnogi atgyweirio ac adfer adeiladau rhestredig, wedi cefnogi diogelu Henebion Rhestredig ac wedi datblygu a gweithredu prosiectau ar raddfa tirwedd sydd o fudd i'r amgylchedd hanesyddol. (*yn unol â Chynllun Eryri A6.1. A6.2. A6.3*).

LLYTHYR CYLCH GWAITH, LLYWODRAETH CYMRU: YR AMGYLCHEDD

Amcanion blaenoriaeth a chamau gweithredu LIC ar gyfer APCE	Prosiect/Gwaith APCE
Cefnogi ymrwymiad Llywodraeth Cymru i greu economi ddi-garbon drwy weithio i fod yn garbon niwtral erbyn 2030 drwy'ch gwaith bob dydd ac amrywiaeth o ymyriadau datgarboneiddio	AC 2.1. AC 2.2 AC 2.3 AC 2.4
Caefnogi'r symudiad oddi wrth geir preifat i drafnidiaeth fwy cynaliadwy ar gyfer y rhan fwyaf o deithiau staff, ymwelwyr a defnyddwyr y gwasanaeth er mwyn cyrraedd y targed o 45% o deithiau'n defnyddio dulliau cynaliadwy erbyn 2040	CC 3.3 CW 2.3
Rhoi help rhagweithiol i ddal a storio carbon gan gynnwys drwy helpu i greu coetiroedd lle bo hynny'n briodol a chefnogi'n not o gryfhau'r mesurau i ddiogelu coetiroedd hynafol, a chynyddu'r cysylltiad â rhaglen y Goedwig Genedlaethol	AC 5.5 (PAWS)
Cymryd camau i wella cysylltedd, cyflwr, maint ac amrywiaeth ecosystemau, a chynnal a gwella rhwydweithiau ecolegol cydnerth, gan ymgorffori'r gwaith sydd ei angen i daro'r targedau cenedlaethol sy'n deillio o'r ymrwymiad 30x30	AC 5.1 - AC 5.5
Cefnogi'r rhaglen Weithredu Genedlaethol ar Fawnogydd (NPAP) i adfer, gwella a chynnal rhwydweithiau ecolegol cydnerth, myned i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd a rheoli dŵr. Dylech weithhio gyda CNC i daclo themâu'r NPAP, gan gynnwys y camau blaenoriaeth a'r themâu trawsbynciol	AC 2.4 AC 5.1 AC 5.4
Cefnogi ymrwymiad y Rhaglen Lywodraethu i sefydlu cynllun â thargedau i helpu i adfer cynefinoedd morwellt a morfeydd heli ar hyd ein harfordir, helpu i wireddu uchelgeisiau Fframwaith Rheoli'r Rhwydwaith o Ardaloedd Morol Gwarchodedig a chyfranu at ddatblygu polisi ar garbon glas	AC 5.1
Cronfa gyfalaf tirweddau cynaliadwy, Lleoedd Cynaliadwy, a chynlluniau eraill Llywodraeth Cymru i gyflawni nodau nature a datgarboneiddio	CW 3.2
Cymryd rhan weithredol mewn Cynlluniau Ynni Lleol i helpu i drawsnewid y system ynni sydd ei hangen i gyrraedd Sero Net, gan sicrhau mwy o fanteisio i'ch cymunedau	
Cymryd rhan gadarnhaol mewn mentrau i hyrwyddo ailddefnyddio a thrwsio, i gynyddu'r economi gylchol, a lleihau'r niwed a achosir i'r amgylchedd gan blastig untro drwy annog pobl i beidio â'i ddefnyddio lle gellir	AC 1.10

2. CYMUNEDAU CYDNERTH

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	CC 1	CYNNAL A GWELLA ANSAWDD BYWYD PRESWYLWYR
--	------	--

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 2.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
CC 1.1 Datblygu adnodd ar-lein fel rhan o'r wefan newydd sy'n ymwneud â gweithgareddau a llwybrau yn y Parc Cenedlaethol wedi'i dargedu a'i deilwra'n briodol	Parhaus	*Pen. Ymgysylltu, Pen. Gwas. Wardeinio Rheolwr Brand a Cynnwys y We
CC 1.2 Fel rhan o'r Strategaeth Gwirfoddolwyr APCE ac mewn cydweithrediad â phartneriaid, parhau i ehangu cyfleoedd gwirfoddoli o fewn y Parc Cenedlaethol sy'n cynnwys gweithgareddau corfforol a diwylliannol <ul style="list-style-type: none"> ➤ Cefnogi a chymryd rhan yng nghynllun gwirfoddoli Caru Eryri 2024 gyda phartneriaid gan gynnwys Cymdeithas Eryri ➤ Ystyried ac adolygu digwyddiadau Gwirfoddoli a Llesiant 2022, diweddarau DPA a gosod targedau ac argymhellion newydd ar gyfer 2023 ➤ Sefydlu rhaglen wirfoddoli ar gyfer y flwyddyn i ddod ➤ Cynnal cyfres o ddigwyddiadau lles 	Parhaus	*Pen. Ymgysylltu + Swyddog Gwirfoddoli a Lles
CC 1.3 Datblygu cyfleoedd gwirfoddoli i gymunedau heb gynrychiolaeth ddigonol, rhai agored i niwed a grwpiau difreintiedig	Parhaus	*Pen. Ymgysylltu Swyddog Gwirfoddoli a Lles
CC 1.4 Sicrhau bod cynllunio yn cymryd rôl ragweithiol wrth annog tai fforddiadwy trwy weithio gydag asiantaethau eraill yn y sector hwn, er mwyn ceisio cyflawni'r targed blynyddol a nodir yn y CDLI	Adroddiad blynyddol	Pen. RhDaCh

Troednodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith

2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain

* Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 2.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
<p>CC 1.5 Yn dilyn is-ddeddfwriaeth ym mis Hydref 2022, cyflwynwyd papur i'r Gweithgor yn cyflwyno'r cysyniad o gymhwyso Cyfarwyddiadau Erthygl 4. Cytunodd yr Aelodau i gasglu tystiolaeth i ganfod a ellir cymhwyso Cyfarwyddiadau Erthygl 4 i rannau neu'r cyfan o ardal y Parc Cenedlaethol gyda golwg ar gael mwy o reolaeth dros nifer y cartrefi sy'n cael eu newid naill ai i osodiadau gwyliau neu ail gartrefi.</p> <p>Mae adroddiad Tystiolaeth drafft yn cael ei gynhyrchu a gofynnwyd am gyngor cyfreithiol.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Cyflwyno adroddiad Tystiolaeth i'r Aelodau i benderfynu bwrw ymlaen neu fel arall ➤ Os yn symud ymlaen, cychwyn cyfnod o 12 mis o rybudd ac ymgynghoriad cyhoeddus 	Tachwedd/ Rhagfyr 2023	Cyfarwyddwr CaRhT
<p>CC 1.6 Parhau i ddarparu arian a mesurau i gefnogi cymunedau ac economïau lleol drwy Cronfa Cymunedau Eryri, a arienir gan Lywodraeth Cymru a Chronfa Grantiau Cymunedau a Lles y Parc Cenedlaethol, yn enwedig lle mae'r rhain yn cael eu harwain gan gymunedau eu hunain, mewn seilwaith gwyrdd, gwell mynediad at hamdden ar gyfer iechyd a lles, cynhyrchu ynni, gwelliannau amgylcheddol lleol megis rheoli sbwriel a gwastraff, datblygu cymunedol a'r Iaith Gymraeg.</p>	Mawrth 2024	Rheolwr Partneriaethau Swyddog Prosiect Cronfa Cymunedau Eryri

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	CC 2	CEFNOGI POBL IFANC
--	-------------	---------------------------

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 2.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
<p>CC 2.1 Aelodau i gysidro Maniffesto Ieuenctid drafft</p>	Medi 2023	Pen. Gwas. Wardeinio Swyddog Pobl Ifanc
<p>CC 2.2 Datblygu'r cynllun Ceidwaid Ifanc er mwyn sicrhau gwaith partneriaeth effeithlon, darparu cyfleoedd eang a dod o hyd i gyllid i gynnal y cynllun</p>	Chwefror 2024	Pen. Gwas. Wardeinio

Troednodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith

2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain

* Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	CC 3	HYRWYDDO TWRISTIAETH GYNALIADWY I YCHWANEGU GWERTH I GYMUNEDAU LLEOL
--	-------------	---

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 2.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
CC 3.1 Gweithio gyda Chyngor Gwynedd a CBS Conwy i ddatblygu a gweithredu cynllun strategol Economi Ymwelwyr Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri. Unwaith y bydd y cynllun strategol wedi'i lansio, dechrau ar y gwaith o ddatblygu cynllun gweithredu a thargedau a dangosyddion cysylltiedig.	Lansio Medi 2023 Cynllun Gweithredu erbyn Rhagfyr 2023	Swyddog Twristiaeth Gynaliadwy
CC 3.2 Datblygu cyfleoedd i annog trafndiaeth mwy gwyrdd trwy'r canlynol: ➤ Gweithio gyda Trafnidiaeth Cymru i ddatblygu cynllun trafndiaeth a pharcio Gogledd Eryri ➤ Parhau i weithio gyda partneriaid i ymateb i'r broblem parcio a materion trafndiaeth yn ardal Nantgwynant. ➤ Parhau i hwyluso trafodaethau rhwng partneriaid er mwyn ymateb materion parcio a thrafnidiaeth yn ardal Ogwen	Parhaus tan Ebrill 2025	*Pen. Ymgysylltu Rheolwr Partneriaethau
CC 3.3 Annog ymwelwyr i ddod ar drafndiaeth gyhoeddus ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i ardaloedd gwahanol er mwyn lleihau'r pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol, trwy ddatblygu Profiadau Parc Cenedlaethol Cymru	Rhagfyr 2023	Swyddog Cyfathrebu, Corfforaethol
CC 3.4 Parhau i ddatblygu cynllun Llysgenhadon Eryri a'i ddefnyddio i helpu i ledaenu negeseuon mewn perthynas â'r uchod. Datblygu achrediad Llysgennad Gwyrdd fel rhan o gynllun Llysgenhadon Eryri gyda modiwlau twristiaeth gynaliadwy cysylltiedig. Cynnwys gwybodaeth am y rhai sy'n cyflawni'r achrediad ar ein gwefan.	Parhaus Chwefror 2024	Swyddog Partneriaeth Yr Wyddfa

Troednodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith

2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain

* Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 2.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
CC 3.5 Sicrhau bod y CDLI presennol yn rhoi ei bolisïau ar waith yn gadarnhaol i gyfrannu at dwristiaeth gynaliadwy, sy'n ychwanegu gwerth at gymunedau lleol.	Adroddiad blynyddol	Pen. RhDa Ch Pen. PC
CC 3.6 Gweithio gyda Trafnidiaeth Cymru i ddatblygu Cynllun Cyflawni trwy Grŵp Cyflawni Gogledd Eryri a sefydlwyd y llynedd i alluogi gwell gwaith partneriaeth a blaenoriaethu a chyflawni prosiectau teithio a thrafnidiaeth cynaliadwy yn llwyddiannus. Sicrhau bod adborth cymunedol wedi'i ystyried wrth ddatblygu'r cynllun. Sicrhau ein bod yn cydweithio â thîm y CDLI fel rhan o'r broses CDLI mewn perthynas â pholisïau sy'n ymwneud â pharcio a thrafnidiaeth.	Mawrth 2024	Rheolwr Partneriaethau

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	CC 4	HYRWYDDO A CHEFNOGI'R CYMRAEG YN WEITHREDOL
--	-------------	--

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 2.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
CC 4.1 Parhau i ddatblygu Yr Ysgwrn fel canolfan ddiwylliannol sy'n hyrwyddo diwylliant Cymraeg a mynd ati i ddarparu cyfleoedd i gymdeithasu trwy gyfrwng y Gymraeg	Parhaus	Pen. Treftadaeth Ddiwylliannol
CC 4.2 Datblygu'r prosiect arddangosfa 'Geiriau Diflanedig' trwy gydweithrediad ag Amgueddfa Cymru ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro (gyda chefnogaeth arian grant), gan ddod ag arddangosfa 'The Lost Words' i Gymru am y tro cyntaf ac arddangos camp ddwyieithog epig y blodeugerddi	Parhaus hyd ddiwedd yr arddangosfa, Mawrth 2024	Pen. Treftadaeth Ddiwylliannol
CC 4.3 Diogelu a hyrwyddo'r defnydd o enwau lleoedd Cymraeg trwy gwblhau'r cam nesaf o safoni enwau lleoedd Eryri	Mawrth 2024	Pen. Treftadaeth Ddiwylliannol

Troednodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith

2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain

* Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 2.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
<p>CC 4.4 Darparu cyfleoedd i wirfoddolwyr ddysgu a defnyddio'r Gymraeg trwy'r strategaeth wirfoddoli gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Darparu cyfleoedd i wirfoddolwyr ddysgu a defnyddio'r Gymraeg drwy'r strategaeth wirfoddoli. ➤ Mynychu Eisteddfod Pen Llyn. ➤ Cwblhau'r prosiectau dehongli yn Ogwen a Hafod Eryri 	<p>Parhaus Awst 2023 Tachwedd 2023</p>	<p>Swyddog Gwirfoddoli a Lles Swyddog Cyfathrebu Gwas. Corfforaethol</p>
<p>CC 4.5 Bydd prosiect Lleisiau ac Enwau Lleoedd y Carneddau a Chynllun Treftadaeth Ddiwylliannol Harlech ac Ardudwy yn cofnodi, diogelu a dathlu enwau lleoedd Cymru trwy ddigwyddiadau mapio cymunedol, cyfweiliadau hanes llafar, prosiectau allgymorth a dehongli</p>	<p>Parhaus hyd at Rhagfyr 2025</p>	<p>Pennaeth Treftadaeth Ddiwylliannol</p>
<p>CC 4.6 Sicrhau bod Polisi Datblygu 18: yr Iaith Gymraeg a gwead Cymdeithasol a Diwylliannol Cymunedau yn cael ei ddefnyddio'n effeithiol yn y broses rheoli datblygu</p>	<p>Adroddiad blynyddol</p>	<p>Pen. RhDaCh</p>

<p>Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:</p>	<p>CC 5</p>	<p>DATBLYGU ECONOMI LEOL SY'N CEFNOGI DYNODIAD A RHEOLAETH ERYRI FEL PARC CENEDLAETHOL</p>
---	--------------------	---

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 2.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
<p>CC 5.1 Sicrhau gweithrediad cadarnhaol polisiâu cyfredol y CDLI i ddatblygu economi leol sy'n cefnogi dynodiad y PC</p>	<p>Adroddiad blynyddol</p>	<p>Pen. RhDaCh Pen. PC</p>
<p>CC 5.2 Cyflwyno adroddiad monitro blynyddol i'r aelodau i'w drafod ac ystyried yr amserlen ar gyfer dechrau adolygiad o'r CDLI cyfredol</p>	<p>Adroddiad blynyddol</p>	<p>Pen. RhDaCh Pen. PC</p>

Troednodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith
 2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain
- * Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

Nodyn: Mae prosiectau AC4 (ôl Brexit) a CC3 (Twristiaeth Gynaliadwy) hefyd yn berthnasol i CC5

Troednodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith
 2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain
- * Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

CYMUNEDAU CYDNERTH: Byddwn yn gwybod ein bod yn llwydo i gyflawni'r amcan llesiant pan:

CC1, 2, 4: Rydym wedi hyrwyddo a galluogi ystod amrywiol o weithgareddau sy'n gwella lles pobl (*yn unol â Chynllun Eryri B1.2*)

CC1, 3, 5: Rydym wedi creu cynllun ac yn canolbwyntio adnoddau ar hyrwyddo, datblygu a chynnal a chadw llwybrau pellter hir wedi'u marcio'n dda, llwybrau hygyrch, llwybrau aml-ddefnyddiwr (yn enwedig llwybrau beicio a llwybrau beicio mynydd), hyrwyddo llwybrau a chysylltiadau a dolenni rhwng trefi a phentrefi. (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B2.1*)

CC1, 2, 3, 5: Rydym wedi annog ymwelwyr i ddod ar wahanol adegau o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleddfu pwysau yn ystod y tymor brig a helpu busnesau gyda materion tymhorol (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B3.2*)

CC1,3,5: Rydym wedi archwilio a gweithredu cyfleoedd i annog trafndiaeth wyrddach (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri B4.2*)

CC2, 3, 4: Rydym wedi creu cyfleoedd i bobl ifanc fod yn llysgenhadon dros iaith a diwylliant yr ardal (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1*)

CC4, 5: Rydym yn arwain trwy esiampl wrth sicrhau bod yr iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru yn cael ei hyrwyddo a'u defnyddio mewn digwyddiadau, gweithgareddau a gwybodaeth (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1*)

CC 4: Rydym wedi gweithredu mesurau yn y Cynllun Datblygu Lleol a Chanllawiau Cynllunio Atodol cysylltiedig sy'n annog datblygiadau newydd i gynnal neu wella datblygiad y Gymraeg (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.1*)

CC4: Rydym wedi darparu cyfleoedd i ddysgwyr Cymru yn yr ardal (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.2*)

CC4: Fyddwn ni wedi amddiffyn enwau lleoedd Cymreig (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C1.3*)

CC1, 2, 4: Rydym wedi gweithio gyda phartneriaid i fynd i'r afael â materion sylfaenol a datblygu atebion arloesol i ddarparu tai fforddiadwy sy'n diwallu anghenion lleol (*yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C3.1*)

LLYTHYR CYLCH GWAITH LLYWODRAETH CYMRU: POBL A LLEOEDD

Amcanion blaenoriaeth a chamau gweithredu LIC ar gyfer APCE	Prosiect/Gwaith APCE
Cyfrannu at gyd-lunio'r Cynllun Ffermio cynaliadwy ac at ei roi ar waith	AC 4.1
Cyfrannu, lle bo'n briodol, at ymrwymiad y Rhaglen Lywodraethu i sefydlu Strategaeth Bwyd Cymunedol i annog cynhyrchu a chyflenwi bwyd lleol	-
Gweithio gydag Awdurdodau Tai, Ymddiriedolaeth Tir Cymunedol a datblygwyr preifat, i ddatblygu atebion arloesol i broblemau tai difrifol, a chyfrannu at Gynllun Tai Cymunedau Cymraeg	CC 1.4
Gweithio gyda phartneriaid fel Awdurdodau Lleol a Trhafnidiaeth Cymru i gael hyd i ffyrdd i leihau pwysau ymwelwyr ar y seilwaith lleol, gan gynnwys systemau trafndiaeth mwy cynaliadwy, ac ymgyrchoedd cyfathrebu i sicrhau hamddena cyrfifol. Rhaid cofio yr un pryd am bwysigwrydd twristiaeth i'n heconomi, a'ch rôl allweddol o ran diwallu anghenion ymwelwyr. Dylech gael eich arwain gan argymhellion a chanfyddiadau'r gwaith diweddar gan Archwilio Cymru ar dwristiaeth gynaliadwy	AC 1.2 1.4 1.5 1.6 1.9 CC 3.1 – 3.5
Helpu i ddynodi dyfroedd ymdrochi ar y tir a defnyddio systemau Draenio Cynaliadwy	-
Bod yn rhan o'r gwaith o ddatblygu'r fframwaith Cymru gyfan arfaethedig ar gyfer presgripsiynu cymdeithasol	-
Cydweithio â phartneriaid allweddol i gyflawni yn unol â <i>Blaenoriaethau ar gyfer Amgylchedd Hanesyddol Cymru</i> i ddiogelu a dehongli'r amgylchedd hanesyddol a threftadaeth ddiwylliannol	AC 3.1 – AC 3.9
Datblygu polisiau sy'n sicrhau bod y Gymraeg yn cael ffynnu, gan gyflawni <i>Cymraeg 2050: Ein cynllun ar gyfer 2021 i 2026</i>	CC 4.1 – CC 4.7
Cynyddu cyfleoedd i grwpiau agored i niwed, grwpiau difreintiedig a chymunedau heb gynrychiolaeth ddigonol i elwa ar y tirweddau rydych chi'n eu rheoli	CC 1.2 1.3
Cynyddu'r hyfforddiant sgiliau, prentisiaethau a chyfleoedd gwirfoddoli.	CC 1.2 1.3 CC 2.1 2.2

3. FFYRDD CYDNERTH O WEITHIO

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	CW 1	DATBLYGU GWEITHLU MEDRUS
--	-------------	---------------------------------

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 3.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
CW 1.1 Ymgysylltu â'n staff ar bob lefel i gynorthwyo rheoli perfformiad: ➤ Bydd holl aelodau staff yr Awdurdod yn cael eu gwerthuso o fewn 12 mis ➤ Cynnal asesiadau anghenion hyfforddi yr holl staff o fewn 12 mis	Parhaus Mawrth 2024	Pennaeth Adnoddau Dynol (AD)
CW 1.2 Cefnogi staff i fynychu grwpiau cymheiriaid y Parc Cenedlaethol i'w hysbysu am ddatblygiadau ac i gynorthwyo rheoli perfformiad a dealltwriaeth o fewn eu priod ddisgyblaethau	Parhaus Mawrth 2024	Pen. AD Penaethiaid Gwasanaeth
CW 1.3 Datblygu ein gweithlu ymhellach a rhoi pob cyfle i staff ddatblygu i gwrdd â heriau'r dyfodol	Parhaus Mawrth 2024	Penaethiaid Gwas. Pen. AD

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	CW 2	DATBLYGU A HYRWYDDO ARFER GORAU
--	-------------	--

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 3.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
CW 2.1 Rhannu cyflawniadau prosiectau Datgarboneiddio trwy gyllid Tirweddau Cynaliadwy Lleoedd Cynaliadwy gyda chyrrff eraill o fewn tirweddau dynodedig a'r ystad gyhoeddus ehangach	Mawrth 2024	Pen. Eiddo
CW 2.2 Coladu gwybodaeth parthed arfer gorau mewn Parciau Cenedlaethol eraill, cael adborth gan staff a drafftio papur i'w drafod/ystryied gan y Gweithgor Aelodau	Mawrth 2024	Pen. AD

Troed nodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith
 2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain
- * Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

CW 2.3 Adolygu trefniadau gweithio staff mewn ymateb i darged Llywodraeth Cymru o weithio gartref a gweithio cyfunol o'r cartref/swyddfa lle mae'n bosibl i staff wneud hynny	Rhagfyr 2023	Pen. AD
---	--------------	---------

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	CW 3	GWEITHIO'N EFFEITHIOL MEWN PARTNERIAETH
--	-------------	--

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 3.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
CW 3.1 Cynllun Eryri yn cael ei weithredu'n llwyddiannus ac adroddiad cynnydd blynyddol cyntaf wedi ei chyflwyno i'r Awdurdod. Cyflwyno'r ail adroddiad cynnydd i'r Awdurdod	Mehefin 2023	Rheolwr Partneriaethau
CW 3.2 Cefnogi gwaith y Bartneriaeth Tirweddau Dynodedig Cenedlaethol (NDLP) yng Nghymru	Parhaus	Prif Weithredwr
CW 3.3 Parhau i gefnogi gwaith Awdurdodau Parciau Cenedlaethol ledled y DU, y Bartneriaeth Parciau Cenedlaethol, Sefydliad Parciau Cenedlaethol a mentrau cydweithredol cysylltiedig eraill	Parhaus	Prif Weithredwr
CW 3.4 Cyfrannu at ffurffio a datblygu swyddogaeth cynllunio Cyd Bwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru	Parhaus	Cyfarwyddwr CaRhT
CW 3.5 Er mwyn cyflawni adolygiad Cynllun Eryri 2025 yn unol â'r amserlen, bydd data ar gyfer yr Adroddiad ar Gyflwr y Parc wedi'i gasglu a'i ddehongli gyda mewnbwn gan gydweithwyr mewnol ac allanol erbyn diwedd 2023.	Cyflwyno Crynodeb i'r Aelodau erbyn Rhagfyr 2023	Rheolwr Partneriaethau

Troed nodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith
 2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain
- * Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	CW 4	MODERNEIDIO TREFNIADAU LLYWODRAETHU
--	-------------	--

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 3.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
CW 4.2 Sefydlu a oes galw gan aelodau'r Awdurdod mewn rhaglen fentora ac, os felly, datblygu un	Rhag. 2023	Cyfarwyddwr Gwas. Corfforaethol
CW 4.3 Cefnogi a datblygu Aelodau'r Awdurdod drwy hyfforddiant a datblygu	Parhaus	Cyf. Gwas. Corfforaethol

Cyflawni'r yr allbwn hwn fel a ganlyn:	CW 5	CYNNAL A GWELLA DEALLTWRIAETH A CHEFNOGAETH CYMUNEDAU LLEOL I WAITH Y PARC CENEDLAETHOL
--	-------------	--

CW 5.1 Datblygu cyfleoedd gwirfoddoli pellach yn Yr Ysgwrn i wella'r garfan bresennol o wirfoddolwyr, gan geisio recriwtio pobl ifanc sy'n awyddus i ddatblygu sgiliau newydd ac ennill profiad, gan ganolbwyntio ar ddarparu gweithgareddau gan wirfoddolwyr yn ogystal â rolau mwy traddodiadol fel tywyswyr ymwelwyr.	Parhaus	Pen. Treftadaeth Ddiwylliannol + Rheolwr Profiadau Ymwelwyr (pan wedi'i apwyntio)
CW 5.2 Gweithredu a monitro'r mesurau yn y Strategaeth Ymgysylltu drwy'r adroddiad blynyddol ar y Dangosyddion Perfformiad Allweddol i sicrhau bod cymunedau lleol a rhanddeiliaid yn deall ac yn ymwybodol o waith yr Awdurdod	Adroddiad blynyddol wedi ei chyhoeddi erbyn Mawrth 2024	*

Troed nodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith
 2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain
- * Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

Disgrifiad o'r Prosiect / Fenter gan gynnwys gweithgareddau penodol (Cyfeiriwch hefyd i'r canlyniadau ar ddiwedd Rhan 3.)	Amserlen i gwblhau	Swyddog(ion) sy'n Gyfrifol
CW 5.3 Ymgysylltu â chymunedau a'u hysbysu trwy gyfarfodydd â Chynghorau Cymuned	Hydref 2023 Trefnu o leiaf 1 cyfarfod	Pen. Gweinyddol a Gofal Cwsmer
CW 5.4 Adfer cyswllt â pherchnogion tir a phartïon â diddordeb trwy gyfarfodydd Fforymau Mynediad Parc Cenedlaethol Eryri	Parhaus Mawrth 2024	Rheolwr Mynediad
CW 5.5 Parhau i gysylltu â'r gymuned ffermio ac undebau ffermio trwy gyfarfodydd y Grŵp Cyswllt Amaethyddol	Cyfarfod blynyddol Tachwedd, 2023	Pen. Cadwraeth Coed ac Amaeth
CW 5.6 Cynnwys ein cymunedau lleol ym mhob agwedd bwysig o waith yr Awdurdod e.e. cyflwyno Cynllun Eryri a'r CDLI, Ilunio Canllawiau Cynllunio Atodol, Strategaethau Ymgysylltu wrth ddatblygu prosiectau newydd ayb.	Parhaus Mawrth 2024	➤ Rheolwr Partneriaethau ➤ Pen. PC ➤ Rheolwyr Prosiect ayyb.

Troed nodyn:

1. Mae llawer o'r Prosiectau a'r Mentrau yn berthnasol i sawl amcan llesiant ond cyfeirir atynt unwaith o dan yr amcan mwyaf priodol yn y Rhaglen Waith
 2. Swyddog(ion) cyfrifol: Y Swyddog sydd wedi'i nodi gyntaf sy'n arwain
- * Pen. Ymgysylltu: Bydd y swyddog sy'n gyfrifol yn debygol o newid

FFYRDD CYDNERTH O WEITHIO: Byddwn yn gwybod ein bod yn llwyddo i gyflawni'r amcan llesiant pan:

CW1, 2: Rydym wedi buddsoddi yn ein staff i sicrhau bod ganddynt yr arbenigedd a'r sgiliau sydd eu hangen i gwrdd â heriau'r presennol a'r dyfodol.

CW2, 3: Pan fo Cynllun Eryri yn cael ei roi ar waith yn llwyddiannus.

CW2, 4: Rydym wedi cynnal adolygiad o'r trefniadau llywodraethu presennol i sicrhau bod yr Awdurdod yn parhau i weithredu'n effeithiol ac y bydd yn ddigon addasadwy i gwrdd â heriau yn y dyfodol. Monitro unrhyw newidiadau i sicrhau eu bod yn gweithio yn ôl y bwriad.

CW5: Mae cyfleoedd i gymunedau lleol, ysgolion, grwpiau anodd eu cyrraedd a difreintiedig ymgysylltu ag amgylchedd a threftadaeth ddiwylliannol Eryri, a dysgu amdanynt, a sut y gallant helpu i ofalu amdanynt wedi cael eu nodi. *(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A5.1)*

CW5: Rydym wedi cefnogi, hyrwyddo a darparu cyfleoedd gwirfoddoli sy'n helpu i amddiffyn a gwella'r amgylchedd a threftadaeth ddiwylliannol *(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri A5.2)*

CW5: Fyddwn yn cynyddu cyfleoedd i ddeialog rhwng Awdurdod y Parc Cenedlaethol a sefydliadau cymunedol *(yn unol ag Allbwn Cynllun Eryri C4.1)*

LLYTHYR CYLCH GWAITH LLYWODRAETH CYMRU: LLYWODRAETHU A CHYNLLUNIO

Amcanion blaenoriaeth a chymau gweithredu LIC ar gyfer APCE	Prosiect/Gwaith APCE
Cymryd rhan weithredol mewn rhaglen wella chefnogi gan CLILC o dan arweiniad y sector	-
Cyfrannu at lunio pecyn hyfforddi newydd ar gyfer aelodau APCau a datblygu dull cydgysylltiedig o hyfforddi APCau i rannu arfer gorau	CW 4
Hyrwyddo protocol newydd awdurdodau Lleol ar gyfer penodi aelodau APCau, cyn, yn ystod ac ar ôl etholiadau lleol, gan bwysleisio profiad a diddordeb uwchlaw ystyriaeth gwleidyddol cyn belled ag y bo modd o fewn y ddeddfwriaeth bresennol	CW 4
Croesawu'n llawn system flynyddol gryfach ar gyfer adrodd ar berfformiad yr aelodau a benodir gan Lywodraeth Cymru, ac ymchwilio sut i'w hestyn i benodiadau'r Awdurdodau Lleol	CW 4
Ymderchu i sicrhau rhagoriaeth mewn llywodraethu gan gynnwys rhannu arfer gorau rhwng APCau, gwneud y gorau o'r arweinydd Strategol Cynhwysiant, Amrywiaeth a Llywodraethu newydd	CW 4
Cyfrannu at lunio polisi cynllunio lleol a rhanbarthol, gan gynnwys drwy strwythur y Cyd Bwyllgor Corfforedig (CJC) a thrwy gydweithio ar lefel rhanbarthol a chenedlaethol i roi polisiau Cymru'r Dyfodol ar waith (gan gyfeirio'n benodol at Bolisi 9 a'r gofyn i gynnal rhwydweithiau ecolegol cydnerth a seilwaith gwyrdd)	CW 3.4

LLYTHYR CYLCH GWAITH LLYWODRAETH CYMRU: CYDWEITHIO

Amcanion blaenoriaeth a chamau gweithredu LIC ar gyfer APCE (a Tirweddau Dynodedig Cymru (TDC))	Prosiect/ Gwaith APCE
Cefnogi Tirweddau Cymru (y Bartneriaeth Tirweddau Dynodedig Cenedlaethol) i ddatblygu ei huchelgais, sicrhau bod cydweithio'n digwydd ar bob lefel o fewn APCau ac AHNE a helpu i greu gweledigaeth strategol ar gyfer gweithredu ar gyfer 2022-24	CW 3.3
<p>Rhoi cytundeb teiran trawsnewidiol rhwng yr APCau ar waith i gynnal tîm o Gydgyssylltwyr Tirweddau Strategol a ariennir gan Lywodraeth Cymru i weithio ar draws ein Parciau a'n AHNE, a sicrhau bod amcnaion ac allbynnau'r swyddi hyn yn cael eu cynnwys o fewn trefniadau monitro ehangach yr APCau a TDC:</p> <p>i. Arweinydd Strategol Adfer Natur a Dal a Storio Carbon, i ymdrin â'r holl goetiroedd a chynefinoedd heb eu gwella a'u bioamrywiaeth, gan gynnwys rhywogaethau goresgynnol, a chyfleoedd i leihau allyriadau carbon</p> <p>ii. Arweinydd Strategol Adfer, Nature a Rheoli Maetholion, i ymdrin â rheoli pridd cynhyrchu, problemau i afonydd a'r môr oherwydd gwaith ar y tir, ewtroffigedd yn llynnoedd yr ucheldir, bioddiogelu dŵr rhag dŵr ffo amaethyddol, a chefnogi datblygiad byrddau Rheoli Maetholion.</p> <p>Bydd y ddwy swydd yn helpu i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ddatblygu cynllun strategol i ymateb i'r argyfyngau nature a hinsawdd; • Cefnogi datblygu ffyrdd i Dirweddau Dynodedig allu addasu i'r Cynllun Ffermio Cynlidwy newydd; • Nodi sut y gall Tirweddau Dynodedig ddatblygu partneriaethau newydd a chefnogi blaenoriaethau ehangach Llywodraeth Cymru, a nodi ffrydiau airannu arloesol. <p>iii. Arweinydd Strategol Rhagoriaeth Cynhwysiant, Amrywiaeth a Llywodraethu i weithio ar draws yr holl APCau, gyda'i, swyddfa yn un ohonynt. Agwedd allweddol ar eiwaith fydd cymryd camau beiddgar i wella amrywiaeth a chydaddoldeb – ar Fyrddau, yn eich proffil staffio a'ch ymwelwyr a chefnogi APCau i fodloni'r ddyletswydd economaidd-gymdeithasol a chynyddu'u cyfraniad at daclo tlodi plant a gwledig.</p>	CW 4.3
Rhannu profiad ac arfer gorau wrth i'r broses o greu Parc Cenedlaethol newydd fynd rhagddo	-

EITEM RHIF 14

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	14 Mehefin 2023
TEITL	PRESENOLDEB AELODAU
ADRODDIAD GAN	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol
PWRPAS	Er gwybodaeth

1.0 CEFNDIR

- 1.1 Mae'r Awdurdod wedi gofyn yn flaenorol i adroddiad blynyddol gael ei baratoi yn manylu ar bresenoldeb Aelodau yng nghyfarfodydd yr Awdurdod a Phwyllgorau. Isod, nodir manylion presenoldeb o'r fath ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023 i'w hystyried gan yr Awdurdod. Mae presenoldeb wedi'i rannu'n ddau grŵp y tro hwn er mwyn ystyried yr etholiadau Awdurdod Lleol a'r newid yn aelodaeth yr Awdurdod. Mae'r manylion wedi'u dadansoddi i bresenoldeb aelodau unigol yn yr Awdurdod, Cynllunio a Mynediad, Perfformiad ac Adnoddau a'r Pwyllgor Safonau. Lle nad yw aelod wedi gallu bod yn bresennol oherwydd ei fod ef neu hi wedi bod i ffwrdd ar fusnes yr Awdurdod, nodir hyn yn y cofnod presenoldeb.

2.0 PRESENOLDEB AELODAU 01/04/22 – 14/06/22

	Awdurdod	Cynllunio & Mynediad	Perfformiad & Adnoddau
Nifer y cyfarfodydd (a gynhaliwyd cyn Etholiadau <i>Llywodraeth Leol 5^{ed}</i> <i>Mai, 2022</i>)	(27.04.22) 1	(18.05.22) 1	0
Aelodau	Mynychodd		
Cyng. Elwyn Edwards	1	1	-
Cyng. Alwyn Gruffydd	1	0	-
Cyng. Annwen Hughes	1	1	-
Cyng. Judith Humphreys	0	1	-
Cyng. Edgar Wyn Owen	1	1	-
Cyng. Elfed P Roberts	1	1	-
Cyng. John Pughe Roberts	1	1	-
Cyng. Mike Stevens	0	0	-
Cyng. Gethin Glyn Williams	1	1	-
Cyng. Philip Capper	1	1	-
Cyng. Ifor Glyn Lloyd	1	1	-
Cyng. Wyn Ellis Jones	1	1	-
Mr. Brian Angel	1	1	-
Mr. Tim Jones	1	1	-
Mrs. Sarah Hattle	1	0	-
Mr. Owain Wyn	1	1	-
Ms. Tracey Evans	0	1	-
Ms. Naomi Luhde -Thompson (penodwyd ar yr Awdurdod 01.05.22)	-	1	-

Pwyllgor (cynhaliwyd cyn Etholiadau Llywodraeth Leol <i>5^{ed} Mai, 2022</i>)	Safonau	Cyfanswm
Dyddiad	01.04.22	1
Cyng. A. Gruffydd	✓	1
Cyng. Philip H. Capper	✓	1
Mrs. Sarah Hattle	✓	1

CYFARFOD <i>(cynhaliwyd cyn Etholiadau Llywodraeth Leol 5 Mai, 2022)</i>	CYNHALIWYD	PRESENOLDEB GANRIF
AWDURDOD	1	82%
CYNLLUNIO A MYNEDIAD	1	83%
SAFONAU	1	100%
CYFANSWM	3	84%

PRESENOLDEB AELODAU 15/06/22 – 31/03/23

Pwyllgor	Awdurdod	Cynllunio & Mynediad	Perfformia d & Adnoddau
Nifer y cyfarfodydd <i>(cynhaliwyd ar ôl Etholiadau Llywodraeth Leol 5 Mai, 2022)</i>	4	6	3
Aelodau	Mynychodd		
Cyng. Elwyn Edwards	4	6	3
Cyng. Annwen Hughes	4	6	3
Cyng. Edgar W. Owen	4	6	3
Cyng. Elfed P. Roberts	3	6	3
Cyng. Louise Hughes	1	4	1
Cyng. Mehefin Jones	3	6	3
Cyng. Kim Jones	3	1	3
Cyng. Meryl Roberts	4	4	3
Cyng. Jo Nuttall	4	5	3
Cyng. Dilwyn Owain Roberts	2	6	2
Cyng. John Pughe Roberts	3	6	3
Cyng. Ifor Glyn Lloyd	3	5	2
Mr. Brian Angel	4	4	2
Ms. Tracey Evans	4	5	3
Tim Jones	4	3	3
Sarah Hattle	1	5	3
Owain Wyn <i>(tymor yn dod i ben 31.07.22)</i>	1 <i>(o 1 posib)</i>	1 <i>(o 1 posib)</i>	1 <i>(o 1 posib)</i>
Ms. Naomi Luhde -Thompson	3	5	0
Ms. Delyth Lloyd <i>(Penodwyd 01.08.22)</i>	3 <i>(o 3 posib)</i>	3 <i>(o 5 posib)</i>	2 <i>(o 2 posib)</i>

Pwyllgor	Safonau	Cyfanswm
Dyddiad	02.09.22	1
Cyng . Elfed P. Roberts	✓	1
Cyng . Dilwyn Roberts	✓	1
Mrs. Sarah Hattle	x	0

- 3.1 Fel rhan o'r adroddiad hwn rwyf hefyd wedi casglu gwybodaeth am y presenoldeb cyfartalog cyffredinol mewn termau canrannol yng nghyfarfodydd yr Awdurdod a Phwyllgorau o 15 Mehefin 2022 ac mae hyn wedi'i nodi isod. Rwyf hefyd wedi cynnwys canran presenoldeb ar gyfer blynyddoedd blaenorol at ddibenion cymharu.

**PRIF GYFARFODYDD TREFNWDYD/ GWEINYDDWYD
15.06.2022 – 31.03.2023**

CYFARFOD	CYNHALIWDYD	CANRAN PRESENOLDEB
AWDURDOD	4	81%
CYNLLUNIO A MYNEDIAD	6	81%
PERFFORMIAD AC ADNODDAU	3	85%
PWYLLGOR SAFONAU	1	67%
CYFANSWM	14	81%

CYFARFOD	CYNHALIWDYD	2022-23	2021-22	2020-21	2019-20
AWDURDOD	4	81%	85%	88%	82%
PERFFORMIAD AC ADNODDAU	3	85%	86%	87%	74%
CYNLLUNIO A MYNEDIAD	6	81%	79%	87%	81%
PWYLLGOR SAFONAU	1	67%	100%	100%	67%
CYFANSWM	14	81%	82%	88%	80%

3.2 Fel y gwelir mae'r canran presenoldeb cyffredinol yn amrywio o 67% ar gyfer y Pwyllgor Safonau i 85% ar gyfer y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau gyda chyfartaledd cyffredinol o 81%. Mae'r ffigurau yn dangos cysondeb o ran presenoldeb o gymharu â blynyddoedd blaenorol.

4.0 GOBLYGIADAU O RAN ADNODDAU

Dim

5.0 ARGYMHELLIAD

5.1 Cyflwynir yr adroddiad hwn er gwybodaeth yn unig.

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	14 Mehefin 2023
TEITL	SAFONAU'R IAITH GYMRAEG
ADRODDIAD GAN	Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer
PWRPAS	Adroddiad Monitro Safonau Iaith Gymraeg yr Awdurdod

1. CEFNDIR

- 1.1 Ar 30 Medi 2015, cyflwynodd Comisiynydd yr Iaith Gymraeg Hysbysiad Cydymffurfio i'r Awdurdod yn unol ag adran 44 o Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011, a oedd yn cadarnhau y Safonau Iaith Gymraeg y mae'r Awdurdod yn ddarostyngedig iddynt.
- 1.2 Mae'n ofynnol i'r Awdurdod gynhyrchu adroddiad blynyddol ar ei berfformiad yn erbyn y safonau yn unol â gofynion yr Hysbysiad Cydymffurfio.

2. ARGYMHELLIAD

- 2.1. **Bod yr Awdurdod yn cymeradwyo'r adroddiad ac yn awdurdodi'r Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer i'w gyhoeddi ar wefan yr Awdurdod.**

3. PAPURAU CEFNDIROL

- 3.1. Safonau'r iaith Gymraeg: Adroddiad Monitro 2022/23.

Safonau Iaith Gymraeg Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri: Adroddiad Monitro 2022/23

1. Cyflwyniad

- 1.1 Ar y 30ain o Fedi 2015, cyhoeddodd Comisiynydd yr Iaith Gymraeg Hysbysiad Cydymffurfio i'r Awdurdod yn unol ag adran 44 o Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011, a oedd yn cadarnhau'r Safonau Iaith Gymraeg y mae'r Awdurdod yn ddarostyngedig iddynt.
- 1.2 Fel sy'n ofynnol bob blwyddyn, mae'r Adroddiad Monitro hwn yn edrych yn ôl dros y flwyddyn ariannol 2022-23, ac yn adrodd ar sut mae'r Awdurdod wedi cydymffurfio gyda, ac wedi perfformio yn erbyn bob un o'r 162 o'r Safonau a osodwyd arno.
- 1.3 Mae'r Adroddiad Blynyddol yma yn cael ei gyflwyno i Gyfarfod Blynyddol yr Awdurdod ym mis Mehefin bob blwyddyn ar gyfer cael ei gymeradwyo, cyn cael ei gyhoeddi ar wefan yr Awdurdod. Mae cyhoeddusrwydd yn cael ei rhoi i'r Adroddiad Blynyddol trwy sianeli cyfryngau cymdeithasol yr Awdurdod.
- 1.4 Y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer sydd gyda'r cyfrifoldeb o ddydd i ddydd dros weithredu'r safonau, a dylid cysylltu yn uniongyrchol trwy yrru e-bost at Bethan.Hughes@eryri.llyw.cymru neu drwy ffonio 01766 772530 i drafod unrhyw fater sy'n ymwneud â'r adroddiad hwn.

2. Crynodeb Gweithredol

- 2.1. Gwelwyd trosiant parhaus ymhlith staff ym mlwyddyn ariannol 2022-23, gyda 35 o swyddi newydd neu wag yn cael eu hysbysebu yn ystod y flwyddyn. Ni phenodwyd rhywun ar gyfer bob un o'r swyddi y tro cyntaf ac fe fu'n rhaid ail-hysbysebu'r swydd hynny. Ar y 31ain o Fawrth 2023, roedd gan yr Awdurdod 149 o staff, ac roedd 145 ohonynt yn gallu cyflawni dyletswyddau eu swydd yn ddwyieithog, sef 97.3%.
- 2.2 Nodwyd yn adroddiad blynyddol y llynedd fod recriwtio a chadw staff yn broblem fawr i'r Awdurdod, ac er y cydnabuwyd bod hon yn broblem genedlaethol, gyda phob math o sectorau'n cael anawsterau o ran recriwtio swyddi ar bob lefel, er hynny amlygwyd y broblem fel maes risg gan Archwilio Cymru.

- 2.3 Mae'r adolygiad dilynol o strwythur tâl yr Awdurdod a oedd yn cynnwys yr achos busnes ar gyfer cydnabod dwyieithrwydd ynddo, wedi galluogi i gyflogau staff gael eu cynyddu ac fe ddylai hyn wneud yr Awdurdod yn fwy cystadleuol yn lleol. Serch hynny, mae recriwtio a chadw staff wedi parhau i fod yn heriol dros y flwyddyn ddiwethaf mewn rhai meysydd allweddol, er nad yw'r gofynion sgiliau Cymraeg mewn swyddi yn cael eu hystyried yn rhwystr allweddol.
- 2.4 Gan aros ar y pwnc o recriwtio staff; er bod yr achos prawf a oedd i'w gynnal eleni a oedd yn herio gofynion lefelau sgiliau Cymraeg rhai swyddi fel gwahaniaethol wedi cael ei setlo y tu allan i'r llys, rydym yn parhau i gadw mewn cof bod angen i'n hasesiadau barhau i fod yn gadarn. Yn hyn o beth, rydym yn parhau i ddilyn canllawiau arfer da yn y maes hwn a chyingor ein Cyfreithiwr.
- 2.5 Aeth pob agwedd o waith arferol yr Awdurdod mewn perthynas â'r Gymraeg rhagddo yn gyflym yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Nawr bod cyfyngiadau terfynol Covid-19 wedi'u symud, ychwanegwyd at y gwaith hyrwyddo mewn perthynas â'r Gymraeg gan y nifer cynyddol o ddigwyddiadau a gweithgareddau personol y gellir eu cynnal bellach, ynghyd â mwy o gyfleoedd i wirfoddoli gyda'r Awdurdod.
- 2.6 Mae ffrydiau gwaith o fewn Strategaeth Ymgysylltu a Chyfathrebu'r Awdurdod yn parhau i fod yn hollbwysig wrth addysgu ymwelwyr sy'n dod i'r ardal am rinweddau arbennig Eryri, ac un o'r rhain yw'r iaith Gymraeg. Mae gweithio gyda'n partneriaid i gael yr effaith fwyaf posibl yn parhau i fod yn elfen hanfodol i sicrhau bod y Gymraeg yn cael ei gweld a'i hyrwyddo'n eang ar draws y Parc Cenedlaethol fel iaith weithredol, fyw bob dydd yr ydym yn falch ohoni.
- 2.7 Yng Nghyfarfod Cyffredinol Blynyddol yr Awdurdod ar yr 15fed o Fehefin 2022, sefydlwyd Grŵp Llywio i ddatblygu Strategaeth Hybu'r Gymraeg newydd ar gyfer yr Awdurdod ar gyfer y pum mlynedd nesaf.
- 2.8 Cynhaliwyd cyfarfod cychwynnol ar yr 14eg o Fedi 2022 lle cytunwyd ar Gylch Gorchwyl y grŵp a gosodwyd amserlen ar gyfer datblygu'r Strategaeth.
- 2.9 Dros y misoedd dilynol, datblygodd y Grŵp Llywio'r weledigaeth a nodi meysydd blaenoriaeth allweddol, a ddatblygwyd ymhellach wedyn mewn ymgynghoriad â staff ac Aelodau.
- 2.10 Yn dilyn hyn, anfonwyd gwahoddiadau uniongyrchol i ymateb i'r ymgynghoriad cyhoeddus at 137 o sefydliadau, a oedd yn cynnwys rhanddeiliaid allweddol yr Awdurdod, grwpiau a sefydliadau cymunedol, elusennol a thrydydd sector yn ogystal â grwpiau a sefydliadau sy'n cynrychioli pobl â nodweddion gwarchoddedig. Anfonwyd gwahoddiadau hefyd at yr holl Gynghorau Tref a Chymuned sydd o fewn ac yn ffinio â Pharc Cenedlaethol Eryri.

- 2.11 Ar ôl ystyried yr ymatebion i'r ymgynghoriad cyhoeddus, cyflwynwyd drafft terfynol o'r Strategaeth i Bwyllgor Perfformiad ac Adnoddau'r Awdurdod ar yr 22ain o Fawrth 2023, lle cafodd ei mabwysiadu'n ffurfiol.
- 2.12 Bydd Cynllun Gweithredu'r Strategaeth bellach yn cael ei ymgorffori'n flynyddol yn Rhaglen Waith Gorfforaethol yr Awdurdod dros y pum mlynedd nesaf.
- 2.13 Ym mis Tachwedd 2020, sefydlwyd y Grŵp Tasg a Gorffen Enwau Lleoedd gan Bwyllgor Perfformiad ac Adnoddau'r Awdurdod gyda'r cylch gorchwyl a ganlyn:
- Datblygu fframwaith polisi i alluogi APCE i amddiffyn a safoni'r defnydd o enwau lleoedd ym Mharc Cenedlaethol Eryri gan yr Awdurdod, ei bartneriaid a'i randdeiliaid; trwy ystyried safle unigryw Eryri a Chymru a nodi arfer da o feysydd / gwledydd eraill wrth ddatblygu fframwaith,
 - Codi ymwybyddiaeth ymhlith gwahanol gynulleidfaoedd gan gynnwys cynulleidfaoedd uniaith, amlieithog, aml-ethnig a rhyngwladol o bwysigrwydd enwau lleoedd yn Eryri; ac fel ffynhonnell sy'n cryfhau cysylltiadau ag amgylchedd, hanes a threftadaeth yr ardal.
 - Nodi sut mae llwyddiant yn edrych, nodi pa raglenni y gellid eu hystyried a phwy yw'r bobl / sefydliadau allweddol y mae'n ofynnol cyflawni â nhw.
- 2.14 Mae rôl y Grŵp Tasg a Gorffen bellach wedi esblygu i fod yn elfennau mwy hirdymor o waith fel Panel Craffu Enwau Lleoedd, a chydabyddir nad yw'r tasgau gwaith dan sylw yn rai tymor byr. Mae mynd i'r afael â, cofnodi, safoni, gwarchod a hyrwyddo'r miloedd o enwau tirweddau ym Mharc Cenedlaethol Eryri, er mwyn codi ymwybyddiaeth ac addysgu pobl am eu bodolaeth a'u harwyddocâd i'n treftadaeth a'n hunaniaeth, yn waith parhaus y mae'r Awdurdod wedi ymrwymo iddo. Mae Egwyddorion Enwau Lleoedd wedi'u mabwysiadu'n ffurfiol gan yr Awdurdod i arwain gwaith y Panel Craffu.
- 2.15 Cyflwynwyd y newid polisi cychwynnol, a gellir dadlau mai hwn yw'r un pwysicaf, a gymeradwywyd gan y Panel Craffu, gerbron yr Awdurdod ar y 6ed o Dachwedd 2022. Yn y cyfarfod hwn, cymeradwyodd yr Aelodau y defnydd o'r enwau Yr Wyddfa ac Eryri yn y Gymraeg a'r Saesneg, gan roi'r disgrisiwn i'r swyddogion ddefnyddio'r termau, Yr Wyddfa (Snowdon) ac Eryri (Snowdonia) yn Saesneg, pe byddai'r cyd-destun yn gofyn am hyn at ddibenion addysg ac ymgysylltu. Rhagwelir mai'r Wyddfa ac Eryri fydd y ffurfiau arferol a chyffredin a thros amser, wrth i ymwybyddiaeth gynyddu, mai dyma fydd yr unig ffurfiau a ddefnyddir gan yr Awdurdod.
- 2.16 Newid arall a ddigwyddodd yn ystod y flwyddyn oedd mabwysiadu polisi iaith mewanol. Cymraeg yn bennaf fu iaith weinyddol fewnol yr Awdurdod ers ei sefydlu erioed, a dwyieithog pan fo angen. Mae hyn wedi dod yn norm anysgrifenedig dros y blynyddoedd trwy arferiad, ond hyd at eleni ni chafodd ei ysgrifennu'n ffurfiol fel polisi. Er mwyn sicrhau bod yr Awdurdod yn cydymffurfio â'r safon berthnasol sy'n ymwneud â hyn, mae'r polisi anffurfiol blaenorol bellach wedi'i ddogfennu'n ffurfiol a'i awdurdodi gan y Tîm Rheoli.

3. Safonau Cyflawni Gwasanaeth

- 3.1 Gohebiaeth (Safonau 1-7): Mae'r Awdurdod yn anfon gohebiaeth yn iaith ddewisol y derbynnydd, neu mewn achosion pan nad yw hyn yn hysbys, anfonir fersiwn ddwyieithog o'r ohebiaeth.
- 3.2 Pan anfonir gohebiaeth ddwyieithog, ymdrinnir â'r iaith Gymraeg a'r Saesneg yn gyfartal drwy sicrhau eu bod yn ymddangos ochr yn ochr (pan fo hyn yn bosibl), gyda'r un ffont a maint yn cael eu defnyddio yn y ddwy iaith. Ar adegau prin pan gynhyrchir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg ar wahân, bydd y ddwy fersiwn yn union yr un fath o ran ffont a maint, gan gynnwys manylion cyswllt, llofnodion ac ati.
- 3.3 Galwadau Ffôn (Safonau 8-22): Mae'r holl staff sy'n gweithio ym mhrif dderbynfeydd yr Awdurdod a'r Canolfannau Croeso yn gwbl ddwyieithog ac yn unol â hynny, yn gallu delio â phob ymholiad drwy gyfrwng y Gymraeg fel pwynt cyswllt cyntaf.
- 3.4 Mae gan yr Awdurdod ddewislen awtomatig ar y prif rif cyswllt, sy'n rhoi dewis i symud ymlaen yn Gymraeg neu Saesneg. Yna rhoddir dewisiadau ar y ddewislen yn yr iaith a ddewiswyd. Mae'r neges a recordiwyd ymlaen llaw ar gyfer galwadau y tu allan i oriau gweithio arferol yn ddwyieithog gyda'r neges yn Gymraeg yn cael ei throsglwyddo yn gyntaf.
- 3.5 Pan fo cysylltiad yn cael ei wneud drwy gyfrwng llinell ffôn uniongyrchol, mae'r staff wedi cael cyfarwyddyd i gyfarch y sawl sy'n ffonio gyda chyfarchiad dwyieithog (gyda'r Gymraeg yn gyntaf) neu gyda chyfarchiad niwtral, gan sicrhau nad yw'r iaith Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r iaith Saesneg.
- 3.6 Pan fo cysylltiad yn cael ei wneud drwy gyfrwng llinell ffôn uniongyrchol, mae'r staff wedi cael cyfarwyddyd i adael neges ddwyieithog ar eu peiriannau ateb, gyda'r neges yn y Gymraeg yn cael ei chwarae yn gyntaf. I'r rhai nad ydynt wedi gosod neges ar y peiriant ateb, chwaraeir cyfarchiad Cymraeg safonol, a recordiwyd gan un o staff y dderbynfa, yn gofyn i'r galwr adael neges yn lle hynny.
- 3.7 Gan fod y rhan fwyaf o staff yr Awdurdod yn ddwyieithog, ymdrinnir gydag unrhyw alwadau gan siaradwyr Cymraeg gan y pwynt cyswllt cyntaf. O ran y staff nad ydynt yn gwbl abl i gynnal sgwrs yn y Gymraeg, byddant yn trosglwyddo'r alwad i gydweithiwr yn ddi-oed.
- 3.8 Yn ystod y flwyddyn, mae mwyafrif y staff swyddfa wedi dilyn patrwm gweithio hybrid. Mae'r system ffôn a osodwyd gan yr Awdurdod ym mis Ebrill 2021, bellach yn galluogi staff i ateb eu rhifau ffôn uniongyrchol yn y swyddfa drwy ap ar eu ffôn symudol a thrwy gyfrwng eu gliniadur.

- 3.9 Cyfarfodydd (Safonau 23-38): Rhaid i bob cyfarfod a drefnir gydag unigolyn gael ei gynnal yn iaith ddewisol yr unigolyn, a bydd y trefniant hwn yn parhau. Ar gyfer cyfarfodydd a drefnwyd i grŵp o unigolion, byddant yn cael eu cynnal yn y Gymraeg gyda chyfieithu ar y pryd yn cael ei drefnu ar gyfer unrhyw rai di-Gymraeg sy'n bresennol (oni bai bod yr holl wahoddedigion yn ddi-Gymraeg, ac os felly, cynhelir y cyfarfod yn Saesneg).
- 3.10 Rhaid i bob cyfarfod cyhoeddus o'r Awdurdod gael ei gynnal yn y Gymraeg gyda chyfieithu ar y pryd ar gael ar gyfer y rhai nad ydynt yn gallu cyfathrebu trwy gyfrwng yr iaith Gymraeg, a bydd y trefniant hwn yn parhau.
- 3.11 Er bod llawer o gyfarfodydd yn dal i gael eu cynnal yn rhithiol trwy Zoom, mae llawer mwy o gyfarfodydd mewn person a hybrid wedi'u cynnal eleni. Mae'r Awdurdod wedi buddsoddi mewn technoleg i alluogi cyfarfodydd cyhoeddus hybrid, sy'n golygu bod gan staff ac Aelodau'r dewis o fynychu'n bersonol ym Mhlas Tan y Bwlch neu ymuno â'r cyfarfod o bell. Ar gyfer aelodau'r cyhoedd, mae ganddynt bellach y dewis o arsylwi'r pwyllgorau hyn yn bersonol neu drwy'r gwe-ddarllediad byw.
- 3.12 Mae pob cyhoeddusrwydd, deunyddiau ysgrifenedig ac unrhyw ddogfennaeth a gynhyrchir gan yr Awdurdod sy'n cael ei ddsbarthu mewn digwyddiadau cyhoeddus neu mewn cyfarfodydd yn gwbl ddwyieithog, gyda'r Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin yn gyfartal.
- 3.13 Dogfennaeth Gyhoeddus (Safonau 40-51): Mae holl ddogfennau cyhoeddus yr Awdurdod, gan gynnwys ffurflenni, naill ai'n ddwyieithog gyda'r Gymraeg yn ymddangos gyntaf neu ar ochr chwith y ddogfen neu'n ddwy ddogfen – gyda'r Gymraeg a Saesneg ar wahân. Mae'r iaith Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin yn gyfartal, gyda'r un ffont a maint testun yn cael eu defnyddio ar gyfer y ddwy iaith. Mae fersiynau Cymraeg a Saesneg mewn dogfennau ar wahân fel arfer pan gyhoeddir y dogfennau ar y wefan, ac mae brawddeg yn cael ei chynnwys ar y fersiwn Saesneg, yn nodi bod fersiwn Gymraeg ar gael.
- 3.14 Y Wefan, Apiau a Chyfyngau Cymdeithasol (Safonau 52-59): Mae gwefan ac apiau yr Awdurdod yn gwbl ddwyieithog gyda'r defnyddiwr yn gallu dewis iaith ar y dudalen gartref. Mae botwm togl ar bob tudalen ar y wefan newydd y gallir ei ddefnyddio er mwyn cael mynediad at yr iaith arall. Mae pob tudalen yn cyfateb yn gyfan gwbl yn y ddwy iaith.
- 3.15 Mae gan yr Awdurdod fersiynau cyfatebol o'i gyfrifon Trydar a fersiwn ddwyieithog o'i dudalennau Facebook. Mae pob neges gan yr Awdurdod yn cael eu hailadrodd yn union yr un fath yn y fersiynau Cymraeg a Saesneg ar yr amrywiol safleoedd cyfyngau cymdeithasol, neu'n ddwyieithog mewn rhai achosion. Bydd unrhyw negeseuon a dderbynnir yn Gymraeg trwy gyfyngau cymdeithasol yn cael eu hateb yn y Gymraeg bob amser.

- 3.16 Peiriannau Hunanwasanaeth (Safon 60): Mae holl beiriannau talu ac arddangos yr Awdurdod yn y meysydd parcio yn gallu darparu'r gwasanaeth yn Gymraeg ac yn Saesneg. Ar beiriannau hŷn, mae'r sgrin gychwynnol yn dangos dewis iaith cyn symud ymlaen tra bo'r peiriannau sy'n fwy newydd yn newid iaith bob 3 eiliad.
- 3.17 Ar y 15fed o Hydref 2021, cyhoeddodd y Comisiynydd Hysbysiad o Benderfyniad a ddaeth i'r casgliad bod yr Awdurdod yn torri Safonau'r Gymraeg 50, 52 a 56, yn dilyn ymchwiliad i gŵyn bod y system rhag-archebu ar gyfer parcio ym Mhen-y-Pass ddim yn gwbl ddwyieithog.
- 3.18 Gofynnwyd i'r Awdurdod gynhyrchu Cynllun Gweithredu yn nodi sut y byddai'n sicrhau cydymffurfiaeth a rhoddwyd blwyddyn i gydymffurfio. Rhoddwyd system rhag-archebu ddwyieithog ar waith mewn pryd ar gyfer gwyliau'r Pasg ym mis Ebrill 2022.
- 3.19 Mae gwaith yn parhau gyda JustPark i wneud gwelliannau parhaus i'w gwefan i wneud y fersiwn Gymraeg yn haws i gwsmeriaid ei defnyddio.
- 3.20 Arwyddion (Safonau 61-63): Mae pob arwydd sy'n cael ei osod gan yr Awdurdod yn hollol ddwyieithog, gyda'r Gymraeg yn ymddangos yn gyntaf neu ar yr ochr chwith. Mae'r iaith Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin yn gyfartal, gyda'r un ffont a maint testun yn cael eu defnyddio ar gyfer y ddwy iaith.
- 3.21 Gwasanaethau Derbynfa (Safonau 64-68): Fel y nodwyd yn flaenorol, mae'r holl staff sy'n gweithio yn y prif dderbynfeydd neu yn y Canolfannau Croeso yn gwbl ddwyieithog. Mae'r logo 'Iaith Gwaith' yn cael ei arddangos ym mhob derbynfa i ddangos bod gwasanaeth Cymraeg ar gael ac mae gan bob un o staff y dderbynfa fathodynau 'Iaith Gwaith'.
- 3.22 Hysbysebion Swyddogol (Safonau 69-70): Pan fo'r Awdurdod yn cyhoeddi neu'n arddangos Hysbyseb Swyddogol maen nhw'n hollol ddwyieithog, gyda'r Gymraeg yn ymddangos yn gyntaf neu ar yr ochr chwith. Mae'r iaith Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin yn gyfartal, gyda'r un ffont a maint testun yn cael eu defnyddio ar gyfer y ddwy iaith.
- 3.23 Cynlluniau Grant (Safonau 71-75): Mae'r Awdurdod yn gweinyddu sawl cynllun grant, sef
- Cronfa Partneriaeth Eryri;
 - Grantiau adeiladau yn Nolgellau trwy gyfrwng Menter Treftadaeth Treflun Dolgellau;
 - Cronfa Cymunedol y Carneddau sy'n cael ei ariannu gan Chronfa Treftadaeth y Loteri; ac
 - Cronfa Coedwigoedd Glaw Celtaidd sy'n cael ei ariannu gan Gronfa LIFE Undeb Ewropeaidd.
- 3.24 Mae'r holl ddogfennau, gan gynnwys y ffurflenni cais a'r nodiadau cyfarwyddyd yn gwbl ddwyieithog, ac mae'r ohebiaeth yn cael ei chynnal yn iaith ddewisol yr ymgeisydd neu'n ddwyieithog.

- 3.25 Yn ogystal, ar gyfer y grantiau hynny sydd ar gyfer prosiectau, digwyddiadau a gweithgareddau cymunedol, gosodir amodau ar y grant i sicrhau bod yr holl weithgareddau a dogfennaeth a ariennir gan y grantiau yn gwbl ddwyieithog. Mae gan yr Awdurdod Bolisi Dyfarnu Grantiau ffurfiol mewn perthynas â'r goblygiadau iaith Gymraeg yn ei le.
- 3.26 Tendrau Cytundebau/ Contractau: Mae pob Hysbysiad Cyhoeddus fel Gwahoddiadau i Dendro neu ar gyfer Mynegi Diddordeb yn cael eu cynhyrchu'n ddwyieithog ac fel arfer yn cael eu cyhoeddi ar wefan yr Awdurdod. Maent hefyd yn cael eu cyhoeddi ar wefan GwerthwchiGymru yn ddwyieithog.
- 3.27 Mae'r holl geisiadau a dderbyniwyd yn Gymraeg wedi cael eu prosesu a'u trin yn yr un modd â'r ceisiadau yn Saesneg, a gohebir yn iaith ddewisol yr neu'n ddwyieithog.
- 3.28 Hunaniaeth Gorfforaethol a Hyrwyddo Gwasanaethau (Safonau 81-83): Bu hunaniaeth gorfforaethol yr Awdurdod yn hollol ddwyieithog ers y dechrau un, gyda'r iaith Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin ar sail cydraddoldeb. Sicrhawn fod unrhyw newidiadau neu ail-frandio hunaniaeth gorfforaethol yn y dyfodol yn un ai glynu at yr egwyddor sylfaenol hon neu defnyddir y Gymraeg yn unig.
- 3.29 Nid yw'r Awdurdod yn darparu'r un gwasanaethau ar wahân yn y Gymraeg a'r Saesneg, ond yn hytrach yn cynnig gwasanaeth dwyieithog gydag un pwynt cyswllt. Mae unrhyw waith hyrwyddo'r gwasanaethau felly yn cael ei wneud yn ddwyieithog, oni bai defnyddir rhai sianeli cyfryngau cymdeithasol, i gyd fynd â hunaniaeth gorfforaethol yr Awdurdod, sy'n sicrhau fod yr iaith Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin ar sail cydraddoldeb.
- 3.30 Cyrsiau Addysg (Safonau 84-86): Tan fis Mawrth 2020, roedd Plas Tan y Bwlch, Canolfan Astudiaeth yr Awdurdod, yn cynnig cyrsiau addysg gyhoeddus, a oedd yn destun i asesiad o'r angen i gynnig y cyrsiau hynny drwy gyfrwng y Gymraeg.
- 3.31 Ers dechrau pandemig Covid-19, mae rhedeg cyrsiau dydd a phreswyl wedi dod i ben. Mae gweithgaredd masnachol yn y Ganolfan ar hyn o bryd yn ymestyn i lety Gwely a Brechwast a digwyddiadau trydydd parti yn unig.
- 3.32 Y System Annerch Gyhoeddus (Safon 87): Ar hyn o bryd nid oes gan yr Awdurdod unrhyw systemau annerch cyhoeddus ar waith ar draws ei adeiladau.
- 3.33 Cwynion perthnasol i Gydymffurfio â'r Safonau Cyflawni Gwasanaeth
Yn ystod y flwyddyn ni dderbyniwyd unrhyw gwynion yn ymwneud â'r ffordd yr oedd yr Awdurdod yn cydymffurfio â'r Safonau Cyflawni Gwasanaethau.

4. Safonau Gwneud Polisi

- 4.1 Ffurio Polisi a'r Ymgynghori Cysylltiol (Safonau 88-93): Gyda phob polisi newydd* sy'n cael ei ddatblygu (neu os yw polisi presennol yn cael ei ddiwygio a'i ddiweddarau) ymgymerir â phroses sgrinio Asesiad Effaith Cydraddoldeb ar yr iaith Gymraeg fel rhan o'r broses. Mae'r broses asesu effaith integredig hon wedi cael ei ehangu i ymgorffori'r ddyletswydd cymdeithasol-economaidd.
**Mae Polisi yn cael ei ddiffinio yn ei gyd-destun ehangach i gynnwys cynlluniau a strategaethau.*
- 4.2 Bydd y broses sgrinio yn penderfynu a fydd y polisi arfaethedig yn cael, neu'n debygol o gael, effaith negyddol ar y Gymraeg neu ar allu pobl i ddefnyddio'r Gymraeg. Bydd yr asesiad hefyd yn nodi'r posibilrwydd i'r polisi arfaethedig gael effaith gadarnhaol ar yr iaith naill ai drwy ei defnyddio neu ei hyrwyddo.
- 4.3 Os bydd y polisi arfaethedig yn destun i ymgynghoriad cyhoeddus, bydd yr ymatebion sy'n dod i law yn ystod yr ymgynghoriad hwnnw yn cael eu hystyried yn llawn wrth gynnal yr asesiad effaith. Bydd aelodau'r Awdurdod hefyd yn cael cyfle i graffu'r polisi arfaethedig ar wahanol adegau o'r broses. Os pennir bod effaith negyddol, yna cynhelir asesiad llawn o'r effaith ar gydraddoldeb i bennu beth yw'r mesurau lliniaru sy'n angenrheidiol a phenderfynu a ddylid bwrw ymlaen â'r polisi ai peidio.
- 4.4 Mae Dogfen Ganllaw ar gyfer staff yn ei lle sy'n amlinellu'r gofyniad i ofyn cwestiynau penodol ynglŷn ag effaith (naill ai cadarnhaol neu negyddol) unrhyw gynnig ar y Gymraeg, cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg a chyfleoedd i hybu'r iaith. Mae'r ddogfen hefyd yn cynnwys enghreifftiau o eiriad priodol i'w ddefnyddio mewn gwahanol ddogfennau ymgynghori, sydd wedi'u dosbarthu i holl wasanaethau'r Awdurdod.
- 4.5 Dyfarnu Grantiau a Chomisiynu Ymchwil a Phrosiectau (Safonau 94-97): Mae'r angen i ystyried yr effaith (boed hynny'n negyddol neu'n gadarnhaol) ar yr iaith Gymraeg wedi cael ei integreiddio'n llawn i mewn i brosesau'r gronfa gomisiynu newydd, Cronfa Eryri. Bydd amodau ychwanegol o ran defnyddio a hyrwyddo'r Gymraeg, a sicrhau cydraddoldeb i'r Gymraeg, yn parhau i fod yn rhan o ofynion y gronfa.
- 4.6 Cwynion yn ymwneud â Chydymffurfio â'r Safonau Llunio Polisi
Yn ystod y flwyddyn, ni chafwyd unrhyw gwynion yn ymwneud â'r ffordd y mae'r Awdurdod yn cydymffurfio â'r Safonau Llunio Polisi.

5. Safonau Gweithredu

- 5.1 Ar 31 Mawrth 2023, roedd yr Awdurdod yn cyflogi 149 aelod o staff; mae 145 o'r rheiny'n gwbl ddwyieithog, sy'n cynrychioli 97.3%.
- 5.2 Defnyddio'r Gymraeg yn Fewnol (Safon 98): Ers iddo gael ei sefydlu, mae'r Awdurdod wedi sefydlu trwy arferiad a gweithrediad mai'r Gymraeg yw'r brif iaith gyfathrebu fewnol, gyda'r Saesneg yn cael ei defnyddio fel bo'r angen. Yn ystod y flwyddyn cytunwyd ar bolisi defnyddio'r Gymraeg yn fewnol, i ffurfioli'r arfer ac i gynorthwyo staff newydd gyda disgwyliadau gweithredol.
- 5.3 Dogfennaeth Staff (Safonau 99-104): Mae gan yr Awdurdod bolisi cwbl ddwyieithog yn ei le ar gyfer yr holl faterion adnoddau dynol. Yn ymarferol, mae hyn yn golygu bod pob dogfen sy'n ymwneud â chyflogaeth unigolyn yn cael eu cynhyrchu yn y Gymraeg yn safonol a'i rhoi i bob aelod o staff. Mae staff yn gallu gwneud cais i gael fersiwn Saesneg os dymunant. Mae unrhyw ohebiaeth sy'n cael ei hanfon allan o bryd i'w gilydd gan y gwasanaeth adnoddau dynol at aelodau unigol o staff hefyd yn cael ei pharatoi'n Gymraeg yn unig fel rheol, ac yn achlysurol yn ddwyieithog.
- 5.4 Polisiâu Adnoddau Dynol (Safonau 105-111): Mae pob polisi adnoddau dynol yn cael ei gynhyrchu yn ddwyieithog yn safonol.
- 5.5 Gweithdrefnau Cwyno a Disgyblu (Safonau 112-119): Mae croeso i staff ohebu trwy gyfrwng eu hiaith ddewisol. Mae'r Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin yn gyfartal ac ni fyddai unrhyw oedi cyn ymateb i ohebiaeth sy'n dod i law yn y naill iaith na'r llall. Mae pob gwrandawriad disgyblu neu apeliadau yn cael eu cynnal yn iaith ddewisol yr aelod o staff dan sylw, ynghyd â phob dogfennaeth a gohebiaeth berthnasol.
- 5.6 Meddalwedd Cyfrifiadurol (Safon 120): Mae meddalwedd Cysgliad wedi ei osod yn safonol ar bob cyfrifiadur a gliniadur staff, er mwyn gwirio sillafu a gramadeg yn y Gymraeg.
- 5.7 Mewnrwyd Staff ac Aelodau (Safonau 121-126): Ar hyn o bryd, nid oes gan y wefan a lanswyd ym mis Ebrill 2022 fewnrwyd Staff ac Aelodau.
- 5.8 Asesiad Sgiliau (Safon 127): Ceir data o'r asesiad sgiliau staff yn Atodiad 1.
- 5.9 Hyfforddiant (Safonau 128-133): Darperir cyrsiau hyfforddiant cyffredinol trwy gyfrwng y Gymraeg bob amser lle bo'n bosibl. Yn ystod 2022-23, ni fynychodd unrhyw aelod o staff gyrsiau trwy gyfrwng y Gymraeg yn unig.
- 5.10 Anogir cyflogeion sy'n methu â chyfathrebu'n llawn yn y Gymraeg i fynychu cyrsiau a hyfforddiant Cymraeg, a gellir gwneud hynny yn ystod amser gwaith. Mynychodd un aelod o staff cyrsiau Cymraeg/gloywi iaith yn ystod y flwyddyn.

- 5.11 Llofnodion E-byst a Manylion Cyswllt (Safonau 134-135): Mae'r Awdurdod yn defnyddio bathodyn 'laith Gwaith' ar gyfer siaradwyr a dysgwyr Cymraeg i'w osod fel rhan o'r llofnod e-bost. Mae'r holl fanylion cyswllt sy'n cael eu darparu fel rhan o'r llofnod yn hollol ddwyieithog, fel sy'n ofynnol yn y daflen 'Cyfathrebu'n Glir', yr arweinyfr staff ar safonau gwasanaeth cwsmeriaid ac arddull safonol.
- 5.12 Swyddi Gwag a Recriwtio (Safonau 136-140): Yn ystod 2022-23, hysbysebwyd 35 swydd wag. Roedd bob un o'r swyddi yn nodi fod y Gymraeg yn hanfodol.
- 5.13 Datblygwyd fframwaith sgiliau iaith Gymraeg ar ddechrau 2020, sy'n graddio'r lefel sgil sydd ei hangen ym mhob swydd o 0 hyd at 5+ mewn 4 prif gategori, sef gwrando, siarad, darllen ac ysgrifennu. Mae pob Pennaeth Gwasanaeth yn sgorio bob swydd wag neu newydd gyda'r Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer yn cymedroli bob sgôr, cyn iddo fynd i'r Tîm Rheoli am ganiatâd terfynol. Cyn cyflwyno cais, mae ymgeiswyr nawr yn ymwybodol o'r union lefel o sgil sydd ei angen ar gyfer y swydd.
- 5.14 Mae pob hysbyseb recriwtio yn cael ei hyrwyddo ar wahanol sianeli cyfryngau cymdeithasol. Yn dibynnu ar y sianel, mae'r post naill ai'n ddwyieithog neu'n cael eu cynhyrchu yn Gymraeg a Saesneg ar wahân ond bob amser yn cael eu postio gyda'i gilydd yn ddieithriad. Mae'r Awdurdod yn defnyddio Webrecruits i dderbyn a phrosesu ceisiadau, sy'n caniatáu i ymgeiswyr gyflwyno ceisiadau ar-lein. Mae'r holl ddogfennau ar gael yn ddwyieithog e.e. ffurflen gais, swydd ddisgrifiad, manyleb y person a'r ffurflen monitro cydraddoldeb. Cynhelir cyfweiliadau am swyddi yn y Gymraeg.
- 5.15 Mae system Webrecruits yn anfon e-bost at ymgeiswyr am swyddi os ydynt wedi bod yn aflwyddiannus yn eu cais ac nad ydynt wedi cael eu dewis ar gyfer cyfweiliad. Mae'r e-bost hwn yn Gymraeg a Saesneg. Anfonir llythyrau neu e-byst at ymgeiswyr am swyddi yn eu hysbysu o ganlyniad eu cyfweiliad yn Gymraeg yn unig neu'n ddwyieithog.
- 5.16 Arwyddion Mewnol ac Anerchiadau (Safonau 141-144): Mae pob arwydd sy'n cael ei osod gan yr Awdurdod yn hollol ddwyieithog, gyda'r Gymraeg yn ymddangos yn gyntaf neu ar yr ochr chwith. Mae'r iaith Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin yn gyfartal, gyda'r un ffont a maint testun yn cael eu defnyddio ar gyfer y ddwy iaith. Nid oes gan yr Awdurdod system anerchiadau mewnol ar hyn o bryd.
- 5.17 Cwynion yn ymwneud â Chydymffurfio â Safonau Gweithredu
Yn ystod y flwyddyn ni chafwyd unrhyw gwynion yn ymwneud â'r ffordd yr oedd yr Awdurdod yn cydymffurfio â'r Safonau Gweithredu.

6. Safonau Hybu

- 6.1. Hybu'r Iaith Gymraeg (Safonau 145-146): Ar yr 22ain o Fawrth 2022 mabwysiadodd Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau'r Awdurdod Strategaeth newydd ar gyfer Hybu'r Gymraeg ar gyfer y cyfnod nesaf o bum mlynedd.
- 6.2. Mae'r strategaeth yn cynnwys targed i "o leiaf gynnal y nifer presennol o siaradwyr Cymraeg yn Eryri, ac i weithio gyda'n partneriaid sector cyhoeddus i gynyddu'r niferoedd dros y 5 mlynedd nesaf".
- 6.3. Fel y dangosodd ein Strategaeth flaenorol, er na allwn gysylltu effaith ein gweithgareddau hybu'r Gymraeg yn uniongyrchol gyda nifer y siaradwyr Cymraeg yn Eryri, mae digon o waith cadarnhaol y gallwn ei wneud o hyd a fydd yn dylanwadu ar y nifer cyffredinol. Gyda hyn mewn golwg, rydym hefyd wedi gosod ail darged o gynyddu nifer y cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg yn Eryri. Mae'r targed hwn yn ystyrlon ac yn fesuradwy ac o fewn rheolaeth yr Awdurdod.

7. Safonau Cadw Cofnodion a Safonau Atodol

- 7.1. Cadw Cofnodion am Gydymffurfiaeth gyda'r Safonau (Safonau 147-176): Cynhyrchwyd dogfen o'r enw 'Safonau Iaith Gymraeg Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri', sydd ar gael yn swyddfeydd yr Awdurdod ac ar y wefan. Mae'r ddogfen yn amlinellu'r holl Safonau y mae'n rhaid i'r Awdurdod lynu atynt ac mae'n nodi sut y gall aelodau o'r cyhoedd gwyno ynghylch sut mae'r Awdurdod yn cydymffurfio â'r Safonau neu unrhyw agwedd o'r gwasanaeth iaith Gymraeg a gynigir gan yr Awdurdod.
- 7.2. Mae'r Awdurdod wedi cadw cofnodion o'r ffordd y mae'n cydymffurfio â'r Safonau, yn unol â gofynion Comisiynydd y Gymraeg.

ATODIAD 1

1. Lefelau Sgiliau Staff - Trosolwg

Nifer a % y staff o fewn gwasanaethau'r Awdurdod sy'n gallu siarad Cymraeg yn ôl cyfarwyddiaeth			
	Nifer y Staff	Nifer y Siaradwyr Cymraeg	%
Corfforaethol	101	100	99%
Cynllunio a Rheoli Tir	48	45	94%

Nifer a % y staff o fewn gwasanaethau'r Awdurdod sy'n gallu siarad Cymraeg yn ôl graddfa'r swydd			
	Nifer y Staff	Nifer y Siaradwyr Cymraeg	%
Tîm Rheoli	3	3	100%
Penaethiaid Gwasanaeth	10	9	90%
Graddfa 7+	43	40	93%
Hyd at Radd 6	93	93	100%

Nifer a % y staff o fewn gwasanaethau'r Awdurdod sy'n gallu siarad Cymraeg yn ôl gweithle			
	Nifer y Staff	Nifer y Siaradwyr Cymraeg	%
Pencadlys	90	86	95%
Canolfannau Croeso	11	11	100%
Staff Allanol	31	31	100%
Plas Tan y Bwlch	17	17	100%

2. Lefelau Sgiliau Staff yn ôl Gwasanaeth

Cyfarwyddiaeth Gorfforaethol

Nifer a % y staff o fewn y gwasanaeth sy'n gallu siarad Cymraeg			
Adran	Nifer y Staff	Nifer y Siaradwyr Cymraeg	%
Tîm Rheoli	2	2	100%
Cyllid	5	5	100%
Adnoddau Dynol	3	3	100%
Gweinyddol	12	12	100%
Systemau Gwybodaeth	5	4	80%
Eiddo	7	7	100%
Cyfreithiol	1	1	100%
Ymgysylltu	25	25	100%
Plas Tan y Bwlch	17	17	100%
Wardeinio	24	24	100%

Nifer a % y staff o fewn y gwasanaeth, yn ôl graddfa'r swydd, sy'n gallu siarad Cymraeg			
Adran	Nifer y Staff	Nifer y Siaradwyr Cymraeg	%
Prif Weithredwr	1	1	100%
Cyfarwyddwyr	1	1	100%
Penaethiaid Gwasanaeth	7	7	100%
Graddfa 7+	23	22	96%
Hyd at Radd 6	69	69	100%

Cynllunio a Rheoli Tir

Nifer a % y staff o fewn y gwasanaeth sy'n gallu siarad Cymraeg			
Adran	Nifer y Staff	Nifer y Siaradwyr Cymraeg	%
Cyfarwyddwr	1	1	100%
Cynllunio	16	13	81%
Treftadaeth Ddiwylliannol	16	16	100%
Cadwraeth, Coed ac Amaethyddiaeth	15	15	100%

Nifer a % y staff o fewn y gwasanaeth, yn ôl graddfa'r swydd, sy'n gallu siarad Cymraeg			
Adran	Nifer y Staff	Nifer y Siaradwyr Cymraeg	%
Cyfarwyddwr	1	1	100%
Pennaeth Gwasanaeth	3	2	67%
Graddfa 7+	20	18	90%
Hyd at Radd 6	24	24	100%

3. Lefelau Sgiliau Staff – Derbynfya

Nifer a % y swyddi yn y prif dderbynfeydd sydd wedi'u dynodi'n 'Cymraeg yn hanfodol' ac a gafodd eu llenwi gan staff dwyieithog.			
Adran	Nifer y Staff	Nifer y Siaradwyr Cymraeg	%
Pencadlys	6	6	100%
Plas Tan y Bwlch	4	4	100%
Canolfannau Croeso	11	11	100%

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	14eg Mehefin 2023
TEITL	ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL CYNLLUN ERYRI 2021-22
ADRODDIAD GAN	Rheolwr Partneriaethau
PWRPAS	Adrodd ar ail flwyddyn gweithredu Cynllun Rheoli'r Parc Cenedlaethol o 2021-22

1. CEFNDIR

- 1.1 Mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith i Awdurdod y Parc Cenedlaethol baratoi cynllun i ddarparu rheolaeth effeithiol sy'n cynnwys pawb sy'n ymwneud â dyfodol Eryri. Mae'r cynllun yn nodi sut y byddwn ni i gyd yn gweithio gyda'n gilydd i ofalu am Barc Cenedlaethol Eryri.
- 1.2 Er mwyn cynnwys partneriaid yn y gwaith o ddatblygu a chyflawni'r Cynllun, mae Fforwm Eryri yn cyfarfod yn chwarterol ac mae'n gyfle i bawb sy'n ymwneud â llunio dyfodol Eryri i gadarnhau eu hymagwedd tuag at gydweithio yn y rhanbarth a thu hwnt. Drwy'r diben hwn, mae'r Fforwm yn darparu ffordd newydd o weithio gyda phartneriaid perthnasol i gyflawni dyletswyddau Adran 62 Deddf yr Amgylchedd 1995.
- 1.3 Datblygwyd Cynllun Eryri - y Cynllun Rheoli newydd - dros gyfnod helaeth o ymgynghori ac ymgysylltu o 2016-2019.
- 1.4 Gyda dyfodiad y pandemig byd-eang yn gynnar yn 2020, gohiriwyd mabwysiadu Cynllun Eryri er mwyn sicrhau bod prawfesur ar gyfer amgylchiadau newydd yn gallu digwydd.
- 1.5 Ym mis Hydref 2020 mabwysiadodd yr aelodau Gynllun Eryri fel Cynllun Rheoli (Partneriaeth) newydd y Parc Cenedlaethol ar gyfer y cyfnod 2020-25.
- 1.6 Lansiodd Cynllun Eryri yn swyddogol mewn digwyddiad ar-lein ym mis Tachwedd 2020.
- 1.7 Ers hynny, mae Partneriaid wedi bod yn rhoi'r Cynllun Gweithredu ar waith ac yn adrodd yn ôl i'r Rheolwr Partneriaethau ac yng nghyfarfodydd ar-lein chwarterol Fforwm Eryri.

- 1.8 Mae'r Cynllun Gweithredu wedi'i rannu'n themâu ac mae'n dair adran - sy'n ymwneud â dau bwrpas statudol a dyletswydd Awdurdod y Parc Cenedlaethol.
- 1.9 Yr Adroddiad Monitro Blynyddol amgaeedig (Atodiad 1) yw'r ail o'i fath ac mae'n cwmpasu'r cyfnod rhwng **Rhagfyr 2021 a Rhagfyr 2022**.

2 . ADRODDIAD CYNNYDD

- 2.1 Yn ei ail flwyddyn o weithredu, mae cryn gynnydd wedi ei wneud ar Gynllun Gweithredu Cynllun Eryri, yn enwedig o ystyried effeithiau parhaus Covid-19 a gweithio o bell fel anghenraid.
- 2.2 Wrth gasglu tystiolaeth gan Bartneriaid ar gyfer yr adroddiad cyntaf, daeth yn amlwg bod enghreifftiau rhagorol o gyflawni'r Cynllun Gweithredu yn mynd rhagddynt ar draws y rhanbarth. Penderfynwyd mai ffordd newydd a phriodol o gyfleu'r wybodaeth hon fyddai trwy gynhyrchu micro-safle ar gyfer y Cynllun y gellir ei ddiweddarau gan Bartneriaid. Mae hwn nawr ar gael yn www.cynlluneryri.org
- 2.3 Mae'r Adroddiad amgaeedig yn dechrau gyda Chyflwyniad a Chrynodeb Gweithredol.
- 2.4 Mae adroddiad llawn yn dilyn lle mae pob Canlyniad yn cael ei asesu mewn perthynas â'r Mesurau Llwyddiant fel y cytunwyd gan yr holl Bartneriaid yng Nghynllun Gweithredu gwreiddiol Cynllun Eryri.
- 2.5 Mae pob Canlyniad yn dechrau gydag asesiad cyffredinol, sydd wedi'i liwio yn ôl system goleuadau traffig. Rhoddir ystyriaeth i ba un a yw'r amserlen wreiddiol yn dal yn berthnasol, a beth (os o gwbl) a allai atal y Cam Gweithredu rhag cael ei gyflawni erbyn 2025.
- 2.6 Isod mae nodyn atgoffa manwl o'r Cynllun Gweithredu sy'n ymwneud â'r Canlyniad hwn a diweddariad ar gynnydd gan yr holl bartneriaid perthnasol.

3. PWYNTIAU ALLWEDDOL I'W NODI

- 3.1 Mae'n deg dod i'r casgliad bod cynnydd wedi'i gyflawni yn dilyn dwy flynedd o gyflawni - mewn amgylchiadau heriol - ym mhob Canlyniad ar Gynllun Gweithredu Cynllun Eryri.
- 3.2 Serch hynny, bu angen adlewyrchu amgylchiadau cyfnewidiol yn rhai o fanylion y Cynllun Gweithredu, sydd hefyd wedi golygu bod amserlenni wedi'u hailasesu.
- 3.3 Mae geiriad *Cam Gweithredu 2.1* wedi'i ddiwygio i adlewyrchu'r sefyllfa bresennol o ran y Cynllun Ffermio Cynaliadwy fel y'i cynigiwyd gan Lywodraeth Cymru. Cymeradwywyd y geiriad hwn gyda Phartneriaid yn y cyfarfod diwethaf ar 16 Mai 2023.

- 3.4 *Cam Gweithredu A3.3 Gweithredu mesurau lliniaru newid yn yr hinsawdd - archwilio dichonolrwydd gweithredu dull Mynegai Bregusrwydd i Niwed yn yr Hinsawdd (CVI) tuag at asedau naturiol a threftadaeth y Parc Cenedlaethol.* Mae'r cam gweithredu hwn wedi'i gynnwys yn y gwaith lleol a chenedlaethol sydd eisoes ar y gweill ac felly nid yw'n berthnasol mwyach.
- 3.5 *Cam Gweithredu A7.1 Trwy'r Cynllun Datblygu Lleol, roedd gwella gosodiad priodol a lleoliad datblygiad yn y dirwedd yn golygu recriwtio Pensaer Tirwedd na fydd yn symud ymlaen oherwydd blaenoriaethau staffio uwch.*
- 3.6 *Gweithred B1.3 Cynllunio prosiect cymunedol sy'n archwilio berthynas hir, ddwyochrog rhwng pobl Eryri a'r tir.* Cwblhawyd y cam hwn gyda dathliadau Eryri 70 ym mis Tachwedd 2021 a gweithredu amryw o brosiectau cymunedol, gan archwilio beth mae'n ei olygu i fyw a gweithio yn Eryri. Mae'r wefan ar gael yn www.eryri70.cymru
- 3.7 *Gweithred C3.2 Trwy'r CDLI creu polisiau sy'n annog tai fforddiadwy.* Nid yw'r tair blynedd gyntaf o fonitro CDLIE wedi cwrdd â'r targed o 25 o unedau fforddiadwy a ganiateir y flwyddyn - fel y mae aelodau'n ymwybodol, o ystyried y sefyllfa sy'n wynebu cymunedau Eryri, ystyrir ei bod yn briodol sbarduno adolygiad ffurfiol o'r CDLI.
- 3.8 Bydd Adroddiad Cynnydd Blynyddol 2023 yn parhau i ystyried unrhyw risgiau a allai ddylanwadu ar gyflawni'r Cynllun Gweithredu llawn erbyn 2025.

ARGYMHELLION

Bod yr aelodau yn:

1. Nodi'r cynnydd a wnaed hyd yma wrth gyflawni Cynllun Eryri; a
2. Darparu argymhellion pellach ynghylch fformat yr Adroddiad Monitro Blynyddol ar gyfer 2023

Atodiad 1: Adroddiad Monitro Blynyddol Cynllun Eryri 2021-2

CYNLLUN

ERYRI

CYNLLUN PARTNERIAETH PARC CENEDLAETHOL ERYRI

ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL 2021-22

CYNLLUN ERYRI — ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL 2021-22

Mabwysiadwyd Cynllun Eryri gan Awdurdod y Parc Cenedlaethol fel ei Gynllun Rheoli (Partneriaeth) statudol ym mis Hydref 2020 ac fe'i lansiodd yn swyddogol ym mis Tachwedd 2020. Dyma'r ail adroddiad o gynnydd blynyddol yn casglu mewnbwn gan yr holl Bartneriaid o fis Tachwedd 2021 hyd at ddiwedd 2022. Gellir gweld y cyntaf ar wefan Parc Cenedlaethol Eryri.

Parhaodd 2021-2 i fod yn heriol i bob Partner. Wrth i ni ddod allan o gyfnod clo pandemig Covid-19, amlygwyd problemau newydd, ond ar yr un pryd, datblygwyd ffyrdd arloesol o weithio. Serch hynny, trwy gasglu gwybodaeth ar gyfer yr adroddiad hwn, mae'n amlwg bod enghreifftiau rhagorol o waith sy'n cael ei wneud tuag at nodau Cynllun Eryri yn digwydd ar draws y rhanbarth. I gael cipolwg ar y rhain, ewch i feicrowefan Cynllun Eryri yma: [Cynllun Eryri](#)

Partneriaethau

Wrth gyflawni Cynllun Eryri, yn ogystal â Fforwm Eryri, mae sawl Partneriaeth arall yn bodoli sy'n gweithio tuag at yr amcanion a osodwyd, megis:

Partneriaeth Yr Wyddfa: Gwirfoddolwyr a Chymdeithas Marchnata Betws y Coed; Cyfoeth Naturiol Cymru; Cymdeithas Eryri; FUW; CLA; Partneriaeth Awyr Agored; Cyngor Gwynedd; Cyngor Conwy; Ymddiriodolaeth Genedlaethol; Cymdeithas Twristiaeth Beddgelert; Eryri Bywiol; Hwb Eryri; Rheilffordd Yr Wyddfa; Tîm Achyb Mynydd; NFU; Bukeley Estates; YHA Pen y Pass.

Partneriaeth Y Carneddau: Prif bartner APCE; Partneriaid craidd: Cadw, Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol, Cyfoeth Naturiol Cymru, Cymdeithas Eryri. Partneriaid cyflawni: Abergwyngregyn Regeneration Company; Prifysgol Bangor; Cyngor Mynydd Prydain; Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy (Canolfan Diwylliant Conwy); Cyngor Gwynedd; Cymdeithas Enwau Lleoedd; Ymddiriodolaeth Archeolegol Gwynedd; Yr Ymddiriodolaeth Genedlaethol; Cyfoeth Naturiol Cymru; Partneriaeth Awyr Agored; Partneriaeth Ogwen; Cymdeithas Hanes ac Amgueddfa Penmaenmawr; Plantlife Cymru; PONT Cymru; RSPB; Eryri Bywiol; Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri; Cymdeithas; Eryri; Prifysgol Sheffield; Partneriaid ehangach: Cymdeithas Merlod y Carneddau; Undeb Amaethwyr Cymru; NFU Cymru;

Partneriaeth Cwm Idwal Partnership, Prif bartner YG: SNPA & NRW

UE Prosiect Coedwigoedd Glaw LIFE, Prif bartner APCE: Llywodraeth Cymru, RSPB Cymru a Choed Cadw.

Roedd Adroddiad Blynyddol cyntaf 2021 yn adlewyrchu'r anawsterau o symud ymlaen â'r gwaith ar lawr gwlad a amlinellwyd yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri oherwydd y cyfyngiadau a gychwynwyd gan bandemig Covid-19. Mae nifer o linellau amser wedi'u hailasesu yn unol â hynny. Mae'r mesuriadau goleuadau traffig isod yn adlewyrchu hyn, a p'un a yw pob amcan ar y trywydd iawn i gael ei gyflenwi o fewn amserlen y cynllun cyffredinol h.y. erbyn 2025.

Statws: Wedi symud ymlaen, o fewn y llinell amser wreiddiol Wedi symud ymlaen, llinellau amser wedi ei hailasesu Heb symud ymlaen a/neu mewn perygl

Byrfodau a ddefnyddir ar gyfer partneriaid cyflawni:

Cadw Coleg Glynllifon: CoG Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy: CBSC Cymdeithas Tir A Busnes Cefngwlad: CLA Cymdeithas Eryri / Snowdonia Society: CESS Cyngor Gwynedd: CG Undeb Amaethwyr Cymru: UAC Ffederasiwn Busnesau Bach: FSB Grŵp Cynefin Ymddiriedolaeth John Muir: JMT Undeb Amaethwyr Cenedlaethol: NFU Cymru	Ymddiriedolaeth Genedlaethol: YG Cyfoeth Naturiol Cymru: CNC Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru: YNGC Partneriaeth Awyr Agored: PAA Iechyd Cyhoeddus Cymru: ICC RSPB Eryri Bywiol: SA/EB Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri: APCE Special Area of Conservation (ACA) Pen Llŷn a'r Sarnau: PLAS Coed Cadw: WT/CC
--	---

Crynodeb gweithredol

Yn ei ail flwyddyn o weithredu, gwnaed cynnydd sylweddol ar Gynllun Gweithredu Cynllun Eryri, yn enwedig gan fod llawer o bartneriaid yn dal i ailasesu yn dilyn effeithiau COVID-19 nas rhagwelwyd. Mae'r adroddiad yn manylu ar gynnydd yr holl bartneriaid cyflenwi, ond yn fyr, rhwng Tachwedd 2021 a Rhagfyr 2022 gellir dod i'r casgliadau canlynol:

Adran A Amgylchedd Eryri: Rydym yn gofalu'n llwyddiannus am ein hasedau naturiol a hanesyddol a'n hamgylchedd trawiadol.

- Canlyniad A1: Cyflawnir egwyddorion Twristiaeth Gynaliadwy - Mae 4 cam gweithredu yn cael eu symud ymlaen ac maent o fewn y llinellau amser gwreiddiol a osodwyd ac mae 1 yn symud ymlaen gyda llinellau amser wedi'u hailasesu.
- Canlyniad A2 Cynnal a gwella bioamrywiaeth a chynyddu cadernid ecosystemau - Mae 3 cham gweithredu yn cael eu symud ymlaen ac maent o fewn y llinellau amser gwreiddiol ac mae 2 yn cael eu symud ymlaen gyda llinellau amser wedi'u hailasesu.
- Canlyniad A3: Rydym yn barod am effeithiau newid yn yr hinsawdd ac yn lleihau ein hól troed carbon - 1 cam yn cael ei symud ymlaen ac o fewn y llinellau amser wreiddiol a osodwyd ac mae 1 yn symud ymlaen gyda llinellau amser wedi'u hailasesu, ac mae 1 wedi'i gynnwys yn y gwaith a gwblhawyd yng ngham gweithredu A3.1.
- Canlyniad A4: Mae Eryri ar y blaen yn rhyngwladol wrth fynd i'r afael â lledaeniad rhywogaethau goresgynnol a phlâu a chlefydau sy'n effeithio ar rywogaethau brodorol - mae pob un o'r 3 cham gweithredu wedi'u symud ymlaen ac maent o fewn y llinellau amser gwreiddiol a osodwyd.
- Canlyniad A5: Mae cymunedau, busnesau ac ymwelwyr yn chwarae rhan weithredol wrth ofalu am dirweddau, cynefinoedd, bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol y Parc Cenedlaethol - mae'r ddau gam gweithredu yn cael eu symud ymlaen ac o fewn y llinellau amser wreiddiol a osodwyd.

- Canlyniad A6: Mae Eryri yn enghraifft flaenllaw yng Nghymru o sut i ofalu am a hyrwyddo treftadaeth ddiwylliannol a'r amgylchedd hanesyddol – mae'r 3 cham gweithredu yn cael eu symud ymlaen ac maent o fewn y llinellau amser gwreiddiol.
- Canlyniad A7: Mae ein Rhinweddau Arbennig wedi'u diogelu'n dda - mae 3 cham gweithredu yn cael eu symud ymlaen ac maent o fewn y llinellau amser gwreiddiol ac mae 3 yn mynd rhagddynt gyda llinellau amser wedi'u hailasesu.

Adran B: Iechyd a Llesiant Eryri: Cyfleoedd i ddysgu a darganfod, ac ar yr un pryd wella ein llesiant.

- Canlyniad B1: Mae'r Parc Cenedlaethol yn cael effaith positif ar lesiant - Mae 2 gam gweithredu yn cael eu symud ymlaen ac maent o fewn y llinellau amser gwreiddiol a osodwyd a chyflawnwyd 1.
- Canlyniad B2: Gall preswylwyr ac ymwelwyr ddefnyddio amrywiaeth o lwybrau yn y Parc Cenedlaethol gyda golwg ar wella iechyd y corff a'r meddwl - Mae 2 gam gweithredu yn cael eu symud ymlaen ac maent o fewn y llinellau amser gwreiddiol a osodwyd ac mae 1 yn symud ymlaen gyda llinellau amser wedi'u hailasesu.
- Canlyniad B3: Mae ein Rhinweddau Arbennig yn cael eu cydnabod a'u deall yn eang - mae'r 3 cham gweithredu yn symud ymlaen gyda llinellau amser wedi'u hailasesu.
- Canlyniad B4: Cyflawnir opsiynau cynaliadwy ar gyfer parcio a chlodiant - Mae 1 cam gweithredu yn cael ei symud ymlaen ac mae o fewn y llinell amser wreiddiol ac mae 1 yn symud ymlaen gyda llinellau amser wedi'u hailasesu.
- Canlyniad B5: Mae ein cyfleusterau i ymwelwyr o ansawdd uchel ac yn sensitif i'r dirwedd - Mae 1 cam gweithredu yn cael ei symud ymlaen o fewn y llinell amser wreiddiol, ac mae 2 yn symud ymlaen gyda llinellau amser wedi'u hailasesu.

Adran C: Cymunedau ac Economi Eryri: Lle gwych i ddatblygu, byw a gweithio ynddo

- Canlyniad C1: Mae iaith, diwylliant a threftadaeth Eryri yn cael eu dathlu, eu cefnogi a'u cryfhau – mae'r 3 cham gweithredu yn cael eu datblygu ac maent o fewn y llinellau amser gwreiddiol a osodwyd.
- Canlyniad C2: Mae swyddi a chyfleoedd yn annog pobl i aros yn yr ardal – Mae 1 cam gweithredu yn cael ei symud ymlaen ac mae o fewn y llinell amser wreiddiol ac mae 2 yn symud ymlaen gyda llinellau amser wedi'u hailasesu
- Canlyniad C3: Rydym yn gweithredu atebion ar gyfer tai fforddiadwy i'w prynu a'u rhentu – Mae 2 gam gweithredu yn cael eu symud ymlaen ac maent o fewn y llinellau amser gwreiddiol a osodwyd ac mae 1 yn symud ymlaen gyda llinellau amser wedi'u hailasesu.
- Canlyniad C4: Cefnogir cymunedau lleol i ffynnu ym mhob agwedd ar lesiant – mae'r 2 gam gweithredu yn symud ymlaen gyda llinellau amser wedi'u hailasesu.

Ar hyn o bryd, nid oes unrhyw Ganlyniadau sydd wedi'u hasesu fel rhai *Heb eu symud ymlaen a/neu mewn perygl*. Mae'n deg felly dod i'r casgliad y cafwyd cynnydd ym mhob maes o Gynllun Gweithredu Cynllun Eryri yn y flwyddyn 2021-22.

Mae adroddiad manwl o gynnydd gan yr holl Bartneriaid yn dilyn gyda throsolwg ac asesiad ar ddechrau pob Canlyniad

Statws:

- **Wedi symud ymlaen, o fewn y terfynau amser gwreiddiol**
- **Symud ymlaen gydag amserlenni / llinellau amser wedi'u hail asesu**
- **Heb ei symud ymlaen a / neu mewn perygl**

CANLYNIAD A1

Cyflawnir egwyddorion Twristiaeth Gynaliadwy.

A ydym o fewn ein llinell amser? Ydym

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

- Cynllun Strategol ar gyfer Economi Ymwelwyr Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri wedi'i fabwysiadu yn 2023 – Partneriaeth a Chynllun Gweithredu i'w sefydlu: angen ymrwymadau capasiti ac adnoddau sylweddol.
- Bydd angen buddsoddiad parhaus gan LIC/TrC a chytundebau partneriaeth i barhau i gyflwyno'r Strategaeth Parcio a Thrafnidiaeth – asesiad blynyddol o'r sefyllfa hon.
- Prosiect Yr Wyddfa Di-blastig wedi'i ariannu tan 2025.
- Mae rhaglen llwyddiannus Caru Eryri yn dibynnu ar arian grant.

Casgliad:

Bu cynnydd clir yn erbyn yr holl fesuriadau llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri ar gyfer Canlyniad A1. Mae'r amcan yn dal ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif canlyniad	Statws cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
A1.1		Datblygu egwyddorion arweiniol a throthwyon ar gyfer effaith ymwelwyr ar yr amgylchedd a'r tirwedd. Bydd yr egwyddorion yn dangos lle bydd angen camau pellach ar ffurf cynllun rheoli ardal. <ul style="list-style-type: none"> • Datblygu map gwres • Archwilio ymarfer gorau mewn ardaloedd eraill • Diffinio trothwyon ac egwyddorion • Dewis ardaloedd treialu er mwyn peilotio'r cynllun • Lle bydd yr amgylchedd yn caniatáu ac awydd gan aelodau'r gymdeithas i gynyddu nifer yr ymwelwyr, archwilio dewisiadau ar gyfer ail ddsbarthu ymwelwyr i ffwrdd o ardaloedd sy'n cael eu gorlenwi. 	Erbyn diwedd 2021 caiff map gwres ei gynhyrchu, caiff trothwyon ac egwyddorion eu diffinio. Caiff sail resymegol, methodoleg a chanlyniadau eu cyflwyno mewn adroddiad canfyddiadau. Caiff strategaethau eu sefydlu ar sail egwyddorion arweiniol y cytunir arnynt.	APCE CNC Fforwm Eryri Cyngor Gwynedd CBC Conwy

Adroddiad cynnydd: APCE: Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth wedi'i lofnodi rhwng APCE a CG i gyflwyno Cynllun Economi Ymwelwyr Cynaliadwy ar gyfer 2035. Mae mesuriadau cyfannol ar gyfer effeithiau twristiaeth yn cael eu datblygu mewn partneriaeth rhwng APCE, CG a CBSC. Mae egwyddorion arweiniol ar gyfer yr economi ymwelwyr cynaliadwy wedi'u datblygu trwy enghreifftiau o arfer gorau ac ymgynghori helaeth - mae'r rhain wedi'u mabwysiadu'n swyddogol gan CG ac APCE.

CBSC: yn y broses o ailysgrifennu Cynllun Rheoli Cyrchfan, gyda phwyslais ar dwristiaeth gynaliadwy. Mae gweithwyr APCE yn aelodau o'r Bartneriaeth a byddwn yn gweithio'n agos i sicrhau bod egwyddorion arweiniol yn cael eu cynnwys yn y cynllun.

A1.2		<p>Sicrhau bod llwybrau'r ucheldir yn cael eu cynnal yn ddigonol er mwyn rheoli effeithiau erydiad a blaenoriaethu gwaith ar sail nifer y rhai sydd yn defnyddio'r llwybrau.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sefydlu grŵp gweithredol aml-sefydliad i gydlynu rheolaeth • Parhau i gyllido ac archwilio ffynonellau newydd (e.e. rhoddion) • Cynyddu'r defnydd o wirfoddolwyr ar gyfer gwaith cynnal a chadw • Sefydlu perthynas gyda chontractwyr lleol ar gyfer gwaith mwy arbenigol 	<p>Cynhelir asesiadau cynnydd, caiff gwaelodlinau eu sefydlu a chaiff ffynonellau cyllid eu meintoli.</p>	<p>APCE Ymddiriedolaeth Genedlaethol CNC Cymdeithas Eryri Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy Cyngor Gwynedd Grwpiau Gwirfoddol Ramblers Cymru</p>
------	---	---	---	---

Adroddiad cynnydd: APCE: Mae'r Gwasanaeth Wardeiniaid yn asesu ac yn archwilio llwybrau gan ddefnyddio'r system rheoli llwybrau. Mae unrhyw waith llwybr, cynnal a chadw, gwelliannau neu brosiectau yn cael eu blaenoriaethu gan grŵp mewnol. Prosiectau: Mae gwaith ar lwybr Bwlch Maescwm, sy'n rhan o gylchdaith yr Wyddfa, ac sy'n cysylltu Rhyd Ddu â Llanberis, wedi ei gwblhau. Mae gwaith partneriaeth rhwng CNC, BMC ac APCE yn parhau ar Fynydd Moel gyda chynlluniau i ehangu'r gwaith i rannau eraill o Gader Idris. Gwaith ar lwybr Crafnant i Gapel Curig yn cysylltu'r ddwy gymuned ac ymateb i broblemau erydiad a darparu arwyneb solet i'r llwybr.

CESS: Cynnal a chadw 21km o lwybrau troed (clirio wyneb a thrwsio, ffosydd a draeniau wedi'u clirio), gan gynnwys Yr Wyddfa gydag APCE, Llwybr Llechi Eryri, a'r Carneddau, Glyderau gyda'r YG) 50m o osod cerrig ar y Llwybr Llechi; cwblhaodd 7 o bobl uned hyfforddi Cynnal a Chadw Llwybrau Troed achrededig.

YG: Tîm 4 aelod llawn amser yn blaenoriaethu gwaith o amgylch Ogwen a Nant Gwynant.

<p>A1.3</p>		<p>Cymryd camau pragmatig ac yn rhagweithiol er mwyn lleihau sbwriel</p> <p>Archwilio manteision pecynnu mwy cynaladwy yn ein siopau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Archwilio sefydlu 'parthau di-blastig' yn Eryri ac adnabod dewisiadau eraill posibl • Archwilio sefydlu 'parthau di-blastig' yn Eryri ac adnabod dewisiadau eraill posibl • Archwilio'r posibilrwydd o ddatblygu pentref/ardal adlenwi dŵr yn rhad ac am ddim yn y Parc Cenedlaethol • Gweithio gydag ymgyrchwyr lleihau sbwriel presennol a gweithredu ar raddfa leol. • Parhau i weithio mewn partneriaeth gyda gwirfoddolwyr er mwyn cadw'r Parc Cenedlaethol yn rhydd oddi wrth sbwriel • Gweler hefyd: A1.5 	<p>Bydd astudiaethau ymarferoldeb yn adnabod pa rwystrau a gweithdrefnau fydd eu hangen ar gyfer sefydlu newidiadau pell gyrhaeddol o ran ymddygiad pobl.</p> <p>Gydol cyfnod y Cynllun, caiff ymgyrchoedd lleihau sbwriel eu lansio'n llwyddiannus a chaiff eu heffaith ei fonitro.</p> <p>Cynnal astudiaethau canfyddiad i fesur barn pobl am sbwriel yn yr ardal.</p>	<p>APCE</p> <p>Cymdeithas Eryri</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>CBS Conwy</p> <p>CNC</p> <p>Cadw Cymru'n Daclus Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>Plas y Brenin</p> <p>Ymddiriedolaeth John Muir</p>
--------------------	---	--	--	---

Adroddiad cynnydd: Partneriaeth barhaus APCE gyda Phrifysgol Bangor – myfyrwyr MA yn ymchwilio ymhellach i agweddau tuag at finiau ac ymyriadau.

Creu swydd Swyddog Yr Wyddfa Di-blastig ac mae'r rhaglen waith wedi dechrau. Parhau i gysylltu â threfnwyr digwyddiadau i godi ymwybyddiaeth o blastigau/gwastraff/sbwriel a hefyd gwastraff bwyd organig.

CESS: Arwain a sicrhau adnoddau ar gyfer partneriaeth Caru Eryri (CESS/APCE/PAA/YNGC)

Caru Eryri - Yn 2022, symudodd 87 o wirfoddolwyr Caru Eryri 970kg o sbwriel o lwybrau a meysydd parcio ar draws Eryri. Cyrhaeddodd yr hysbysebion cyfryngau cymdeithasol Caru Eryri i 'fynd â sbwriel adref' dros 165,000 o bobl; cafodd deunyddiau ailgylchadwy eu didoli a'u hailgylchu. Cliriwyd y rhan fwyaf o'r sbwriel hwn o'r ardaloedd mynyddig a'r llwybrau mwyaf poblogaidd, a thua 70% o 3 ardal - llwybr Llanberis, llwybr Watkin ac Ogwen.

YG: Sesiynau codi sbwriel dan arweiniad Ceidwad gyda gwirfoddolwyr. Cefnogaeth i gynllun gwirfoddolwyr Caru Eryri (amser staff a chyfleusterau gwastraff).

A1.4		<p>Lleihau effeithiau parcio a thrafnidiaeth ar yr amgylchedd a'r tirwedd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Llunio arolwg o drafnidiaeth cyhoeddus a pharcio yn ardaloedd yr Wyddfa ac Ogwen er mwyn llunio a gweithredu argymhellion • Sefydlu a chytuno ar gylch gorchwyl ar gyfer gweithgor trafndiaeth a pharcio i Eryri • Gweithio gyda phartneriaid i geisio canfod dulliau teithio mwy gwyrdd. • Gweithio gyda thirfeddianwyr i adnabod meysydd parcio ychwanegol sydd yn gymwys o fewn y tirwedd, yn unol â pholisïau y CDLI ac fel rhan o'r cynlluniau rheoli traffig. • Cynyddu'r wybodaeth am ddewisiadau teithio mwy cynladwy ar gyfer ymwelwyr • Gweler hefyd polisi A3.1 	<p>Bydd gweithgor wedi ei sefydlu erbyn 2022.</p> <p>Bydd argymhellion Adolygiad cynhwysfawr Partneriaeth Yr Wyddfa o Barcio a Thrafnidiaeth yn cael eu hehangu i gwmpasu ardal gyfan y Parc Cenedlaethol..</p>	<p>APCE</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Trafnidiaeth Cymru</p> <p>Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru</p> <p>Llywodraeth Cymru</p>
<p>Adroddiad cynnydd: Sefydlwyd grŵp cyflenwi rhwng APCE, CG, CBSC a Thrafnidiaeth Cymru (TrC). Mae Cynllun Cyflenwi yn y broses o gael ei ddatblygu. Mae gweithrediad cynyddol Adolygiad cynhwysfawr Partneriaeth yr Wyddfa o Barcio a Thrafnidiaeth yn parhau yn ardal Yr Wyddfa ac Ogwen.</p> <p>CG: parhau i fonitro yn yr un modd a defnyddio pwerau 'llusgo oddi yno' pan fo gwir angen.</p> <p>CNC: gweithio gydag ALLau a Pharc Cenedlaethol Eryri ar gyfleoedd i ddatblygu llwybrau teithio llesol; A5 i Fetws y Coed a Betws i Gonwy – gwaith yn parhau.</p> <p>CESS: Eiriolaeth dros drafnidiaeth gynaliadwy, gan weithio gyda Phartneriaeth yr Wyddfa, darparu mewnbwn manwl i Gomisiwn Trafnidiaeth Gogledd Cymru, darparu 2 grŵp ffocws ar gyfer Ymchwil y Senedd ar drafnidiaeth gyhoeddus ôl-bandemig. Wedi darparu mewnbwn manwl i'r Panel Adolygu Ffyrdd.</p>				
A1.5		<p>Lleihau unrhyw effeithiau negyddol ynghlwm wrth weithgareddau hamdden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gweithio gyda phartneriaid perthnasol er mwyn sicrhau agwedd gydlynol ar gyfer sicrhau rheolaeth gynladwy dros ddigwyddiadau a drefnir • Gweithio o fewn partneriaethau cenedlaethol i rannu arfer da • Cynnal a gweithredu Strategaeth Hamdden i reoli mewn ffordd gynaliadwy unrhyw wrthdaro rhwng grwpiau defnyddwyr • Mynd i'r afael â gweithgareddau gyrru oddi ar y ffordd anghyfreithlon neu niweidiol trwy weithio gyda grwpiau defnyddwyr cyfreithlon ac Uned Troseddau Gwledig Heddlu Gogledd Cymru, i annog defnydd cynaliadwy o'r rhwydwaith • Rhoi sylw i fynediad a gwersylla heb awdurdod er mwyn rhwystro ardaloedd a ddiogelir rhag dirywio • Hwyluso perthnasoedd gwaith da rhwng defnyddwyr a rheolwyr tir e.e. tanlinellu peryglon cŵn oddi ar dennyn a gweithgareddau amhriodol eraill. • Hybu'r Côt Morol, a monitro effeithiolrwydd. • Gweler hefyd Canlyniad B5 	<p>Erbyn diwedd 2021 bydd diweddariad o 'Canllawiau ar gyfer Digwyddiadau Cystadleuol, Hamdden ac Elusen a drefnir o fewn y Parc Cenedlaethol' ar gael ar wefan APCE, gyda mewnbwn oddi wrth bartneriaid perthnasol. Mae'r Partneriaid yn gweithio gyda'i gilydd i fynd i'r afael â digwyddiadau anghyfreithlon a bydd prosesau ar y gweill i ystyried opsiynau ar gyfer safleoedd ACA gyda nodweddion penodol yn cael eu cofnodi fel rhai 'anffafriol' oherwydd effaith y gweithgareddau hamdden.</p>	<p>APCE</p> <p>CNC</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>Cymdeithas Eryri</p> <p>ACA Pen Llŷn a'r Sarnau (PLAS)</p> <p>Grŵp Ymgynghorol Diogelwch Conwy a Gwynedd</p> <p>Ymddiriedolaeth John Muir</p>

Adroddiad cynnydd: APCE: Strategaeth Hamdden Newydd yn adlewyrchu ethos twristiaeth gynaliadwy drwyddi draw. Disgwylir iddi gael ei mabwysiadu'n ffurfiol yn 2023.

CBSC: Lanswyd modiwlau newydd ar Raglen Llysgenhadon Twristiaeth Conwy sy'n ymdrin â thwristiaeth gynaliadwy a gwyrdd, yn ogystal â diogelwch ymwelwyr ar y mynyddoedd ac yn y môr.

SA/EB: Astudiaeth i CNC i adolygu Cerdded Ceunentydd yng Ngogledd Orllewin Cymru – deall y cyfleoedd a'r cyfyngiadau ar ôl Covid. Rhannu arfer gorau ac uwchsgilio darparwyr awyr agored trwy ganllawiau safle ar gyfer lleoliadau allweddol a chanllawiau iSee ar gyfer cynefinoedd gwahanol. Cyflwyno'r prosiect Hyfforddi'r Hyfforddwr i Bartneriaeth y Carneddau.

CNC: gweithio gyda Heddlu Gogledd Cymru ac APCE i edrych ar sut y gellir rheoli beicio lawr allt anghyfreithlon yn well trwy wneud mwy o waith eiriolaeth a thrwy orfodaeth ar safleoedd dynodedig, yn ogystal â thrwy ddarparu lleoedd addas heb achosi difrod amgylcheddol. Gweithio ar GNG. Wedi gwneud gwaith mewn ymgynghoriad â'r ALL yn Afon Ddu, gosod arwyddion ac ati.

CESS: Caru Eryri – 134 o weithgareddau yn cael eu darparu gan dimau o staff/gwirfoddolwyr yn ymgysylltu ag ymwelwyr ac yn rhoi gwybodaeth iddynt am ddewisiadau llwybrau, offer, tywydd, annog ymddygiad parchus, cyfrifol a chynaliadwy.

Caru Eryri – targedu negeseuon cyhoeddus ar y cyfryngau cymdeithasol ar opsiynau a dewisiadau cadarnhaol i ymwelwyr – ar bynciau fel cŵn, meysydd gwerysyla, sbwriel. Codi ymwybyddiaeth o Caru Eryri a'r angen am ymddygiad cyfrifol gan ymwelwyr drwy eitem ar BBC Countryfile.

PLAS: lleihau aflonyddwch i famaliaid ac adar morol gan gynnwys adolygu 'Marine Coles'; paneli dehongli tymhorol sydd wedi'u mabwysiadu gan berchnogion tir a busnesau lleol; sesiynau hyfforddi; cynhyrchwyd taflen Cymru gyfan newydd i godi ymwybyddiaeth am forloi ac aflonyddwch; mae ap cod morol newydd wedi'i gynhyrchu a'i lansio o'r enw Crwydro Arfordirol Cymru.

YG: Partneriaeth Cwm Idwal (YG, APCE, CNC) – addysg ac ymgysylltu uniongyrchol ag ymwelwyr. Partneriaeth Caru Eryri (APCE, CESS, OP, YG) – ymgysylltu ag ymwelwyr gan wirfoddolwyr.

APCE/YG/CNC/CG: Nant Gwynant - dull partneriaeth o ymgysylltu â'r gymuned ar faterion ymwelwyr, datblygu cynlluniau ar gyfer mwy o bresenoldeb staff.

CANLYNIAD A2

Cynnal a gwella bioamrywiaeth a chynyddu cadernid ecosystemau.

A ydym o fewn ein llinell amser? Mae'r amseriadau wedi'u hadlinio yn unol â datblygiadau gan Lywodraeth Cymru, effaith Covid-19 ar brosiectau ymarferol a recriwtio Swyddog Bioamrywiaeth newydd.

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

- Cafodd Cam Gweithredu A2.1 ei ailysgrifennu yn 2023 i adlewyrchu canllawiau yn y Cynllun Ffermio Cynaliadwy a luniwyd gan Lywodraeth Cymru
- Gwnaed cynnydd mawr o ran gweithredu prosiectau ac amserlenni newydd yn dilyn effeithiau Covid-19 ar waith ymarferol ar draws y Canlyniad.
- A2.2 Mae ystyriaeth yn cael ei rhoi i gomisiynu arbenigedd allanol i gynhyrchu Cynllun Gweithredu Adfer Natur (NRAP) i Eryri. Ar hyn o bryd mae'n dal yn gyraeddadwy erbyn 2025 ond bydd angen addasu'r amseriadau yn y Cynllun Gweithredu i adlewyrchu hyn.

Casgliad:

Bu rhywfaint o gynnydd yn erbyn mesuriadau llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri i Ganlyniad A2. Ar hyn o bryd, mae angen bwrw ymlaen ag elfennau o Ganlyniad A2.2 os yw'r amcan cyfan i'w gyflawni erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif canlyniad	Statws cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
A2.1		<p>A2.1. Cydweithio i gynnal, adfer ac ehangu cynefinoedd a rhywogaethau.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dod â'r rhanddeiliaid at ei gilydd i ffurfio consensws a diffinio nwyddau cyhoeddus Eryri • Llunio datganiad uchelgais • Defnyddio prosesau mapio tir presennol a newydd i greu darlun presennol o'r holl gynefinoedd o fewn y Parc Cenedlaethol • Ymchwilio defnydd tir a phatrymau newid er mwyn gallu llunio gwell penderfyniadau • Asesu beth sydd wedi llwyddo/ heb fod yn llwyddiant mewn cynlluniau rheoli tir blaenorol • Diffinio rôl partneriaid yn y gwaith o weithredu'r cynllun <p>Uwch sgilio'r gweithlu lleol er mwyn cyflawni'r cynllun yn llwyddiannus (gweler hefyd C2.2)</p>	<p>Erbyn diwedd 2025 rydym yn anelu at sefydlu fforwm a datganiad uchelgais cyffredinol.</p> <p>Byddwn wedi lunio cofrestr asedau o nwyddau cyhoeddus ac yn mapio tir.</p> <p>Byddwn yn ystyried arferion rheoli tir presennol a blaenorol, yn asesu eu cryfderau er mwyn creu a mireinio cynllun nwyddau cyhoeddus y bydd y bartneriaeth yn hyderus i'w gweithredu</p>	<p>Llywodraeth Cymru a'r holl bartneriaid</p> <p><i>Yn ddibynnol ar ganlyniadau ymgynghoriad Ffermio Cynaliadwy a'n Tir Ni a thrafodaethau Brexit</i></p>

Adroddiad cynnydd: Cytunwyd gan Fforwm Eryri ym mis Rhagfyr 2022 bod angen ailysgrifennu'r cam hwn i adlewyrchu realiti'r sefyllfa yn 2022. Trafodwyd cynigion Llywodraeth Cymru ar gyfer Cynllun Ffermio Cynaliadwy ac mae'r geiriad newydd yn ymwneud â hynny. Gweler: <https://www.llyw.cymru/cynllun-ffermio-cynaliadwy-cynigion-bras-ar-gyfer-2025>

A2.2		<p>Delio gyda dirywiad mewn bioamrywiaeth trwy gynnal, adfer, ehangu a chysylltu..</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gwneud y mwyaf o gyfleoedd ariannu er mwyn sicrhau bod buddsoddiad yn cyrraedd y Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth Lleol a thargedau cynefinoedd a rhywogaethau Adran 7 • Gweithio mewn Partneriaeth i gytuno ar weithdrefnau pori addas lle byddant yn hanfodol ar gyfer cynnal/adfer nodweddion cymwys safleoedd ACA, AADd a Ramsar i statws cadwraeth ffafriol e.e. ACA Eryri fel ardal flaenoriaeth • Bydd gofynion rheoli penodol ar gyfer safleoedd a ddiogelir yn genedlaethol ac ar lefel Ewrop • Cydlynu cynhyrchiad o Cynllun Gweithredu Adferiad Natur (NRAP) ar gyfer Eryri i gynnwys y data mwyaf diweddar a thargedau bioamrywiaeth penodol. • Mae gweithgareddau dehongli yn annog deall a diogelu bioamrywiaeth ymysg cymunedau lleol ac ymwelwyr • Sefydlu Partneriaeth Natur Leol i arwain ar faterion bioamrywiaeth ar gyfer Eryri 	<p>Gydol y Cynllun bydd prosiectau dynodedig yn cael eu dilyn hyd y diwedd a llunir adroddiadau arnynt fel bo'n addas, gan dargedu gofynion rheoli safleoedd a ddiogelir a rhywogaethau a chynefinoedd Adran 7. Lle bo hynny'n bosibl, bydd Cytundebau Rheoli Tir mewn lle erbyn 2025.</p> <p>Erbyn 2020 bydd Swyddog Bioamrywiaeth wedi ei benodi fel pwynt canolog ar gyfer gweithgareddau dehongli, a chyd-lynnu ac yn gweithio ochr yn ochr gyda swyddogion prosiectau penodol.</p> <p>Erbyn 2022 bydd Partneriaeth Natur Leol wedi'i sefydlu a bydd NRAP wedi'i chynhyrchu drwy bartneriaeth ar draws y Parc.</p>	<p>APCE CNC Llywodraeth Cymru Yr holl bartneriaid perthnasol</p>
------	---	--	--	--

Adroddiad cynnydd APCE: newidiadau staff wedi gohirio cynnydd. Cwblhaodd y tîm cadwraeth waith cyfalaf ar nifer o stadau tai cymdeithasol yn y Parc gyda landlordiaid i wella bioamrywiaeth a llesiant. Nawr yn bwriadu penodi contractwr allanol i ddatblygu'r NRAP yn 2023.

NFU Cymru – Aelodau'n cydweithio ar brosiectau penodol sy'n ceisio cynyddu bioamrywiaeth. Cyfuniad o raglenni sy'n cefnogi gwaith ar ffermydd unigol yn ogystal â'r rhai sydd wedi bod yn dilyn coridorau afonydd i gydgyssylltu ffermydd. Parhad o waith a ddiogelir o dan gyfuniad o Glastir Sylfaenol ac Uwch, Cynlluniau Glastir Bach yn ogystal â gwaith o fewn prosiectau SMS a Phrosiectau a arweinir gan PCE.

Mae YNGC yn parhau i reoli'n weithredol warchodfeydd o fewn ac ar ffiniau'r Parc, sy'n gerrig camu ar gyfer cysylltedd cynefinoedd. Mae'r prosiect a ariennir gan LNP: A Swift Recovery - Adfer y Gwenoliaid Duon yn mynd rhagddo ar hyn o bryd. Ceisir cyllid i barhau â'r gwaith y tu hwnt i'r cyfnod presennol.

Mae CNC yn parhau i ariannu prosiectau lluosog sy'n cyfrannu at y cam hwn: Uwch Conwy, CDL y Carneddau ac S16s, adfer mawndiroedd gan APCE trwy gyllid a ddyrannwyd yn strategol, pysgodfeydd, rhaglen plannu coetiroedd. Prosiect Twyni Byw. Cyllid Bioamrywiaeth ac Eco-Gwydnwch, trwy gytundebau rheoli fferm a gwaith arall ar Warchodfeydd Natur Cenedlaethol a thir arall. Mae CNC wedi cwblhau Mapio Gweithredu Brys Natur. Mae'r prosiect hwn yn rhan o brosiect 'Rhwydwaith Gweithredu Argyfwng Natur'. Mae hon yn fenter i wella cyflwr ardaloedd naturiol gorau Cymru sydd wedi'u dynodi'n bennaf yn Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol (SoDdGA), neu'n Warchodfeydd Natur Lleol (GNL) drwy ystyried sut mae'r tir rhyngddynt yn helpu i gysylltu safleoedd â'i gilydd mewn rhwydweithiau ecolegol. CNC: Canolbwyntiodd prosiect Uwch Conwy ar adfer tir mawn, creu gwrychoedd yn ogystal â phrosiectau adfer afonydd ar y Caletwr, Nant y Gwryd a Machno. Mae monitro ac astudiaethau dichonoldeb yn mynd rhagddynt ar safleoedd yn Llugwy, Lledr a Machno i alluogi gwaith yn y dyfodol.

Afon Dyfrdwy LIFE: Cyflwyno clogfeini a graean yn Afon Tryweryn i wella cynefin silio ar gyfer pysgod mudol a phreswyl a bod o fudd i'r ecosystem gyfan. Cael gwared ar gored o fewn ac i lawr yr afon o'r Parc i wella cysylltedd a mudo pysgod o fewn y Parc. Cyfyngu mynediad da byw i gyrsiau dŵr drwy ffensio a gosod cafnau diod fel ffynhonnell ddŵr amgen, gan leihau'r maetholion a'r gwaddodion sy'n cael eu bwydo i'r Ddyfrdwy a'i lledhentydd. Plannu coed ar goridorau glannau afon i leihau mewnbwn maetholion a gwaddod a sefydlogi glannau. Coedwigaeth - gwella ceuffosydd a gosod trapiau gwaddod ym mloc coedwigaeth Aberhiraeth a Llanywder i wella rheolaeth dŵr, gan leihau'r potensial i ddŵr glaw redeg i lawr llwybrau coedwigaeth a chludo gwaddod i gyrsiau dŵr. Gosod croesfan goedwigaeth newydd ym Mhenaran i gyfyngu ar fewnbwn gwaddod i'r cwrs dŵr. Darparu deorfeydd ystafell ddothbarth mewn ysgolion lleol fel menter ar y cyd ag APC Eryri. Gwaith monitro parhaus ledled dalgylch y Ddyfrdwy gan gynnwys defnyddio offer tracio acwstig i ddeall ymddygiad allweddol eogiaid a lamprai yn well, asesu oedi a nodi unrhyw rwystrau posibl i fudo.

Mae astudiaeth gleisiaid y Bala yn parhau gyda thagio 60 o eogiaid i sicrhau bod tystiolaeth gadarn ar gael i adolygu'r effeithiau posibl sy'n gysylltiedig â gweithredu'r llifddorau yn y Bala. Bydd y data'n cael ei gasglu a'i asesu gan ymgynghorydd annibynnol allanol.

CESS: Darparodd staff a thimau gwirfoddolwyr reolaeth ac adferiad mawndiroedd, gwlyptiroedd a choetiroedd ar safleoedd ar draws y Parc Cenedlaethol, mewn partneriaeth ag APCE, YG, CNC, CC, YNGC, a thirfeddianwyr.

Coed Cadw: Cais llwyddiannus i gronfa Rhwydweithiau Natur ar gyfer cyflawni gwaith hanfodol ym Meirionnydd, gan wella cyflwr coetiroedd ar ein hystad ein hunain. Mae'r gwaith yn helpu i gyflenwi'r cynlluniau rheoli i nifer o'n coetiroedd pwysicaf. Gan gynnwys: Teneuo coed conwydd wedi'u plannu o fewn y coetir hynafol yng Nghoed Oerddwr o fewn ardal Coedydd Derw Meirionnydd, er budd cymunedau llai o blanhigion a sicrhau adfywiad naturiol; asesu a rheoli pori gan lysysyddion gwyllt a domestig mewn nifer o goetiroedd ac ehangu gorchudd coed brodorol yng Nghoed Felenrhyd a Llennyrch. Mae Coed Cadw eisoes yn gweithio i warchod ac adfer Coedwigoedd Derw Iwerydd Meirionnydd fel partner yn y Prosiect Fforest Law Geltaidd. Hefyd yn gweithio i gynyddu gorchudd coed a choetir priodol o fewn PCE trwy brosiect Coed Cefn Gwlad a hefyd yn darparu coed y tu allan i goedwigoedd a choed ar ffermydd ar ffurf gwrychoedd a lleiniau cysgodi.

YG: Gwaith partneriaeth parhaus i gyflawni prosiectau adfer ar raddfa tirwedd – Partneriaeth Tirwedd y Carneddau, Prosiect Dalgylch Uwch Conwy, Partneriaeth Cwm Idwal. Plannu coed a gwrychoedd ar ffermydd Cwm Penmachno ac Ogwen. Adfer a rheoli dolydd gan geidwaid, rheolwyr fferm a thenantiaid fferm. Rheoli rhywogaethau ymledol gan geidwaid, gwirfoddolwyr, contractwyr a phartneriaid.

RSPB: Ar hyn o bryd mae gan brosiect LIFE Coedwigoedd Glaw Celtaidd bedwar coetir yn y Fawddach yn cael eu pori gan ddau borwr. Mae gan un porwr rhwng 2-3 o wartheg yr ucheldir ar gynllun pori cylchdro rhwng tri o'r safleoedd trwy gydol y flwyddyn (Coed Garth Gell, Coed y Parc, ac Abergwynant y Waen) tra bod gan y porwr arall 5 Dexter ar Abergwynant y Gribin rhwng mis Ebrill a mis Hydref.

A2.3		<p>Sicrhau bod ansawdd dŵr a'r amgylchedd morol yn cael eu cynnal a'u gwella.</p> <ul style="list-style-type: none"> Gwella ansawdd dŵr trwy fonitro, gorfodi, addysgu a gwella arferion rheoli tir Defnyddio'r drefn cynllunio i ddiogelu ansawdd dŵr Cefnogi grwpiau lleol sydd yn gweithio i wella ansawdd dŵr e.e. prosiect Tir Afon a gwaith Ardal Cadwraeth Arbennig Pen Llŷn a'r Sarnau Parhau i gefnogi chynghori prosiectau LIFE a HLF sydd yn anelu at wella safleoedd dŵr croyw a dŵr morol o fewn y Parc Cenedlaethol 	<p>Caiff ein prosiect Afon Eden ei ddilyn i'r diwedd a chaiff statws y Gyfarwydddeb Fframwaith Dŵr (WFD) ei gynnal a'i wella ar draws y Parc. Erbyn diwedd 2020 bydd y CDLI yn cynnwys testun perthnasol i ansawdd dŵr mewn datblygiadau newydd.</p>	<p>CNC Dŵr Cymru ACA Pen Llŷn a'r Sarnau (PLAS) APCE Llywodraeth Cymru</p>
------	--	---	--	--

Adroddiad cynnydd: APCE: yn cynnal prosiectau rhagweithiol gan gynnwys tri phrosiect Rheoli Llifogydd Naturiol ar wahanol ddalgylchoedd.

Mae prosiectau SMS yn dod i ben ac mae sawl un wedi cynnwys elfennau o fesurau ansawdd dŵr a maint dŵr. Mae ceisiadau cynllunio yn ceisio arwain at y nod hwn - mae hyn yn arbennig ar afonydd gyda dynodiad Ardal Cadwraeth Arbennig (ACA).

CNC: Adfer Afon ar yr Afon Eden gan gynnwys ailgysylltu cynllun llifogydd, ailgyflwyno clogfeini a mewnfario graean i wella cynefin. Gweithgareddau rheoli tir er budd ansawdd dŵr a bioamrywiaeth. Gweithio gyda phartneriaid i fynd i'r afael ag addasu ffisegol. Trwsio ffensys, gosod cafnau dŵr sy'n cael eu pweru gan yr haul a ffensio hen gilfachau yfed i leihau mynediad stoc i gwrs dŵr i atal cyflwyno maetholion a gwaddodi cwrs dŵr, ar ddalgylch y Ddu (Dwyfor).

Ymddiriedolaeth Afonydd Gogledd Cymru - Adfer cynefinoedd pysgodfeydd mewndirol a Rhaglen Lliniaru Amgen 2022-24

Ymddiriedolaeth Dyfrdwy Cymru - Adfer Cynefinoedd Pysgodfeydd Mewndirol a Rhaglen Lliniaru Amgen 2022/24.

Monitro ansawdd dŵr yn Afon Cwm Llan.

Prosiect Uwch Conwy – Conwy Uchaf – gwella rheolaeth tir ac ansawdd dŵr. Roedd gwaith yn 2022 yn canolbwyntio ar adfer tir mawn, creu gwrychoedd yn ogystal â phrosiectau adfer afonydd ar y Caletwr, Nant y Gwryd a Machno. Mae monitro ac astudiaethau dichonoldeb yn mynd rhagddynt ar safleoedd yn Llugwy, Lledr a Machno i alluogi gwaith yn y dyfodol.

Mae statws diweddaraf poblogaethau eogiaid a sewin ar gyfer pob un o'r prif ddalgylchoedd eogiaid a sewin yn Eryri (Conwy, Dyfrdwy, Dwyfor, Dwyrdd, Dyfi, Dysynni, Glaslyn, Mawddach, Ogwen a Seiont) ar gael yn adroddiad Know Your Rivers. Mae gwelliannau cynefinoedd i adfer cynhyrchiant dŵr croyw poblogaethau eogiaid a brithyllod y môr wedi'u nodi yn y tablau gweithredu.

Mae CNC a Dŵr Cymru Welsh Water yn defnyddio modelau ansawdd dŵr newydd i asesu a chynllunio ar gyfer gwelliannau sydd eu hangen ar ollyngiadau gwaith trin dŵr gwastraff ar gyfer ffosfforws yn nalgylchoedd afonydd ACA - Eden, Gwryfai, Dyfrdwy a Glaslyn (Coedwigoedd Derw Meirionnydd a safleoedd ystlumod).

ACA PLAS: Tir a Môr Llŷn mae nifer o ymyriadau wedi eu gwneud i wella ansawdd dŵr ar draws dalgylch y Daron o ganlyniad i'r gwaith a wnaed y llynedd. Cynhyrchwyd adroddiad sy'n dangos y canlyniadau. Mae Natur am Byth bellach yn y cyfnod datblygu. Rydym wedi bod yn edrych ar yr hyn sydd angen ei wneud mewn perthynas ag ansawdd dŵr a sut y gall gwyddoniaeth dinasyddion helpu i chwarae rhan mewn casglu data yn y dyfodol.

YG: Prosiect Dalgylch Uwch Conwy - blocio ffosydd ac adfer mawndir ar Y Migneint. Roedd plannu coed yn Ogwen, Carneddau ac Uwch Conwy yn canolbwyntio ar y glannau.

A2.4		<p>Adfer, ehangu a gwella maint ac amrywiaeth o ran rhywogaethau coed a choedlannau cynhenid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mapio coed a choedlannau hynafol • Parhau i ddatblygu cynlluniau plannu addas o fewn y Parc • Ailgysylltu ardaloedd coediog sydd wedi eu darnio • Cynyddu nifer y coed brodorol ar dir sydd yn eiddo'r Parc Cenedlaethol • Archwilio'r posibilrwydd o sefydlu arboretwm brodorol • Annog rheolaeth o'r radd flaenaf dros goetiroedd presennol er mwyn diogelu eu cyflwr ecolegol 	<p>Trwy gyfrwng nifer o brosiectau a gynllunir dros y pum mlynedd nesaf, caiff safleoedd eu harchwilio o safbwynt cymhwyster ac addasrwydd a chyflwynir adroddiadau arnynt.</p> <p>Caiff cynlluniau plannu eu datblygu.</p> <p>Bydd prosiect Fforestydd Glaw Celtaidd LIFE yn arwain ar nifer fawr o'r amcanion hyn hyd 2025.</p> <p>Bydd adolygiad i weld beth sydd wedi ei ddysgu wedi digwydd erbyn diwedd 2025.</p>	<p>APCE</p> <p>Coed Cadw</p> <p>Coed Cymru</p> <p>Undebau Amaethyddol</p> <p>CNC</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>RSPB</p> <p>Dŵr Cymru</p> <p>Llywodraeth Cymru</p>
------	---	--	---	--

Adroddiad cynnydd: APCE: Mae prosiect Fforest Law Geltaidd LIFE yn cyflenwi'n dda mewn amgylchiadau anodd. Sawl prosiect yn cyflenwi ar fater darnio. Ymateb i'r holl Gynlluniau Dylunio Coedwig. Sicrhawyd cyllid ychwanegol ar gyfer arolwg Strategaeth Cymru Gyfan a chefnogi gwaith cyfalaf ar y safleoedd i wella cyflwr coetiroedd. Mae effaith clefyd coed ynn y parhau i achosi pryder o ran maint ac effaith ar orchudd coed a chysylltedd. Datblygu strategaeth Coed a Choetiroedd.

CLA Cymru: petai aelod yn benodol yn dymuno ymgymryd â phrosiect, byddem yn ei gefnogi. Mae llawer o'n haelodau yn berchen ac yn rheoli coetir ar eu daliadau tir.

YNGC: Mae rheoli aildyfiant conwydd yng Nghors Bodgynydd a rheoli rhododendron o fewn a gerllaw gwarchodfeydd lleol yn parhau. Mae'r feithrinfa goed yn Gwaith Powdwr wedi ei sefydlu ac yn cael ei datblygu ymhellach. Gwaith rheoli coetir yn Gwaith Powdwr i wella'r bioamrywiaeth ar y gweill ac mae gwaith yn mynd rhagddo yng Nghoed Crafnant i gynnal y safle ar gyfer planhigion is (cennau, bryoffytau) gan gynnwys ystod o dasgau rheoli coetir yn ogystal â rheoli pori sy'n cynnwys merlod a geifr.

CNC – 5 grant creu coetir Glastir o fewn PCE.

Coed Cadw: Partner craidd prosiect Coedwigoedd Glaw Celtaidd LIFE yn helpu i gynnal arolygon cyflwr a chynnal gweithgareddau adfer coetiroedd hynafol; cefnogaeth barhaus i dirfeddianwyr ymuno â chynlluniau Glastir a bod yn berchen ar gynlluniau â chymhorthdal WT ar gyfer creu coetiroedd; canllawiau creu coetir newydd yn canolbwyntio ar y goeden iawn yn y lle iawn; parhau i gynyddu cofnodi coed hynafol ar draws y rhanbarth gyda chanllawiau newydd ar gael ar reoli a diogelu coed hynafol.

YG: Cyflwyno cynlluniau rheoli coetir yn barhaus - clirio rhododendron, gwaith terfyn helaeth i reoli pori cadwraethol gyda gwartheg a merlod yn ein GNG coetir. Wedi sicrhau aelod o staff llawn amser ar gyfer ein meithrinfa goed frodorol. Plannu rhywogaethau coed amgen yn strategol i liniaru effeithiau clefyd coed ynn (e.e. masarn a cherddinen).

RSPB: Ar hyn o bryd mae gan brosiect Coedwigoedd Glaw Celtaidd LIFE bedwar coetir yn y Fawddach yn cael eu pori gan ddau borwr. Mae gan un porwr rhwng 2-3 o wartheg yr ucheldir ar gynllun pori cylchdro rhwng tri o'r safleoedd trwy gydol y flwyddyn (Coed Garth Gell, Coed y Parc, ac Abergwynant y Waen) tra bod gan y porwr arall 5 Dexter ar Abergwynant y Gribin rhwng mis Ebrill a mis Hydref.

NFU Cymru: Mae Aelodau wedi bod yn rhan o waith adfer a phlannu coetiroedd o dan gynlluniau Llywodraeth Cymru. Cymerwyd ran mewn ymchwil annibynnol a gomisiynwyd gan APCE i nodi ardaloedd o goed o fewn yr ardal ac ystyried unrhyw botensial ar gyfer y dyfodol. Cyhoeddi adroddiad Tyfu Gyda'n Gilydd, strategaeth ar gyfer tyfu coed yn gynaliadwy ar draws ffermydd.

A2.5		<p>Sicrhau nad yw unrhyw gynigion sy'n gysylltiedig â rheolaeth yn cael unrhyw effaith andwyol ar gyfanrwydd safle (oedd) Ewropeaidd, SoDdGA, a nodweddion gwarchoddedig ardaloedd eraill.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae pob prosiect - naill ai ar ei ben ei hun neu mewn cyfuniad â chynlluniau a phrosiectau eraill - yn destun asesiad yng ngoleuni'r fframwaith deddfwriaethol perthnasol sy'n berthnasol. 	<p>Bydd unrhyw botensial ar gyfer effeithiau andwyol ar nodweddion a ardaloedd gwarchoddedig yn y Parc Cenedlaethol o weithgareddau rheoli generig yn destun asesiad llawn unwaith y bydd y manylion ar gael a chyn i unrhyw waith ddechrau.</p>	Pob Partner
------	---	---	--	-------------

Adroddiad cynnydd: Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd parhaus fel safon ar draws yr holl ardaloedd gwarchoddedig.

CESS: eiriolaeth - ymateb i ymgynghoriadau Cynllun Adnoddau Coedwig a chyfleoedd eraill i sicrhau canlyniadau amgylcheddol gwell o weithgareddau megis rheoli coedwigoedd.

CANLYNIAD A3

Rydym wedi paratoi ar gyfer effeithiau newid hinsawdd ac yn lleihau ein hól troed carbon.

A ydym o fewn ein llinell amser? Ydym - cynhwyswyd Amcan A3.3 mewn gwaith yn A3.1 ac A1.2, ac nid yw bellach yn berthnasol.

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

- Mae'n hanfodol bod APCE fel corff cyhoeddus wedi cyflawni hyn erbyn 2025.

Casgliad:

Mae rhywfaint o gynnydd wedi'i wneud yn erbyn y mesuriadau llwyddiant a amlinellir yng Nghynllun Eryri, a disgwylir cynnydd yn 2023 i sicrhau y cyflawnir y Canlyniad hwn erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif canlyniad	Statws Cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camanu	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
A3.1		<p>Lleihau allyriadau carbon Parc Cenedlaethol Eryri</p> <p>Cyfrannu'n broactif tuag at gynllun gweithredu lleihau allyriadau Llywodraeth Cymru</p> <ul style="list-style-type: none"> Gosod pwyntiau gwefru cerbydau trydan mewn lleoliadau strategol o fewn y Parc Cenedlaethol Gweithredu mesurau trafndiaeth a theithio mwy gwyrdd i leihau allyriadau carbon. Annog cymunedau i sefydlu eu cynlluniau hwythau. Hyrwyddo a chefnogi gwelliannau o ran effeithiolrwydd ynni mewn adeiladau newydd a thraddodiadol yn unol â pholisi cynllunio Partneriaid i asesu cynaladwyedd y prif adeiladau o fewn y Parc Cenedlaethol Parhau i gefnogi cynlluniau ynni gwyrdd sydd yn eiddo'r cymunedau pan fyddant ar raddfa ac mewn lleoliad addas – yn unol â'r Cynllun Datblygu Lleol Sefydlu llinellau sylfaen ar gyfer gosod targedau allyriadau yn y dyfodol 	<p>Bydd llinellau sylfaen ar gyfer mesur allyriadau carbon yn y dyfodol yn cael eu sefydlu erbyn 2023, yn seiliedig ar gyngor gosod targedau gan Lywodraeth Cymru.</p> <p>Erbyn diwedd y Cynllun byddwn wedi cyfrannu'n llwyddiannus tuag at gynllun lleihau allyriadau Llywodraeth Cymru, wedi gosod rhagor o bwyntiau gwefru cerbydau trydan a - trwy gyfrwng ceisiadau cynllunio - wedi monitro nifer y cartrefi sydd yn uwchraddio i ddulliau ynni adnewyddol newydd.</p> <p>Gweler hefyd bolisi B4.1 ar gyfer dulliau gwella trafndiaeth</p>	<p>APCE</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Ynni Cymunedol</p> <p>Cyd Ynni</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>Cymdeithas Eryri</p> <p>Menter Môn</p> <p>Grŵp Cynefin</p> <p>Adra</p> <p>Datblygiadau Egni Gwledig (DEG)</p> <p>Canolfan Ecoleg a Heidroleg (CEH)</p> <p>Prifysgol Aberystwyth</p>

Adroddiad cynnydd: APCE - Mae system ar gyfer sefydlu gwaelodlin allyriadau Carbon yn cael ei sefydlu, ac mae grŵp gorchwyl a gorffen Craffu Carbon o swyddogion ac aelodau yn cyfarfod i ddrafftio strategaeth Garbon ar gyfer yr Awdurdod, ar y cyd â Thirweddau Dynodedig eraill ledled Cymru.

Grŵp Cynefin: wedi lansio Strategaeth Cynaliadwyedd sy'n addo lleihau allyriadau carbon o 4% y flwyddyn i gyrraedd sero net erbyn y flwyddyn 2044. Mae hwn yn datblygu cynllun 'ôl-ffitio' ar gyfer cartrefi presennol ac yn adeiladu cartrefi newydd i safon carbon isel neu ddi-garbon.

Mae CBSC wedi ariannu Archwiliadau Ynni o fewn APCE yn edrych ar y defnydd o ynni mewn 7 adeilad cymunedol gan leihau costau ac allyriadau carbon.

YNGC: Mae system solar oddi ar y grid Gwaith Powdwr yn dal i weithio ac mae'r feithrinfa goed yn cael ei hehangu.

CESS: defnydd cynyddol o ddewisiadau trafndiaeth gynaliadwy ar gyfer ein gweithgareddau ymarferol – defnyddio Sherpa ac e-feiciau i gael pobl i sesiynau gwirfoddoli.

CG: Mae Cyngor Gwynedd wedi mabwysiadu Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur 2022/23 – 2029/30 mewn cyfarfod Cabinet ym mis Mawrth 2022.

A3.2		<p>Diogelu a chynyddu swm y carbon a gedwir yn Eryri</p> <ul style="list-style-type: none"> Parhau i ddefnyddio a gwella dalfeydd carbon naturiol o fewn y Parc Cenedlaethol Lleihau a - lle bo'n bosibl – cildroi erydiad a diraddiad mawndiroedd, gan gynnwys cau ffosydd yn yr ucheldiroedd ac adfer mawndir amaethyddol yn yr ardaloedd is Sicrhau ymrwymiad hirdymor i goetiroedd amrywiol a reolir yn dda Ymchwilio i wrthbwyso carbon a chwilio am gefnogaeth ariannol er mwyn gwrthbwyso carbon Annog cynnal tir glas parhaol ac osgoi aflonyddu ar bridd 	<p>Erbyn diwedd 2022, byddwn wedi cynyddu nifer y prosiectau Còd Mawndir a Chôd Coed a Choetiroedd a gefnogir gennym.</p> <p>Gydol cyfnod y Cynllun bydd APCE yn monitro camau adfer mawndir, yn gofalu am blannu coetiroedd mewn safleoedd addas ac hefyd yn monitro cyflwr coetiroedd presennol ac yn gwella cynefinoedd gwrychoedd, yn ogystal â gweithio mewn partneriaeth i gynghori ar ddulliau pori addas.</p>	<p>APCE CNC Ymddiriedolaeth Genedlaethol Cymdeithas Tir a Busnes Cefn Gwlad (CLA) Undeb Amaethwyr Cenedlaethol (NFU) Undeb Amaethwyr Cymru (FUW))</p>
<p>Adroddiad cynnydd: APCE: Gwnaed gwaith sylweddol ar adfer mawndiroedd a pharatoi prosiectau adfer yn y dyfodol. Mae sgiliau, profiad a chapasiti staff wedi cynyddu drwy'r Rhaglen Genedlaethol Gweithredu Mawn.</p> <p>CLA Cymru: yn parhau â'n polisiau carbon yn genedlaethol.</p> <p>NFU Cymru: Hyrwyddo amcanion hirdymor 2040 ar gyfer diwydiant amaethyddol a fydd yn cyflawni ar Sero Net. Cyfran o'r aelodau yn manteisio ar gyngor ynni adnewyddadwy drwy'r undeb yn ogystal â sicrhau offer arbenigol.</p> <p>YNGC: Mae'r gwaith o reoli mawndiroedd yng Nghors Bodgynydd ac ehangu gorchudd coetir yng Nghoed Crafnant yn parhau.</p> <p>CESS: Timau gwirfoddol wedi'u trefnu i ailbroffilio "hagg" ar Aran Fawddwy mewn ardaloedd anhygyrch i gontractwyr. Symud conwydd o fawndiroedd.</p> <p>YG: Plannu coed a gwrychoedd ar ffermydd yng Nghwm Penmachno ac Ogwen. Cais am gyllid i alluogi rhagor o flocio ffosydd ac adfer mawndiroedd.</p>				

A3.3		<p>Gweithredu mesurau lliniaru newid hinsawdd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Archwilio'r posibilrwydd o fabwysiadu trefn Indecs Peryglon Hinsawdd (CVI) o ran asedau naturiol a diwylliannol y Parc Cenedlaethol • Sicrhau bod llwybrau'r ucheldir yn cael eu cynnal i safon fydd yn gwrthsefyll amllder stormydd trwy Bolisi A1.2 	<p>Erbyn diwedd 2021 byddwn yn gweithio gyda Thirweddau Dynodedig eraill sydd eisoes yn defnyddio dulliau CVI, i fapio asedau a llunio astudiaeth posibilrwydd o fewn y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Caiff ein llwybrau ucheldir eu monitro yn gyson ar gyfer manylebau newydd neu uwchraddedig.</p>	<p>APCE</p> <p>Yr holl bartneriad perthnasol</p>
<p>APCE: Mae'r Cam Gweithredu hwn wedi'i gynnwys yn y gwaith rhanbarthol a chenedlaethol a wnaed yn A3.1. ac A1.2. Mae'r Awdurdod yn gweithio ar strategaeth Garbon yn seiliedig ar adroddiadau gan Small World consulting sydd yn osod gwaelodlin a thargedau ar gyfer defnydd Carbon y dirwedd ar draws Eryri, Ac Acquetera sydd wedi gosod gwaelodlin a thargedau ar gyfer defnydd Carbon yr Awdurdod. Y gobaith ydy fydd y Strategaeth Garbon yn barod i gyflwyno at ein Haelodau erbyn canol 2024.</p>				

CANLYNIAD A4

Mae Eryri ar flaen y gâd yn rhyngwladol o ran mynd i'r afael yn llwyddiannus â rhywogaethau, pla a heintiau ymledol.

A ydym o fewn ein llinell amser? Ydym – mae llawer iawn o waith wedi'i gyflawni ers 2021 ar y Canlyniad hwn.

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

Mae cais am estyniad posibl yn cael ei drafod gan dîm Coedwigoedd Glaw Celtaidd Prosiect LIFE, er mwyn sicrhau bod rhaglen driniaeth Cam 3 yn cael ei chyflenwi'n llawn.

Casgliad:

Bu cynnydd clir yn erbyn yr holl fesuriadau llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri ar gyfer Canlyniad A4. Mae'r amcan yn dal ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Rhif canlyniad	Statws Cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
A4.1		<p>Codi ymwybyddiaeth ymhlith y cyhoedd o'r modd y gallant gymryd camau i rwystro rhywogaethau ymledol rhag sefydlu ac ehangu</p> <ul style="list-style-type: none"> Sicrhau bod gwirfoddolwyr a grwpiau cymunedol sydd yn mynd i'r afael â rhywogaethau ymledol yn deall natur y problemau ac yn defnyddio dulliau ystyrlon Monitro a chofnodi lleoliad a graddfa rhywogaethau ymledol Codi ymwybyddiaeth ymhlith y cyhoedd o rywogaethau anffrodorol (INNS) ar y tir, mewn dŵr croyw ac yn nŵr y môr a'r effaith a gânt Sefydlu gwaelodlin ar gyfer gosodiad targed allyriadau'r dyfodol 	<p>Cofnodir gostyngiad yn nifer a chwmpas daearyddol rhywogaethau goresgynnol.</p> <p>Bydd digwyddiadau addysgol wedi eu trefnu gyda grwpiau penodol a bydd arolygon adborth yn cael eu monitro ar gyfer gwelliannau yn y ddarpariaeth.</p>	<p>APCE</p> <p>CNC</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>Cymdeithas Eryri</p> <p>Prifysgol Bangor</p> <p>ACA PLAS</p> <p>Coed Cadw</p> <p>Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru</p> <p>Prifysgol Aberystwyth</p> <p>Cofnod</p> <p>Gweithgor Rhywogaethau Ymledol Anffrodorol Cymru</p> <p>Ymddiriedolaeth John Muir</p>

Adroddiad cynnydd: APCE: dan arweiniad Tîm Coedwig Law Geltaidd LIFE a chefnogaeth gan swyddogion a phrosiectau eraill. Mae gan unrhyw ganiatâd cynllunio sy'n cynnwys planhigion ymledol amod sy'n gorfodi'r perchennog i waredu'r planhigion cyn i'r datblygiad ddechrau.

CNC – gweithio mewn partneriaeth i ddatblygu polisi wedi'i ddiweddarau. Mae CNC yn bartneriaid prosiect yn Rhwydwaith Ecolegol Cymru Gydnerth (WREN) | Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru.

CESS: ymwybyddiaeth o rywogaethau ymledol a rheolaeth ymarferol, gweithio gyda 6 grŵp cymunedol - 800 o oriau gwirfoddol ar Jac y Neidiwr yn y Carneddau.

Datblygwyd dwy uned hyfforddi achrededig newydd ar reoli rhywogaethau ymledol. Un ar gynllunio a gweithgaredd rheoli rhywogaethau ymledol, ac un ar gyflawni'r gweithgaredd. Trefnu tîm gwirfoddol i reoli bresych American Skunk. Codi ymwybyddiaeth o'r planhigyn ymledol hwn trwy eitem ar Songs of Praise. Gwaith ar glirio conwydd ymledol anffrodorol o goridorau nentydd, llwybrau troed a chynefinoedd gwlyptir yn ardal Cwrt/Crawcwellt gyda CNC.

ACA PLAS: Mae Cynllun Boddlogelwch ar gyfer PLAS wedi dechrau ers tro. Rydym hefyd wedi parhau i godi ymwybyddiaeth am INNS morol trwy amrywiaeth o ddulliau gan gynnwys: Cyfryngau cymdeithasol; Gweithdai; Ymweliadau ag ysgolion; Erthyglau yng nghylchgrawn PLAS 'O Dan y Don'; siarad â defnyddwyr a busnesau; dosbarthu deunyddiau megis taflenni ac ati o amgylch y safle; Creu pecyn addysg i ysgolion; Diweddarau gwefan PLAS.

Coed Cadw: Mae staff craidd yn gweithio fel rhan o dîm y Goedwig Law Geltaidd i godi ymwybyddiaeth a'u ffocws eu hunain i godi ymwybyddiaeth o INNS a'r effaith ar ecosystemau coetir brodorol.

A4.2	●	<p>Parhau i ehangu gwaith presennol y Bartneriaeth er mwyn rheoli a lleihau graddfa rhywogaethau ymledol</p> <ul style="list-style-type: none"> Parhau gyda gwaith Partneriaeth <i>Rhododendron ponticum</i> trwy weithredu'r Cynllun Partneriaeth Rhododendron Gweithio gyda phartneriaid i fynd i'r afael ag ymlediad Rhododendron, Jac y Neidiwr a Chlymog Japan yn ogystal ag eraill gaiff eu blaenoriaethu neu a ddaw i'r amlwg Sicrhau bod cyfarwyddyd clir a chadarn ar gyfer adrodd am unrhyw fygythiadau posibl 	<p>Gydol cyfnod y Cynllun byddwn yn cefnogi camau'r Bartneriaeth ac yn sicrhau lleihad yn y gorchudd gan rywogaethau ymledol.</p> <p>Caiff y canllawiau ym Mesurau Rheoli ar gyfer Rhywogaethau Ymledol sydd wedi lledaenu'n eang gan DEFRA eu dilyn yn ofalus, a chaiff y cyhoedd eu diweddarau trwy gyfrwng y wê ac ymgyrchoedd addysgiadol pan / os bydd angen.</p> <p>Bydd adolygiad i weld beth sydd wedi ei ddysgu wedi digwydd erbyn diwedd 2025.</p>	<p>APCE CNC Ymddiriedolaeth Genedlaethol Cymdeithas Eryri Cyngor Gwynedd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy CLA NFU FUW Llywodraeth Cymru Coed Cadw</p>
------	---	---	--	---

Adroddiad cynnydd: APCE: mae hwn yn cael ei arwain gan Dim Coedwig Law Geltaidd LIFE a chefnogaeth gan swyddogion a phrosiectau eraill.

CLA Cymru: yn gwbl gefnogol i'r polisi hwn lle mae aelodau'n cael eu heffeithio gan *Ponticum* a rhywogaethau eraill o chwyn ymledol ar eu tir ac yn dymuno eu rheoli, gan weithio gydag APCE a'i sefydliadau partner.

NFU Cymru: Aelodau'n ymuno â chynlluniau gwaredu a gyflawnir drwy PCE.

Prosiect Twyni Byw CNC - Morfa Harlech, diolch i gwblhau'r gwaith i drawsnewid 16.5 hectar o blanhigfa goedwigaeth fasnachol aeddfed yn dwyni tywod agored. Cafodd 7ha o'r blanhigfa ei thorri'n ôl yn 2015, ac yna 9.5ha arall yn 2022 - y cyfan wedi'i werthu i'r farchnad bren. Rydym hefyd wedi cael gwared ar 5.5ha o fonion, 13ha o falurion, 14ha o rywogaethau ymledol ac wedi creu bron i 6ha o gynefin tywod noeth.

CNC - ariannu rhaglen o brosiectau INNS ar safleoedd dynodedig ar draws y parc cenedlaethol drwy gytundebau rheoli a BERF, CDL a ffrydiau ariannu eraill. Digwyddiadau a gynhelir gan brosiect WREN. Diwrnod Hyfforddiant Rhododendron Ymledol - Plas Tan y Bwlch gyda Choedwig Law Geltaidd Cymru & Coed y Brenin.

CESS: Parhau i ddatblygu capasiti i gefnogi partneriaethau, sefydliadau a grwpiau cymunedol i fynd i'r afael â Rhywogaethau Estron Goresgynnol ar eu tir eu hunain neu yn eu hardal leol. Trwy waith ar brosiect y Carneddau, datblygu a dysgu pa fathau o ymyriadau a chefnogaeth sydd eu hangen ar gymunedau i fynd i'r afael â'r problemau hyn. Rydym yn darparu adnoddau, gwybodaeth, gwirfoddolwyr, hyfforddiant, a phecyn cymorth.

Coed Cadw: Gwaith parhaus trwy brosiectau Coedwig Law Geltaidd a rhyngweithiadau contractwyr.

YG: Gwaith Rhywogaethau Estron Goresgynnol parhaus gan geidwaid, contractwyr a gwirfoddolwyr ar draws ystâd yr YG.

A4.3		<p>Ehangu ar y camau er mwyn mynd i'r afael ag unrhyw haint neu bla sydd yn effeithio ar rywogaethau brodorol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cefnogi cynllun bioddiogelwch morol Pen Llŷn a'r Sarnau • Cefnogi Cyfoeth Naturiol Cymru yn eu gwaith i atal ymlediad a heintiau eraill sydd yn bresennol neu yn dod i'r amlwg 	<p>Trwy weithio mewn Partneriaeth byddwn yn gweld cyhoeddi manylion am leihâd mewn achosion ac am iechyd planhigion.</p> <p>Bydd adolygiad i weld beth sydd wedi ei ddysgu wedi digwydd erbyn diwedd 2025.</p>	<p>PLAS CNC Llywodraeth Cymru APCE Coed Cymru Coed Cadw Undebau ffermio</p>
------	---	---	--	---

Adroddiad cynnydd: APCE: Parhau i gefnogi'r amcanion trwy waith prosiect amrywiol neu gyllid craidd lle bo modd.

NFU Cymru: Bu cydweithio rhwng swyddogion Cyngor Gwynedd yn yr ardal a swyddogion yr Undeb, yn ogystal â sesiwn frifio i aelodau adnabod arwyddion Clefyd Coed Ynn a'r goblygiadau cyfreithiol wrth ei waredu. Mae ffermwyr wedi bod yn gwneud eu gwaith rheoli eu hunain ar hyn mewn ardaloedd yr effeithiwyd arnynt.

ACA PLAS: Mae Cynllun Bioddiogelwch ar gyfer PLAS wedi hen ddechrau. Rydym hefyd wedi parhau i godi ymwybyddiaeth am INNS morol trwy amrywiaeth o ddulliau - gweler y cynnydd o dan A4.1.

Coed Cadw: Ffocws ar ddefnyddio Observatree i ganfod a chofnodi plâu a chlefydau coed.

CANLYNIAD A5

Cymunedau, busnesau ac ymwelwyr yn chwarae rhan weithredol mewn gwarchod tirweddau, cynefinoedd, bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol y Parc Cenedlaethol.

A ydym o fewn ein llinell amser? Ydym

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

- Mae cyllid ar gyfer Rhaglenni Gwirfoddolwyr yn dibynnu ar Lywodraeth Cymru.

Casgliad:

Bu cynnydd clir yn erbyn yr holl fesuriadau llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri ar gyfer Canlyniad A5. Mae'r amcan yn dal ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif canlyniad	Statws cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
A5.1		<p>Chwilio am gyfleoedd i gymunedau lleol, ysgolion, grwpiau anhygyrch a grwpiau difreintiedig ymddiddori a dysgu am amgylchedd a threftadaeth ddiwylliannol Eryri, a'r modd y gallant hwy helpu i ofalu amdanynt.</p> <ul style="list-style-type: none"> Gwerthuso'r cyfleoedd sydd gennym ar gyfer cymunedau lleol, ysgolion, grwpiau anhygyrch a difreintiedig ac ehangu ar y cynnig. Codi ymwybyddiaeth ynghylch effeithiau erydu a'r hyn y gall cerddwyr ei wneud i helpu. Ennyn diddordeb busnesau a chymunedau mewn cynorthwyo yn y gwaith o leihau effaith goleuni ar yr awyr dywyll a bioamrywiaeth 	<p>Erbyn diwedd 2021 byddwn wedi sefydlu gwaelodlin perthynas gyda phob grŵp, ac wedi gweithio gyda'n Cydlynnydd gwirfoddoli a'r Swyddog Awyr Dywyll i ehangu gwelededd y Parc Cenedlaethol ym mhob ardal.</p> <p>Bydd adolygiad yn cael ei gynnal cyn 2025 i werthuso llwyddiant.</p>	<p>APCE</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>Partneriaeth Awyr Agored</p> <p>CNC</p> <p>Cymdeithas Eryri</p> <p>Ramblers Cymru</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru(CGGC)</p> <p>Cynghorau Gwirfoddol Cymru (CGC)</p> <p>Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC)</p> <p>Ymddiriedolaeth John Muir</p>

Adroddiad cynnydd: APCE: Cyfleoedd gwirfoddoli rheolaidd i gymunedau lleol a grwpiau ysgol/coleg i gynorthwyo gyda gwaith cynnal a chadw llwybrau troed, casglu sbwriel, plannu coed a rheoli coetir trwy Strategaeth Gwirfoddolwyr. Sefydlwyd cysylltiadau cliriach gydag ysgolion lleol trwy benodi Swyddog Pobl Ifanc. Mae rhaglen Ceidwaid Ifanc wedi'i hailsefydlu'n llwyddiannus. Cynhaliodd prosiect Tirwedd y Carneddau lawer o sesiynau clirio eithin, a chloddiau archeolegol gyda disgyblion o ddalgylch y prosiect. Mae Swyddog Gwirfoddoli hefyd wedi arwain teithiau tywys i ffoaduriaid o Wcraïn gyda Pobl i Bobl ym Mangor.

Mae cynllun Caru Eryri wedi datblygu i fod yn rhaglen wirfoddol lwyddiannus iawn mewn cydweithrediad ag APCE, CESS, YNGC ac PAA.

CG: partneriaeth Caru Eryri; Mwy o gyfleoedd o ran lleoliadau a graddio ffisegol i annog gwirfoddolwyr o wahanol gymunedau lleol, pobl o alluoedd amrywiol a defnydd o gysylltiadau trafndiaeth gyhoeddus â sesiynau i gynnwys defnyddwyr nad ydynt yn defnyddio ceir.

Mae'r rhaglen Datblygu Cymunedol yn darparu sesiynau rheolaidd wedi'u targedu'n benodol ar gymunedau anodd eu cyrraedd, trwy leihau'r rhwystrau i gyfranogiad, trwy gostau cymorthdaledig, offer a thargedu gwahanol ardaloedd. Mae'r rhaglen Llwybrau at Waith yn gweithio'n benodol gyda grwpiau targed (NEETS) gan annog defnydd o weithgareddau awyr agored i wella hyder ac ennill sgiliau cyflogadwyedd.

Partneriaeth CNC gydag YG - Prosiect Uwch Conwy - cyfleoedd cymunedol a dysgu fel rhan o'r prosiect hwn. Partneriaid allweddol ym mhartneriaeth Cwm Idwal yn darparu digwyddiadau ymgysylltu cymunedol ac addysgol.

CESS: Wedi recriwtio hyfforddai cyflogedig amser llawn ar y cynllun Newydd i Natur, a ddyfeisiwyd i ddarparu cyfleoedd i grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol i ddechrau gyrfa mewn cadwraeth. Gweithio fel gwirfoddolwyr gydag amrywiaeth o grwpiau anodd eu cyrraedd, gan gynnwys pobl ifanc, pobl sy'n gwella o amrywiaeth o faterion, pobl a atgyfeiriwyd gan y gwasanaeth prawf neu'r heddlu, a phobl â heriau iechyd meddwl neu gorfforol cymhleth. Er mwyn rheoli ystod eang o wirfoddolwyr rydym wedi buddsoddi mewn datblygiad parhaus gweithdrefnau a hyfforddiant diogelu. Cynlluniwyd ein rhaglen hyfforddi achrededig i fod yn hygyrch iawn. Rydym yn defnyddio technegau asesu sy'n lleihau'r defnydd o gyflwyniadau ysgrifenedig helaeth, gan wneud yr hyfforddiant yn hygyrch i bobl a allai fel arall ei chael yn anodd cwblhau hyfforddiant achrededig.

YG: Partneriaeth wedi'i hailsefydlu (ar ôl cyfnod clo covid) gyda'r Outward Bound Trust ym Mwthyn Ogwen. Cyflwyno ymweliadau addysgol ac allgymorth gyda chymunedau lleol trwy Partneriaeth Cwm Idwal. Sesiynau gwirfoddolwyr niferus ac ymweliadau grŵp dan arweiniad ceidwaid a rheolwyr fferm.

ICC: Mae Tîm Iechyd Cyhoeddus Betsi Cadwaladr yn parhau i godi ymwybyddiaeth ymhlith cymunedau sydd 'angen eu cyrraedd' o fanteision llesiant ymgysylltu â manau gwyrdd a glas, eu deall a chyfrannu at eu cadw ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Mae'r holl staff wedi cael eu hannog i gofrestru a chwblhau modiwlau Llysgenhaddon Eryri.

A5.2		<p>Cefnogi, hyrwyddo a darparu cyfleoedd gwirfoddoli fydd o gymorth i ddiogelu a gwella'r amgylchedd a'r dreftadaeth ddiwylliannol.</p> <ul style="list-style-type: none"> Parhau i ddatblygu ac ehangu'r cynllun Parcmyn Ifanc (Young Rangers) Archwilio cysylltiad gydag ysgolion lleol er mwyn cynnig cyfleoedd Bagloriaeth Cymru ar gyfer Cyfnodau Allweddol 4 & 5 ac elfennau gwirfoddoli Cynllun Gwobr Tywysog Cymru Ymchwilio cydweithio gyda chynlluniau dychwelyd i'r gwaith er mwyn cynyddu ymhellach cyfleoedd i breswylwyr ddod i gysylltiad â'r Parc 	<p>Bydd wardeniaid APCE a'r Cydlynnydd Gwirfoddoli yn arwain ar yr elfennau hyn gan adrodd yn ôl i'r Awdurdod yn flynyddol er mwyn mesur cynnydd.</p> <p>Bydd cynnydd yn nifer y gwirfoddolwyr yn cael ei gofnodi.</p>	<p>APCE</p> <p>Partneriaeth Awyr Agored</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>CNC</p> <p>Cymdeithas Eryri</p>
------	---	--	--	--

Adroddiad cynnydd: APCE: Mae Cynllun Warden Gwirfoddol Yr Wyddfa yn parhau ac wedi ei ehangu i Dde'r Parc ar y cyd â'r gwasanaeth Ymgysylltu. Mae trefniadau ar waith i ailgychwyn y cynllun Ceidwaid Ifanc mewn partneriaeth â'r PAA. Mae trafodaethau wedi dechrau er mwyn ehangu'r cynllun i Dde y Parc. Yn 2022, cynhaliwyd ar gyfartaledd 10 diwrnod gwaith gwirfoddol y mis mewn partneriaeth â Chymdeithas Eryri gan gynnig amrywiaeth eang o gyfleoedd cadwraeth.

CBSC - Nod y prosiect Cymunedau Gwyrdd oedd dod â phobl a natur at ei gilydd, er budd yr amgylchedd a chymunedau; galluogi cymunedau i drawsnewid eu hardal leol yn lle mwy dymunol i fyw, gweithio a chwarae ynddo; cynyddu cyfleoedd i wirfoddoli'n lleol yn yr awyr agored tra hefyd yn creu cyfleoedd i fywyd gwylt ffynnu. Mae angen prosiectau a mentrau i integreiddio egwyddorion Rheoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy (SMNR) i weithgareddau a seilwaith cymunedol. Bu 9 prosiect o Gonwy yn llwyddiannus, gyda 4 ohonynt o fewn ardal y Parc Cenedlaethol:-

Gwella Glan y Môr Elias mewn partneriaeth â Chyngor Tref Llanfairfechan, i gynnwys dulliau amgen o ddehongli ac addysgu.

Gwella ardal ym Mhont y Pair Betws y Coed mewn partneriaeth â Chyngor Cymuned Betws y Coed i gynnwys man picnic a mesurau diogelwch ffyrdd gan ddefnyddio deunyddiau plastig wedi'u hailgylchu. Creu perllan gymunedol gan blannu coed afalau ac eirin treftadaeth a gosod ffens lechi draddodiadol mewn partneriaeth â Gweithredu Cymunedol Cwm a'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol yn Foel, Cwm Penmachno. Gosod paneli solar a gwrthdröydd yn Hwb Penmachno mewn partneriaeth â'r gymuned.

CG: Parhau i gefnogi cynllun Ceidwaid Ifanc; cynnig ystod amrywiol o gyfleoedd i bobl ifanc sy'n cymryd rhan brofi gweithgareddau awyr agored. Bydd hyn yn hybu gwell dealltwriaeth o'r amgylchedd a'r amodau y cynhelir gweithgareddau ynddynt a'u pwysigrwydd. Cynllun i ddechrau recriwtio yn rhan ddeheuol y Parc, wedi'i integreiddio i ddechrau, ond wedi'i ehangu i gynnig 2 gynllun yn y pen draw. Creu fframwaith ALF TOP i gynorthwyo ysgolion i gyflwyno Cwricwlwm newydd i Gymru.

CESS: Yn 2022 fe wnaethom gyflwyno 234 o sesiynau gwirfoddoli a hyfforddi, gan gynrychioli dros 1200 o gyfleoedd i helpu i ofalu am y PC a dysgu am ei rinweddau arbennig. Gan weithio'n agos gyda phartneriaid, rydym yn gallu cynnig ystod sylweddol o gyfleoedd, sy'n cael eu rheoli'n dda gan staff hyfforddedig profiadol, gyda diogelu a chymorth ar gael i sicrhau bod gweithgareddau ar gael i ystod eang o bobl.

Mae rhaglen Caru Eryri yn arloesi ac yn datblygu ffyrdd newydd o gydweithio i gyflwyno cyfleoedd. Mae rhannu staff a systemau yn ei gwneud hi'n bosibl alinio ymdrechion yn well - er enghraifft mae dod â'r cynllun Warden Gwirfoddol i mewn i'r un meddalwedd rheoli gwirfoddolwyr yn helpu i gydlyn gwaith Wardeniaid APC, wardeniaid gwirfoddol a thimau Caru Eryri.

YG: Rhaglen wirfoddoli amrywiol ar draws Eryri, yn aml yn cael ei darparu gyda phartneriaid (CESS, APCE).

CANLYNIAD A6

Mae Eryri yn enghraifft arweiniol yng Nghymru o'r modd i ofalu am y dreftadaeth ddiwylliannol a'r amgylchedd hanesyddol a'u hyrwyddo.

A ydym o fewn ein llinell amser? Ydym

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

- Diffyg cyllid os nad yw'r cyfleoedd grant a amlinellwyd yn llwyddiannus.
-

Casgliad:

Bu cynnydd clir yn erbyn yr holl fesuriadau llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri ar gyfer Canlyniad A6. Mae'r amcan yn dal ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif canlyniad	Statws cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
A6.1		<p>Cefnogi trwsio ac adfer adeiladau rhestredig</p> <ul style="list-style-type: none"> Archwilio ffynonellau cyllid sydd ar gael i gefnogi trwsio ac adfer, cymeriad hanesyddol a hanes lleol. Defnyddio arolwg Cadw (bob 5 mlynedd) o gyflwr adeiladau rhestredig er mwyn darparu cyllid wedi ei dargedu ar gyfer adeiladau sydd mewn perygl Gweithio gyda phartneriaid i gefnogi a datblygu sgiliau traddodiadol yn lleol; bydd hyn yn ei dro o gymorth i wella cyflwr adeiladau hanesyddol Bydd Partneriaeth y Carneddau yn gweithredu ar y naw prif thema yn ei phrosiect sydd yn cynnwys treftadaeth naturiol a diwylliannol y rhanbarth Archwilio'r posibilrwydd o weithredu methodoleg Peryglon Hinsawdd ar asedau naturiol a threftadaeth ddiwylliannol y Parc Cenedlaethol yn unol â pholisi A3.2 	<p>Byddwn yn sicrhau lleihâd yn nifer yr adeiladau rhestredig sydd mewn perygl seiliedig ar arolwg Cadw, ac yn gweithio gyda'n partneriaid i ddatblygu strategaeth ar gyfer gweithdai sgiliau traddodiadol.</p> <p>Bydd prosiectau penodol yn ystyried defnydd a dehongliad addas mewn adrannau dynodedig o'n amgylchedd hanesyddol.</p>	<p>APCE</p> <p>Cadw</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>Amgueddfa Lechi Cymru</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Grwpiau Hanes Lleol a Grwpiau Archeoleg</p> <p>Enwebiad Treftadaeth y Byd Tirwedd Llechi Gogledd Orllewin Cymru</p> <p>Grŵp Llywio'r Bartneriaeth a phartneriaid perthnasol</p>

Adroddiad cynnydd: APCE: Yn 2022-23, mae un adeilad rhestredig mewn perygl wedi derbyn cymorth grant, sef adeilad Wilkins yn Nolgellau.

Mae gwaith cadwraeth yn digwydd ar bum adeilad yn ardal gadwraeth Harlech, drwy gronfa Cynllun Treftadaeth Ddiwylliannol Harlech ac Ardudwy.

Fel tirwedd ddynodedig, rydym yn parhau i gyfrannu at raglen waith gweithgor Newid yn yr Hinsawdd Grŵp Amgylchedd Hanesyddol (HEG) Cadw.

Cadw: Cefnogaeth barhaus i arolygon cyflwr adeiladau rhestredig. Cyflenwi Rhaglen Grant Cyfalaf Adeiladau Hanesyddol Cadw 2022-2023 ar gyfer cyllid o 50% i brosiectau hyd at £250k.

A6.2		<p>Cefnogi perchnogion Henebion Cofrestredig i'w diogelu yn well</p> <ul style="list-style-type: none"> Gweithio gyda phartneriaid i sicrhau bod ffynonellau cyllid addas ar gael Defnyddio bas data Cadw ar gyflwr henebion, gweithio gyda phartneriaid i sefydlu rhaglenni gwaith wedi eu blaenoriaethu i wella cyflwr a (lle bo'n addas) mynediad a dehongli mewn henebion cofrestredig. 	<p>Gydol cyfnod y Cynllun byddwn yn sicrhau bod y bas data presennol yn cael ei ddefnyddio i flaenoriaethu cyllid a rhaglenni gwaith dynodedig.</p>	<p>APCE Cadw Ymddiriedolaeth Genedlaethol Cyngor Gwynedd Grwpiau Hanes Lleol a Grwpiau Archeoleg</p>
------	---	---	---	--

Adroddiad cynnydd: APCE: Mae Cynllun Partneriaeth Tirwedd y Carneddau yn gwella rheolaeth henebion yn yr ucheldiroedd trwy gadwraeth a prosiectau rheoli llystyfiant. Rydym yn parhau i gydweithio gyda phartneriaid a thirfeddianwyr ar gadwraeth Tirwedd Llechi Gogledd Orllewin Cymru

Safle Treftadaeth y Byd. Mae cynlluniau rheoli a chadwraeth ar gyfer safleoedd yng Nghwmystradllyn a Chwm Pennant yn cael eu datblygu.

Cadw: Cyflenwi Grantiau Henebion ar gyfer gwaith cadwraeth cymwys i Henebion Cofrestredig. Cefnogaeth benodol i APCE / Cyngor Gwynedd i ddatblygu prosiectau cadwraeth o fewn Tirwedd Llechi Safle Treftadaeth y Byd Gogledd-orllewin Cymru.

YG: Prosiectau amrywiol yn cael eu darparu drwy Bartneriaeth Tirwedd y Carneddau – cofnodi cyflwr, clirio llystyfiant.

A6.3		<p>Datblygu a gweithredu prosiectau graddfa tirwedd sydd o fantais i'r amgylchedd hanesyddol</p> <ul style="list-style-type: none"> Datblygu prosiectau fydd yn gwella mynediad i'r amgylchedd hanesyddol, teimlad o le ac ardaloedd cadwraeth dynodedig o fewn y Parc Cenedlaethol Parhau i ddatblygu prosiectau fydd yn gwella cymeriad trefol o fewn y Parc Cenedlaethol Cydweithio ar flaenoriaethau allweddol a phrosiectau ar y cyd yn ymwneud â Harlech yng Nghynllun Rheoli Safle Treftadaeth y Byd 'Cestyll a Muriau Trefol y Brenin Edward yng Nghymru' Cydweithio ar flaenoriaethau allweddol yn ymwneud â'r Parc Cenedlaethol wrth enwebu 'Diwydiant Llechi Tirwedd Diwylliannol Gogledd Cymru' ar gyfer Rhestr Safleoedd Treftadaeth y Byd 	<p>Erbyn 2021 byddwn wedi sefydlu Fframwaith Monitro Strategaeth Treftadaeth Ddiwylliannol, ac wedi cwblhau ail gyfnod Menter Treftadaeth Trefwedd Dolgellau.</p> <p>Byddwn hefyd yn sicrhau ein bod yn cydweithio ar flaenoriaethau allweddol yn ymwneud â Threftadaeth Ddiwylliannol o fewn y Parc Cenedlaethol ac ar ei gyrion.</p> <p>Bydd Partneriaeth y Carneddau yn gweithredu ar y naw prif thema yn ei phrosiect sydd yn cynnwys treftadaeth naturiol a diwylliannol y rhanbarth.</p>	<p>APCE Ymddiriedolaeth Genedlaethol Cadw Cyngor Gwynedd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy Grwpiau Hanes Lleol a Grwpiau Archeoleg</p>
------	---	---	--	---

Adroddiad cynnydd: APCE: Mae dehongliad CP4 a CP5 yn cael ei gwblhau ar hyn o bryd, gyda'r bwriad o osod y dehongliad newydd yn 2023. Mae gwaith cadwraeth a chynlluniau rheoli manwl ar gyfer CP4 yn cael eu datblygu ar y cyd â phensaer cadwraeth. Mae cydweithio yn parhau gyda phartneriaid a thirfeddianwyr. Mae Cynllun Treftadaeth Treflun Dolgellau wedi derbyn estyniad o flwyddyn. Gyda chefnogaeth Llywodraeth Cymru, bydd y cynllun yn adfer adeilad ychwanegol i'r cynllun gwreiddiol. Mae Partneriaeth Tirwedd y Carneddau yn brysur yn adeiladu momentwm yn dilyn oedi cychwynnol oherwydd effaith pandemig Covid 19.

Cadw: Cefnogaeth i APCE / Cyngor Gwynedd i symud ymlaen â phrosiectau cadwraeth o fewn Tirwedd Llechi Safle Treftadaeth y Byd Gogledd Orllewin Cymru.

Parhau i gefnogi Cynllun Partneriaeth Tirwedd y Carneddau trwy gydweithio â chymorth grant Cadw ag Ymddiriedolaeth Archeolegol Gwynedd.

CBSC: Arddangosfa gelf wedi'i chyd-greu gan Bartneriaeth Tirwedd y Carneddau ac ysgol leol a hwyluswyd gan Wasanaeth Archifau Conwy ac sy'n cael ei dangos ar hyn o bryd yng Nghanolfan Ddiwylliant Conwy. Sesiynau celf pellach yn y ganolfan gydag ysgolion i ddilyn. Roedd prosiect a arweiniwyd gan Casglu a Chreu Conwy yn gwahodd pobl (trwy gyfryngau cymdeithasol a sesiynau personol) i gyd-gynhyrchu map diwylliant o'r sir. Mae 120 o bwyntiau wedi'u hychwanegu – 12 ohonynt o fewn y Parc Cenedlaethol – mae enghreifftiau'n cynnwys: Bryn Gwyn, cysylltiad Ysbyty Ifan ag Abraham Lincoln a chofeb Taliesin.

CESS: Fel ein cyfraniad i Bartneriaeth Tirwedd y Carneddau, fe wnaethom gyflwyno 12 sesiwn rheoli llystyfiant gyda gwirfoddolwyr mewn henebion cofrestredig a safleoedd hanesyddol eraill yn y Carneddau.

YG: Cyflenwi prosiectau o fewn Prosiect Tirwedd y Carneddau.

CANLYNIAD A7

Mae ein Rhinweddau Arbennig wedi eu diogelu'n dda.

A ydym o fewn ein llinell amser? Nid yw bellach yn ymarferol penodi Pensaer Tirwedd i Wasanaeth Cynllunio APCE, ac eto nid yw hyn yn atal y Canlyniad rhag cael ei gyflawni.

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

Na

Casgliad:

Bu rhywfaint o gynnydd yn erbyn pob mesur llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri i Ganlyniad A7. Mae'r amcan yn dal ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif canlyniad	Statws cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
A7.1		<p>Trwy gyfrwng y Cynllun Datblygu Lleol, gwella gosodiad a sicrhau lleoliad addas i ddatblygiadau yn y tirwedd</p> <ul style="list-style-type: none"> Sicrhau bod natur, lleoliad a gosodiad, uchder, ffurf a graddfa'r datblygiad yn cydweddu gyda maint a chymeriad y safle a'r ardal y lleolir ef ynddi. Gwarchod Safleoedd Treftadaeth Byd dynodedig a rhai yn yr arfaeth e.e. Tirlun Llechi Gogledd Orllewin Cymru Defnyddio Canllawiau Cynllunio Atodol: Tirweddau a Morweddau Eryri, Canllawiau Cynllunio Atodol: Asesu Sensitifrwydd a Gallu Tirwedd ac adnodd LANDMAP i asesu effaith ceisiadau cynllunio ar y tirwedd Penodi Pensaer Tirwedd i gynorthwyo swyddogion Rheoli Datblygu i asesu effaith ceisiadau cynllunio ar y tirwedd 	<p>Caiff Pensaer Tirwedd ei benodi cyn diwedd 2020.</p> <p>Bydd canllawiau yn y CDLI - cânt eu monitro yn flynyddol a defnyddir hwy i asesu ceisiadau cynllunio.</p>	APCE

Adroddiad cynnydd: APCE: Ni fydd recriwtio Pensaer Tirwedd yn cael ei symud ymlaen oherwydd blaenoriaethau staffio uwch eraill. Mae'r Gwasanaeth Cynllunio (fel llawer o rai eraill ledled Cymru) wedi cael trafferth cynnal staff craidd o swyddogion cynllunio, swyddogion adeiladau rhestredig ac ecolegwyr i gyflawni ei swyddogaeth statudol o benderfynu ar geisiadau cynllunio dros y 2 flynedd ddiwethaf. Mae hyn wedi golygu bod angen defnyddio ymgynghorwyr preifat yn aml i lenwi bylchau o'r fath. Yn yr amgylchedd recriwtio heriol hwn, nid yw recriwtio pensaer tirwedd wedi bod yn flaenoriaeth - ac mae'r sefyllfa hon yn debygol o barhau yn y dyfodol. Mae'r Awdurdod yn edrych ar ffyrdd o fynd i'r afael â'r materion recriwtio ehangach hyn. Fodd bynnag, dylid nodi hefyd bod yr Awdurdod yn gwneud defnydd o'r cynghorydd tirwedd sydd gan CNC ar rai ceisiadau sy'n cael effaith ar y dirwedd. Mae'r Awdurdod hefyd wedi defnyddio penseiri tirwedd ymgynghorol am gyngor ar adegau cyfyngedig. Mae'r gwasanaeth preifat hwn yn ddruod a dim ond ar adegau cyfyngedig y gellir ei ddefnyddio pan fo cyngor arbenigol yn flaenoriaeth.

A7.2		<p>Trwy gyfrwng y Cynllun Datblygu Lleol, sicrhau bod datblygiadau mawr newydd yn diogelu'r golygfeydd i mewn i'r Parc Cenedlaethol ac allan ohono</p> <ul style="list-style-type: none"> Sicrhau bod unrhyw gynnig am ddatblygiad mawr yn cael ei archwilio yn drwyadl - hyn yn cynnwys asesiad o'r effaith ar bwrpasau'r Parc Cenedlaethol Ystyried y dirwedd ac effaith weledol cynigion sydd gerllaw ffin y Parc Cenedlaethol a'r modd y gall y rhain effeithio ar bwrpasau'r Parc Cenedlaethol, gan gynnwys y golygfeydd i mewn i'r Parc Cenedlaethol ac allan ohono 	<p>Bydd canllawiau yn y CDLI a bydd APCE yn gweithio mewn partneriaeth gydag awdurdodau cyfagos er mwyn sicrhau eu bod yn cael eu gweithredu</p>	APCE
------	---	---	--	------

Adroddiad cynnydd: APCE: Mae CDLIE yn nodi 'Ni fydd datblygiad mawr yn cael ei ganiatáu o fewn y Parc Cenedlaethol ac eithrio mewn amgylchiadau eithriadol lle dangosir bod angen cyhoeddus tra phwysig'. Mae'r polisi'n mynd ymlaen i nodi'r meini prawf a ddefnyddir i benderfynu os ydylid hyd yn oed ystyried p'un a yw'r datblygiad mawr yn dderbyniol.

A7.3		<p>Mae'r Cynllun Datblygu Lleol yn cynnwys canllawiau clir ynghylch seilwaith anaddas ar gyfer datblygiadau mawr, megis ceblau ynni uwchlaw daear o fewn y ffin, ac yn annog - lle bo hynny'n bosibl -tanddaearu ceblau presennol sydd wedi eu lleoli yn anaddas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r CDLI yn cynnwys polisi sydd yn rhwystro datblygiadau mawr anaddas o fewn y Parc Cenedlaethol • Annog tanddaearu llinellau sydd uwchlaw'r ddaear • Parhau i weithio mewn partneriaeth gyda'r Grid Cenedlaethol i leihau effaith weledol llinellau uwchlaw daear o fewn y Parc Cenedlaethol • Bydd yr Awdurdod yn caniatáu datblygiadau telegyfathrebu cyn belled na fyddant yn niweidio amwynder gweledol a chymeriad tirwedd yr ardal • Annog gweithredwyr telegyfathrebu i liniaru a/neu leihau effeithiau llinellau trosglwyddo presennol – defnyddio seilwaith cyfathrebu sydd yn addas i'r tirwedd • Mae'r Awdurdod yn annog: Defnyddio safleoedd sydd yn amgylcheddol dderbyniol, • Rhannu safle, mast, tŵr neu unrhyw strwythur sydd yno eisoes a • Rhannu sianel tanddaearol sydd yno'n barod neu wedi ei chynllunio gyda darparwr arall • Disgwylir bod y mast, antenâu ac unrhyw strwythur arall wedi eu dylunio'n dda ac yn cynrychioli'r opsiwn amgylcheddol gorau, yn ymarferol ac yn amgylcheddol 	Bydd canllawiau yn y CDLI ar gyfer gwell tirlunio mewn datblygiadau presennol a newydd	APCE
<p>Adroddiad cynnydd: APCE - Mae'r Gwasanaeth Cynllunio yn parhau i weithio gyda SPEN a'r Grid Cenedlaethol. Mae gan SPEN brosiect tanddaearu ar waith yn Nyffryn Ogwen, ac mae'r gwaith o osod peilonau'r Grid dan ddaear o dan yr afon Ddwyrdd wedi dechrau.</p>				

A7.4		<p>Trwy gyfrwng y Cynllun Datblygu Lleol, sicrhau bod goleuo yn y datblygiadau newydd yn cymryd i ystyriaeth statws Gwarchodfa Awyr Dywyll Rhyngwladol a Diogelu a Gwella Safleoedd Daearegol a Geomorffig Rhanbarthol Pwysig (RIGS) a geoamrywiaeth yn gyffredinol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trwy gyfrwng y Cynllun Datblygu Lleol a'r canllawiau Cynllunio Atodol ar oleuadau ymwithiol, sicrhau na fydd y cynigion yn cael effaith niweidiol ar y Warchodfa Awyr Dywyll • Gweithredu'r polisiâu hynny yn y CDLI sydd yn sicrhau nad yw cynigion datblygu yn cael effaith niweidiol ar nodweddion daearegol o bwys(RIGS) 	Mae'r canllawiau yn y CDLI	APCE
------	---	---	----------------------------	------

Adroddiad cynnydd: APCE: Mae canllawiau yn y CDLI ac yn berthnasol i bob cais Cynllunio.

A7.5		<p>Meithrin gwell dealltwriaeth o Rinwedd Arbennig Llonyddwch ac unigedd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ymchwil a chymhwyso methodoleg newydd o fesur Llonyddwch o fewn y Parc Cenedlaethol. • Diffinio Llonyddwch fel y'i cymhwysir i Barc Cenedlaethol Eryri trwy gynnwys yn yr arolwg ymwelwyr a thrigolion i ddarganfod profiad Llonyddwch yn Eryri • Parhau i gysylltu â'r Weinyddiaeth Amddiffyn i annog gostyngiadau yn nifer y gweithgareddau hedfan isel sy'n digwydd dros Eryri 	<p>Bydd methodolegau newydd wedi cael eu hystyried a'u cynnwys ym mhroses fapio'r a diogelu'r rhinwedd arbennig hwn.</p> <p>Cyflawnir diffiniad o dawelwch a dealltwriaeth o brofiad defnyddwyr o'r Rinwedd Arbennig hwn trwy arolwg defnyddwyr.</p> <p>Bydd cyfarfodydd cyswllt wedi digwydd yn rheolaidd.</p>	APCE
------	---	--	---	------

Adroddiad cynnydd: APCE: Cwblhawyd y prosiect mapio Llonyddwch Prifysgol Caerwynt ac mae'r canlyniadau wedi'u hychwanegu at QGIS. Mae astudiaethau canfyddiad wedi dangos bod Llonyddwch yn Rhinwedd Arbennig pwysig Eryri i drigolion ac ymwelwyr. Ychwanegwyd y canlyniadau at raglen Llysgenhadon Eryri ac wedi'u rhannu â'r Swyddog Awyr Dywyll.

A7.6		<p>Sefydlu cofrestr risg ar gyfer asedau diriaethol ac anghyffyrddadwy'r Parc Cenedlaethol.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynnal ymarfer o gadw cofrestr risg gan groesgyfeirio â Pholisi A3.3, gan sicrhau y rhagflaenir parodrwydd a mesurau lliniaru. • Gweithio gyda phartneriaid allweddol i ystyried gwersi o bandemig COFID-19. 	Erbyn 2022 bydd cofrestr risg ar gyfer asedau diriaethol ac anghyffyrddadwy'r Parc Cenedlaethol wedi cael ei chynhyrchu.	APCE
<p>Adroddiad cynnydd: Mae Gwasanaeth Eiddo APCE yn cynhyrchu Cofrestr Asedau ar gyfer asedau diriaethol, sy'n cael ei hymgorffori yn Strategaeth Garbon yr Awdurdod. Mae casglu data ar gyfer Adroddiad Cyflwr y Parc (2023) wedi dechrau, a bydd yn ystyried bygythiadau a chyfleoedd i holl Rinweddau Arbennig Eryri.</p>				

Iechyd a Llesiant yn Eryri: Mae Eryri yn darparu cyfoeth o gyfleoedd ar gyfer dysgu a darganfod ac yn gwella lles ein cenedl ar yr un pryd

CANLYNIAD B1

Mae'r Parc Cenedlaethol yn cael effaith bositif ar lesiant.

A ydym o fewn ein llinell amser?

Mae B1.3 wedi'i ddisodli gan ddathliadau penblwydd 70 oed yn Hydref-Tachwedd 2021 sydd wedi cyflawni'r un amcanion, yn ogystal â'r prosiectau parhaus yn ardaloedd y Carneddau ac Ardudwy. Bydd y ffocws ar les cymunedau Eryri yn parhau am weddill y Cynllun a thu hwnt.

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

- Mae llwyddiant y cynlluniau Gwirfoddoli a Phresgripsiynu Cymdeithasol yn dibynnu ar arian grant.

Casgliad:

Bu cynnydd yn erbyn pob mesur llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri ar gyfer Canlyniad B1, gyda B1.3 eisoes wedi'i gyflawni. Mae'r amcan yn dal ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif canlyniad	Statws cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
B1.1		<p>Cynyddu'r gwaith gyda phartneriaid, gwasanaethau iechyd a Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus trwy gynlluniau rhagnodedig sydd o fudd i gymdeithas.</p> <ul style="list-style-type: none"> Adnabod cynulleidfaoedd targed Casglu data ar y rhwystrau y mae'r bobl hyn yn eu wynebu a cheisio cyfleoedd i ddileu'r rhwystrau hyn yn barhaol Adnabod a hyrwyddo cynlluniau sydd eisoes ar y gweill o fewn y Parc Cenedlaethol Sefydlu cynlluniau rhagnodedig newydd (ynghyd â threfn gyfeirio) o fewn ac o amgylch y Parc Cenedlaethol ar gyfer y cynulleidfaoedd targed, yn seiliedig ar ymarfer gorau a chanlyniadau ymchwil 	<p>Erbyn diwedd 2020 byddwn wedi cwblhau'r gwaith ymchwil sydd ei angen ac wedi adnabod cynlluniau i'w hyrwyddo'n eang ar draws y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Erbyn diwedd y Cynllun, ein bwriad yw sefydlu cynlluniau cymdeithasol penodol i'w treialu gyda'r Parc Cenedlaethol yn bartner mewn o leiaf un prif gynllun yn gweithio tuag at strategaeth llesiant ffurfiol.</p>	<p>APCE</p> <p>Let's Get Moving Gogledd Cymru</p> <p>Iechyd Cyhoeddus Cymru</p> <p>Ramblers Cymru</p> <p>Partneriaeth Awyr Agored</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>CNC</p> <p>Chwaraeon Cymru</p> <p>Prifysgol Bangor</p>

Adroddiad cynnydd: APCE: Parhau i gynnig digwyddiadau llesiant am ddim i'r cyhoedd a'u hysbysebu trwy rwydwaith grŵp Iechyd Gwyrdd BIBC a Dewch i Symud Gogledd Cymru er mwyn rhannu'r wybodaeth gyda phresgripsiynwyr gwyrdd.

CBS: Dros y 12 mis diwethaf mae nifer o bartneriaethau wedi datblygu gan gynnwys gweithio'n agos gyda'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol (Tir Afon) a'r Cynllun Cyfeirio yn fewnol, y tîm datblygu hamdden, Gwasanaethau Cymdeithasol, Coleg Llandrillo a'r Bartneriaeth Awyr Agored. Mae partneriaid eraill yn cynnwys grwpiau ADY er mwyn darparu ystod amrywiol o weithgareddau ar gyfer llawer o wahanol boblogaethau. Bellach cynhelir sesiynau wythnosol mewn partneriaeth.

CG: Cyflwyno Rhaglen Iach ac Egniol lwyddiannus ochr yn ochr â thimau Iechyd Meddwl Cymunedol mewn 2 awdurdod lleol, sy'n cwmpasu Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr. Prosiect presgripsiynu cymdeithasol gyda cherdded yn cael ei ddefnyddio fel triniaeth ar gyfer afiechyd meddwl.

CESS: Rydym wedi buddsoddi yn ein systemau rheoli a chefnogi gwirfoddolwyr i sicrhau ein bod yn gallu ymateb yn gadarnhaol i anghenion a gofynion ystod eang o gyfranogwyr – er enghraifft rydym wedi gallu trefnu cefnogaeth bwrpasol i wirfoddolwr sydd â chyflyrau iechyd difrifol a chymhleth i wirfoddoli'n ddiogel gyda ni.

ICC: yn gweithio gyda rhagnodwyr a darparwyr mewn ymgais i gryfhau'r llwybrau amrywiol sydd wedi cael eu rhoi ar waith mewn gwahanol leoliadau i alluogi mynediad pobl at fyfyr natur. Mae gwaith cwmpasu ac adolygu'r ddarpariaeth bresennol wedi dangos myrdd o ddulliau a gwersi i'w dysgu wrth i ni fireinio'r broses a'r profiadau ar y cyd â phartneriaid, gan gynnwys Parc Cenedlaethol Eryri.

B1.2		<p>Hyrwyddo a threfnu ystod eang o weithgareddau fydd yn gwella llesiant pobl</p> <ul style="list-style-type: none"> Datblygu adnodd ar-lein yn ymwneud â gweithgareddau a llwybrau o fewn y Parc Cenedlaethol, wedi eu targedu a'u teilwrio ar gyfer y cynulleidfaoedd a ganfyddir o dan Bolisi B1.1 Sicrhau darpariaeth ddigonol o ran mynediad at ddyfroedd mewndirol ar gyfer gweithgareddau dŵr, yn enwedig yng ngoleuni newidiadau deddfwriaethol yn y dyfodol. Parhau i ehangu cyfleoedd gwirfoddoli o fewn y Parc Cenedlaethol gan gynnwys gweithgareddau corfforol a diwylliannol (gweler hefyd bolisi A5.2) Datblygu cyfleoedd gwirfoddoli ar gyfer pobl anabl Ar gyfer pobl anabl a grwpiau difreintiedig, hyrwyddo gweithgareddau o fewn y Parc Cenedlaethol fydd yn gwella'u dealltwriaeth o'r Rhinweddau Arbennig Annog cyfleoedd ar gyfer cymdeithasu o fewn yr amgylchedd naturiol 	<p>Erbyn diwedd 2021, bydd adnoddau ar gael trwy wefan y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Erbyn 2025 bydd Cydlynnydd Gwirfoddoli APCE yn adrodd ar y ddarpariaeth gynyddol o gyfleoedd i wirfoddolwyr a bydd tystiolaeth o gynlluniau a phrosiectau perthnasol ar gael.</p>	<p>APCE CNC Ymddiriedolaeth Genedlaethol Partneriaeth Awyr Agored WCVA Iechyd Cyhoeddus Cymru Cyngor Gwynedd Cyngor Celfyddydau Cymru Menter Iaith Amgueddfa Lechi Genedlaethol Ymddiriedolaeth Archeolegol Chwaraeon Cymru Ymddiriedolaeth John Muir</p>
------	--	--	--	---

Adroddiad cynnydd: APCE: Wedi cynnig 7 taith gerdded ystyriol, 4 sesiwn ioga awyr agored a 4 sesiwn ysgol goedwig trwy gydol 2022.

CBCS: Mae'r adain wedi gallu gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu nifer o weithgareddau dan do ac awyr agored sy'n cynnwys: Sesiynau Ffitrwydd Cyffredinol mewn canolfannau; Hybiau Cymunedol - ffitrwydd carreg drws a chwaraeon; Gweithgareddau awyr agored (dringo dan do, gweithgareddau dŵr, Nofio Diogel yr RNLI, E-feicio, Beicio mynydd, padlfyrddio, byw yn y gwyllt a chyfeiriannu; Gweithgareddau chwaraeon ar ôl ysgol; Cyfleoedd hyfforddi i bobl ifanc - cyrsiau Addysg Hyfforddwy.

SA: Cyflwyno prosiect Babi Actif yn barhaus, gan gynnwys sesiynau (buggyfit, ysgolion coedwig, teithiau natur ac ati) i famau fod a rhieni newydd yn eu hannog i fod yn actif yn yr awyr agored.

OP: Roedd y prosiect presgripsiynu cymdeithasol yn cynnwys cyfleoedd i gymryd rhan mewn amrywiaeth o weithgareddau i gefnogi triniaeth a llwybrau ymadael er mwyn parhau i hybu cyfranogiad trwy glybiau cymunedol; cerdded, dringo, beicio. Cynhaliwyd prosiect ymchwil ochr yn ochr â Phrifysgolion Bangor/Met Caerdydd i fesur a gwerthuso'r rhaglen. Fideo ar y prosiect wedi'i greu a'i rannu ar-lein fel adnodd ar gyfer rhaglen yn y dyfodol.

Partneriaeth Caru Eryri; cyfleoedd gwirfoddoli wedi'u hysbysebu ar gyfer unigolion â symudedd cyfyngedig; rolau gwahanol megis cwblhau arolygon gydag ymwelwyr, staffio'r fan wybo-daeth mewn meysydd parcio.

CNC: Cynhaliwyd peilot hygyrchedd ar ein safleoedd ein hunain yn ogystal ag ar hyd llwybr arfordir Cymru.

YG: Partneriaeth Cwm Idwal - cyflwyno cyfres o deithiau cerdded llesiant ac ymweliadau ar gyfer grwpiau.

CG: Prosiect Pontio'r Cenedlaethau a gynhelir mewn gwahanol leoliadau gan gynnwys Dolgellau a'r Bala. Y bwriad yw creu cysylltiadau newydd rhwng plant a phobl o bob oed. Bydd hyn yn cynyddu parch a dealltwriaeth rhwng y cenedlaethau ac yn arwain at gymunedau cryfach. Mae amrywiaeth o brosiectau o'r rhai mewn ysgolion a chartrefi gofal, i rai cymunedol i'r rhai sy'n gweithio ar wydnwch cymunedol.

Mae Gwynedd Oed Gyfeillgar yn gweithio i fod yn awdurdod lleol sy'n ystyriol o oedran. Bydd cyrraedd y nod yn cyfrannu at lesiant unigolion y Parc.

Dementia Actif Gwynedd - 17 o ddosbarthiadau wythnosol ar draws Gwynedd - rhai o fewn ffiniau'r Parc, megis Dolgellau. A hefyd yn cynnal sesiynau Cyfeillion Dementia er mwyn cynyddu ymwybyddiaeth a lleihau stigma.

B1.3		<p>Cynllunio prosiect yn seiliedig ar y berthynas hir a chyfatebol rhwng pobl Eryri a'r tir</p> <ul style="list-style-type: none"> • Casglu grŵp o arbenigwyr yn y maes i adnabod ffyrdd posibl o weithredu'r prosiect hwn • Adeiladu ar waith Partneriaeth Tirwedd y Carneddau sef y Prosiect Hanes Llafar • Hyrwyddo gweithdai gyda nifer o gynrychiolwyr cymunedau er mwyn trafod y dulliau gorau o fynegi'r cysylltiadau cynhenid hyn • Cefnogi a chynghori (fel bo angen) datblygiad y prosiect hyd ei ddiwedd, yn unol â phenderfyniad preswylwyr lleol 	<p>Erbyn 2021 byddwn yn sicrhau bod sesiwn mapio meddwl wedi digwydd a bod cysylltiadau wedi eu gwneud gyda chynrychiolwyr perthnasol o'r gymuned.</p> <p>Ar gyfer dathlu 70 mlynedd ers dynodi Parc Cenedlaethol Eryri, bydd gweithdai wedi eu cynnal a bydd y prosiect wedi ei lansio ac yn cael ei gydlynu hyd ei derfyn.</p>	<p>APCE</p> <p>Holl bartneriaid ac aelodau Cymuned perthnasol.</p>
------	---	---	--	--

Adroddiad cynnydd: Cyflawnwyd y cam hwn trwy ddatliadau Eryri 70 a sefydlodd nifer o brosiectau cymunedol yn dathlu ac yn archwilio beth oedd yn ei olygu i fyw a gweithio yn Eryri. Mae'r wefan www.eryri70.cymru yn dangos sut mae Eryri wedi ysbrydoli artistiaid amrywiol ers canrifoedd drwy ofyn cwestiynau, darganfod ac hel atgofion am orffennol, presennol a dyfodol y parc, gan arddangos gwaith amrywiaeth enfawr o artistiaid a phobl ifanc lleol sy'n cael eu hysbrydoli gan Eryri yn eu gwaith creadigol. Mae gwaith Prosiect Hanes Llafar Partneriaeth Tirwedd y Carneddau yn mynd rhagddo yn ogystal â phrosiect Ardudwy sy'n mynd rhagddo yn cofnodi straeon yn ymwneud ag amrywiol adeiladau ac olion adeiladau ledled yr ardal. Bydd y ffocws ar les cymunedau Eryri yn parhau am weddill y Cynllun a thu hwnt.

CANLYNIAD B2

Gall preswylwyr ac ymwelwyr ddefnyddio amrywiaeth o lwybrau yn y Parc Cenedlaethol gyda golwg ar wella iechyd y corff a'r meddwl.

A ydym o fewn ein llinell amser? Mae'r llinellau amser wedi'u diwygio i adlewyrchu'r oedi oherwydd Covid-19.

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

- Trafodaethau parhaus gyda Phartneriaid i gytuno ar CLG.

Casgliad:

Bu rhywfaint o gynnydd yn erbyn pob mesur llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri ar gyfer Canlyniad B2. Mae'r amcan yn dal ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif canlyniad	Statws cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
B2.1		<p>Creu cynllun a chanolbwyntio adnoddau ar hyrwyddo, datblygu a chynnal llwybrau hirion sydd wedi eu diffinio'n glir, llwybrau hygyrch, llwybrau aml-ddefnydd (yn arbennig llwybrau beicio a llwybrau beicio mynydd), llwybrau a hyrwyddir a llwybrau cyswllt rhwng trefi a phentrefi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adnabod cynulleidfa oedd targed ar gyfer llwybrau yn unol â pholisi B1.1 • Adolygu Strategaeth Hamdden y Parc Cenedlaethol a sicrhau ei bod yn cyflawni Canlyniad B2 ac yn cynnwys safonau cenedlaethol ar gyfer arwyddion, celfi a hygyrchedd • Ymestyn llwybrau hygyrch trwy symud rhwystrau a chaniatáu mynediad i bawb lle bo'n bosibl, a darparu dewisiadau cyfyngol o leiaf o ran celfi • Llunio arolwg ymhlith pobl leol, rhanddeiliaid ac ymwelwyr er mwyn asesu eu hanghenion a'u gofynion o safbwynt mynediad yn eu hardal leol, ac hefyd unrhyw rwystrau y maent yn eu wynebu wrth fynd allan i'r awyr agored • Yn seiliedig ar y canlyniadau creu cynllun map ar gyfer datblygu llwybrau, gan gynnwys archwilio dewisiadau ar draws y Parc Cenedlaethol mewn ardaloedd megis Bala - Traws, Bala - Dolgellau (yn amodol ar gydymffurfio â gweithred A2.5) a chanfod sut y gellir gwella mynediad ar gyfer pobl anabl i'r safleoedd mwyaf poblogaidd yn y Parc Cenedlaethol • Adnabod ffynonellau arian a dilyn ceisiadau am gyllid er mwyn gwireddu'r cynllun • Cefnogwch lwybrau pellter hir sydd eisoes yn bodoli fel Llwybr Llechi Eryri, Ffordd Cambrian, Taith Ardudwy, Ffordd y Pererinion, Cylchdaith yr Wyddfa, Llwybr Gogledd Cymru, Llwybr Arfordir Cymru ayyb. 	<p>Caiff y cynllun gweithredu yn y golofn 'Trosolwg o'r camau' ei weithredu dros y 5 mlynedd nesaf fel bod yr holl gamau gweithredu wedi'u cwblhau erbyn 2025.</p>	<p>APCE</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>CNC</p> <p>Fforymau Mynediad Lleol</p> <p>Cymdeithas Eryri</p> <p>Llwybr Llechi Eryri</p>

Adroddiad cynnydd: APCE: Strategaeth Hamdden i'w chyflwyno ym mis Ebrill 2023. Mae hyn yn cynnwys cydnabod lledaeniad ac amrywiad gweithgareddau sy'n digwydd yn y Parc Cenedlaethol, a nodi lle mae bylchau yn y darpariaethau hynny megis llwybrau ceffylau. Mae'r Gwasanaeth Wardeiniaid yn blaenoriaethu gwaith llwybrau trwy ystyried cyfleoedd i greu cylchedau, cysylltiadau cymunedol a darparu cyfleoedd i bawb. Trwy gydweithio â'r adran Ymgysylltu, mae'r llwybrau sy'n cael eu hyrwyddo wedi'u harolygu a'u cyflwyno ar wefan newydd yr Awdurdod.

Mae CNC wedi mabwysiadu'r llwybr beicio sy'n rhedeg yn gyfan gwbl ar ein stad yn Nolwyddelan o Fenter Siabod. CNC yn gweithio gyda Cycle UK i ddatblygu llwybr pacio beiciau pellter hir - Traws Eryri. Mae CNC yn gweithredu rhaglen Llwybr Arfordir Cymru a Llwybrau Cenedlaethol.

CESS: Parhau â'n hymrwymadau i helpu i gynnal a chadw Llwybr Llechi Eryri, Lôn Gwyrfaï a Llwybr Mawddach, trwy drefnu timau gwirfoddol i glirio ffosydd a draeniau, rheoli llystyfiant, a gwneud mân waith ailwynebu ac atgyweirio. Ar hyd y llwybrau hyn rydym hefyd yn clirio sbwriel a rheoli rhywogaethau ymledol lle bo'n briodol. Mae hyfforddiant achrededig mewn cynnal a chadw llwybrau troed yn rhoi cyflwyniad sylfaenol i ystod eang o bobl, gan feithrin dealltwriaeth o'r gwaith a'r angen amdano.

YG: Cynnal nifer o lwybrau pellter hir (e.e. Llwybr Llechi Eryri, Ffordd Cambrian).

CG: Mabwysiadwyd Cynllun Gwella Hawliau Tramwy (RHIP) ar ôl ymgynghori â PCE ac ymgynghoriad cyhoeddus. Ymgynghorwyd ar yr adolygiad o lwybrau Teithio Llesol. Bydd prosiectau Safle Treftadaeth y Byd Tirwedd Llechi Cymru yn helpu i sicrhau mynediad i rai o'n tirweddau llechi a'n cymunedau.

<p>B2.2</p>		<p>Sicrhau bod gwaith Hawliau Tramwy yn cael ei flaenoriaethu'n effeithiol a bod cyfrifoldebau a safonau yn eglur, gydag APCE yn canolbwyntio ei adnoddau ar lwybrau aml-ddefnyddwyr a llwybrau'r ucheldir</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creu cynllun blaenoriaethau a chynnal llwybrau i sicrhau bod adnoddau yn cael eu rheoli yn effeithiol ac wedi eu targedu • Parhau i weithredu'r Cytundeb Lefel Gwasanaeth gyda Chyngor Conwy a'i adolygu yn rheolaidd. Cytuno ar MD gyda Chyngor Gwynedd a'i weithredu • Sicrhau bod yr holl bartneriaid sydd yn cwblhau gwaith Hawliau Tramwy o fewn y Parc Cenedlaethol yn gweithio i'r safonau a nodir yn y strategaeth mynediad o dan Bolisi B2.1 	<p>Erbyn diwedd 2021, bydd y Cynllun Cynnal wedi ei lunio a'i weithredu. Bydd cytundebau mewn lle gyda Chyngor Gwynedd.</p> <p>Erbyn diwedd 2022, bydd y ddogfen safonau mewn lle ac wedi ei harwyddo gan bartneriaid penodol.</p> <p>Bydd arolygon system gwybodaeth ddaearyddol (GIS) yn darparu data mesuradwy ar gyfer rhwydwaith llwybrau Conwy</p>	<p>APCE</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>CNC</p> <p>Ramblers Cymru</p>
--------------------	---	--	--	--

Adroddiad cynnydd: APCE: Mae CLG gyda CBSC yn parhau ac mae Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth yn cael ei drafod gyda CG i amlinellu cyfrifoldebau. Gwasanaeth Warden - Mae gwaith Hawliau Tramwy yn cael ei reoli a'i gofnodi ar y system gyfrifiadurol. Cytunir ar flaenoriaethu gwaith prosiect gan grŵp sy'n cynnwys Swyddog Prosiect, Rheolwr Mynediad a Lles, Uwch Wardeniaid a Phennaeth Gwasanaeth Wardeiniaid.

Mewnbyn CNC i ymgynghoriadau CGHT ar gyfer Conwy a Gwynedd.

Mewn partneriaeth ag APCE, mae gan CESS raglenni cynnal a chadw blynyddol ar yr Wyddfa, Lôn Gwyrfaï, Llwybr Mawddach, Llwybr Llechi a CESS/YG yn gweithio gyda'i gilydd ar lwybrau yn y Glyderau/ Carneddau.

YG: Cynnal a chadw parhaus ac atgyweirio erydiad ar yr holl lwybrau troed ar dir yr YG.

Mae CG ac APCE yn rhannu gwybodaeth am brosiectau mynediad mawr ac wedi trafod y posibilrwydd o ddefnyddio'r un system ar gyfer archwilio hawliau tramwy. Cynhwyswyd ymrwymiad i ddarparu a hyrwyddo llwybrau aml-ddefnydd yn y CGHT newydd.

B2.3		<p>Gwella cyfleoedd mynediad ar gyfer pobl anabl a grwpiau sydd wedi eu heithrio o gymdeithas Gweler hefyd bolisi B2.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • O ran mynediad i'r Parc Cenedlaethol, ymchwilio i'r rhwystrau a wynebir gan y cyhoedd, gan gynnwys pobl anabl, rhai o gefndiroedd economaidd-gymdeithasol is a grwpiau eraill sydd wedi'u hallgáu • Datblygu camau o dan Bolisi B2.1 i wella cyfleoedd mynediad ar gyfer pobl anabl a grwpiau sydd wedi eu heithrio • Gweithio gyda grwpiau targed ac elusennau penodol yng nghyfnod cynnar dylunio'r prif brosiectau mynediad 	<p>Erbyn diwedd 2025, bydd y gwaith ymchwil wedi ei gwblhau.</p> <p>Byddwn yn sicrhau cynnydd mesuradwy yn y ddarpariaeth fydd ar gael erbyn diwedd cyfnod y Cynllun.</p>	<p>APCE CNC Ymddiriedolaeth Genedlaethol Cyngor Gwynedd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy Chwaraeon Cymru</p>
------	---	---	---	--

Adroddiad cynnydd: APCE: Cwblhawyd fideos hyrwyddo mynediad i bawb ar gyfer pob llwybr/llwybrau sy'n addas i dramperi a byddant ar gael ar wefan APCE. Roedd tua 85 o gerbydau tramper wedi eu llogi yn 2022. Mae beic 4-olwyn newydd hefyd ar gael i'w logi am ddim. Mae'r Strategaeth Hamdden yn canolbwyntio ar yr opsiynau lleiaf cyfyngol ac athroniaeth Mile without Stiles.

PAA: mae prosiectau fel This Girls Adventure a'n rhaglenni gwaith Cynhwysol yn canolbwyntio ar hwyluso mynediad a chymorth i grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol mewn gweithgareddau awyr agored. Mae clybiau cynhwysol yn cael cymorth trwy'r rhaglen Cefnogi Clybiau ac maent yn gweithio'n benodol gyda grwpiau anabl i gael mynediad i weithgareddau awyr agored; Pŵer Beicio, Hwylusedd SEAS. Gwaith parhaus ar fynediad ffisegol i leoliadau/adnoddau naturiol ar gyfer defnyddwyr cadeiriau olwyn (pontŵn Llanberis/Caiac mynediad Afon Dwyryd).

CNC - Peilot hygyrchedd ar lwybr Arfordir Cymru yn gweithio gyda chymuned Profiad. Diweddarodd CNC y wefan i hyrwyddo llwybrau'n well i'r rhai â phroblemau symudedd.

YG: Gosod giatiau cau yn lle camfeydd. Llwybr hygyrch newydd yn y berllan gymunedol, Cwm Penmachno. Roedd partneriaeth Outward Bound a phartneriaeth Cwm Idwal yn canolbwyntio ar annog ac uwchsgilio pobl i ymweld â'r mynyddoedd.

CG: Mae ymrwymiad i egwyddorion mynediad i bawb a mynediad di-rwystr wedi'i ymgorffori yn y CGHT newydd. Bydd prosiectau Safle Treftadaeth y Byd Tirwedd Llechi Cymru yn helpu i sicrhau mynediad i rai o'n tirweddau llechi a'n cymunedau.

CANLYNIAD B3

Caiff ein Rhinweddau Arbennig eu cydnabod yn eang

A ydym o fewn ein llinell amser? Addaswyd ar ôl Covid ond nawr mae ar y trywydd iawn.

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

Effeithiwyd ar flaenoriaethau sefydliadau amrywiol - bydd mesuriadau llwyddiant yn cael eu haddasu yn 2023 i adlewyrchu blaenoriaethau newydd yr holl Bartneriaid.

Casgliad

Bu cynnydd clir yn erbyn yr holl fesuriadau llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri ar gyfer Canlyniad B3. Mae'r amcan yn dal ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif canlyniad	Statws cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
B3.1		<p>Datblygu strategaeth marchnata brand ar gyfer Eryri yn seiliedig ar y Rhinweddau Arbennig a'i gweithredu yn gyson ar draws y sectorau cyhoeddus a phreifat</p> <ul style="list-style-type: none"> Gan ddefnyddio dealltwriaeth a gwybodaeth lleol, creu darlun cadarn a chlr o hunaniaeth ddiwylliannol a hanesyddol y Parc Cenedlaethol. Yn dilyn datblygu egwyddorion ar gyfer Rheoli Ymwelwyr (gweler Polisi A1.1), datblygu strategaeth marchnata/brand ar gyfer Eryri wedi ei seilio ar hyrwyddo a diogelu ei Rhinweddau Arbennig. Dylai'r strategaeth ystyried: 'Brand Cymru' gan Croeso Cymru; cynulleidfaoedd targed a marchnadoedd sy'n dod i'r amlwg; mynd i'r afael â gorlenwi ac effaith ar yr amgylchedd mewn mannau poblogaidd; pwysleisio elfennau eco a gwyrdd, mwynhâd tawel; manteision yr amgylchedd i lesiant; hyrwyddo diwylliant lleol, yr iaith Gymraeg, bwyd a diod Cymreig Creu Strategaeth Treftadaeth Ddiwylliannol a Dehongli ar gyfer y Parc Cenedlaethol ochr yn ochr â'r brand marchnata (uchod) Datblygu cyfleoedd ar gyfer gwella profiadau i ymwelwyr trwy gyswllt gydag agweddau hanesyddol a diwylliannol e.e. safleoedd Treftadaeth y Byd, llwybrau llechi, hanes mynydda a hyrwyddo enwau lleoedd Cymraeg a'r iaith Gymraeg. Datblygu gwybodaeth ac adnoddau fydd yn dathlu safleoedd amlwg mewn llenyddiaeth a diwylliant Cymreig, ac annog parch a dealltwriaeth tuag at yr iaith Gymraeg Archwilio'r posibilrwydd o lansio cystadleuaeth flynyddol ar gyfer 'Prifddinas diwylliant Eryri' (gan ddefnyddio gwersi o'r model Dinas Diwylliant). Bydd y dref/pentref buddugol yn derbyn arian i hyrwyddo a threfnu gweithgareddau diwylliannol am y flwyddyn APCE i wella a moderneiddio ei wefan yn unol â'r strategaeth marchnata a brandio newydd Comisiynu ffotograffau newydd o'r ardal i adlewyrchu egwyddorion y strategaeth marchnata a brandio newydd: fideos cyfryngol; ffilmiau drôn; ffeiliau gpx o lwybrau ayyb 	<p>Erbyn diwedd 2021, byddwn wedi gweithio gyda'n partneriaid i greu strategaeth marchnata a brandio newydd yn seiliedig ar wybodaeth leol, a byddwn wedi datblygu strategaeth ddehongli yn sgil hyn.</p> <p>Gan ddefnyddio gwefan wedi ei dylunio o'r newydd a darluniau, sefydlu nifer o brosiectau i gryfhau agweddau hanesyddol, diwylliannol a llenyddol o fywyd yr ardal.</p> <p>Bydd adolygiad o'r brand newydd yn cael ei gynnal erbyn 2025.</p>	<p>APCE</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>Cadw</p> <p>Cyngor y Celfyddydau</p> <p>Menter Iaith</p> <p>Amgueddfa Lechi Genedlaethol</p> <p>Ymddiriedolaeth Archeolegol Gwynedd</p>

Adroddiad cynnydd: APCE: Cynhaliwyd gweithdai Strategaeth Treftadaeth Ddiwylliannol gyda staff ac mae ymgysylltu'n digwydd gyda phartneriaid ac arbenigwyr pwnc. Wefan newydd yr Awdurdod bellach wedi'i chwblhau a'i lansio, gyda defnydd o ddelweddau brand wedi'u hadnewyddu yn rhoi ymdeimlad o'r Rhinweddau Arbennig. Hefyd datblygwyd Strategaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu a'i chymeradwyo gan yr Aelodau a'i hadolygu a'i hadrodd yn flynyddol. Ymgyrch gyfathrebu flynyddol gydag ymwelwyr, mewn Partneriaeth â Phartneriaethau Cenedlaethol eraill ledled Cymru.

YG: Negeseuon yn cyd-fynd â strategaeth APCE a phartneriaid eraill.

CG: Bydd Cynllun Economi Ymwelwyr Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri 2035 yn fodd o farchnata ar y cyd a chyfathrebu rhinweddau arbennig Eryri.

B3.2		<p>Annog ymwelwyr i ddod ar wahanol amseroedd o'r flwyddyn ac i wahanol ardaloedd er mwyn lleihau'r pwysau yn ystod y cyfnod prysuraf ac er mwyn helpu busnesau i oresgyn anawsterau tymhorol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyrwyddo tymor y gaeaf a 'llywiau'r hydref'. Defnyddio darluniau tymhorol ar wefannau • Gweithio gyda phartneriaid i ddatblygu cyfleoedd yn sgil "Ffordd Cymru" • Defnyddio enghreifftiau sydd gennym ar gyfer ystyried y syniad o deithiau thematig fydd yn hyrwyddo Rhinweddau Arbennig Eryri 	Bydd y syniadau blaengar hyn mewn lle erbyn diwedd 2021	<p>APCE</p> <p>Croeso Cymru</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>CNC</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>Plas y Brenin</p> <p>Eryri-Bywiol</p>
------	---	---	---	---

Adroddiad cynnydd: APCE: Lansio teithlenni thematig yn 2023, gyda ffocws ar dreftadaeth ddiwylliannol a chysylltiadau â'r Eisteddfod.

Ymwneud yn rheolaidd ag Eryri 360. Adnewyddu'r wefan a'r brand drwy ddefnyddio palet a delweddau tymhorol. Mae'r strategaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu yn cynnwys canlyniadau penodol sy'n ymwneud â'r cam hwn, ac o ganlyniad mae negeseuon yn rhan annatod o'n cyfathrebu ag ymwelwyr, yn enwedig annog ymweliadau ar wahanol adegau o'r flwyddyn.

CBSC: Parhau i ddatblygu ymgyrchoedd marchnata â ffocws ar gyfer tymor y gaeaf. Mae ymgyrchoedd yn cynnwys sylw radio gyda negeseuon allweddol ac yn adlewyrchu'r ymgyrch trwy sianeli cyfryngau cymdeithasol.

SA/EB: Gweithiodd prosiect Curious Cymru gyda busnesau i ddatblygu profiadau twristiaeth newydd sy'n cynnig ffyrdd cyffrous ac unigryw o ddarganfod Eryri.

YG: Dim hyrwyddiad rhagweithiol o safleoedd prysur yn ystod y tymor prysur. Hyrwyddo mwy o deithiau cerdded ac ati yn ystod tymhorau'r gaeaf/cyfnodau ysgwydd.

CG: Bydd Cynllun Economi Ymwelwyr Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri 2035 yn fodd o farchnata ar y cyd a chyfathrebu rhinweddau arbennig Eryri.

<p>B3.3</p>		<p>Defnyddio'r strategaeth marchnata fel man cychwyn, datblygu cynllun ar y cyd gyda phartneriaid ynghylch y wybodaeth yr ydym yn ei ddarparu ar gyfer ymwelwyr, gyda phwyslais ar y Rhinweddau Arbennig a newid mewn ymddygiad.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adnabod y gynulleidfa darged ar gyfer gwybodaeth a newid mewn ymddygiad • Adnabod pa fath a pha fformat gwybodaeth sydd fwyaf effeithiol, a pha ieithoedd y mae mwyaf o alw amdanynt • Datblygu cynllun ar y cyd i gynnwys canllawiau ar sut y byddwn yn darparu gwybodaeth cyn, yn ystod ac yn dilyn ymweliad, yn ogystal â rhesymoli'r gymysgedd a'r defnydd o dduilliau modern a thraddodiadol o ddarparu gwybodaeth • Gwella gwybodaeth ar gyfleoedd hamdden gan dargedu grwpiau penodol yn unol â'r strategaeth brand a'r cynllun gwybodaeth, a llenwi unrhyw fylchau yn y wybodaeth • Gweithio gyda busnesau twristiaeth i hyrwyddo gwybodaeth a dealltwriaeth am y Parc yn unol â'r strategaeth brand a'r cynllun gwybodaeth e.e. trwy gynllun llysgennad 	<p>Erbyn diwedd 2020, bydd cynulleidfaoedd targed wedi eu hadnabod fel rhan o gynhyrchu'r wefan newydd.</p> <p>Bydd cynllun llysgennad peilot wedi ei sefydlu a bydd y gwersi gaiff eu dysgu yn cael eu cymhwyso ar draws y Parc Cenedlaethol.</p> <p>Bydd y strategaeth brandio yn cyfrannu at y Cynllun ar y cyd ac yn ychwanegu at y wybodaeth a ddarperir erbyn diwedd 2022.</p> <p>Bydd adolygiad o'r brand newydd yn cael ei gynnal erbyn 2025..</p>	<p>APCE</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>Croeso Cymru</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Partneriaeth Awyr Agored</p> <p>Chwaraeon Cymru</p> <p>Eryri-Bywiol</p> <p>GAT</p> <p>CNC</p>
--------------------	---	---	--	--

Adroddiad cynnydd: APCE: Cynhaliwyd arolwg YouGov i ddeall cynulleidfaoedd ymwelwyr. Bellach mae gan gynllun Llysgenhadon Eryri dros 800 o gyfranogwyr. Sefydlwyd grŵp cyfathrebu fel rhan o Strategaeth Economi Ymwelwyr Cynaliadwy 2035 Gwynedd ac Eryri.

CBSC: Parhau i hyrwyddo'r cynllun Llysgenhadon Twristiaeth i fusnesau drwy arian CRF, datblygu modiwlau newydd.

SA/EB: Hyrwyddo ymgyrch AdventureSmart yn Eryri yn barhaus i annog mwynhad diogel (yn arbennig o berthnasol gyda'r ymdrech i hybu twristiaeth allfrig (B5.2)

CG: Roedd partneriaeth Caru Eryri yn cynnwys ymgyrch farchnata gyda hysbysebu wedi'i thargedu; annog mwy o wirfoddolwyr i ymuno â'r cynllun, a hefyd darparu gwybodaeth i ymwelwyr, yn unol â negeseuon APCE, ynghylch negeseuon gwirfoddolwyr i fynd â sbwriel adref, dim gwersylla, cŵn ar dennyn, archebu parcio ymlaen llaw, ac ati.

CNC - cefnogaeth barhaus i hyrwyddo cod cefn gwlad drwy adnoddau i bartneriaid. Datblygwyd cod ymddygiad ar gyfer cerdded ceunentydd.

YG: Negeseuon yn cyd-fynd â strategaeth APCE a phartneriaid eraill.

CG: Bydd Cynllun Economi Ymwelwyr Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri 2035 yn fodd o farchnata ar y cyd a chyfathrebu rhinweddau arbennig Eryri.

CANLYNIAD B4

Caiff dewisiadau cynaladwy ar gyfer parcio a thrafnidiaeth eu gweithredu.

A ydym o fewn ein llinell amser? Ydym

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

- Diffyg cyllid / buddsoddiad
- Diffyg ymrwymiad gan y Partneriaid i'r Strategaeth Barcio a Thrafnidiaeth
- Datblygiadau ehangach yn goddiweddyd y weledigaeth a'r strategaeth wreiddiol.

Casgliad:

Bu cynnydd clir yn erbyn yr holl fesuriadau llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri ar gyfer Canlyniad B4. Mae'r amcan ar hyn o bryd ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif y canlyniad	Statws cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
B4.1		<p>Gwella cynaladwyedd ac argaeledd trafndiaeth ar gyfer ymwelwyr a phreswylwyr a mynd i'r afael â phroblemau parcio</p> <ul style="list-style-type: none"> Adolygu systemau trafndiaeth cyhoeddus mewn ardaloedd poblogaidd er mwyn sicrhau eu bod yn cwrdd ag anghenion a gofynion preswylwyr ac ymwelwyr Sefydlu partneriaethau ymroddgar i sicrhau bod yna reffeniw digonol i gynnal gofynion trafndiaeth cyhoeddus Defnyddio trafndiaeth cyhoeddus fel modd o drosglwyddo gwybodaeth i ymwelwyr Gwella perthnasoedd gwaith gyda busnesau, mentrau cymdeithasol, cymunedau a thir feddianwyr, gan annog datrysiadau ar sail cymunedol Sicrhau bod teithiau trafndiaeth cyhoeddus wedi eu cysylltu'n sicr gyda llwybrau a hyrwyddir gennym Cefnogi mesurau teithio llesol fel y nodir yn neddfwriaeth Llywodraeth Cymru 	Gweithio gyda'r holl argymhellion yr Adolygiad Parcio a Thrafnidiaeth Yr Wyddfa ac Ogwen 2020 i weithredu mesurau ar draws y Parc Cenedlaethol. Adolygu ac addasu mesurau yn ôl yr angen erbyn 2025.	<p>APCE</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Trafnidiaeth Cymru</p> <p>Holl dirfeddianwyr sy'n bartneriaid</p> <p>Bwrdd Uchelgais Economiadd Gogledd Cymru</p> <p>Llywodraeth Cymru</p>

Adroddiad cynnydd: Mewn partneriaeth â TrC, CG a CBSC, mae APCE wedi hyrwyddo sawl elfen o Strategaeth Parcio a Thrafnidiaeth Yr Wyddfa ac Ogwen megis: gwelliannau i rwydwaith Sherpa; WelTag Cam 1 a 2 o Lwybrau Teithio Llesol; gosod synwryddion a chyfleu gwybodaeth fyw i ymwelwyr; symud ymlaen gyda'r system archebu ymlaen llaw i Pen y Pass; creu Partneriaeth ar gyfer manau cyfyng Ogwen a Nant Gwynant.

CESS: Eiriolaeth dros drafndiaeth gynaliadwy, gan weithio gyda Phartneriaeth yr Wyddfa, darparu mewnbwn manwl i Gomisiwn Trafnidiaeth Gogledd Cymru, darparu 2 grŵp ffocws ar gyfer Ymchwil y Senedd ar drafndiaeth gyhoeddus ôl-bandemig. Wedi darparu mewnbwn manwl i'r Panel Adolygu Ffyrdd. Ymateb i ymgynghoriadau Llywodraeth Cymru ar wasanaethau bysiau, y Cynllun Cyflenwi Trafnidiaeth Cenedlaethol, a WELTag 2022.

B4.2		<p>Archwilio a sefydlu cyfleoedd i annog trafnidiaeth fwy gwyrdd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asesu effaith ymwelwyr ar yr amgylchedd o safbwynt allyriadau carbon er mwyn annog symudiad tuag at ddefnyddio technolegau mwy gwyrdd ar gyfer teithio megis ceir, bysiau a beiciau trydan • • Gwella gwybodaeth a marchnata o safbwynt teithio i'r Parc a theithio o'i gwmpas, gan sicrhau bod y dewisiadau mwyaf cynaladwy yn cael eu hyrwyddo a'u hamlygu • Defnyddio technoleg smart er mwyn annog newid arferion (e.e. Cynllun Menter) • Fel ym Mholisi A3.1 gosod pwyntiau gwefru cerbydau trydan mewn mannau strategol yn y Parc Cenedlaethol ar gyfer ymwelwyr a theithwyr 	<p>Gweithio gyda'r holl argymhellion yr Adolygiad Parcio a Thrafnidiaeth Yr Wyddfa ac Ogwen 2020 i weithredu mesurau ar draws y Parc Cenedlaethol. Adolygu ac addasu mesurau yn ôl yr angen erbyn 2025.</p> <p>Bydd ffordd newydd o fesur cyfraniad ac effaith ymwelwyr ar yr ardal mewn lle erbyn 2021 a bydd yn asesu ffactorau amgylcheddol</p>	<p>APCE CNC Ymddiriedolaeth Genedlaethol Cyngor Gwynedd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy Croeso Cymru Partneriaeth Ogwen</p>
------	---	---	--	--

Adroddiad Cynnydd: APCE fel uchod a thrwy greu Strategaeth Garbon ar gyfer yr Awdurdod. Gan weithio mewn Partneriaeth gyda Chyngor Gwynedd, yr Awdurdod yn gweithredu ffyrdd newydd o fesur effaith twristiaeth yn Eryri o dan y Cynllun Economi Ymwelwyr Cynaliadwy.

CBSC: Gosododd Grant Datblygu Busnesau Gwledig bwyntiau gwefru cerbydau trydan mewn 2 lety hunanarlwyo preifat.

YG: Cynorthwyo gyda hyrwyddo gwasanaeth gwennol drydan yn Ogwen. Defnyddio gwasanaeth gwennol trydan a beiciau i hwyluso ymweliadau â Chwm Idwal/Ogwen ar gyfer teithiau tywys/ymweliadau grŵp.

CANLYNIAD B5

Mae ein cyfleusterau ymwelwyr o ansawdd uchel ac yn parchu'r Dirwedd.

A ydym o fewn ein llinell amser?

Mae'r llinellau amser wedi'u haddasu i adlewyrchu effaith Covid-19 ac maent ar y trywydd iawn nawr.

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

Ddim ar hyn o bryd – mae'r amserlenni wedi'u haddasu i adlewyrchu'r aflonyddwch yn 2020-21 ond mae'r holl elfennau ar fin cael eu cyflawni.

Casgliad:

Bu cynnydd clir yn erbyn yr holl fesuriadau llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri ar gyfer Canlyniad B5. Mae'r amcan ar hyn o bryd ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif canlyniad	Statws cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
B5.1		<p>Cyfleusterau ymwelwyr yn derbyn cyllid a buddsoddiad digonol i gyrraedd a gwella ar ddisgwyliadau ymwelwyr</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asesu cyfleusterau ymwelwyr (canolfannau, toiledau ayyb) o fewn y Parc Cenedlaethol ac adnabod blaenoriaethau ar gyfer gwelliannau • Trwy gyfrwng arolwg ymwelwyr, monitro'r farn ar gyfleusterau a gweithredu ar unrhyw argymhellion • Asesu posibiliadau a chynladwyedd ehangu Canolfannau Gwybodaeth a Chanolfannau Ymwelwyr i fod yn ganolfannau cymunedol / llesiant 	<p>Erbyn diwedd 2021, bydd canlyniadau'r asesiad cyfleusterau wedi eu derbyn, a bydd astudiaeth posibilrwydd ehangu rôl y canolfannau croeso wedi ei chwblhau.</p> <p>Bydd canlyniadau'r arolwg ymwelwyr yn dylanwadu ar flaenoriaethau'r dyfodol.</p>	<p>APCE</p> <p>CNC</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Croeso Cymru</p> <p>Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru</p> <p>Cymdeithas Eryri</p>

Adroddiad cynnydd: APCE: mae uwchraddio'r arddangosfa i ymwelwyr wedi'i orffen ym Metws y Coed a bydd ar agor i'r cyhoedd erbyn Pasg 2023.

CNC - rhan-ariannu prosiect dehongli Cam 2 yn Idwal. Gosod band eang ffeibr yn rhannol wedi'i ariannu yn Idwal. Manteision i staff y safle yn ogystal ag i'r gymuned yn Nant Ffrancon.

CG: Bydd Cynllun Gwynedd ac Eryri 2035 yn fodd o flaenoriaethu gwelliannau i gyfleusterau ar draws yr ardal trwy'r Bartneriaeth Economi Ymwelwyr Cynaliadwy. Bydd cyfle i wella dehongliad a chyfleusterau i bawb trwy gynlluniau Safle Treftadaeth y Byd Llechi Cymru.

B5.2		<p>Cefnogi gweithgareddau sydd yn cydfynd â Rhinweddau Arbennig Eryri – yn enwedig tawelwch – a hyn yn annog ymwelwyr i newid amser eu gwyliau a dod yn ystod yr hydref a'r gaeaf er mwyn ysgafnu'r pwysau yn y tymor prysur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cefnogi a hyrwyddo gweithgareddau a mentrau perthnasol i'r statws Awyr Dywyll • Cefnogi a hyrwyddo mentrau perthnasol i dwristiaeth gaeaf • Gwella a hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer mynediad i'r amgylchedd hanesyddol a threftadaeth ddiwylliannol ehangach 	<p>Bydd ein Swyddog Awyr Dywyll yn gweithio i hyrwyddo dealltwiaeth o'r elfen bwysig hon yn Eryri, gan gyflwyno adroddiad perthnasol yn flynyddol.</p> <p>Erbyn diwedd 2021, bydd ein Strategaeth Treftadaeth Ddiwylliannol a Dehongli yn cynnwys hyrwyddo'r amgylchedd hanesyddol yn unol â'r tymhorau (gweler polisi B3.1).</p>	<p>APCE</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Ymddiriedolaeth Genedlaethol</p> <p>Croeso Cymru</p> <p>CNC</p> <p>Cadw</p> <p>Ymddiriedolaeth John Muir</p>
------	---	--	---	---

Adroddiad cynnydd: Mae APCE, CG a CBSC wedi lansio eu Rhaglenni Llysgenhadon sy'n ceisio mynd i'r afael â materion tymhorol.

Mae APCE a CG wedi cynhyrchu Cynllun Strategol Economi Ymwelwyr Cynaliadwy ar gyfer yr ardal ac yn gweithio mewn partneriaeth â CBSC i'w gyflawni.

CBSC: Trwy arian CRF, datblygwyd modiwlau newydd o fewn y rhaglen Llysgennad Twristiaeth.

B5.3		<p>Llety o ansawdd uchel, yn gweddu i'r dirwedd, yn cwrdd â disgwyliadau a gofynion ymwelwyr ac yn helpu i gynyddu gwariant y pen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ymchwilio i'r gofynion a'r bylchau o ran llety ymwelwyr o ansawdd uchel gan gynnwys llety fforddiadwy • Gweithio mewn partneriaeth â Chyngor Gwynedd i ddatblygu Cynllun Rheolaeth Cyrchfan y Cyngor • Trwy gyfrwng Cynllun Datblygu Lleol, cefnogi datblygu a hyrwyddo llety ymwelwyr o ansawdd uchel sydd yn addas i'r dirwedd ac yn cwrdd â gofynion y farchnad 	<p>Erbyn diwedd 2020 bydd gwaith ymchwil wedi ei gwblhau a bydd y CDLI yn cynnwys y canllawiau hyn.</p>	<p>APCE</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p>
------	---	--	---	---

Adroddiad cynnydd: APCE: Mae Polisi 29 yn arwain at tua 4-5 caniatâd y flwyddyn ar gyfer llety gwyliau amgen ar raddfa fach ar ffermydd (ac felly'n cyfrannu at arallgyfeirio). Mae'n ymddangos bod hyn yn gweithio'n dda. Mae pwysau gan ddatblygwyr i drosi gwestai yn dai haf - mae angen monitro hyn yn ofalus.

CG: Bydd Cynllun Gwynedd ac Eryri 2035 yn fodd o flaenoriaethu gwelliannau i gyfleusterau ar draws yr ardal trwy'r Bartneriaeth Economi Ymwelwyr Cynaliadwy.

Cymunedau ac Economi Eryri: Lle Gwych i ddatblygu, byw a gweithio

CANLYNIAD C1

laith, diwylliant a threftadaeth Eryri yn cael eu dathlu, eu cefnogi a'u cryfhau.

A ydym o fewn ein llinell amser? Ydym

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

Nid oes dim yn effeithio ar gyflawni amcanion ar hyn o bryd.

Casgliad:

Bu cynnydd clir yn erbyn yr holl fesuriadau llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri ar gyfer Canlyniad C1. Mae'r amcan ar hyn o bryd ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Rhif canlyniad	Statws cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
C1.1		<p>Hyrwyddo deall, mwynhau a gwarchod yr iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cefnogi a hyrwyddo digwyddiadau cymunedol lleol, grwpiau a phrosiectau creadigol sydd â chysylltiad gyda'r iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig • Creu cyfleoedd ar gyfer pobl ifanc i fod yn llysgenhadon i iaith a diwylliant yr ardal • Arwain trwy esiampl gan sicrhau bod yr iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru yn cael eu hyrwyddo a'u defnyddio mewn digwyddiadau, gweithgareddau a gwybodaeth • Gweithredu mesurau yn y Cynllun Datblygu Lleol a'r Canllawiau Cynllunio Atodol sydd yn annog datblygiadau newydd i gynnal neu wella datblygiad yr iaith Gymraeg • Datblygu a gweithredu cynllun cyfathrebu i wella ymwybyddiaeth ymwelwyr o'r iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig • Sicrhau fod yr iaith Gymraeg yn chwarae rhan flaenllaw mewn unrhyw brosiectau, gweithgareddau neu gynlluniau sy'n deillio o gamau A5.1, A5.2, A6.1, B1.1 B1.2, B1.3, C4.1 a C4.2, boed hynny trwy addysgu am yr iaith, arwain trwy enghraifft a / neu hyrwyddo'r defnydd trwy ddarparu cyfleoedd i gymdeithasu yn y Gymraeg. 	<p>Byddwn yn sicrhau bod y grwpiau hyn yn bwydo i mewn i bolisi B3.1 pan gaiff ei sefydlu, bod Cynllun Cyfathrebu yn cael ei weithredu cyn diwedd 2021, bod canllawiau mewn lle yn y CDLI a'u bod yn cael eu monitro yn flynyddol.</p> <p>Bydd y camau hyn yn cael eu gwerthuso erbyn 2025.</p>	<p>APCE</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Ymddiriedolaeth John Muir</p>

APCE: Mae'r Ysgwrn, Cynllun Partneriaeth Tirwedd y Carneddau a Chynllun Treftadaeth Ddiwylliannol Harlech ac Ardudwy yn cynnig amrywiaeth eang o gyfleoedd i bobl gymdeithasu, ymgysylltu â threftadaeth a chymryd rhan drwy gyfrwng y Gymraeg. Mae'r cyfleoedd hyn yn cynnwys gwirfoddoli, datblygu sgiliau, gweithgareddau a digwyddiadau. Mae Yr Ysgwrn yn ychwanegu at adnoddau Cwricwlwm i Gymru. Mae'r Awdurdod wedi cymeradwyo'n swyddogol y defnydd o'r enwau Yr Wyddfa ac Eryri ym mhob iaith. Cafwyd ymateb cadarnhaol i'r penderfyniad ac mae nifer o gyrff cenedlaethol yn dilyn yr un trywydd, gan arwain at well ymwybyddiaeth o enwau lleoedd Cymraeg a dealltwriaeth o'u harwyddocâd. Mae prosiectau enwau lleoedd yn cael eu cynllunio gyda Pontio (Bangor) ac ar gyfer Eisteddfod Genedlaethol 2023. Rhaid i bob cais cynllunio canolig/mawr gynnal asesiad ieithyddol a dangos nad oes unrhyw effaith andwyol cyn cael ei ganiatáu.

CBSC: Arddangosfa gelf wedi'i chyd-greu gan Bartneriaeth Tirwedd y Carneddau ac ysgol leol a hwyluswyd gan Wasanaeth Archifau Conwy ac mae'n cael ei dangos ar hyn o bryd yng Nghanolfan Ddiwylliant Conwy. Sesiynau celf pellach yn y ganolfan gydag ysgolion i ddilyn. Cynhaliwyd astudiaeth o'r Gymraeg a'r Cynnig i Ymwelwyr. Arolygwyd 69 o fusnesau Conwy (9 ohonynt yn y parc, gyda llawer mwy ar y cyrion) a 193 o ymwelwyr, gan arwain at gynllun gweithredu a fydd yn arwain y gwaith o gyflenwi Creu Conwy. Yn ogystal, mae pecyn cymorth ymarferol wedi'i greu i helpu i wreiddio'r defnydd o'r Gymraeg o fewn busnesau a'r cynnig twristiaeth. Caru Celf – prosiect celf weledol mewn partneriaeth ag Urdd Conwy i ymgysylltu â phobl ifanc yn Nolwyddelan. Thema'r prosiect oedd - Conwy y dyfodol / Conwy of the future gyda phynciau'n cynnwys: pensaernïaeth, technoleg, trafniadaeth, geiriau, diwylliant Cymreig ac ynni cynaliadwy.

Mae taflenni YNGC a deunyddiau dehongli eraill, gan gynnwys arwyddion a gwefan, i gyd yn ddwyieithog. Mae Ymddiriedolaeth Gogledd Orllewin Cymru yn cynhyrchu 'Gwyllt', cyhoeddiad bywyd gwyllt addysgiadol Cymraeg i blant, sydd ar gael i bob ysgol a theulu ar draws Gogledd Cymru. Mae YNGC yn parhau i gynnal digwyddiadau a gweithgareddau addysgiadol cyfrwng Cymraeg gydag ysgolion cynradd o fewn a gerllaw Parc Eryri.

PAA: partneriaeth Caru Eryri; pob cyfathrebiad yn cael ei gyflwyno yn ddwyieithog. Hyrwyddo'r prosiect gyda grwpiau lleol penodol; clybiau cymunedol, colegau addysg bellach. Ar ddiwrnodau prosiect, hyrwyddwyd y defnydd o'r Gymraeg ochr yn ochr â hyrwyddo enwau lleoedd Cymraeg, ac amlygwyd pwysigrwydd diwylliannol o fewn y grŵp a chydag ymwelwyr. Mae'r holl waith PAA yn ddwyieithog gyda phwyslais ar y defnydd o iaith a terminoleg leol.

CESS: gosod esiampl gadarnhaol o ddefnydd rhagweithiol o'r Gymraeg o fewn y trydydd sector cadwraeth.

PLAS: mae popeth yn cael ei gynhyrchu yn Gymraeg ac yn Saesneg, pob sesiwn yn cael ei redeg yn ddwyieithog ac ati. Rydym yn defnyddio enwau Cymraeg ar gyfer lleoedd a phrosiectau.

Coed Cadw: sicrhau bod yr holl ddogfennaeth a gynhyrchir yng Nghymru yn ddwyieithog a bod ein gwaith yn canolbwyntio'n benodol ar y Gymraeg a diwylliant Cymru wrth feddwl am waith ar raddfa tirwedd ac o fewn cyd-destun ffermio. Sicrhau bod coed yn cael eu plannu'n briodol a'r goeden iawn yn y lle iawn, gan osgoi planhigfeydd coetir ungnwd a gwarchod ein coetiroedd brodorol a choed pwysig sy'n asedau diwylliannol a threftadaeth yr ardal.

CG: Mae'r Fenter Iaith wedi parhau i gynnal gweithgareddau a chydweithio gyda grwpiau cymunedol lleol er mwyn hybu'r Gymraeg. Datblygwyd pecyn digidol 'Croeso i Wynedd' ar gyfer mewnfydwyr i'r sir er mwyn eu hannog i ddyddu Cymraeg. Sefydlwyd Fforwm Iaith Gwynedd sy'n fforwm i bartneriaid allweddol ddod ynghyd i drafod materion yn ymwneud â'r Gymraeg. Mae map digidol o weithgareddau cymdeithasol cyfrwng Cymraeg sydd ar gael yng Ngwynedd wedi ei ddatblygu.

ICC: Mae'r Bwrdd Iechyd yn cydnabod ac yn llwyr gefnogi pwysigrwydd galluogi'r boblogaeth i gyfranogi yn y Gymraeg ac i ddathlu'r iaith, diwylliant a threftadaeth. Mae'r Bwrdd yn cefnogi gweithwyr, cleifion ac ymwelwyr i ddefnyddio a mwynhau'r iaith yn y gwaith ac yn eu bywydau bob dydd.

C1.2		<p>Darparu cyfleoedd ar gyfer dysgwyr Cymraeg yn yr ardal</p> <ul style="list-style-type: none"> Hyrwyddo a chefnogi mentrau sydd yn annog ymfudwyr i'r ardal i ddysgu Cymraeg Creu cyfleoedd i ddysgwyr Cymraeg a siaradwyr rhugl gymdeithasu a defnyddio'r iaith, yn enwedig drwy grwpiau gwirfoddolwyr fel ym Mholisiau A5.2 a B1.2 Fel rhan o Bolisi B3.1 a B3.3 darparu hyfforddiant ar yr iaith Gymraeg a'r diwylliant i fusnesau 	<p>Erbyn diwedd 2020 bydd Cynllun Llysgennad peilot wedi ei sefydlu ar gyfer Cynllun Partneriaeth yr Wyddfa. Rydym yn anelu at ehangu hyn i gynnwys y cyfan o ardal y Parc Cenedlaethol erbyn 2021.</p> <p>Byddwn yn monitro nifer y dysgwyr Cymraeg a fydd yn cymryd rhan mewn gweithgareddau grwpiau gwirfoddolwyr a gynigir gan yr holl Bartneriaid i fesur cynydd</p>	<p>APCE</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>CNC</p> <p>Iechyd Cyhoeddus Cymru</p> <p>Partneriaeth Awyr Agored</p> <p>Chwaraeon Cymru</p>
------	---	--	---	---

Adroddiad cynnydd: APCE: Anogir pob gwirfoddolwr i gymryd rhan yn y cynllun Llysgenhadon fel cyflwyniad i'r PC.

Sefydlwyd cynllun Wardeiniaid Gwirfoddol Cader Idris yn debyg i'r Wyddfa, i annog dysgwyr i ymarfer pan fyddant allan ar batrôl. Mae 65% o wirfoddolwyr Yr Wyddfa yn rhugl yn y Gymraeg, 20% o wirfoddolwyr Cader Idris yn rhugl yn y Gymraeg.

JMT: Derbyniodd 22 o gyfranogwyr hyfforddiant Cymraeg wedi'i deilwra fel rhan o brosiect y Carneddau ym mis Mehefin 2021. Roedd hwn yn canolbwyntio ar Leoedd Gwyllt yn Eryri.

YNGC: yn darparu digwyddiadau a gweithgareddau dwyieithog, gan gynnwys teithiau cerdded a sgysiau a hefyd yn cynnig cyfleoedd anffurfiol i sgwrsio yn Gymraeg mewn tasgau gwirfoddol a digwyddiadau cyhoeddus/cymdeithasol.

PAA: Caru Eryri Cynlluniau i gynnwys sesiynau dysgwyr Cymraeg penodol o fewn y prosiect.

Coed Cadw: Sicrhau bod ein holl weithgareddau yn cael eu hyrwyddo'n ddwyieithog ac yn gallu darparu ar gyfer dysgwyr Cymraeg. Anogir ein staff i ddysgu neu loywi eu Cymraeg gyda'r nod o gynyddu gallu Cymraeg ein staff ein hunain trwy nifer o fentrau mewnol a thrwy gefnogi eu dysgu trwy ddarparwr.

CG: Mae'r Fenter Iaith yn cynnal gweithgareddau amrywiol i ddysgwyr.

ICC: Mae BCPHT yn darparu cyfres gynhwysfawr o gymorth i ddysgwyr Cymraeg yng Ngogledd Cymru ac yn cymryd agwedd ragweithiol at godi ymwybyddiaeth o'r rhain yn unol â mesurau'r Gymraeg.

C1.3		<p>Diogelu enwau lleoedd Cymraeg</p> <ul style="list-style-type: none"> Gweithredu mesurau yn y Cynllun Datblygu Lleol sydd yn annog defnyddio enwau lleoedd Cymraeg ar gyfer busnesau, datblygiadau, tai a strydoedd Gweithredu mesurau yn y Cynllun Datblygu Lleol sydd yn annog defnyddio arwyddion dwyieithog Dolen i raglen Ieithoedd Brodorol UNESCO er mwyn hyrwyddo enwau lleol y Parc Cenedlaethol a'i asedau mwyaf adnabyddus 	Byddwn yn sicrhau bod canllawiau yn y CDLI a bod Canllawiau Cynllunio Atodol yn bodoli er mwyn hyrwyddo'r elfennau hyn.	<p>Comisiynydd y Gymraeg a Chomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol</p> <p>Menter Iaith</p> <p>APCE</p> <p>Cadw</p> <p>Comisiwn Brenhinol Henebion Cymru (RCAHMW)</p>
------	---	--	---	--

Adroddiad cynnydd: APCE - Mae Cynllun Partneriaeth Tirwedd y Carneddau a Chynllun Treftadaeth Ddiwylliannol Harlech ac Ardudwy yn casglu enwau lleoedd i gyfrannu at y Rhestr o Enwau Hanesyddol Cymraeg. Dehonglir a hyrwyddir yr enwau trwy brosiectau creadigol.

Yn 2022, penderfynodd Awdurdod y Parc Cenedlaethol fabwysiadu'r enwau Eryri ac Yr Wyddfya yn swyddogol ym mhob iaith. Mae'r penderfyniad hwn wedi ysgogi gweithredu tebyg gan gyrrff cenedlaethol eraill ac wedi ysbrydoli gwell ymwybyddiaeth o enwau lleoedd Eryri a'u harwyddocâd diwylliannol.

Mabwysiadwyd egwyddorion ar gyfer delio ag enwau lleoedd gan APCE, er mwyn cysoni'r defnydd o enwau lleoedd. Mae'r rhestr o enwau llynnoedd ar fin cael ei chysoni gan y Panel Safoni Enwau Lleoedd a bydd hyn yn arwain at gysondeb yn enwau copaon Eryri maes o law.

CG: Mae Cyngor Gwynedd wedi adnabod y prosiect Enwau Lleoedd Brodorol Cymreig fel prosiect blaenoriaeth yng Nghynllun y Cyngor. Mae'r rhaglen waith yn rhoi sylw i Enwau Cyngor, Enwau Tai, Enwau Strydoedd, stadau tai a stadau diwydiannol, Pentrefi ac Aneiddleoedd a Nodweddion Daearyddol yn ogystal â cheisio dylanwadu ar bartneriaid allanol.

CANLYNIAD C2

Swyddi a chyfleoedd yn annog pobl i aros yn yr ardal.

A ydym o fewn ein llinell amser? Ydym

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

Unrhyw ddiffyg buddsoddiad mewn seilwaith digidol yn y rhanbarth.

Canlyniadau penderfyniadau Llywodraeth Cymru i'r Sector Amaethyddol.

Casgliad:

Bu rhywfaint o gynnydd yn erbyn pob mesur llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri ar gyfer Canlyniad C2. Mae'r amcan yn dal ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif canlyniad	Statws cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
C2.1		<p>Gwella seilwaith cyfathrebu yn yr ardal ar gyfer busnesau a chymunedau mewn modd na fydd yn amharu ar y dirwedd</p> <ul style="list-style-type: none"> Cefnogi partneriaid i gyflawni mentrau blaengar a sensitif i'r tirlun er mwyn gwella seilwaith ar gyfer band eang, data symudol a'r rhyngwrwyd mewn ardaloedd gwledig Cefnogi mentrau o fewn y strategaethau twf rhanbarthol sydd yn gwella cysylltedd digidol ac hefyd yn gwarchod y tirlun Gweithio gyda Cyngor Gwynedd i ddatblygu'r cynigion ymhellach ar gyfer creu swyddi o werth uchel ar draws ystod o feysydd. 	<p>Cysylltedd digidol ar draws Eryri wedi gwella'n sylweddol.</p> <p>Wi-fi rhad ac am ddim wedi ei gysylltu i ganolfannau cymunedol a hybiau hefyd ar gael.</p>	<p>APCE</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Grwpiau Gweithredu Lleol</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru</p> <p>Gogledd Cymru Creadigol</p> <p>Mantell Gwynedd</p> <p>BGC Conwy Sir Ddinbych</p>

Adroddiad cynnydd: Ariannodd CNC yn rhannol osodiad band eang ffeibr yng Nghwm Idwal fel rhan o'r bartneriaeth yno gydag APCE a'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol.

CG: Mae Cyngor Gwynedd yn a) Cydweithio gydag Uchelgais Gogledd Cymru i ddatblygu a gwireddu cynlluniau'r Rhaglen Ddigidol b) Gosod offer Trefi Clyfar ym mhrif ganolfannau'r sir.

C2.2		<p>Cefnogi a hyrwyddo hyfforddiant, cyflogaeth a chyfleoedd busnes yn ymwneud â phwrpas 1af y Parc Cenedlaethol – neu yn cyd-fynd ag ef ac â'r Rhinweddau Arbennig - yn cynnwys sectorau yn ymwneud â'r amgylchedd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cefnogi a hyrwyddo cyfleoedd i reolwyr tir gymryd rhan mewn cynlluniau nwyddau cyhoeddus fel y nodir ym mholisi A2.1 • Annog a chefnogi datblygiad busnesau a sgiliau perthnasol i weithredu cynlluniau nwyddau cyhoeddus • Cefnogi mentrau yn ymwneud â'r amgylchedd ac Ansawdd Arbennig gyda'r strategaethau tŵf rhanbarthol • Gweithio gyda'r adrannau datblygu economaidd o fewn cynghorau lleol er mwyn datblygu cyfleoedd trwy Barth Menter Eryri, yr enwebiad Treftadaeth Byd Llechi Cymru neu gyfleon eraill i greu swyddi a chyflogaeth o ansawdd uchel • Cefnogi prosiectau sydd yn anelu at fyrhau'r gadwyn darparu bwyd lleol • Gweithio gyda'n' partneriaid i gefnogi amaethwyr i ymateb i'r newidiadau a ddaw yn sgil Brexit, o ran newid yn y farchnad ac o ran y gyfundrefn daliadau • Cefnogi datblygu adnoddau a sgiliau ar gyfer adfer a chynnal adeiladau a nodweddion hanesyddol, yn cynnwys rhaglenni cynyddu gallu fel ym Mholisi A6.1 • Archwilio cyfleoedd ar gyfer datblygu fframwaith cydweithredu i ddatblygu cynlluniau stad-gyfan, trwy ymchwilio i weithredu llwyddiannus mewn ardaloedd eraill sydd dan warchodaeth 	<p>Rydym yn anelu at weld nifer y busnesau yn ymwneud â nwyddau cyhoeddus yn cynyddu. Trwy hyrwyddo a rhannu ymarfer da, bydd hyn yn cael effaith gronnus.</p> <p>Bydd nifer y mentrau a gefnogir gan ein gwahanol bartneriaid wedi cynyddu a bydd fframweithiau newydd posibl wedi eu gwerthuso ac adroddiadau arnynt wedi eu llunio.</p> <p>Bydd ein partneriaethau craidd yn cynnwys mwy o gynrychiolaeth o'r sectorau busnes a thwristiaeth</p>	<p>APCE</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Menter Môn</p> <p>Grŵp Cynefin</p> <p>Ymddiriedolaeth Archeolegol Gwynedd</p> <p>Amgueddfa Lechi Genedlaethol</p> <p>Menter Iaith</p> <p>Gwynedd</p> <p>Grŵp Gwaith a Sgiliau</p> <p>Arloesi Gwynedd Wledig</p> <p>Yr holl Bartneriaid perthnasol</p>
------	---	---	---	--

Adroddiad cynnydd: CBSC: Parhau i ymgysylltu â busnesau lleol yn uniongyrchol a thrwy sianeli cyfathrebu i gefnogi'r economi leol. Trwy weithio mewn partneriaeth a rhwydweithio, annog ymgysylltiad busnes i fusnes i gefnogi cadwyn gyflenwi leol. Derbyn cyllid CRF i ddatblygu cyfeiriadur busnes ar-lein i gefnogi defnydd lleol o B i B a B i C. Trwy grant Cefnogi Busnes Conwy, parhau i gefnogi busnesau lleol gyda phrosiectau twf gan gynnwys datblygu busnes a hyfforddiant sgiliau. Gweithio gyda phartneriaid allweddol i gefnogi a hyrwyddo cyflogaeth a hyfforddiant. Gyda Hwb Cyflogaeth Conwy, yr Adran Gwaith a Phensiynau, Gyrfa Cymru, cynhaliodd Cymru'n Gweithio Ffair Swyddi i amlygu ystod eang o gyfleoedd sydd ar gael. Derbyn cyllid CRF i ddatblygu cynllun Llysgenhadon ymhellach a chyflwyno modiwlau sy'n canolbwyntio ar gyflogaeth yn y sectorau allweddol.

CESS: Cwblhawyd 3 hyfforddeiaeth â thâl ar y Cyflog Byw Gwirioneddol yn 2022, pob un yn arwain at gyflogaeth bellach yn y sector yn Eryri. Mae'r rolau hyn i gyd yn cyfrannu'n uniongyrchol at waith partneriaeth i ofalu am Eryri. Rhaglen hyfforddi achrededig wedi'i hymestyn i 6 uned.

CG: Bydd Cynllun 2035 Gwynedd ac Eryri yn fodd o flaenoriaethu anghenion sgiliau'r sector economi ymwelwyr ar draws yr ardal trwy'r Bartneriaeth Economi Ymwelwyr Cynaliadwy a'r Cynllun Gweithredu. Mae'r Cyngor yn darparu cymorth a chefnogaeth i fusnesau lleol adfer a datblygu i'r dyfodol ynghyd â chymorth i drigolion ddychweled i'r gwaith a chael sgiliau i gynyddu eu henillion.

C2.3		<p>Cefnogi a hyrwyddo hyfforddiant, cyflogaeth a chyfleoedd busnes yn ymwneud ag ail bwrpas y Parc Cenedlaethol neu yn cyd-fynd ag ef ac â'r Rhinweddau Arbennig a'r thema iechyd a llesiant</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cefnogi cynllun nwyddau cyhoeddus fel y nodir ym mholisi A2.1 • Gweithio gyda'r adrannau datblygu economaidd o fewn awdurdodau lleol er mwyn datblygu cyfleoedd trwy Parth Menter Eryri a strategaethau creu cyflogaeth eraill • Cefnogi cyfleoedd yn y sector twristiaeth sydd yn rhai gwerth uchel ac ansawdd uchel ac yn ystyriol o'r angen i ddiogelu amgylchedd y Parc Cenedlaethol • Cynyddu nifer yr hyfforddwyr yn y sector awyr agored sy'n siarad Cymraeg • Cefnogi mentrau hamdden awyr agored sydd yn gwella llesiant pobl • Datblygu ymgyrch i annog busnesau TG a thechnoleg i sefydlu yn yr ardal 	<p>Gydol y Cynllun byddwn yn sicrhau: bod cyfarfodydd yn cael eu trefnu a'u mynychu er mwyn datblygu cyfleoedd newydd; bod canllawiau perthnasol yn y CDLI; bod cynlluniau a phrosiectau yn bodoli.</p> <p>Bydd ymgyrch wedi ei sefydlu i ddenu mwy o fusnesau TG a thechnoleg i'r ardal, a bydd nifer yr hyfforddwyr yn y sector awyr agored sy'n siarad Cymraeg yn cynyddu o 20 i 30%.</p> <p>Bydd ein partneriaethau craidd yn cynnwys mwy o gynrychiolaeth o'r sectorau busnes a thwristiaeth.</p>	<p>APCE</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Partneriaeth Awyr Agored</p> <p>Menter Môn</p> <p>Grŵp Cynefin</p> <p>Menter Iaith</p> <p>Arloesi Gwynedd Wledig</p> <p>Yr holl Bartneriaid perthnasol</p> <p>Mantell Gwynedd</p>
------	--	--	--	--

Adroddiad cynnydd: APCE a CG - Sefydlu Cynllun Economi Ymwelwyr Cynaliadwy a Phartneriaeth ar draws y rhanbarth mewn Partneriaeth â'r sector Twristiaeth.

Grŵp Cynefin: wedi lansio Strategaeth Sgiliau a Chyflogaeth yn 2021 gyda chynllun gweithredol tair blynedd. Yn ogystal, mae Grŵp Cynefin yn cyflogi Swyddog Cyflogaeth sy'n cefnogi tenantiaid a phreswylwyr i ganfod cyfleoedd i gynyddu sgiliau a pharatoi ar gyfer cyflogaeth. Rydym yn gweinyddu grant camau i gyflogaeth o hyd at £300 i gefnogi tenantiaid ar eu taith tuag at gyflogaeth. Trwy ein Hwb Menter yng Nghongl Meinciau, rydym hefyd yn cynnig cefnogaeth busnes ar draws Gwynedd. Nifer o unigolion sy'n byw o fewn ffiniau'r Parc sydd wedi derbyn cefnogaeth yn ystod y flwyddyn:- 15 o drigolion wedi eu cefnogi o fewn ardal y parc; cofrestrodd 11 ar gyfer sesiynau hyfforddi ihasco; 4 cais llwyddiannus gan WIC; mae 2 wedi derbyn cymorth CIG i'w galluogi i aros mewn gwaith; cafodd 1 gyfle gwirfoddoli.

CBSC: Parhau i ymgysylltu â busnesau lleol yn uniongyrchol a thrwy sianeli cyfathrebu i gefnogi'r economi leol. Trwy weithio mewn partneriaeth a rhwydweithio, annog ymgysylltiad busnes i fusnes i gefnogi cadwyn gyflenwi leol. Gweithio gyda phartneriaid allweddol i gefnogi a hyrwyddo cyflogaeth a hyfforddiant. Gyda Hwb Cyflogaeth Conwy, yr Adran Gwaith a Phensiynau, Gyrfa Cymru, cynhaliodd Cymru'n Gweithio Ffair Swyddi i amlgu ystod eang o gyfleoedd sydd ar gael. Derbyn cyllid CRF i ddatblygu cynllun Llysgenhadon ymhellach a chyflwyno modiwlau sy'n canolbwyntio ar gyflogaeth yn y sectorau allweddol.

PAA: Mae'r rhaglen dan hyfforddiant yn gweithio'n benodol gyda phobl ifanc sy'n byw mewn cymunedau lleol - uwchsgilio a mentora i ennill cymwysterau i fynd ymlaen i weithio yn y diwydiant awyr agored. rhaglen Cefnogi Clybiau; darparu cefnogaeth i wirfoddolwyr o fewn clybiau cymunedol sy'n darparu mynediad rheolaidd i weithgareddau i bobl yn y gymuned leol. Mae gwirfoddolwyr yn ennill cymwysterau i wella darpariaeth clybiau a chaniatáu mwy o fynediad i gymunedau lleol i weithgareddau awyr agored i wella eu hiechyd corfforol a meddyliol.

CESS: Pecyn hyfforddi Caru Eryri i staff a gwirfoddolwyr, sy'n rhaeadru i ymwelwyr. Hyfforddiant Arweinwyr Mynydd, Hyfforddiant Cymorth Cyntaf a hyfforddiant pwrpasol Caru Eryri yn cael eu darparu i wirfoddolwyr a staff. Cymhwyster Dysgu yn yr Awyr Agored wedi'i gwblhau gan staff a gwirfoddolwyr.

CG: Mae'r Cyngor yn darparu cymorth a chefnogaeth i fusnesau lleol adfer a datblygu i'r dyfodol ynghyd â chefnogaeth i drigolion ddychwelyd i'r gwaith a chael y sgiliau i gynyddu eu henillion.

CANLYNIAD C3

Rydym yn canfod ffyrdd o fynd i'r afael â phroblem tai fforddiadwy i'w prynu a'u rhentu.

A ydym o fewn ein llinell amser? Ydym

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

Gweler yr Adroddiad Cynnydd C3.2 ar gyfer y newid tebygol sydd ei angen yn y camau gweithredu a osodwyd – bydd yn sbarduno adolygiad o CDLI Eryri a fydd yn gosod targedau newydd a phriodol.

Casgliad:

Bu cynnydd clir yn erbyn yr holl fesuriadau llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri ar gyfer Canlyniad C3. Mae'r amcan yn dal ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif Canlyniad	Statws Cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
C3.1		<p>Gweithio gyda phartneriaid i roi sylw i faterion sylfaenol a datblygu atebion blaengar i ddarparu tai fforddiadwy fydd yn cwrdd ag anghenion lleol</p> <ul style="list-style-type: none"> Gweithio gyda galluogwyr tai gwledig i adnabod anghenion tai fforddiadwy o fewn ein cymunedau Gweithio i ddylanwadu a newid deddfwriaeth fel bod newid defnydd tai preswyl yn dai gwyliau angen caniatâd cynllunio Lobïo benthycwyr morgesi i sicrhau bod cyllid ar gyfer tai fforddiadwy ar gael yn hawdd Gweithio gyda phartneriaid er mwyn sicrhau'r defnydd gorau o gyfraniadau ariannol tai fforddiadwy, a helpu i hyrwyddo tai fforddiadwy Mae dadansoddiad manwl o argaeledd tai fforddiadwy o fewn y Parc Cenedlaethol wedi dylanwadu ar bolisiâu cynllunio yn y CDLI Cefnogi'r gwaith o ganfod tai gwag i'w datblygu ar gyfer busnesau neu yn dai preswyl Annog tai deiliadaeth gymysg 	<p>Erbyn diwedd 2020 bydd manylion wedi eu cynnwys yn y CDLI a chaiff y CDLI ei gwerthuso'n rheolaidd yn y fonitro flynyddol.</p>	<p>APCE</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Grŵp Cynefin</p>

Adroddiad cynnydd: APCE: trafod yn rheolaidd gyda'r ddau Awdurdod Tai a Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig i sicrhau bod tai fforddiadwy'n cael eu darparu lle bo angen. Mae APCE yn cynnal trafodaethau gyda sawl partner ar ariannu swydd Swyddog Tai Cymunedol newydd. Mynychodd APCE gyfarfodydd gyda phartneriaid eraill a chynrychiolwyr cymunedol i drafod pryderon ynghylch argaeledd tai.

Mae'r Adroddiad Monitro Blyneddol ar gyfer CDLIE 2016-2031 yn yr ail flwyddyn adrodd. Mae ymchwil hefyd yn cael ei wneud i asesu effaith prisiau tai cynyddol ac ail gartrefi/llety gwyliau, cyn y newidiadau arfaethedig i reoliadau cynllunio. Bydd ymchwil yn llywio'r gwaith o lunio polisiâu ar gyfer adolygiad nesaf y CDLIE. Mae Gwasanaeth Cynllunio APCE yn bartneriaid ym Mheilot Dwyfor, sy'n cwmpasu rhan o Ardal y Parc Cenedlaethol. Mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu cynllun peilot yn ardal Dwyfor i dreialu a monitro mentrau newydd i fynd i'r afael â mater ail gartrefi a fforddiadwyedd.

Ymatebodd y Gwasanaeth Cynllunio i ymgynghoriadau Llywodraeth Cymru ar newidiadau arfaethedig i reoliadau cynllunio i reoli ail gartrefi a llety gwyliau.

Grŵp Cynefin: Bwrdd RHE wedi ei gynnal dros Zoom a chynrychiolydd o PCE yn bresennol. Mae RHE wedi bod yn gweithio yn Llanuwchllyn gyda Grŵp Cynefin a PCE i drafod datblygiad safle Maes y Pandy gyda'r gymuned. Gwaith yn parhau.

Mae Tai Teg wedi parhau â thrafodaethau gyda LIC a benthydwyr ac erbyn hyn mae ganddo restr o ddarpar fenthycwyr ar ei wefan www.taiteg.org.uk.

APCE yn mynychu cyfarfodydd strategol a gweithredol Tai Teg. Mae APCE yn defnyddio data Tai Teg yn ôl yr angen wrth ystyried ceisiadau cynllunio/hunan-adeiladu ac ati.

CBSC: Mae'r tîm RHE mewn partneriaeth â CBSC wedi cynorthwyo cymuned Penmachno i ystyried dull a arweinir gan dai i ddod ag eiddo gwag yn ôl i ddefnydd fel tai fforddiadwy i ddiwallu angen lleol. Lansiodd CBSC gynllun prynwyr tro cyntaf ym mis Ionawr 2020, ac o ganlyniad i hynny, daeth 5 eiddo gwag hirdymor yn ôl i ddefnydd. Lleolwyd yr eiddo dan sylw ym Metws y Coed (2), Trefriw (1), Rowen (1) a Dolwyddelan (1). Defnyddiodd y fenter hon arian a106 Eryri - nad yw ar gael bellach. Mae llythyr cyswllt cyntaf annedd gwag wedi'i anfon at berchnogion eiddo gwag yn Nwygyfylchi, a bydd llythyr dilynol yn cael ei anfon at y rhai nad ydynt wedi ymateb. Mae camau gweithredu dan weithdrefnau gwerthu gorfodol yn mynd rhagddynt mewn perthynas ag eiddo gwag hirdymor yng Nghapel Garmon. Os bydd yn llwyddiannus, bydd hyn yn arwain at adennill dyled a newid perchnogaeth eiddo problemus. Mae camau gorfodi yn cael eu cymryd mewn perthynas â 3 eiddo gwag hirdymor yng Nghwm Penmachno, y mae eu cyflwr yn effeithio ar eiddo cyfagos. Rhoddwyd cyngor i berchennog eiddo ail gartref ym Mhenmachno ar rentu preifat a chytunodd y perchennog i rentu ei eiddo ar gyfradd lwfans tai lleol i berson lleol oedd mewn angen brys am dŷ (digartref). Gyda chyngor a chymorth, daethpwyd â'r eiddo i'r safon EPC ofynnol ar gyfer gosod a gwnaethom sicrhau bod y perchennog yn ymwybodol o'i rwymedigaethau mewn perthynas â Rhentu Doeth Cymru, cymryd blaendal a darparu dodrefn / nwyddau trydanol.

C3.2		<p>Trwy'r CDLI creu polisiau fydd yn annog tai fforddiadwy</p> <ul style="list-style-type: none"> Cyrraedd y targed tai fforddiadwy o 375 (cyfartaledd o 25 uned tai fforddiadwy y flwyddyn) dros gyfnod y Cynllun sef 2016-2031 	<p>Bydd adroddiad monitro y CDLI yn mesur cynnydd drwy gydol tymor y Cynllun.</p> <p>Mae'r CDLI yn cael ei adolygu'n gyson ac mae'r targedau'n cael eu diweddarau'n swyddogol bob pum mlynedd.</p>	<p>APCE</p> <p>Llywodraeth Cymru</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Cyngor Gwynedd</p> <p>Grŵp Cynefin</p> <p>Adra</p> <p>Gwasanaethau Hwyllysydd Tai Gwledig Lleol</p>
<p>Adroddiad cynnydd: APCE Nid yw'r tair blynedd gyntaf o fonitro EDLP 2016-2031 wedi cyrraedd y targed o 25 o unedau fforddiadwy a ganiateir y flwyddyn (2 yn y flwyddyn gyntaf, 14 yn yr 2il, 1 yn y 3edd flwyddyn). Dibyniaeth uchel ar RSL i ddarparu tai fforddiadwy. Mae darpariaeth datblygiad preifat yn isel. Canfu 3ydd Adroddiad Monitro Blynyddol CDLIE fod nifer yr unedau tai fforddiadwy y rhoddwyd caniatâd cynllunio iddynt y flwyddyn yn is na'r pwynt sbardun o 21 uned am 3 blynedd yn olynol. Mae'n dod i'r casgliad bod angen adolygiad polisi gan nad yw tai fforddiadwy'n cael eu darparu ac nad yw dyraniadau'n cael eu cyflwyno. O ystyried y sefyllfa sy'n wynebu cymunedau Eryri, ystyrir ei bod yn briodol ysgogi adolygiad ffurfiol o'r CDLI.</p>				
C3.3		<p>Trwy'r CDLI creu polisiau fydd yn annog tai cynaladwy</p> <ul style="list-style-type: none"> Polisiau yn annog dylunio a datblygu tai yn gynaladwy 	<p>Bydd adroddiad monitro y CDLI yn mesur cynnydd drwy gydol tymor y Cynllun.</p>	<p>APCE</p> <p>Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy</p> <p>Cyngor Gwynedd</p>
<p>Adroddiad cynnydd: APCE: Mae polisiau CDLIE yn cael eu rhoi ar waith i sicrhau datblygiad cynaliadwy</p>				

CANLYNIAD C4

Cefnogi cymunedau lleol i ffynnu ym mhob agwedd o lesiant.

A ydym o fewn ein llinell amser?

Diwygiwyd y llinell amser oherwydd problemau capasiti sydd bellach wedi'u datrys.

A oes unrhyw beth yn atal y canlyniad rhag cael ei gyflawni erbyn 2025?

Mae swyddog newydd wedi'i recriwtio a bydd yn dechrau yn ei rôl yn 2023.

Casgliad:

Bu rhywfaint o gynnydd yn erbyn pob mesur llwyddiant yng Nghynllun Gweithredu Cynllun Eryri ar gyfer Canlyniad C4. Mae'r amcan ar hyn o bryd ar y trywydd iawn i'w gyflawni erbyn 2025.

Adroddiad cynnydd manwl 2021/22

Rhif canlyniad	Statws cynnydd	Trosolwg o'r Canlyniad a'r Camau	Mesurau llwyddiant	Sefydliad/au'n gyfrifol
C4.1		<p>Cynyddu cyfleoedd ar gyfer trafodaeth rhwng y Parc Cenedlaethol a sefydliadau sydd yn bodoli yn y cymunedau</p> <ul style="list-style-type: none"> Datblygu siarter fydd yn gosod allan y trefniadau rhwng APCE a Chynghorau Cymuned a Chynghorau Tref, o ran y modd y gallwn gydweithio a datblygu gweithgareddau fydd o fudd i bawb Archwilio'r syniad o benodi Llysgenhadon Parc Cenedlaethol ym mhob cyngor cymuned, gan gychwyn gyda'r ardal sydd yn peilotio'r Cynllun llysgennad ym Mholisi B3.3 	<p>Erbyn diwedd 2021, bydd Siarter wedi ei sefydlu a chaiff y gwersi yn y Cynllun llysgennad eu gweithredu.</p> <p>Byddwn yn adolygu'r camau hyn erbyn 2025.</p>	<p>APCE</p> <p>Cynghorau Cymuned a Chynghorau Tref</p> <p>Un Llais Cymru</p>

Adroddiad cynnydd: Mae APCE wedi nodi'r cyfle i greu rôl Swyddog Ymgysylltu Cymunedol i symud y gwaith hwn yn ei flaen yn 2023-25.

CBSC: Sefydlwyd 'Tîm Tref' traws-sector Creu Conwy yn Llanrwst (i gwmpasu'r ardal PC o amgylch) i hysbysu, siapio ac arwain ar brosiectau diwylliannol.

C4.2		<p>Gweithio gyda chymunedau i wella ymhellach ddealltwriaeth o Rinweddau Arbennig y Parc Cenedlaethol</p> <ul style="list-style-type: none"> Adnabod y prif gymunedau a effeithir gan ddynodiad y Parc Cenedlaethol ond sydd y tu allan i'w ffin, a gweithio'n agos gyda'r cymunedau hyn i gyflawni amcanion y Parc Cenedlaethol Cefnogi uwchsgilio cymunedau sydd yn dymuno datblygu prosiectau i ddiogelu a gwella Rhinweddau Arbennig Eryri fel yn Canlyniad B3 Gweithio gyda chynghorau Conwy a Gwynedd i nodi cyfleoedd pellach ar gyfer cydweithio Gweithio gyda sefydliadau cymunedol i ddatblygu Cynlluniau Ardal Warden, ar sail anghenion a blaenoriaethau lleol 	<p>Gydol y Cynllun byddwn yn sicrhau y caiff y cynlluniau eu cefnogi trwy'r Gronfa Cymunedau a Gwirfoddolwyr.</p> <p>Bydd Cynlluniau Ardal Warden yn cael eu cynhyrchu ar y cyd gyda mewnbwn gan y gymuned.</p> <p>Byddwn yn adolygu'r camau hyn erbyn 2025.</p>	<p>APCE</p> <p>Grwpiau Gweithredu Lleol Gwynedd a Chonwy</p> <p>Cynghorau Cymuned a Chynghorau Tref ar gyrion y Parc Cenedlaethol</p> <p>Mantell Gwynedd</p> <p>Un Llais Cymru</p> <p>Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Ddinbych a Gwynedd</p>
------	---	--	--	---

Adroddiad cynnydd: Mae APCE wedi nodi'r cyfle i greu rôl Swyddog Ymgysylltu Cymunedol i symud y gwaith hwn yn ei flaen yn 2023-25

Mae cynlluniau Ardal Wardeniaid wedi eu sefydlu ac angen eu hymestyn er mwyn ymateb i ofynion. Bydd angen cynnal trafodaethau gyda phartneriaid allweddol.

CBSC: cefnogi grwpiau cymunedol gyda phrosiectau cymunedol amrywiol a gwneud cais am gyllid.

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	14 Mehefin 2023
TEITL	ADRODDIAD BLYNYDDOL YR YSGWRN 2022-23
ADRODDIAD GAN	Pennaeth Treftadaeth Ddiwylliannol
PWRPAS	Diweddaru Aelodau ar weithgaredd Yr Ysgwrn

1. CEFNDIR A CHYD-DESTUN

- 1.1 2022-23 oedd y flwyddyn lawn gyntaf o weithgaredd fusnes yn Yr Ysgwrn ers 2019-20, yn dilyn y pandemig Covid 19.
- 1.2 Mae Bwrdd Yr Ysgwrn yn cyfarfod o leiaf ddwy waith y flwyddyn ac yn adrodd i'r Awdurdod.

2. 2022/23

- 2.1. Rhagwelwyd yn Adroddiad Blynyddol 2021-22 y byddai 2022-23 yn flwyddyn heriol oherwydd effaith parhaus y pandemig ar deithio grŵp yn ystod gwanwyn a haf 2022. Oherwydd natur digynsail y pandemig, ni chafodd y targedau incwm eu haddasu ers 2019 a doedd cyrraedd y nifer o ymwelwyr a dderbyniwyd cyn y pandemig ddim yn darged realistig. Ychwanegwyd at yr her gan y cynnydd yng ngostau rhedeg Yr Ysgwrn, sy'n adlewyrchu'r argyfwng costau byw ehangach. Mae'r cynnydd costau wedi effeithio ar bob agwedd o'r busnes ac yn arbennig, costau gwresogi. Roedd y broblem yn fwy amlwg yn 2022/23 oherwydd effaith cynnydd prisiau cnau coed a nwy a dibyniaeth uwch ar nwy wrth gwblhau gwaith cynnal ar y boeler biomass. Rydym yn hyderus na fydd y sefyllfa hon yn digwydd eto yn 2023.
- 2.2. Arweiniodd y cyfuniad yma o ffactorau at fwllch o oddeutu £50,000 yn y gyllideb. Sefydlwyd cronfa wrth gefn Yr Ysgwrn er mwyn mwyn cwrdd â bwllch o'r fath felly ni fydd y bwllch yn effeithio ar waelodlin yr Awdurdod.
- 2.3. Er bod cwmp wedi bod yn y nifer o ymweliadau grŵp yn 2022, cynyddu wnaeth yr ymweliadau gan ysgolion, i 34 grŵp, o gymharu â 29 yn 2019/20.
- 2.4. Llwyddodd Yr Ysgwrn i ddenu cefnogaeth ariannol ar gyfer rhaglen weithgareddau a digwyddiadau gan Ffederasiwn Amgueddfeydd ac Oriolau Cymru a Llywodraeth Cymru drwy'r rhaglen Haf o Hwyl. Mae data incwm yn dangos fod incwm uwch ar y dyddiau pan cynhelir gweithgareddau a digwyddiadau ac mae cynnal rhaglen o safon yn hanfodol er mwyn meithrin bwrlwm.

- 2.5. Derbyniwyd grantiau hefyd gan Artfund a Grwp Addysg Mewn Amgueddfeydd (GEM) ar gyfer datblygu adnoddau addysg newydd ar themâu Cofio Hedd Wyn a Geiriau Diflanedig a bydd ffrwyth y gwaith addysg i'w weld yn 2023/24.
- 2.6. Derbyniwyd grant o £10,000 gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol a chefnogaeth bellach gan Magnox a Ffederasiwn Amgueddfeydd ac Oriolau Cymru ar gyfer prosiect treftadaeth gymunedol yn Nhrawsfynydd dros Haf a Hydref 2023. Nod y prosiect ydi cofnodi canmlwyddiant cofeb Hedd Wyn yn Nhrawsfynydd ac adlewyrchu ar sut a pham rydym yn dal ati i gofio Hedd Wyn. Bydd gwaith y prosiect yn dechrau ym mis Mai 2023.
- 2.7. Cwblhawyd gwaith ar wefan newydd Yr Ysgwrn ac mae modd archebu tocynnau ar gyfer digwyddiadau, arlein. Y gwaith nesaf fydd lansio'r system ar gyfer archebu tocynnau teithiau tywys arlein.

3. 2023/24

- 3.1. Ail agorwyd Yr Ysgwrn ar Ebrill 1af, 2023. Agorwyd chwe diwrnod yr wythnos dros wyliau'r Pasg ac yna pum niwrnod yr wythnos o ganol Ebrill tan ddiwedd Mehefin. O ddiwedd Mehefin tan ddiwedd hanner tymor Hydref, bydd Yr Ysgwrn ar agor chwe diwrnod yr wythnos.
- 3.2. Mae un aelod o staff tymhorol wedi gadael ac mae'r swydd wag wedi ei hysbysebu. Mae aelodau eraill y tim tymhorol wedi dychwelyd i weithio. Mae tim gwirfoddolwyr Yr Ysgwrn yn parhau yn griw bach ond gweithgar, ymroddedig ac egniol. Maent yn rhan hollbwysig o'r tim a byddai'n anodd iawn cynnal Yr Ysgwrn mewn cyfnodau brig heb eu cymorth.
- 3.3. Roedd Ebrill 2023 yn fis llwyddiannus iawn – y mis Ebrill gorau ers 2018 ac felly'n curo 2019, y flwyddyn cyn y pandemig. Perfformiodd pob agwedd o'r busnes yn well – incwm tocynnau, siop goffi a siop – gyda chynnydd o oddeutu 32% mewn incwm, o gymharu ag Ebrill 2022. Roedd i niferoedd ymwelwyr oddeutu 30% yn uwch. Cafodd y llwyddiant yma ei sicrhau drwy ymweliadau gan grwpiau ac ysgolion a gweithgareddau'r Pasg.
- 3.4. Mae Mehefin a Gorffennaf 2023 yn edrych yn addawol o safbwynt y nifer o grwpiau oedolion ac ysgolion sydd wedi archebu lle. Bydd rhaglen weithgareddau'r Haf yn cael ei chyhoeddi yn ystod mis Mehefin.
- 3.5. Uchafbwynt 2023/24 fydd arddangosfa Geiriau Diflanedig – The Lost Words. Mae'r arddangosfa yn cael ei rhannu rhwng Yr Ysgwrn ac Oriel y Parc, Tŷ Ddewi a dyma'r to cyntaf i'r arddangosfa ryfeddol o waith Jackie Morris, Robert Macfarlane a Mererid Hopwood gael ei chyflwyno yn y ddwy iaith. Bydd rhaglen weithgareddau 2023/24 yn seiliedig ar yr arddangosfa ac mae'n cynnig cyfle ychwanegol i ymgysylltu ag ysgolion led-led Cymru. Mae'r prosiect hwn yn gywaith rhwng APCE, Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro ac Amgueddfa Cymru ac mae Cyngor Llyfrau Cymru a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yn bartneriaid yn y gwaith addysg cysylltiedig.
- 3.6. Bydd gan Yr Ysgwrn bresenoldeb yn stondin yr Awdurdod ar faes Eisteddfod Genedlaethol Llŷn ac Eifionydd, 2023. Yn ystod yr wythnos, byddwn yn cynnal gweithgareddau i lansio pecyn addysg Geiriau Diflanedig.
- 3.7. Mae'r Pennaeth Eiddo yn parhau i weithio gyda asiantau ar lunio cytundeb tenantiaeth newydd i denant y byngalo.

Argymelliad:

- 1. I Aelodau dderbyn yr adroddiad er gwybodaeth a thrafod unrhyw faterion sydd angen sylw pellach.**

ADRODDIAD CYFARFOD GWEITHGOR YR AELODAU A GYNHALIWYD AR 19eg EBRILL 2023

PRESENNOL:

Aelodau wedi eu penodi gan Gyngor Gwynedd

Cynghorwyr Elwyn Edwards, Annwen Hughes, June Jones, Edgar Owen (Cadeirydd), Elfed Powell Roberts, John Pughe Roberts, Meryl Roberts;

Aelodau wedi eu penodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cynghorwyr Ifor Glyn Lloyd, Dilwyn Owain Roberts;

Aelodau a benodwyd gan Lywodraeth Cymru

Mr. Brian Angell, Ms. Tracey Evans, Mr. Tim Jones, Ms Delyth Lloyd;

Swyddogion

Emyr Williams, G. Iwan Jones, Jonathan Cawley, Dafydd Edwards, Edward Jones, Nia Murray, Anwen Gaffey;

Dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol fod y cyfarfod yn cael ei recordio i Gynorthwyo i wirio'r cofnodion.

1. **Ymddiheuriadau**

Cynghorwyr Louise Hughes, Kim Jones, Jo Nuttall; Ms. Sarah Hattle, Ms. Naomi Luhde-Thompson.

1(a) **Cwestiwn ar Lafar**

Dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol ei fod wedi cymeradwyo cais gan y Cynghorydd Dilwyn Roberts i ofyn cwestiwn ar lafar ar ddechrau cyfarfod y Gweithgor Aelodau.

Gofynnodd y Cynghorydd Roberts i'r Aelodau gefnogi ei gais y dylai swyddogion ysgrifennu at Dŵr Cymru ynglŷn â'r lefelau ffosffad yn Afon Dyfrdwy, tra'n nodi nad oedd Llyn Tegid ei hun yn methu ei dargedau ansawdd dŵr, roedd y rhan i lawr yr afon yn methu ac roedd hynny wedi arwain at y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad yn gorfod gwrthod caniatâd cynllunio ar gyfer yr estyniad arfaethedig i reilffordd gul Llyn Tegid yn y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad yn gynharach yn y dydd.

PENDERFYNWYD y dylai swyddogion anfon llythyr wedi'i eirio'n gryf at Dŵr Cymru ar ran yr Aelodau, i ganfod pryd y maent yn bwriadu uwchraddio eu galluoedd stripio ffosffad ac i ofyn am ymateb cynnar.

2. **Datgan Budd**

Ni ddatganwyd unrhyw Fudd Personol mewn perthynas ag unrhyw eitem.

3. **Cofnodion**

Derbyniwyd cofnodion cyfarfod y Gweithgor Aelodau a gynhaliwyd ar 25 Ionawr 2023 ac arwyddodd y Cadeirydd hwy fel rhai cywir.

Yn codi wedi hynny, cynghorodd y Prif Weithredwr:-

Eitem Rhif 4 – Cyllideb yr Awdurdod ac Ymateb i Chwyddiant

- 2il bwynt bwled, tudalen 4 - roedd y Gweinidog wedi cytuno i ddiwygio'r disgwyliadau yn y llythyr cylch gwaith yng ngoleuni'r setliad grant.
- roedd yr adroddiad 'Diweddariad ar Blas Tan y Bwlch' yn cael ei ystyried gan Weithgor yr Aelodau heddiw fel rhan o Adolygiad Asedau'r Awdurdod.
- yn dilyn cyhoeddiadau diweddar, gall buddion treth dwristiaeth fod yn gynharach na'r 5 mlynedd a nodir yn y cofnodion.
- mewn ymateb i gwestiwn am y cynnydd yn Nhreth y Cyngor ar osodiadau gwyliau tymor byr a'i effaith bosibl ar fusnesau arallgyfeirio ar ffermydd, teimlai'r Prif Weithredwr mai mater i Gyngor Gwynedd oedd hwn. Yn codi wedi hynny, dywedodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir y gallai eiddo sydd â chaniatâd cynllunio ar gyfer gosodiadau gwyliau tymor byr wneud cais i newid eu defnydd yn anheddau fforddiadwy, pe baent yn bodloni'r meini prawf angenrheidiol.

4. Diweddariad ar Blas Tan y Bwlch

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Prif Weithredwr i ystyried cynnwys yr adroddiad ac i aros am adroddiad yn y dyfodol yn manylu ar opsiynau gan Fwrdd Plas Tan y Bwlch yn yr Hydref 2023.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Prif Weithredwr yr adroddiad a'r cefndir, rhoddodd fanylion am y sefyllfa ariannol ddiweddaraf a busnes posibl yn y dyfodol, amlinellodd gost cynnal a chadw'r adeilad a'r tiroedd a'r costau anochel pe bai'n cau, ynghyd ag opsiynau ac argymhellion ar gyfer y dyfodol. Yn codi wedi hynny, Gofynnwyd i'r aelodau nodi cywiriad yn yr adroddiad Cymraeg dan bara. 3.5 a ddylai ddarllen “Mae incwm a ragwelir o “*gyfarfodydd dydd*” ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24 ar hyn o bryd tua. £40k

Rhoddodd yr Aelodau ystyriaeth fanwl i'r adroddiad a gwnaethant y sylwadau a ganlyn:-

- cynghorodd Cadeirydd Bwrdd Rheoli Plas Tan y Bwlch fod Eryri mewn sefyllfa unigryw gan nad oes unrhyw Awdurdod Parc Cenedlaethol arall yn rheoli'r math hwn o ased. Cadarnhaodd fod y Bwrdd wedi gofyn am ragor o wybodaeth, fel yr amlinellwyd ym mharagraffau. 6.2.1 a 6.2.2 yr adroddiad, ac unwaith y byddai'r wybodaeth hon ar gael byddai Bwrdd Rheoli Plas Tan y Bwlch yn ystyried papur opsiynau llawn.
- pwysleisiodd y Prif Weithredwr bwysigrwydd ystyried pob opsiwn oherwydd fe allai hyn gael effaith ar enw da ac enw da'r Awdurdod.
- cytunodd y Prif Weithredwr, mewn ymateb i gais gan Aelod, i drefnu cyfarfod gyda Cadw a swyddogion o Lywodraeth Cymru. Dywedodd fod trafodaethau eisoes wedi'u cynnal gyda gwahanol sefydliadau, a bod rhai ohonynt yn mynd rhagddynt.
- amlinellodd y Prif Swyddog Cyllid y sefyllfa ariannol yn fanwl a gofynnodd hefyd i'r Aelodau ystyried a oedd gweithgareddau presennol Plas Tan y Bwlch yn cyflawni pwrpasau'r Parc Cenedlaethol. Cadarnhaodd nad oedd unrhyw angen ariannol dybryd i ddod i benderfyniad ar unwaith, ac y dylai Aelodau ddilyn y drefn briodol cyn gwneud unrhyw benderfyniadau pellgyrhaeddol ar ddyfodol Plas Tan y Bwlch.
- dywedodd y Prif Weithredwr fod Archwilio Cymru wedi cwestiynu rôl yr Awdurdod o ran rhedeg Plas Tan y Bwlch a allai gael ei gynnwys yn eu hadroddiad Arallgyfeirio Incwm terfynol a gyflwynir i'r Aelodau ym mis Gorffennaf.
- Trafododd yr Aelodau ymhellach para. 6.2.2 a dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol mai pwrpas yr adroddiad oedd cael y gwerth gorau am arian.
- rhoddodd y Rheolwr Eiddo fanylion am gyfanrwydd yr adeilad, adroddiad arolwg cyflwr a'r gwaith sy'n cael ei wneud i wneud yr adeilad yn ddiogel, megis adfer y talcen.
- mewn ymateb i gwestiwn, cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol, unwaith y byddai Bwrdd Rheoli Plas Tan y Bwlch wedi ystyried y papur opsiynau, y

byddai adroddiad yn cael ei gyflwyno wedi hynny i'r Gweithgor Aelodau, cyn cyflwyno adroddiad i'r Awdurdod ar gyfer penderfyniad ffurfiol.

- gofynnodd Aelod i swyddogion gynnwys goblygiadau carbon yn yr adroddiad opsiynau hyd yn oed os na ellid ei feintio'n llawn. Cadarnhaodd y Rheolwr Eiddo y byddai'n cael ei gynnwys, gan fod budd carbon yr ased coetir yn mynd beth o'r ffordd i'r Awdurdod ddod yn garbon positif.
- rhoddodd y Pennaeth Adnoddau Dynol wybod am y sefyllfa staffio bresennol ym Mhlas Tan y Bwlch. Nododd yr aelodau fod y staff yn parhau i fod yn gadarnhaol, ac amlinellodd y Pennaeth Adnoddau Dynol nifer o awgrymiadau a wnaed gan y staff i gynyddu refeniw incwm. Roedd awgrymiadau eraill yn cynnwys gweithio gyda phartneriaid a gwella marchnata yn y Ganolfan.
- cytunodd y Prif Weithredwr i ystyried yr holl opsiynau a gyflwynwyd gan y Pennaeth Adnoddau Dynol a hefyd yr awgrymiadau a wnaed gan yr Aelodau.
- cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod adolygiad o Bortffolio Eiddo'r Awdurdod yn cael ei gynnal bob pedair i bum mlynedd a bod y gwaith hwn yn mynd rhagddo ar hyn o bryd.

PENDERFYNWYD

- 1. nodi'r adroddiad a'r sefyllfa bresennol mewn perthynas â Phlas Tan y Bwlch.**
- 2. nodi'r ystyriaethau nesaf sydd angen eu cymryd gan Fwrdd Rheoli Plas Tan y Bwlch.**
- 3. bod Bwrdd Rheoli Plas Tan y Bwlch yn ystyried y canllawiau fel yr amlinellwyd.**
- 4. aros am argymhellion gan Fwrdd Rheoli Plas Tan y Bwlch ar fodel gweithredol. Oherwydd lefel y wybodaeth sydd ei hangen a busnes ymrwymadau ym Mhlas Tan y Bwlch ni ragwelwyd hyn tan yr Hydref 2023.**

Daeth y cyfarfod i ben am 12.55

**CYFARFOD PWYLLGOR GWEITHREDOL PARCIAU CENEDLAETHOL CYMRU
DYDD MAWRTH 4 HYDREF 2022
CYFARFOD RHITHIOL**

YN BRESENNOL:

(AE) Canon Aled Edwards	Cadeirydd, Parciau Cenedlaethol Cymru ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog
(GR) Cyngh. Gareth Ratcliffe	Is-gadeirydd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog
(CMJ) Catherine Mealing-Jones	Prif Weithredwr, Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog
(DC) Cyngh Di Clements	Cadeirydd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro
(RHD) Dr Rachel Heath-Davies	Is-gadeirydd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro
(TJ) Tegryn Jones	Prif Weithredwr, Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro
(AH) Cyngh. Annwen Hughes	Cadeirydd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
(EO) Cyngh. Edgar Wyn Owen	Is-gadeirydd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
(EW) Emyr Williams	Prif Weithredwr, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

HEFYD YN BRESENNOL:

Stephanie Davies	Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog
Sara Morgan	Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog
Gemma Turner	Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog

1. Croeso ac ymddiheuriadau

Croesawodd y Cadeirydd bawb i'r cyfarfod (sef ei gyfarfod cyntaf fel Cadeirydd). Cafwyd ymddiheuriadau gan Marc Ronan a'r Cyngh. Di Clements (Cadeirydd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro). Nododd y Cyngh. Gareth Ratcliffe y byddai'n rhaid iddo adael y cyfarfod yn gynnar oherwydd ymrwymiad arall.

2. Cofnodion y cyfarfod diwethaf, 25 Ebrill 2022

Nodwyd bod y cofnodion yn gywir.

3. **Cyllideb Parciau Cenedlaethol Cymru**

Bach iawn o wario a fu – dim ond anfoneb ar gyfer prosiect cymunedol BAME a gymeradwywyd ymlaen llaw. Roedd £150,000 yn y cronfeydd wrth gefn, ond gan nad oes unrhyw arian wedi'i ychwanegu ers peth amser, mae yna ddiffyg ariannol yn awr o ran y gyllideb. O ganlyniad, bydd anfonebau'n cael eu hanfon yn fuan er mwyn cael cyfraniadau.

Mae Parciau Cenedlaethol Cymru hefyd wedi ymrwmo i roi swm bach o nawdd i Sioe Aeaf Cymdeithas Amaethyddol Frenhinol Cymru (£500) a fydd yn gais ychwanegol am gyfraniad, yn ogystal â'r gyllideb ar gyfer y Seminar i Aelodau sydd ar ddod (y gyllideb ar gyfer y seminar yn y gorffennol oedd ~£7,000).

Gofynnodd CMJ beth fyddai cyfanswm y cyfraniad ychwanegol, a dywedodd TJ y byddai'n oddeutu £10,000.

4. **Busnes Parciau Cenedlaethol Cymru**

a. **Busnes y Llywodraeth, sy'n effeithio ar Barciau Cenedlaethol Cymru**

i. *Archwiliad Dwfn Bioamrywiaeth*

EW: Mae wedi'i alw i roi tystiolaeth i'r grŵp. Nododd eu bod am gynyddu ymdrechion ar fawndiroedd ond ei bod yn ymddangos fel pe bai'r un bobl yn ceisio datrys yr un problemau. Roedd yn ymddangos nad oedd unrhyw waith meddwl gwahanol i'r arfer yn digwydd, a phwysleisiodd fod newid meddylfryd, ymarfer a chymhellion yn hanfodol os oeddent am gyflawni hynny.

CMJ: Nododd ei fod yn gyhoeddiad beiddgar o gymharu â Lloegr, ac roedd yn croesawu pwysigrwydd Parciau Cenedlaethol a thirweddau dynodedig. Roedd yna awgrym y byddai adnoddau ychwanegol ar gael drwy amrywio ffynonellau incwm, ond na fyddai yna unrhyw gyllid newydd – byddai angen i ni bwysu ar Lywodraeth Cymru ynglŷn â hynny er mwyn deall y sefyllfa'n well, oherwydd mae'n ymddangos ar hyn o bryd bod gofyn i ni gyflawni mwy heb unrhyw gyllid newydd. Roedd wedi sylwi hefyd ar ddatganiad ynghylch pedwerydd Parc Cenedlaethol, a sut y bwriedir craffu ar drefniadau llywodraethu'r Parciau Cenedlaethol presennol er mwyn gweld a yw'r model cyfredol yn addas i'w ddiben.

TJ: Mae'n ymddangos na chawsom ein gwahodd i roi sylwadau ar yr hyn a oedd yn cael ei drafod. Dywedodd fod newidiadau i drefniadau llywodraethu'n fater sydd wedi'i godi yn y gorffennol, ac nad oedd unrhyw newid wedi digwydd. Pwysleisiodd fod yn rhaid i ni ddefnyddio hyn fel cyfle i gwrdd â'r Gweinidog a deall yn well beth fydd yn ofynnol gan Barciau Cenedlaethol yn y dyfodol.

CMJ: Tynnir sylw at rôl Cyfoeth Naturiol Cymru, sydd i'w ddisgwyl. Mae geiriad yr adroddiad yn awgrymu y bydd Cyfoeth Naturiol Cymru yn gorfodi gwaith rheoli'n ymwneud â Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig, nad yw'n ddelfrydol oherwydd bod gennym ni yr arbenigedd i reoli'r rhain yn effeithiol. Roedd yn cytuno bod angen cyfarfod â'r Gweinidog.

EW: Mae angen gwylio beth sy'n digwydd yn Lloegr, a'r cyhoeddiad ynghylch galwadau i ddadroleiddio'r amgylchedd er mwyn galluogi mwy o ddatblygu i ddigwydd. Byddwn yn gweld gwahaniaeth rhwng yr hyn sy'n digwydd yn Lloegr a'r hyn sy'n digwydd yng Nghymru.

Gweithredu: Gofyn am gyfarfod â'r Gweinidog

ii. *Ardoll Dwristiaeth*

TJ: Mae'r diwydiant twristiaeth yn Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro yn erbyn yr ardoll, ond mae'r wleidyddiaeth sy'n ymwneud â hi'n golygu bod y ddeddfwriaeth yn debygol o gael ei chyflwyno, felly mae'n hanfodol eu bod yn ymwneud â'r broses ymgynghori. Awdurdodau lleol fydd yn penderfynu, ac mae'n destun pryder mai dim ond unwaith y caiff Awdurdodau Parciau Cenedlaethol eu crybwyll (yng nghyswllt y pwysau a achosir gan ymwelwyr). Roedd yn awgrymu y byddai ymateb yn unigol yn gweithio'n well o ran hynny, oherwydd bod gan bob ardal ei heriau unigryw ei hun y bydd angen iddi dynnu sylw atynt.

EW: Roedd wedi mynychu gweithdy ynglŷn â'r mater yn ddiweddar, lle soniwyd drwy'r amser y dylai Awdurdodau Parciau Cenedlaethol gael mwy o gymorth i ymdrin ag effeithiau twristiaeth. Gofynnwyd sut y byddai'r ardoll yn cael ei chodi, oherwydd ni fydd hynny'n hawdd, a bydd angen adnoddau ychwanegol i wneud hynny ac i gyflawni'r gwaith gorfodi. Fel yn achos ail gartrefi, bydd yna lawer o gostau cudd. Mae'r sector twristiaeth yn Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn gefnogol ar y cyfan ond yn teimlo'n rhwystredig oherwydd eu bod eisoes yn talu llawer o ardrethi ac nad yw'r arian yn cael ei wario ar yr hyn y byddent yn hoffi ei weld. Mae'n hanfodol nad yw'r arian a gesglir o'r ardoll yn diflannu i linell waelod cyllideb awdurdod lleol. Pwysleisiodd hefyd fod angen i'r ardoll fod yn gyson ar draws Cymru, oherwydd fel arall byddai'n drysu ymwelwyr.

RHD: Gan mai awdurdodau lleol fydd yn gwneud y penderfyniad terfynol, bydd angen i Barciau Cenedlaethol ganfasio partion perthnasol i sicrhau bod ein pryderon a'n heriau unigryw'n cael eu nodi.

iii. *Bil Amaethyddiaeth Cymru*

Nodwyd nad oedd llawer yn digwydd o ran y Bil ac nad oedd diben ei drafod ymhellach.

b. Cymorth i Aelodau a sefydlu Aelodau

CMJ: Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog wedi mynd drwy broses sefydlu ddwys, ac mae gwaith wedi dechrau i recriwtio pedwar Aelod newydd a benodir gan Lywodraeth Cymru (10 Hydref yw'r dyddiad cau). Roedd Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog yn arfer cynnal sesiynau sefydlu Aelodau i National Parks UK, ond Northumberland sy'n eu cynnal erbyn hyn. Teimlid nad oeddent mewn gwirionedd yn cynnig digon o gymorth ychwanegol i Aelodau newydd i gyfiawnhau teithio i Northumberland.

EW: Maent wedi penderfynu parhau â'r rhaglen a gâi ei darparu gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog, gyda gwybodaeth ychwanegol am y gwahaniaeth rhwng Cymru, yr Alban a Lloegr. Nododd fod yr hyfforddiant yn dechrau canolbwyntio ar San Steffan pan fyddwch yn mynd i Loegr, ac nad yw'n esbonio'r gwahaniaeth rhwng systemau cynllunio yng Nghymru a Lloegr. Nid yw'n siŵr, felly, pa werth y mae'n ei gynnig i Barciau Cymru.

TJ: Caiff Aelodau newydd eu sefydlu'n allanol, yn enwedig y rhai sy'n dod o awdurdodau lleol. Mae'r Aelodau wedi nodi eu bod wedi mwynhau'r sesiynau sefydlu yn ystod blynyddoedd blaenorol, yn enwedig y cyfle i gwrdd ag Aelodau eraill, ond mae'n bwysig pwysleisio pwysigrwydd cynnwys ffocws Cymreig. Roedd y llythyr cylch gwaith gan y Gweinidog yn pwysleisio pwysigrwydd cymorth i Aelodau a datblygiad Aelodau, felly bydd angen i ni gytuno ar beth y byddwn yn ei gynnig i Aelodau yn y dyfodol gan y bydd yn faes a fydd o ddiddordeb i Lywodraeth Cymru.

RHD: Roedd yn teimlo bod y rhaglen sefydlu a gafodd yn y New Forest yn brofiad da, ond roedd yn teimlo bod gwaith sefydlu hefyd yn cael ei gyflawni gan gynadleddau National Parks UK, felly a oes angen mynychu'r ddau beth? Gall yr elfen sefydlu fod yn eithaf dryslyd i Aelodau newydd os caiff y gwahaniaethau rhwng Cymru a Lloegr eu crybwyll (ond nid ydynt yn cael eu crybwyll) a gall fod yn ddryslyd os nad ydych wedi cael sesiwn sefydlu fewnol yn barod. A ddylem ganolbwyntio ar sefydlu Aelodau ar-lein yn lle hynny?

TJ: Yn y gorffennol, roedd Parciau Cenedlaethol Cymru yn cael grant gan Cyfoeth Naturiol Cymru ac roedd peth ohono'n cael ei ddyrannu i hyfforddiant ar gyfer Aelodau. Nid yw hynny'n digwydd mwyach, ond efallai y byddai'n werth ailgyflwyno'r trefniant oherwydd gallai helpu i weithredu'r argymhellion a nodir yn y llythyr cylch gwaith.

EW: Nododd y gallem hefyd ddefnyddio'r Seminar i Aelodau sydd ar ddod i fodloni'r gofynion ynghylch hyfforddiant i Aelodau a datblygiad Aelodau, sydd yn y llythyr cylch gwaith.

c. Cynhadledd Parciau Cenedlaethol Cymru i Aelodau – Gwanwyn 2023

Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog fydd yn cynnal y gynhadledd eleni. Hon fydd y gynhadledd gyntaf ers ychydig flynyddoedd (oherwydd y cyfnod clo), felly bydd yn gyfle da i ddod â phawb ynghyd.

Trafodwyd Dŵr ac Addasu Tirweddau fel themâu, ac roedd yn ymddangos mai Dŵr oedd y thema orau (Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog fydd yn penderfynu ar y thema derfynol) oherwydd ei bod yn cyd-fynd yn dda â llawer o feysydd gwaith pob un o'r tri pharc, yn ogystal ag argymhellion a wnaed yn y llythyr cylch gwaith.

ch. Trafodaeth ynghylch Cynllun Busnes Parciau Cenedlaethol Cymru 2022-25: Nodi'r prif flaenoriaethau

EW: Byddai angen i ni ddarllen drwy'r llythyr cylch gwaith a dewis dau neu dri llinyn i ganolbwyntio arnynt. Mae dylanwad gwleidyddol ar ran tri Pharc Cenedlaethol Cymru yn allweddol.

TJ: Gofynnodd am ddiweddariad ynghylch y Cynllun Ffermio Cynaliadwy yn y cyfarfod nesaf.

CMJ: Mae llywodraethu'n codi ei ben o hyd. Nid yw'n flaenoriaeth ar gyfer cynllun busnes, ond mae'n werth i bawb gadw llygad arno. Bydd Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro yn cynnal swydd ar y cyd â Llywodraeth Cymru, sy'n ymwneud â llywodraethu. Mae risg yn gysylltiedig â hynny (a chyfle hefyd, os byddwn yn llwyddo). Mae iechyd a rhagnodi cymdeithasol yn allweddol hefyd, oherwydd gallwn fynd ati'n wirioneddol i ddangos gwerth Parciau Cenedlaethol Cymru o ran hynny.

TJ: Yn ogystal, mae angen trafod partneriaethau a swyddi ar y cyd ar lefel Parciau Cenedlaethol Cymru yn y fforwm hwn, fel ein bod yn gwybod beth y mae deiliaid y swyddi'n ei wneud ac yn gwybod a yw'r swyddi o unrhyw werth i ni.

5. O amgylch y Parciau

Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro

- Saith Aelod newydd; rhaglen sefydlu brysur; yr Aelodau yn ymgynffwrddo'n dda ac yn cynnig safbwynt ffres.
- Ynghanol newid trefniadaethol a'r gwaith recriwtio sy'n dod yn sgil hynny. Mae recriwtio'n anodd yn gyffredinol, ond nid yw'n broblem i'r sector cyhoeddus yn unig (mae'r niferoedd sy'n ymgeisio wedi gostwng ac mae pobl yn gyndyn o symud i ardal arall).

- Mae Anna Jones, yr Arweinydd Strategol Llywodraethu, wedi dechrau ar ei swydd a bydd yn cysylltu maes o law â phob un o'r Parciau.
- Mae'r Cyngh. Clements wedi bodloni bod yn Gadeirydd Fforwm Cadeiryddion National Parks UK.
- Wedi bod yn ymwneud â chynorthwyo Pencampwriaeth Rhwyfo Môr y Byd. Mae digwyddiad rhyngwladol mawr ar ddod; statws ISO 13001 (yr ail yn y byd i ennill y statws) sy'n dangos rhagoriaeth o ran cynaliadwyedd.
- Digwyddiadau Brenhinol (y Tywysog Charles a'r angladd).
- Rôl weithredol yn y gwaith o hyrwyddo pen-blwydd Llwybr Arfordir Cymru yn 10 oed.
- Dau gyfarfod â Chynghorwyr ac Aelodau ynghylch adolygu cynllun rheoli cyrchfan ar gyfer Arfordir Penfro.

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

- Wyth Aelod newydd; y mwyafrif yn fenywod am y tro cyntaf erioed (10 Aelod benywaidd) a'r Cadeirydd benywaidd cyntaf.
- Comisiwn Trafnidiaeth Gogledd Cymru yn cael ei sefydlu, ac rydym yn darparu tystiolaeth iddo am broblemau i Eryri.
- Mae recriwtio, yn enwedig recriwtio cynllunwyr, yn broblem.
- Wrthi'n ail-lunio Rheolau Sefydlog yn dilyn Brexit; mae cyfreithwyr allanol yn cynnig cymorth; gobeithir eu cyflwyno i'r Aelodau cyn y Nadolig.
- Mae'r rhaglen o osod seilwaith y grid cenedlaethol dan y ddaear wedi dechrau; bydd yn para 6 blynedd i gyd.
- Mae'r cynllun gwirfoddolwyr a llysgenhadon yn mynd rhagddo'n dda; adborth da ac ymgysylltu da.
- Wedi bod yn ymwneud â chynllun peilot sy'n gysylltiedig ag ail gartrefi gyda Llywodraeth Cymru. Bydd yn gofyn am lawer iawn o adnoddau os bydd yn mynd yn ei flaen, a bydd yn anodd ei weithredu gyda'n capasiti presennol.
- Arweinydd Strategol Carbon yn dechrau ar ei swydd ddiwedd y mis.

Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog

- Mae'r Bwrdd Gweithredol newydd yn ymgynefino'n dda ac yn codi materion newydd wrth i'w aelodau ymsefydlu. Mae papur ynghylch Capasiti a Gallu, sy'n nodi rhai o'r pryderon hynny, wedi'i gyflwyno i'r Awdurdod Parc Cenedlaethol.
- Mae ganddo heriau ariannol tebyg i Barciau Cenedlaethol eraill Cymru; mae'r heriau o ran meithrin gallu newydd a datblygu'r sefydliad yn gwaethygu.
- Yn agos at fabwysiadu Bannau'r Dyfodol (yng nghyfarfod yr Awdurdod Parc Cenedlaethol ym mis Rhagfyr, ac yn cael ei lansio yn y flwyddyn newydd).
- Mae'r gwaith o reoli dalgylch afon Wysg yn mynd yn ei flaen, ond mae'r gwaith o ffurfio partneriaethau'n digwydd yn araf iawn.
- Yn dal i weithio drwy argymhellion Archwilio Cymru. Yn cydweithio'n agos ag Archwilio Cymru, yr Aelodau a Llywodraeth Cymru. Llywodraeth Cymru wedi penodi ymgynghorydd i helpu i symud y gwaith hwnnw yn ei flaen.
- Yn parhau'n brysur ar lefel weithredol; mae'r pwysau yn newid (mwy o farwolaethau ac anafiadau sy'n newid bywyd, mwy o ryngweithio â chrwneriaid, bygythiadau o drais) sy'n gwneud bywyd yn anodd i swyddogion. Wrthi'n diweddarau cytundebau lefel gwasanaeth ynghylch rhaeadrau â Cyfoeth Naturiol Cymru er mwyn rheoli hynny'n well.
- Yn disgwyl ymweliad â Gweinidog ar 12 Ionawr, lle canolbwyntir ar ddŵr/ffosffadau.
- Astudiaeth ynghylch twristiaeth gynaliadwy ar ddod gan Archwilio Cymru.
- Dylai maes parcio Pen y Fan (yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol) fod wedi'i gwblhau erbyn diwedd y flwyddyn.

- Mae swyddfeydd ar gyfer Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog ar flaen ein meddwl.
- Materion ariannol: archwiliad amrywio ffynonellau incwm gan Archwilio Cymru; cafodd y papur ei gyflwyno i'r Awdurdod Parc Cenedlaethol er mwyn dechrau ystyried strategaeth fwy cadarn ar gyfer incwm ac ymchwilio i sefydlu cangen elusennol.

6. Unrhyw fater brys arall
Ni chodwyd unrhyw fater.

7. Dyddiad a lleoliad y cyfarfod nesaf
Caiff y cyfarfod nesaf ei gynnal yn ystod bore'r Seminar i Aelodau (i'w gadarnhau). Cytunwyd i gysylltu â'n gilydd yn anffurfiol er mwyn rhannu syniadau am ffyrdd o ymdrin â heriau ariannol ar y cyd.

**PWYLLGOR PERFFORMIAD AC ADNODDAU
DYDD MERCHER 22^{ain} MAWRTH 2023**

Cynghorydd Elfed Powell Roberts (Gwynedd) (Cadeirydd)

PRESENNOL:**Aelodau a benodwyd gan Gyngor Gwynedd**

Cynghorwyr Elwyn Edwards, Annwen Hughes, June Jones, Kim Jones, Edgar Wyn Owen, John Pughe Roberts, Meryl Roberts;

Aelodau a benodwyd gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cynghorwyr Ifor Glyn Lloyd, Jo Nuttall, Dilwyn Owain Roberts;

Aelodau a benodwyd gan Lywodraeth Cymru

Ms. Tracey Evans, Mrs. Sarah Hattle, Mr. Tim Jones, Ms Delyth Lloyd;

Swyddogion

Mr. E. Williams, Mr. G.I. Jones, Mr. J. Cawley, Mr. D. Edwards, Ms. B. Hughes, Mr. D. Williams, Ms. H. Pye, Mrs. A. Gaffey;

Yn bresennol

Mrs. Sharon Warnes, Vice Chair Standards Committee.

Ymddiheuriadau

Cynghorydd Louise Hughes; Mr. Brian Angell, Ms. Naomi Luhde-Thompson.

Dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol fod y cyfarfod yn cael ei recordio i helpu i wirio'r cofnodion ac y byddent ar gael ar-lein yn ddiweddarach.

1. **Cyhoeddiadau y Cadeirydd**
Croesawodd y Cadeirydd Mrs. Sharon Warnes, Is-Gadeirydd y Pwyllgor Safonau i'r cyfarfod i arsylwi.
2. **Datganiad o Ddiddordeb**
Ni ddatganwyd unrhyw Ddiddordeb Personol mewn perthynas ag unrhyw eitem.
3. **Cofnodion**
Derbyniwyd cofnodion y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau a gynhaliwyd ar 30 Tachwedd 2022 ac arwyddodd y Cadeirydd hwy fel rhai cywir.
4. **Log Gweithredu**
Cyflwynwyd – Log gweithredu strategol yn deillio o benderfyniadau a wnaed yn ystod cyfarfodydd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau, er gwybodaeth a gweithredu.

Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau 24.11.21

- Eitem Gweithredu 9 – Strategaeth ar gyfer Hyrwyddo'r Gymraeg 2016-21: Asesu'r Canlyniad

Dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol fod Strategaeth Hybu'r Gymraeg yn cael ei hystyried heddiw (Eitem Rhif 7), ac os caiff ei chymeradwyo, gellid dileu'r cam gweithredu o'r Log Gweithredu.

PENDERFYNWYD nodi'r Log Gweithredu a dileu'r cam gweithredu fel yr amlinellwyd.

5. **2022/23 Diweddariad ar y Gyllideb**

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Pennaeth Cyllid i hysbysu'r aelodau o drosglwyddiadau sylweddol o fewn cyllideb y flwyddyn ariannol gyfredol a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau ar gynnydd yn erbyn y cyllidebau refeniw a chyfalaf.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Pennaeth Cyllid yr adroddiad, a oedd yn crynhoi'r cyllidebau refeniw a chyfalaf diwygiedig ar gyfer unarddeg mis cyntaf 2022/23 ac yn rhoi rhagamcan o sefyllfa'r Awdurdod ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Yn codi wedi hynny, manteisiodd y Prif Swyddog Cyllid ar y cyfle i ddiolch i David Williams am ei waith ac am ei barodrydd i gamu i mewn i gynorthwyo'r Awdurdod yn ystod absenoldeb mamolaeth y Pennaeth Cyllid. Nododd y Prif Swyddog Cyllid, er y gallai'r ffigurau newid erbyn diwedd y flwyddyn, ei fod yn fodlon gyda'r rhagamcan terfynol ar gyfer 2022/23.

- Rhoddodd yr Aelodau ystyriaeth i'r adroddiad a gwnaethant y sylwadau a ganlyn:-
 - mewn ymateb i gwestiwn, cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod gan Yr Ysgwrn Gynllun Busnes 3 blynedd ar hyn o bryd. Nododd er bod y dull adrodd presennol yn aneglur, byddai'r llinell sylfaen yn cael ei haddasu i gofnodi'r sefyllfa wirioneddol. Dywedodd fod gan Yr Ysgwrn hefyd gronfeydd wrth gefn a oedd wedi cronni yn dilyn llwyddiant yr ychydig flynyddoedd cyntaf o weithredu a bod gan y Pennaeth Treftadaeth Ddiwylliannol gynlluniau ar gyfer y dyfodol, a fydd yn cael eu cyflwyno i'r Aelodau fel rhan o Adroddiad Blynyddol Yr Ysgwrn ym mis Mehefin.
 - yn codi wedi hynny, dywedodd y Cyfarwyddwr Cynllunio a Rheoli Tir fod yr erthygl yn y wasg wedi bod yn gamarweiniol a bod ffigurau incwm diweddar wedi codi'n sylweddol. Hefyd, roedd y Pennaeth Treftadaeth Ddiwylliannol wedi rhoi cyfweiliad ardderchog i'r BBC i egluro unrhyw gamsyniadau ynghylch Yr Ysgwrn.
 - gofynnodd y Pennaeth Ymgysylltu i'r Aelodau gyfeirio unrhyw geisiadau gan y cyfryngau at y Tîm Cyfathrebu a oedd, y tro hwn, wedi gallu cywiro'r camddealltwriaeth a'r camddechongliad o Broffil Risg yr Awdurdod.
 - nododd yr Aelodau bryderon nad oedd Plas Tan y Bwlch yn gallu denu mwy o fusnes o'i gymharu â sefydliadau tebyg yn yr ardal. Dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol fod Bwrdd Rheoli Plas Tan y Bwlch yn cyfarfod ar gynnydd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau i drafod opsiynau ar gyfer y dyfodol.
 - dywedodd y Prif Weithredwr, er y byddai'r setliad grant gan Lywodraeth Cymru yn aros yn sefydlog dros y tair blynedd nesaf, y gallai gadarnhau, yn ychwanegol at y £200k y cyfeiriwyd ato ym mhara. 1.7 o'r adroddiad, roedd yr Awdurdod newydd dderbyn £300k pellach, heb amodau, a fydd ar gael i fynd i'r afael â heriau ariannol yn 2023/24.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad, er gwybodaeth.

6. **Proffil Risg yr Awdurdod**

Cyflwynwyd – Adroddiad gan Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol i ddiweddarau'r Aelodau ar Broffil Risg yr Awdurdod.

Adroddwyd – Cyflwynodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol yr adroddiad a'r proffil risg ac amlinellodd y prif newidiadau i'r gofrestr.

Yn codi wedi hynny,

Cyfeirnod Risg 2 Targed Cynhyrchu Incwm (Plas Tan y Bwlch), a
Cyfeirnod Risg 17 Sicrhau dyfodol hirdymor Plas Tan y Bwlch

Mewn ymateb i gwestiwn, dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol fod Plas Tan y Bwlch wedi'i rannu'n ddau risg o fewn y gofrestr (cyfeirnod risg 2 a

chyfeirnod risg 17). Hefyd, cytunodd y Prif Weithredwr i edrych ar ymestyn Strategaeth Adfer ar ôl Trychineb yr Awdurdod i gynnwys bygythiadau o ddigwyddiadau megis clwy'r traed a'r genau, pandemig fflw ac ati.

PENDERFYNWYD

- 1. nodi'r adroddiad a'r Gofrestr Risg.**
- 2. cymeradwyo dileu Cyfeirnod Risg 13: Effaith y Coronafeirws (Covid-19) ar y Parc Cenedlaethol ac ar waith yr Awdurdod o'r Gofrestr Risg.**

7. Strategaeth Hybu'r Gymraeg

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer i gymeradwyo fersiwn terfynol Strategaeth Hyrwyddo'r Gymraeg ar gyfer 2022-27.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer yr adroddiad a'r strategaeth a diolchodd i'r Grŵp Llywio am eu gwaith.

Mewn ymateb i gwestiwn, cytunodd y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer i ddiwygio'r defnydd o 'normaleiddio' fel cyfieithiad i'r gair Cymraeg 'sefydlu' ar dudalen 19 o'r Strategaeth.

PENDERFYNWYD

- 1. i nodi'r adroddiad.**
- 2. yn ddarostyngedig i nodi'r newid uchod, cymeradwyo Strategaeth Hybu'r Gymraeg fel y'i cyflwynwyd, ac awdurdodi'r Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer i gyhoeddi'r Strategaeth ar wefan yr Awdurdod.**

8. Rhyddid Gwybodaeth

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer ar geisiadau gwybodaeth a dderbyniwyd gan yr Awdurdod o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer yr adroddiad, er gwybodaeth.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

9. Adroddiad Blynyddol ar gyfer Blwyddyn 2022: Dangosyddion Perfformiad y Strategaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Pennaeth Ymgysylltu, ynghyd ag adroddiad blynyddol ar ddangosyddion perfformiad y Strategaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu a chynnydd ar y cynllun gweithredu.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Pennaeth Ymgysylltu yr adroddiad, y cefndir ac Adroddiad Cynnydd 2022 yn fanwl. Nododd yr Aelodau y byddai'r Awdurdod yn camu'n ôl o ddatblygu'r platfform Tik-Tok y cyfeiriwyd ato yn y strategaeth a argymhellir ar gyfer 2023.

Rhoddodd yr Aelodau ystyriaeth i'r adroddiad a'r strategaeth a gwnaethant y sylwadau a ganlyn:-

- diolchodd y Cadeirydd, ar ran yr Aelodau, i'r Tîm Ymgysylltu am eu gwaith.

- mewn ymateb i gais, nododd y Pennaeth Ymgysylltu y cyfle i ddisgyblion ysgolion uwchradd yng Nghonwy a Gwynedd gymryd rhan mewn gwaith gwirfoddol a hefyd i annog disgyblion 6ed dosbarth i ddod yn aelodau o'r Cynllun Llysgenhadon.
- Trafododd yr Aelodau gyfleoedd marchnata ar gyfer Yr Ysgwrn a Phlas Tan y Bwlch a'r opsiynau ar gyfer denu cynulleidfaoedd mwy yn y dyfodol.
- Bu Aelodau a Swyddogion yn trafod rôl cyfryngau cymdeithasol yn y dyfodol a sut roedd yr Awdurdod wedi elwa yn ystod cyfnod clo Covid. Cytunodd yr Aelodau fod cyfathrebu effeithlon hefyd wedi chwarae rhan fawr wrth sefydlu rhagdaliad maes parcio ym Mhen y Pass.
- croesawodd Aelod lefel yr ymgysylltu a oedd yn deillio o benderfyniad yr Awdurdod i ddefnyddio'r enwau Cymraeg Yr Wyddfa ac Eryri.

PENDERFYNWYD nodi'r Adroddiad Blynyddol ar gyfer Blwyddyn 2022: Dangosyddion Perfformiad y Strategaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu.

10. Cofnodion Bwrdd Rheoli Plas Tan y Bwlch

Cyflwynwyd – Cofnodion cyfarfodydd Bwrdd Rheoli Plas Tan y Bwlch a gynhaliwyd ar 16 Tachwedd 2022 ac 8 Chwefror 2023.

Cyflwynodd Cadeirydd Bwrdd Rheoli Plas Tan y Bwlch y cofnodion a rhoddodd y wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau ar y Camau Gweithredu. Dywedodd ymhellach fod Bwrdd Plas Tan y Bwlch yn cyfarfod ar gynnydd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau heddiw, ac y byddai adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Aelodau ym mis Ebrill 2023.

PENDERFYNWYD nodi'r cofnodion, er gwybodaeth.

11. Adroddiad Cyfarfod y Grŵp Rheoli Asedau

Cyflwynwyd – Adroddiad cyfarfod y Grŵp Rheoli Asedau a gynhaliwyd ar 30 Tachwedd 2022.

Cyflwynodd Cadeirydd y Grŵp Rheoli Asedau yr adroddiad a rhoddodd y wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau ar y Cynllun Rheoli Asedau.

Yn codi wedi hynny, ac mewn ymateb i gwestiwn, eglurodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol pam nad oedd Plas Tan y Bwlch yn caniatáu arosiadau un noson, ond cytunodd y gellid ailystyried hyn yn y dyfodol.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad, er gwybodaeth.

Daeth y cyfarfod i ben am 11.15

**PWYLLGOR SAFONAU
DYDD GWENER 28 EBRILL 2023**

YN BRESENNOL :

Aelod wedi ei benodi gan Gyngor Gwynedd

Cynghorydd Elfed Roberts;

Aelod wedi ei benodi gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Cynghorydd Dilwyn Roberts;

Aelodau Annibynnol

Mr. Martin J. Hughes, Mr. Mark Jones, Mrs. Sharon Warnes;

Yn Bresennol (ex. officio)

Cynghorwyr Annwen Hughes, Edgar Wyn Owen;

Swyddogion

Mr. G. Iwan Jones, Mrs Anwen Gaffey.

Ymddiheuriadau am Absenoldeb

Mrs. Sarah Hattle.

Dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol fod y cyfarfod yn cael ei recordio i gynorthwyo i wirio'r cofnodion.

1. **Penodi Cadeirydd**
PENDERFYNWYD penodi Mrs Sharon Warnes yn Gadeirydd y Pwyllgor Safonau am weddill ei chyfnod yn Aelod Annibynnol.
Diolchodd y Cadeirydd i'r Aelodau am eu cefnogaeth.
1. (a) **Penodi Is-Gadeirydd**
PENDERFYNWYD penodi Mr. Martin James Hughes yn Is-Gadeirydd y Safonau Pwyllgor am weddill ei gyfnod fel Aelod Annibynnol.
Diolchodd yr Is-Gadeirydd i'r Aelodau am eu cefnogaeth.
2. **Cyhoeddiadau'r Cadeirydd**
Croesawodd y Cadeirydd Mr Mark Jones i'w gyfarfod cyntaf o'r Pwyllgor Safonau. Cyflwynodd yr Aelodau a'r Swyddogion eu hunain i'r cyfarfod a rhoddodd Mr Mark Jones gofiant byr o'i yrfa a'i gefndir.
3. **Datgan Budd**
Ni ddatganwyd unrhyw Fudd Personol mewn perthynas ag unrhyw eitem.
4. **Cofnodion**
Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar 2 Medi 2022 ac arwyddodd y Cadeirydd hwy fel rhai cywir.
5. **Adroddiad Blynyddol i Gyfarfod Cyffredinol Blynyddol yr Awdurdod**
Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol i'r Aelodau gytuno ar gynnwys yr Adroddiad Blynyddol.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol yr adroddiad a'r cefndir a rhoddodd wybod am y ddyletswydd statudol ychwanegol i baratoi adroddiad blynyddol ar sut y mae swyddogaethau'r pwyllgor wedi'u cyflawni a darparu trosolwg o faterion ymddygiad o fewn eu Hawdurdod.

Rhoddodd yr Aelodau ystyriaeth i'r adroddiad a gwnaethant y sylwadau a ganlyn:-

- para 4.2 - cadarnhau bod yr Awdurdod wedi penodi Mr. Mark Jones yn Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Safonau am dymor o 5 mlynedd.
- para 4.3 - cofnodi bod y Cadeirydd bellach wedi mynychu cyfarfod o'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau a'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad fel sylwedydd, ac y bydd adroddiad ffurfiol ar ei chanfyddiadau yn cael ei gyflwyno i gyfarfod nesaf y Pwyllgor Safonau ym mis Medi. .
- Para 4.9 – Nododd yr Aelodau nad oedd y dadansoddiad holiadur yn barod i'w gynnwys yn yr adroddiad ac y byddai ar gael yn fuan.
- hefyd, i gynnwys bod y Pwyllgor Safonau yn derbyn Adroddiad Monitro Cwynion Blynyddol yr Awdurdod ac yn asesu a ddylid cymryd unrhyw gamau pellach.

PENDERFYNWYD yn amodol ar nodi'r ychwanegiadau / diwygiadau fel yr amlinellwyd uchod, cytuno ar gynnwys yr Adroddiad Blynyddol i'w gyflwyno i Gyfarfod Cyffredinol Blynyddol yr Awdurdod, fel y nodir yn Adran 4 yr adroddiad.

6. **Datgan Buddiannau Aelodau**

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol i'r Pwyllgor Safonau fonitro gweithrediad y cod ymddygiad.

Adroddwyd - Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol yr adroddiad a'r cefndir a dywedodd fod y profforma bellach wedi'i newid i gynnwys blychau ticio i gofnodi'n glir a yw'r buddiant personol yn fuddiant sy'n rhagfarnu.

Dyweddodd y Cadeirydd y bydd sylwadau ar sut mae Aelodau'n datgan buddiant yn cael eu cynnwys yn ei hadroddiad i gyfarfod nesaf y Pwyllgor Safonau ym mis Medi. Yn codi wedi hynny, bu'r Aelodau'n trafod a fyddai'n fuddiol rhoi hyfforddiant pellach i Aelodau'r Pwyllgor Safonau ar y Cod Ymddygiad gan fod ganddynt rôl o ran goruchwyllo'r broses.

Trafododd yr Aelodau a'r Swyddogion y broses ar gyfer datgan buddiannau ymhellach a chytunwyd, gan mai cyfrifoldeb yr Aelod yw datgan unrhyw fuddiannau, y byddai gofyn am wybodaeth fanylach yn mynd y tu hwnt i'r hyn sy'n gyfreithlon angenrheidiol.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad, er gwybodaeth.

7. **Ymgynghoriad ar Argymhellion yr Adolygiad Annibynnol o'r Fframwaith Safonau Moesegol (Adroddiad Richard Penn)**

Cyflwynwyd – Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol i'r Aelodau gytuno ar ymateb i'r Cwestiynau Ymgynghori.

Adroddwyd – Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol yr adroddiad a'r cefndir a dywedodd fod Llywodraeth Cymru, ar ôl i'r Adolygiad Annibynnol ddod i ben, bellach wedi rhyddhau papur ymgynghori a oedd yn cynnwys nifer o gwestiynau ar yr opsiynau y mae angen rhagor o farn arnynt.

Rhoddodd yr Aelodau ystyriaeth fanwl i'r cwestiynau a chytunwyd ar yr ymateb a ganlyn:-

Cwestiwn 1

Cytuno y dylid diwygio'r rheoliadau perthnasol sy'n ymwneud â'r Fframwaith Safonau Moesegol i gyd-fynd â'r diffiniadau sy'n ymwneud â nodweddion gwarchoddedig yn Neddf Cydraddoldeb 2010, ac i ddiwygio'r diffiniad o gydraddoldeb a pharch yn adran 7 o Ymddygiad Aelodau (Egwyddorion) (Cymru) Gorchymyn 2001.

Cwestiwn 2

Dim profiad o waith yr Awdurdod, ond **cytuno** bod Panel Dyfarnu Cymru (PDC) yn gallu cyhoeddi Gorchmynion Adrodd Cyfyngedig.

Cwestiwn 3

Cytuno ei bod yn **dderbyniol** bod darpariaeth gyfreithiol bendant i alluogi PDC i ddiogelu anhysbysrwydd tystion, ond dim ond fel eithriad.

Cwestiwn 4

Mewn perthynas â'r newidiadau arfaethedig i'r weithdrefn caniatâd i apelio a amlinellwyd yn yr argymhelliad hwn, teimlai'r Aelodau bod disgresiwn o ran yr amserlen a **argymhellir** na ddylai'r broses gyfan gymryd mwy na chyfnod penodol o amser.

Cwestiwn 5

Teimlai'r Aelodau, gan nad oedd hwn yn lys troseddol, na ddylai **fod** pŵer penodol i Panel Dyfarnu Cymru (PDC) alw tystion i dribiwnlysoedd apelio.

Cwestiwn 6

Ni chytunodd yr aelodau ar unrhyw newidiadau yn y drefn ar gyfer cyfeirio penderfyniadau apêl yn ôl i bwyllgorau safonau gan fod y drefn bresennol yn gweithio'n dda.

Cwestiwn 7

Cytunodd yr Aelodau y dylai fod opsiwn i alluogi cynnal rhan neu'r cyfan o wrandawiadau tribiwnlysoedd yn breifat os bydd angen.

Cwestiwn 8

Nid oedd yr aelodau'n cytuno â chadw'r gofyniad i roi dim llai na saith diwrnod o rybudd ynghylch gohirio gwrandawriad, oherwydd yn achlysurol gallai fod angen gohirio ar fyr rybudd.

Cwestiwn 9

Nid oedd yr Aelodau'n cytuno y dylai fod ystod ehangach o sancsiynau ar gael i Banel Dyfarnu Cymru (PDC) a bod y sancsiynau presennol yn briodol fel ag y maent.

Cwestiwn 10a

Cytunodd yr Aelodau i gefnogi'r diwygiadau arfaethedig i'r broses ar gyfer tribiwnlysoedd achos interim a amlinellwyd yn yr argymhelliad.

Cwestiwn 10b

Dim sylwadau i'w gwneud.

Cwestiwn 11

Nid oedd gan yr Aelodau unrhyw farn bellach ar yr argymhellion a wnaed mewn perthynas â gweithrediad PDC?

Cwestiwn 12

Teimlai'r aelodau y dylai'r gwaith i godi ymwybyddiaeth o'r Fframwaith Safonau Moesegol, yn enwedig ar gyfer pobl â nodweddion gwarchoddedig fel y disgrifir yn Neddf Cydraddoldeb 2010, gael ei wneud gan grwpiau cynrychioliadol penodol.

Cwestiwn 13

Hysbysebu ar gyfer aelodau annibynnol o bwyllgorau safonau: **Nid oedd yr Aelodau'n** cytuno y dylid dileu'r gofyniad i hysbysebu swyddi gwag ar gyfer aelodau annibynnol ar bwyllgorau safonau mewn papurau newydd. Dylai barhau i fod yn broses recriwtio agored gyda 'hyblygrwydd lleol' i gynnwys papurau bro ac ati.

Cwestiwn 14a

Cyn-weithwyr y cyngor yn eistedd fel aelodau annibynnol ar bwyllgorau safonau: **Cytunodd** yr Aelodau y dylid dileu'r gwaharddiad gydol oes ar gyn-weithwyr y cyngor rhag bod yn aelodau annibynnol o bwyllgor safonau eu cyflogwr blaenorol.

Cwestiwn 14b

Argymhellodd yr aelodau y byddai **3 blynedd** yn gyfnod addas o ras rhwng cyflogaeth a phenodiad i bwyllgor safonau ac y dylai fod yr un fath ar gyfer holl weithwyr y cyngor.

Cwestiwn 15

Cyn-gynghorwyr yn eistedd fel aelodau annibynnol ar bwyllgorau safonau: **Cytunodd** yr Aelodau y dylid dileu'r gwaharddiad gydol oes ar wasanaethu fel aelod annibynnol ar bwyllgor safonau'r cyngor yr etholwyd cynghorydd iddo ac y dylai'r cyfnod gras fod o leiaf **5 mlynedd**.

Cwestiwn 16

Pwyllgorau safonau yn gwysio tystion a sancsiynau: Roedd yr aelodau'n cytuno **na** ddylai pwyllgorau safonau gael y pŵer i wysio tystion gan nad oedd yn rhan o'u rôl.

Cwestiwn 17

Nid oedd yr aelodau'n cytuno y dylid newid nac ychwanegu at y sancsiynau y gall pwyllgor safonau eu gosod.

Cwestiwn 18

Dim effaith o safbwynt yr Awdurdod.

Cwestiwn 19

Cwestiwn ddim yn berthnasol.

Cwestiwn 20

Roedd yr aelodau o'r farn y gallai'r diwygiadau arfaethedig gael eu llunio neu eu newid er mwyn cael effeithiau cadarnhaol neu fwy o effeithiau cadarnhaol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg, heb unrhyw effeithiau andwyol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg drwy ymdrin â'r materion yn lleol ar gyfer materion llai difrifol.

Cwestiwn 21

Gwnaeth yr Aelodau y sylwadau ychwanegol a ganlyn ar y materion a godwyd yn yr ymgynghoriad fel a ganlyn:-

- roedd ansawdd yr ymgynghoriad yn is na'r safon heb unrhyw groesgyfeirio rhwng y cwestiynau a'r argymhelliad perthnasol.
- Croesawodd yr aelodau adolygiad Richard Penn a nodwyd pryderon y gallai Ymgynghoriad Llywodraeth Cymru golli ysbryd yr adroddiad.
- nodwyd bod y system Gymraeg yn well na'r broses Saesneg.
- Cytunodd yr Aelodau y bydd y ddogfen yn caniatáu i'r Awdurdod ddatrys materion yn lleol heb fynd yn rhy ffurfiol. Nid oedd Awdurdodau Parciau Cenedlaethol yn gyrrff gwleidyddol ac yn fach o gymharu â chynghorau sir.

Cytunodd yr Aelodau i anfon unrhyw sylwadau pellach at y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol cyn y dyddiad cau.

PENDERFYNWYD

1. **nodi'r adroddiad a'r Ymgynghoriad.**
2. **awdurdodi'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol i anfon yr ymateb ymlaen i Gwestiynau'r Ymgynghoriad, fel yr amlinellwyd.**

8. Pwyllgor y Fforwm Safonau Cenedlaethol – Dydd Gwener 27 Ionawr 2023

Cyflwynwyd - Cofnodion cyfarfod Pwyllgor y Fforwm Safonau Cenedlaethol, er gwybodaeth.

Adroddwyd – Rhoddwyd adroddiad llafar i'r Aelodau gan y Cadeirydd a oedd wedi cynrychioli Pwyllgor Safonau Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn y cyfarfod. Roedd y prif drafodaethau'n canolbwyntio ar Rôl a Chylch Gorchwyl Pwyllgor y Fforwm Safonau Cenedlaethol, ac roeddid yn dal i aros am eu cylchredeg. Nododd yr aelodau fod yr Ombwdsmon yn ailystyried cylchredeg yr Adroddiad Blynyddol a oedd bellach ar gael yn electronig yn unig ar eu gwefan.

PENDERFYNWYD

1. **diolch i'r Cadeirydd am gynrychioli Pwyllgor Safonau Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar Bwyllgor y Fforwm Safonau Cenedlaethol a nodi'r adroddiad llafar, er gwybodaeth.**
2. **gofyn i'r Swyddog Gwasanaethau Aelodau gysylltu ag Ysgrifenyddiaeth y Fforwm Safonau Cenedlaethol i ofyn am gopi o'r Cylch Gorchwyl, a'u dosbarthu i'r Aelodau pan fyddant ar gael.**

Daeth y cyfarfod i ben am 15.45

CYFARFOD	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
DYDDIAD	14 Mehefin, 2023
TEITL	EITHRIO ADRODDIAD: SWYDDOG ADRAN 151
ADRODDIAD GAN	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol
PWRPAS	Gofyn i'r Awdurdod gymeradwyo eithrio'r adroddiad uchod

1. CEFNDIR

- 1.1 Rwyf wedi rhoi ystyriaeth i'r rhesymau dros eithrio'r wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad y cyfeirir ato uchod, a rwy'n gwnued yr argymhellion a ganlyn i'r Awdurdod:
- 1.2 Eithriadau sy'n berthnasol i'r adroddiad:
- 1.2.1 12. Gwybodaeth sy'n berthnasol i unigolyn penodol.
13. Gwybodaeth sy'n debygol o ddatgelu pwy yw'r unigolun dan sylw
14. Gwybodaeth sy'n ymwenedd â materion ariannol neu fusnes rhywun penodol (gan gynnwys yr awdurdod sy'n dal yr wybodaeth honno).
- 1.3 Ffactorau o blaid datgelu: Dim
- 1.4 Rhagfarn a fyddai'n digwydd petai'r wybodaeth yn cael ei datgelu:
- Waeth sut y caiff yr adroddiad ei geirio, mae'n bosib canfod pwy yw'r unigolyn neu'r unigolion dan sylw.
 - Waeth sut y caiff yr adroddiad ei geirio, bydd materion ariannol y person, personau neu'r Awdurdod sy'n destun yr adroddiad yn cael ei ddatgelu.
- 1.5 Mae fy marn i ar y prawf budd cyhoeddus fel a ganlyn:
- Gwasanaethir y budd cyhoeddus orau pe bai'r Awdurdod yn cadw'r wybodaeth er mwyn sicrhau y diogelir pwy yw'r unigolyn dan sylw ynghyd â'r wybodaeth ariannol.

2. ARGYMHELLIAD

Bod yr Awdurdod yn cytuno i eithrio'r adroddiad "Swyddog Adran 151".